

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO
OLJE "AGRAGOLD"
100 % čisto jedilno olje iz oljne repice brez holesterola
CENA ZA LITER = 249,90 sit
V soboto, 8. avgusta 1998 od 7. do 19. ure dežurna trgovina
SAMOPOSTREŽBA ŠMIHEL Novo mesto

DOLENJSKI LIST

Št. 31 (2554), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 6. avgusta 1998 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

PRODAJNI CENTER
ŽELEZNINA
tel./fax: 068/323-836

LEON ŠTUKELJ
ČASTNI ČLAN DRUŠTVA
NOVO MESTO

NOVO MESTO - Leon Štukelj, najstarejši olimpijonek na svetu, je na svoje rojstno Novo mesto vseskozi močno navezan. Pred nedavnim se je odzval na pobudo Društva Novo mesto in tako postal častni član tega društva, ki si prizadeva za lepo, polno, zdravo, kulturno in prijetno življenje mesta in njegovih prebivalcev.

OB 7 TISOČ MARK

BREŽICE - V četrtek, 30. julija, popoldne je prišel nekdo do počitniške hišice na Vinjem Vrhu v Brežicah. Ko je bila lastnica S. M. v spodnji etaži, je neopredeljeno priložnost in odšel v prvo nadstropje skozi odprta vrhna vrata. Tam je iz ženske torbice vzel nekoliko usnjeno denarnico, iz druge denarnice pa še 7 tisoč nemških mark. Policisti neznanca še iščejo.

PRENOVLJENI TREBANJSKI BLAGOVNICI - Prav prijetno se je prehoditi po prenovljeni trgovini, ki je sedaj bolj založena in za kupce veliko bolj pregledno urejena. Tega so veseli tudi vodilni Dolenjki delavci (na sliki). (Foto: L. M.)

Dolgovi preteklosti

Končno se je zgodilo: Slovensko elektrogospodarstvo je po ukazu ministrstva za gospodarstvo začelo odklapljati daljnove, po katerih dobiva elektriko iz Slovenije Hrvaška, ki za energijo plačuje z veliko zamudo. Hrvaška se je odzvala burno, češ kaj se gredo Slovenci. Vendar je ob tem tudi dala vedeti, da je bil odklop tudi zanj, tako kot za Slovenijo, samo še vprašanje časa. Ko to poročamo, sta pred dnevi odklopljena daljnovoda spet v zagonu, sicer postopnem, ker je Hrvaška plačala del računa za že prejeto slovensko elektriko.

Odklapljanje in ponovno priklapljanje elektroenergetskega omrežja za Hrvaško spominja na dejanja pogumneža. Najbrž tudi ni tako enostavno dejanje, če Slovenija omeji dobavo elektrike državi, s katero ima tako zapletene in sporne odnose. Vendar je nedavni odklop daljnovodov zgolj "gasilska" akcija, ki jo je potrebno ponoviti vsakič, ko so zanj razlogi. Razlogov za odklop bo verjetno še: notranje zadolžena Hrvaška, v kateri se načrtovalci tudi ne morejo sporazumeti o hrvaški elektroenergetski politiki, bo še večkrat nakopičila dolg za slovensko elektriko; do danes ga je že spet precej. Kako torej naprej? Vsekakor rešitev ne bo prišla čez noč. Hrvaški dolg za elektriko je namreč treba razumeti kot nekakšen v številkah izražen skupen spomin na čase SFRJ, ko računica ni delovala tako natančno kot danes niti v Hrvaški niti v Sloveniji. Tega nekdanjega bratstva, ki naj bi ga v nekaj zadnjih in še nekaj naslednjih letih uspešno zamenjala tržna logika, se dobro zaveda tudi Hrvaška in nanj tudi opozarja. Za zdaj uspešneje kot Slovenija.

M. LUZAR

Prvi novomeški visokošolski zavod

Izjemno zanimanje za študij na Visoki šoli za upravljanje in poslovanje v Novem mestu - Usoda šole odvisna od županove (ne)naklonjenosti? - Izvrstna zasedba

NOVO MESTO - Po več letih zavzetega dela za ustanovitev Visoke šole za upravljanje in poslovanje v Novem mestu, prvega samostojnega visokošolskega zavoda v dolenjski metropoli, in potem, ko je v začetku letošnjega leta Svet za visoko šolstvo RS na osnovi ugodnih ekspertnih mnenj in strokovnih recenzij dal soglasje k študijskemu programu te šole, ki je bila februarja registrirana, je za prvo študijsko leto, ki se bo začelo oktobra, prijavljenih več kot 530 kandidatov za študij. Danes, komaj dva meseca pred začetkom predavanj, pa še ni jasno, kje bo šola imela svoje prostore.

Pravzaprav bi moralo biti jasno - v Kulturnem centru Janeza Trdine, o čemer je že ves čas govor. Ne nazadnje je skoraj pred dvema letoma novomeški župan Koncilija podpisal izjavo, v kateri piše: "Mestna občina Novo mesto izjavlja, da bo za potrebe Visoke šole za upravljanje in poslovanje zagotovila ustrezne prostore za izvajanje pedagoškega procesa na lokaciji Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu." A te županove pripravljenosti je nenadoma konec. Še več, na zadnji seji občinskega sveta, kjer je tekla beseda o tem, so si on in njegovi močno prizadevali, da šola ne bi dobila teh prostorov, češ da pripadajo Društvu novomeških študentov, za kar si župan in njegovi zadnje čase na vse kriplice prizadevajo; če bi bilo po njihovo, bi Društvo novomeških študentov te prostore dobilo celo v last. No, občinski svetniki pa so drugačnega mnenja in na zadnji seji so z veliko večino sklenili, da občina ostaja soustanovitelj Visoke šole za upravljanje in poslovanje (bil je predlog, da izstopi iz soustanoviteljstva) in da šola lahko začne urejati njej namenjene prostore.

A čustvena vez med županom in šolo je očitno pretrgana. Pred

časom se je župan prikazoval kot eden od pobudnikov za ustanovitev te šole, ji dajal vso podporo, po zadnji seji občinskega sveta pa je vložil na Upravno enoto Novo mesto, ki naj bi izdala dovoljenje za ureditev prostorov za šolo, pritožbo proti temu. In to kljub jasnemu sklepu občinskega sveta. Očitno z namenom škoditi komaj porajajoči se novomeški visokošolski ustanovi, če ne že kar v kali zatreti. In to po mnenju poznavalcev tega zakulisja tudi zato, ker so imeli župan in njegovi pripravljeni svojo kadrovske zasedbo za vodstvo šole, in to za dekana in za direktorja šole, a se ni izšlo po njihovo.

Od začetka projekt te visoke šole vodita univerzitetna učitelja in vodilna slovenska strokovnjaka na svojem področju, Novomeščana doc. dr. Marjan Blažič, doktor pedagoških znanosti, in prof. dr. Janez Usenik, dvojni doktor: informacijsko-upravljalški in tehniški znanosti. "Osnovni cilj tega programa je izobraževanje in usposabljanje srednje ravni vodstvenega kadra v vseh strukturah gospodarstva, negospodarstva ter državne uprave," pravi strokovnjaka. Program je, kot rečeno, dobil zelo pohvalna ekspertna mnenja. Gre za visoko strokovno šolo (VII. stopnja), v kateri študij

traja 3 leta (6 semestrov) in se zaključuje z diplomom. Program je sestavljen tako, da je v 1. in 2. letniku po 8 predmetov, v 3. letniku pa 5 teoretičnih predmetov in 375 ur delovne prakse. Pogoj za vpis v 1. letnik je opravljena matura ali zaključni izpit po štiritletnem srednješolskem programu, pogoj za vpis v 3. letnik pa diploma višješolskega študija. Študij je lahko reden ali izreden.

Do sedaj je prijavljenih že več kot 530 kandidatov za ta študij, od tega za 1. letnik 175 rednih in 152 izrednih študentov, za 3. letnik pa 205 izrednih študentov. Poleg tega bo imela šola dislocirani oddelk v Ljubljani, kjer je prijavljenih še okoli 150 kandidatov. V 1. letnik bodo sprejeli okoli 110 študentov, izbirni postopek pa teče prav danes. Predavanja se bodo začela 5. oktobra. Šola se bo financirala s šolninami; te bodo v prvem šolskem letu znašale za 1. letnik 45.000 tolarjev na semester za redne in 120.000 tolarjev za izredne študente, za 3. letnik pa 150.000 tolarjev na semester. Novomeška občina bo iz proračuna prispevala 36,9 milijona tolarjev,

• Izvedeli smo, da je župan Koncilija v ponedeljek po pogovoru s podpredsednikom občinskega sveta Marjanom Somrakom obljubil, da bo umaknil pritožbo na oddlobo novomeške Uprave enote o prigrisatvi del za ureditev prostorov za Visoko šolo za upravljanje in poslovanje v Kulturnem centru Janeza Trdina. Do zaključka redakcije v torek ob treh popoldne tega še ni storil.

TRIJE DOKTORJI - Največje delo za ustanovitev in začetek dela Visoke šole za upravljanje in poslovanje sta opravila Novomeščana, sicer univerzitetna profesorja in znanstvenika, doc. dr. Marjan Blažič (levo) in prof. dr. Janez Usenik, ki je kar dvakratni doktor. (Foto: A. B.)

nekaj pa je obljubilo tudi ministrstvo za šolstvo. Do sedaj je novomeška občina za ustanovitev in začetek dela šole prispevala 10 milijonov tolarjev.

Predavatelji prihajajo iz Novega mesta, Ljubljane, Zagreba in Maribora. Zasedba je po strokovnih nazivih ena najboljših v Sloveniji: vsi predavatelji so doktorji znanosti, 6 je rednih in 5 izrednih univerzitetnih profesorjev, po en docent, višji predavatelj in lektor. "Ta šola naj bi bila tudi začetek visokošolskega središča v Novem mestu," pravi Usenik in Blažič.

A. BARTEJ

UMRL V BOLNIŠNICI

NOVO MESTO - V novomeški bolnišnici je za posledicami prometne nesreče umrl 31-letni Metod M. s Sel pri Ajdovcu, ki se je 15. julija ponesrečil v Borštu pri Dvoru. Takrat se je peljal na neregistriranem traktorju s priklopi, ki ga je vozil 23-letni Slavko N., in med vožnjo izgubil ravnotežje ter padel na cesto.

Za 20. rojstni dan doživela prenovo

Otvoritev prenovljene Dolenjkine blagovnice Trebnje - V mesecu dni - Celotna investicija preko 85 milijonov tolarjev - Program razvoja do leta 2000 - Dobro poslovanje

TREBNJE - Letos junija je Trgovska družba Dolenjka v Trebnjem prisotna dvajset let. Najlepše darilo za rojstni dan je gotovo njena potrebna prenova, tako v gradbeno-obrtnih delih kot v opremi in tehnologiji vodenja prodaje. Celotna investicija je presegla 85 milijonov tolarjev, prenovili pa so tisoč kvadratnih metrov poslovnih površin. Prenovitevna dela so uspela v rekordnem mesecu dni in v petek, 31. julija, so pripravili otvoritveno slovesnost.

"Blagovnica Trebnje je ena od 38 poslovnih enot družbe Dolenjka, ki s svojim prometom predstavlja 5,38 odstotkov celotnega prometa, realiziranega v letu 1997, in je med večjimi poslovnimi enotami družbe. Prenovili in povečali smo prodajni prostor samopostrežbe in tekstilnega oddelka, celotno prvo etažo pa namenili prodaji tehnike in opreme," je povedal generalni direktor 355 članskega kolektiva Trgovine na debelo in drobno Dolenjka, d.d., Maksimilijan Jakopin ter poudaril, da bo trebanjska poslovalnica upravičevala svoje zaupanje tudi naprej pod vodstvom Braneta Veseliča.

Sicer pa v Dolenjki uspešno uresničujejo program razvoja do leta 2000. Lani so za prenovne, povečanje prodajnih prostorov, nakup sodobne tehnologije ipd. porabili več kot 200 milijonov tolarjev. Za njimi je že povečanje in prenova Marketa na Čardaku v Črnomlju, časovno se malce zatika novogradnja v Novem mestu, jeseni pa gredo na nove lokacije izven občin Črnomelj, Semič, Novo mesto, Trebnje, Šentjernej in Škocjan, kjer imajo posloval-

nalniško opremo. Prihodnje leto nameravajo uvesti tudi kartico zaupanja.

"V Dolenjki ne čakamo, kaj nam bo prinesla prihodnost, ampak sami ustvarjamo pogoje za delo in življenje za čas po letu 2000," je povzel direktor Jakopin in z veseljem povedal, da tudi poslovanje v letošnjem polletju potrjuje pravilnost njihovih odločitev.

L. MURN

Berite danes

stran 3:

• Državno posilstvo na karteljevskem klancu?

stran 4:

• V pričakovanju zdrave pitne vode

stran 6:

• Z Bučke domov skoraj z buškami

stran 7:

• Edino čarovnica v nizkem letu

stran 9:

• Neobdelovanje se lahko tudi kaznuje!

stran 11:

• Država pravi: "Sejte," potem pa sama žanje

stran 19:

• Dolenjski list v očeh javnosti

TRAKTORISTI POGOSTO MIMO PREDPISOV

NOVO MESTO - Na območju UNZ Novo mesto še vedno poteka akcija Varno s traktorjem, v kateri policisti poostreno nadzirajo voznike in njihovo spoštovanje predpisov, ki urejajo udeležbo traktorjev v cestnem prometu. Rezultati kažejo, da se stanje na tem področju kljub nenehnim opozorilom ne izboljšuje. Še vedno se veliko traktoristov vozi z neregistriranimi, tehnično neuporabnimi traktorji in priklopniki, vozijo pod vplivom alkohola ter nepravilno prevažajo sopotnike. Na območju UNZ Novo mesto so policisti letos obravnavali že dve smrtni nesreči zaradi nepravilnega prevoza oseb na traktorju in traktorskih priklopkah, zato bodo še naprej poostreno in represivno ukrepali zoper vsakega kršitelja.

POŽAR ZARADI DIMNIKA

DOBRNIČ - V sredo, 29. julija, je v Preski pri Dobrničju zagorelo v stanovanjski hiši, ki je last M. K. Oškodovanec je okoli enih popoldne slišal, da na podstrežju nekaj poka in da gori. Na kraj požara so takoj prišli gasilci, ki so požar pogasili, tako je zgorelo le ostrešje, zaradi česar je za 300 tisočakov škoda. Do požara je prišlo zaradi slabo izdelanega dimnika, saj je imel le-ta ob straneh luknje, skozi katere so uhajale saje, ki so zanetile požar.

TEKAČI NA GORJANCIH - V teh pasjih dneh, ko vročina in sopara zdelujeta ljudi, je športni trening še posebej naporen in obremenjujoč. Skupina tekačev na dolge proge novomeškega Atletskega kluba Krka, ki jo vodi trener Robert Dragan, tudi sam odlični tekač, si je v enem takih popoldnevov za kraj treninga izbrala gorjansko gozdno cesto do Vahte proti Gospodični. Na tej višini je bolj sveže, drevesa na obeh straneh ceste pa dajejo prijetno senco. Tu bodo jeseni priredili 10-kilometrski gorjanski tek, ki se ga bodo udeležili tudi najboljši slovenski dolgoprogaši. (Foto: A. B.)

VREME
Ob koncu tedna bo v glavnem sončno in malo manj vroče.

Upoštevati prometni zakon

Je zakon o varnosti cestnega prometa, ki velja od začetka maja, vnesel več reda na naše ceste in zmanjšal število kršiteljev prometnih predpisov? Njegovo sprejetje je povzročilo nemalo strahu med vozniki in številnim so se zdela njegova določila prestroga. Kakšna je usoda zakona po treh mesecih veljavnosti? Ali kot voznik upoštevate zakon, se ravirate po vseh njegovih določbah, le po nekaterih ali po nobeni od njih? V tej smeri je med ljudmi tipala tokratna anketa. Vprašani spoštujejo zakon, kot so povedali. Nekateri ga včasih tudi ne upoštevajo, najpogosteje prekoračijo hitrost. Občani po gostilnah, med njimi gotovo tudi šoferji, se še vedno nacejajo z alkoholom. Ceste so zato včasih videti (že spet) prava norišnica. To vse kaže, da je najhujši strah pred zakonom že popustil - tak vtis imajo nekateri od anketirancev. Prometna statistika takoj po uveljavitvi zakona je zabeležila manj nesreč in manj mrtvih na drugače precej krvavih slovenskih cestah. A število prometnih nesreč v zadnjem obdobju spet narašča. Je to še en dokaz, da je izginil strah pred prometnim zakonom in prometno policijo? Ne glede na vtise in voziška načela anketirancev in ne glede na število nesreč se bodo morali pristojni zamisliti naposled tudi nad cestami, na katere naj bi prometni zakon vnesel red. Premalo so namreč urejene.

NEVA PEVEC, direktorica Radia Max iz Trebnjega: "Sama vozim predvidneje, odkar imam prvo hčer, tako da nov zakon ni spremenil mojega obnašanja na cesti. Zdi se mi, da so ljudje na začetku res vozili počasneje, zdaj pa ni več tako. Očitno denarne kazni ne morejo spremeniti mišljenja ljudi in je treba začeti s pravo vzgojo že od malega, tako v družini kot šoli."

KARMEN BEBAR, vodja komercialne SGP Posavje Sevnica: "Kotlikor se le da, upoštevam prometne predpise in prilagam vožnjo razmeram na cesti. Zaradi službenih obveznosti sem na cesti zelo veliko. Na poti opažam, da prometni znaki niso postavljeni tako, kot določa zakon. Zakona vozniki ne spoštujejo več toliko, kot so ga takrat, ko je začel veljati."

DRAGICA ZAKŠEK, natakaričica iz Leskovca pri Krškem: "Omejitev hitrosti in podobno sem upoštevala že prej, preden so sprejeli novi prometni zakon. Moti me, da moraš imeti prižgane luči, saj se mi je zaradi tega enkrat že izpraznil akumulator. Visoke kazni naj bodo, kjer vozniki ogrožajo ljudi, za nekatere prekrške pa so previsoke."

TONE ROŽAC, hišnik v osnovni šoli Artiče, doma v Dolenji vasi pri Artičah: "Prometni zakon je dober, samo kazni so previsoke. Upoštevam ga. Vozim šolski kombi z otroki, tako sploh ne pomislim, da ne bi spoštoval zakona. Zakon je strog, vendar so ceste urejene pomanjkljivo. Če bi hoteli upoštevati zakon, bi morali imeti urejene ceste."

BRANKO FINK, elektrotehnik s Tanče Gore pri Črnomlju: "Tako, ko je začel veljati, so ljudje bolj spoštovali zakon o varnosti v cestnem prometu. Sedaj pa ga, kljub temu, da so na cesti policisti, vse manj upoštevajo. Preveč je norenja, res pa je, da so marsikje table postavljene precej nesmiselno. Ne pijem, ko vozim, res pa včasih ne upoštevam omejitev hitrosti, a kljub temu vozim varno."

JASMINA JURKAŠ, natakaričica v metliški pivnici: "Prve dni, ko je začel veljati prometni zakon, je bilo na cesti mirno. Tudi v lokalih se je poznalo, da ljudje manj pijejo. A je strah pred izgubo voznikov dovoljen in drugi visokimi kaznimi hitro popustil. Očitno se ljudje ne bojijo policistov. Sama upoštevam prometne predpise, le pri hitrosti včasih nisem povsem dosledna."

ALOJZ MERVAR, skladiščnik v Hotelih Otočec, z Rateža: "Po uveljavitvi novega zakona o varnosti v cestnem prometu ljudje vozijo bolj previdno in počasi, bolj upoštevajo predpise in omejitve. Še vedno pa se najdejo objestneži, ki vozijo noro, nesramno in napadalno; predvsem take naj bi policija lovila, saj so taki največja nevarnost zase in za druge udeležence v prometu."

JOŽE ŠTEFANČIČ, podjetnik iz Fare: "Novi zakon je umiril razmere na cestah, vendar pa najbolj kritičnih skupin voznikov ni omejil. Na cestah jih še zmeraj srečujemo veliko, ki jim je za zakonska določila prav malo mar. Sam zakon je namreč čisto v redu, vendar pa se policisti njegovega izvajanja niso lotili s praviimi prijemii. Vsi namreč že vnaprej vemo, kje čakajo na nas!"

LEJLA KRATINA, gimnazijska maturantka iz Ribnice: "Pričakovala sem, da bo novi zakon pripomogel k ureditvi razmer na cestah, vendar pa ne more biti učinkovit, če na cesti ni kontrole. Prvih 14 dni so bili policisti aktivni, potem pa nič več. Brez osveščenosti voznikov zakon ne more narediti čuda. Spremljati bi ga morala tudi vzgoja voznikov, ki se mora začeti že v vrtcih."

Pobratimi so že Evropa v malem

V italijanskih Ronkah slovesno počastili 30. obletnico pobratenja z metliško občino - Ronkam tudi za sodelovanje s pobratimi iz Metlike in Wagne častna tablica Sveta Evrope

RONKE - Pred tremi desetletji sta župan italijanske občine Ronke in predsednik metliške občinske skupščine Peter Vujčič v Ronkah podpisala listino o pobratenju. Leto pozneje sta tovrstno listino podpisali občini Ronke in avstrijska Wagna, pred osemindvajsetimi leti pa še Metlika in Wagna. Kot je na slovesnosti ob okrogli obletnici pobratenja med Italijani in Metličani dejal metliški župan Branko Matkovič, pa so v teh letih presegli pričakovanja tistih, ki so listino podpisali.

Tridnevno praznovanje, ki so ga konec preteklega tedna pripravili v Ronkah, je bilo namenjeno predvsem 30. obletnici pobratenja te italijanske občine z metliško. Hkrati so Ronke potem, ko so pred štirimi leti prejele zastavo Sveta Evrope, tokrat dobile še drugo priznanje, in sicer častno tablico Sveta Evrope. Matkovič je ob tej priložnosti poudaril, da je dolgoletno sodelovanje, prijateljstvo in spoznavanje dežel, kultur, običajev in jezika med tremi narodi dokaz iskrenosti in trdnosti dobrih odnosov. Tega niso preprečile ne zamenjave generacij ne občinskih oblasti in v Sloveniji celo družbenega sistema. Hkrati je sodelovanje tudi pomemben korak k Evropi brez meja. "V teh letih se je zvrstilo nič koliko srečanj občinskih delegacij, gasilcev, kulturnikov, sportnikov, ribičev, vinogradnikov, otrok in ostalih. Posebno letovanje otrok so dokaz, da med mladimi ni ne administrativnih ne drugačnih meja in preprek, še celo jezik ni večja ovira za druženje. To pa je ena od vzrokov za združeno Evropo, čeprav se

otroci tega ne zavedajo," je dejal Matkovič.

O pomenu dobrega sodelovanja je govoril tudi župan Ronk Enzo Novelli, ki je prepričan, da so tri občine že ustvarile Evropo v malem in sicer tako, da razume-

• **Poleg slovesnosti ob 30. obletnici pobratenja med občinama Metlika in Ronke ter podelitvi častne tablice Sveta Evrope občini Ronke, so pobratimi znova utrdili dobro sodelovanje na več področjih. Na jezeru Dobbia so se pomerili ribiči, Metličani pa so zmagali ekipno ter tudi posamično zasedli prva tri mesta. Tudi mladi metliški nogometaši so na turnirju zasedli prvo mesto, medtem ko so bili gasilci iz Metlike tretji. Zanimivo je, da je gasilska ekipa iz vseh treh občin dosegla najboljši čas. Med nagrajenimi avtorji najboljših spisov sta bili tudi Metličanki Polona Cimerman in Maja Jelerčič. V kulturnem programu pa je nastopila folklorna skupina "Ivan Navratil" iz Metlike.**

PRVE ODLOČITVE V TRETJEM JAVNEM RAZPISU

RIBNICA - Upravni odbor Sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja je obravnaval prvi del prispevanih vlog na tretji javni razpis ugodnih posojil, ki je bil objavljen 22. aprila letos. Od 553 obravnavanih vlog je bilo pozitivno rešenih 295, tako da bodo lahko prosilci že avgusta začeli koristiti 1 milijardo 165 milijonov tolarjev posojil. O vlogah za posebne namene v kmetijstvu iz t.i. programa E, ki zahtevajo podrobnejšo presojo, bo upravni odbor sklada odločal v zadnjem tednu avgusta.

SREČANJE LJUBITELJEV STARE KMETIJSKE TEHNIKE

TRZIN - Društvo kmetijske tehnike Slovenije pripravlja sodelovanje z oddelkom za kmetijsko tehniko Kmetijskega inštituta Slovenije in Kmetijskim poskusnim centrom Jable prvo srečanje ljubiteljev stare kmetijske tehnike v Sloveniji. Srečanje bo v soboto, 8. avgusta, ob 11. uri na Kmetijskem poskusnem centru Jable pri Trzinu. Najlepše ohranjeni in avtentično restavrirani stroji bodo tudi nagrajeni.

MLADI GASILCI NA GORJANCIH - Na Gorjancih pri Miklavžu so pretekli teden bivali mladi gasilci iz šentjernejske občine. Tabor je omogočilo tamkajšnje občinsko gasilsko poveljstvo. Preko 90 mladih gasilcev, starih od 7 do 15 let, je na taboru spoznalo življenje v naravi, srečali so se s pripadniki slovenske vojske in policisti, obiskala pa jih je tudi dr. Tatjana Gazvoda (na sliki), ki je dala mladim veliko koristnih napotkov za zdravo življenje. Tabor si je ogledal tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin. Glavni namen tabora je bil druženje mladih, mnogim otrokom pa je bila to edina oblika aktivnih počitnic. Vodstvo tabora je z zadovoljstvom ugotovilo, da s tako obliko dela z mladimi gasilstvo pridobiva tudi na kakovosti podmladka. (Foto: M. Hočvar)

ŽIVAHNO NA LOKI - Sončen konec tedna je na Loko v Žužemberku privabil številne obiskovalce, ki so se želeli sprostiti in osvežiti v hladni Krki. Najpogumnejši so se kopali, drugi pa vozili s kajaki ali kanuji. Prijetna popestritev je lahko tudi urejen prostor z igriščema za odbojko in nogomet. Obiskovalci so prišli iz okoliških krajev, veliko je bilo tudi ljubljanskih registriranih avtomobilov. Ko pa se je zvečer ob megli prostor spraznil, je za dnevnimi turisti ostalo veliko smeti, ki jih poberejo ekološko osveščeni domačini. (Foto: Andreja Jernejčič)

PISMO IZ VINICE DR. DRNOVŠKU

VINICA - Predsednik tukajšnje krajevne skupnosti Jože Stegne je nedavno poslal pismo predsedniku slovenske vlade in Liberalne demokracije Slovenije dr. Janezu Drnovšku. Vendar tokrat ne kot predsednik KS, ampak kot predsednik občinskega odbora LDS Črnomelj. V njem je dr. Drnovška seznanil s težavami nekdanjega Novotekovega obrata, ki je bila edina tovarna v Vinici. Ko je leta 1995 v stečaj, so ustanovili Vinteks, ki pa je šel čez dobro leto prav tako v stečaj. Tovarno je od stečajnega upravitelja kupilo novomeško podjetje Real, ki želi sedaj zanj iztržiti 2,2 milijona mark, kar je po Stegnetovem mnenju previsoka cena za kupce oz. investitorje v Beli krajini ali izven nje. "V Vinici pa ljudje potrebujejo zaposlitev takoj, sicer bo črnomaljska občina ostala brez občanov, država pa brez poseljene južne meje," je v pismu predsedniku vlade zapisal Stegne ter ga hkrati poprosil, da s svojim vplivom in močjo pomaga rešiti za Vinicihane tako pomembno zadevo, kot je oživitve proizvodnje v nekdanjem Novotekovem obratu.

ZGOVORNA SIMBOLIKA - Eden od razlogov, da je italijanska občina Ronki prejela častno tablico Sveta Evrope, je bila tudi pomoč metliški občini ob prihodu številnih beguncev leta 1991, ko se je pričela vojna na Hrvaškem. Seveda sta županu Ronk Enzu Novelliju (v sredini) najprej čestitala župana pobratene metliške občine Branko Matkovič (levo) in avstrijske občine Wagna Josef Baumann. Vsi skupaj pa so ob častni tablici s trdnim stiskom rok še enkrat simbolično utrdili nekaj desetletij dolgo prijateljsko sodelovanje. (Foto: M. B.-J.)

Ljubljansko pismo

Brez dogovorov s sindikati?

Pokojninska reforma

LJUBLJANA - Ena glavnih letošnih nalog, ki si jih je naložila naša vlada, je "start" pokojninske reforme. V parlament je nameravala že ob koncu julija poslati pokojninski zakon, vendar se to ni zgodilo: vsi sindikati so se tej nameri odločno uprli. Predlagajo, naj bi o pokojninski reformi stekla razprava v državnem zboru septembra.

In za katere novosti v pokojninskem sistemu se zavzema vlada?

Iz gradiva je razvidno, da bodo pridobljene pravice sedanjih upokojencev zavarovane tudi v prihodnje. To pomeni, da zavarovancem ostajajo vse pravice, ki jim gredo na podlagi sedanjih predpisov, seveda le sorazmerno z že izpolnjeno zavarovalno dobo in doseženo starostjo. Zavarovancem, ki se bodo upokojevali po uveljavitvi novega zakona, bodo sorazmerni del pokojnine izračunali na podlagi zavarovalne dobe in starosti po še veljavnem sistemu, drugi del pa po novem zakonu. Nova ureditev bo uveljavljena postopno, povsem šele leta 2019.

Minimalni pogoj za pridobitev starostne pokojnine bo 40-letna pokojninska doba (za ženske 38 let) in starost 58 let. Za pridobitev polne starostne pokojnine bodo morali biti moški stari najmanj 65, ženske pa 63 let. Zavarovanci, ki bodo dopolnili 58 let in imeli vsaj minimalno pokojninsko dobo, se bodo lahko upokojevali brez odbitkov (malusov): če bodo delo

izgubili zaradi stečaja ali nezmožnosti delodajalca, da jim da drugo delo; če bodo določeni za presežne delavce, če bodo popolnoma izgubili delovno zmožnost; če bodo dalj časa brezposelni.

Pokojninsko osnovo bodo odmerili od mesečnega povprečja plač v katerih koli zaporednih 25 letih zavarovanja po letu 1970, ki so za zavarovance najugodnejša. Na ugotavljanje pokojninske dobe bodo vplivala tudi dodatna obdobja, ki pa bodo upoštevana le za izpolnjevanje pogojev za upokojeitev (študij, vojaščina). Pri invalidskem zavarovanju bodo invalidu prišli tudi del dobe od nastanka invalidnosti do izpolnitve minimalnih pogojev za upokojeitev.

Najnižja pokojninska osnova bo 64 odstotkov povprečja plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjega leta. Osnova najvišje pokojnine pa bo štirikrat večja od osnove najnižje pokojnine. Namesto beneficirane delovne dobe bo uveden sistem dodatnega zavarovanja. Delavci na delovnih mestih, ki ne morejo dočakati polne starosti za upokojeitev, bodo lahko prejeli poklicno pokojnino in rento, seveda le, če bodo delodajalci zanje plačevali ustrezno večji prispevek.

Invalidsko zavarovanje bo ločeno od starostnega. Za nevarnost poškodb pri delu in poklicnih obolenj bodo delodajalci plačevali posebne prispevke. Če bo invalidnost posledica poškodbe pri delu ali poklicnega obolenja, delodajalci invalidi ne bodo smeli odpustiti. Če zanje ne bodo imeli dela, jim bodo morali plačevati nadomestilo. Škodljiva absolutna zaščita invalidov, tudi tistih, ki jim delodajalci ne izplačujejo plač, bo torej opuščena. Drugi invalidi pa bodo veliko manj zaščiteni.

VINKO BLATNIK

Državno posilstvo na karteljevskem klancu?

Država se zavzema za eno (cenejšo) varianto poteka avtoceste po karteljevskem klancu, občinski svet in novomeška javnost pa za drugo, prijaznejšo ljudem in okolju

NOVO MESTO - Tako na predstavitvi variant poteka bodoče avtoceste pri Karteljevem prejšnji tork v hotelu Krka, kot v razpravi o tej zadevi na seji občinskega sveta prejšnji četrtek sta bili dve strani: na eni so bili predstavniki države, izdatno podprti z načrtovalci, na drugi pa vsi drugi, se pravi občinske strukture, domači poznavalci, svetniki in občani. In tako je ostalo do konca. (Do konca teh dveh razprav, kajti tega, kakšen bo dejanski konec tega problema, si še kakšen ugleden vedeževalec ne bi upal napovedati.)

Gre za potek bodoče avtoceste na 13 km dolgem odseku Hrastje-Kronovo, najbolj pa buri duhove odločitve, kje in kako bo tekla ta cesta po karteljevskem klancu. Medtem ko so se v Novem mestu že pred leti med šestimi variantami odločili za tako imenovano varianto KA3, za katero se je pred dvema letoma odločil tudi občinski svet, so iz Ljubljane sedaj prišli z neko novo varianto, imenovano R700, ki jo prikazujejo kot v vseh pogledih najugodnejšo. In kakšna je razlika med tema variantama poteka avtoceste?

Po "novomeški" varianti KA3 se trasa vzpne po južnem pobočju karteljevske doline pod zaselkom Dobje, dolino prečka z dvema viaduktoma, dolgima 400 oz. 250 m, z naslonom na vmesno gozd-

nato vzpetino, in preide v 800 m dolg predor pod hribom Strmec. Po "ljubljski" varianti R700 pa se trasa vzpenja v nasipu ob sedanjih magistralni cesti z dvema razmaknjenima (deniveliranima) voznima pasovima (z radijem 700 m) in prečka sedlo pod Dobravo z vsekrom. Del vsega v dolžini okoli 100 m bi bil zaradi globine preurejen v pokrit vkop.

Medtem ko nadaljnji potek avtoceste v novomeški občini ni sporen, pa je pri karteljevskem klancu prišlo do ostrega razhajanja. Tisto, kar navaja državna stran, načrtovalci in DARS, da je namreč njihova varianta R700 najugodnejša, ne drži oziroma ne drži povsem. Res je za državo najugodnejša, ker je precej cenejša kot KA3, za katero se zavze-

majo Dolenjci. Gradnja po varianti KA 3 bi stala 12 milijard tolarjev, po varianti R700 pa 8,3 milijarde tolarjev. Vendar je po oceni prostorskih kriterijev in kriterijev varovanja okolja "novomeška" varianta veliko ugodnejša. Kaže pa, da je država denar pri gradnji slovenskega avtocestnega križa na veliko porabljala drugje, ko pa naj bi nazadnje prišla na vrsto še Dolenjska, ga hudo zmanjkuje in je treba na vseh koncih stiskati in varčevati.

Zaradi tega tudi naglica, s katero je hotela država od novomeških svetnikov žegen za svojo (cenejšo) varianto, da bi lahko takoj začeli z izdelavo idejnega projekta in osnutka lokacijskega načrta. Kot da je to možno začeti delati le za varianto R700, ne pa tudi za KA3! "Kar se tiče občinske strokovne službe, to vprašanje sploh ne bi prišlo na dnevni red zadnje seje sveta, saj je občinski svet svoje povedal že pred dvema letoma," pravi občinski sekretar za okolje in prostor Miloš Dular. "Glavni in edini razlog, zakaj se država za-

vzema za varianto R700, je ta, da je cenejša; kar se tiče varovanja okolja in vpliva na prebivalce, pa je varianta KA3 še enkrat ugodnejša kot R700, čeprav Urad RS za prostorsko planiranje na zloženki za širšo uporabo zavajajoče prikazuje, da bi imela njihova varianta manjši negativni vpliv na okolje, ob tem pa so izpustili vpliv na živi svet, na vode, tla, zrak, bivalno okolje, naravno in kulturno dediščino, kjer ima varianta KA3 nepriemerno manj negativnih točk."

Sedaj je bolj ali manj odvisno od Ljubljane, kako bo stvar naprej potekala. Občina lahko le še argumentira odločitve, ki jih je sprejel občinski svet. Če bo vlada vztrajala pri svojem predlogu, se pravi pri varianti R700, občina pa ne sprejme temu prilagojene spremembe občinskega plana, lahko občinski plan kljub nasprotovanju občine spremeni Državni zbor na predlog vlade. To bi bila seveda skrajna možnost, ki bi jo v Novem mestu upravičeno razumeli kot državno posilstvo. A. BARTEJ

KJE BO TEKLA AVTOCESTA? - S predstavitve variant poteka bodoče avtoceste na odseku Hrastje-Kronovo, s posebno pozornostjo na karteljevski klanc. (Foto: A. B.)

ALFI NIPIČ NA DVORU

DVOR - Prizadevni člani Prostovoljnega gasilskega društva Dvor v svojem kraju pripravljajo vsakoletni Piknik na valovih Krke, ki ima več kot četrto stoletja dolgo tradicijo. V soboto, 1. avgusta, je na Dvoru gostoval tudi priznani Alfi Nipič s svojimi muzikanti in navdušil številne obiskovalce. Dvorski gasilci bodo morebitni čisti dobiček od prireditve namenili tudi za nakup nove opreme in zamenjavo avtomobila.

Edini zakon naj bo volja ljudi

Združenje krajevnih skupnosti za ustanovitev občin dela naprej - 46 članic doseglo svoj cilj, 33 se jih še prizadeva, prihajajo nove - Po pravico v Strasbourg?

NOVO MESTO - V ponedeljek se je sestal razširjen odbor združenja krajevnih skupnosti za ustanovitev občin, katerega sedež je v Mični Peči, vsi sestanki pa so v gostišču Pavlin v Mačkovcu pri Novem mestu. Na zadnjem sestanku so pregledali, kaj je združenje naredilo doslej in v katerih svojih zahtevah so uspeli, predvsem pa, kaj bodo še storili, da bi uresničili svoje cilje.

Od 76 krajevnih skupnosti, članic združenja, ki so želele postati samostojne občine (ne gre za ravno toliko občin, ker naj bi nekatere tvorilo tudi več KS), je državni zbor potrdil 43 novih občin, 33 KS pa si za to še prizadeva; med temi je 13 takih, ki še niso dobile odgovora na svojo pritožbo od ustavnega sodišča, med njimi sta tudi Senovo in Dobova. Združenje opozarja na številne nedoslednosti in očitno neupoštevanje meril pri ustanavljanju novih občin; tako sta vlada in državni zbor določala nove občine tudi tam, kjer so bili ljudje na referendumu proti, ne pa tam, kjer so si občino želeli. Tako naj bi KS Senovo zadostila več zahtevam za svojo občino kot marsikatera druga, pa jim jo vendar kratijo; pritožbo na ustavno sodišče je ta KS poslala že 19. aprila, a do danes niso dobili odgovora.

Posebej v združenju opozarjajo na problem tistih KS oz. referendumskih območij, katerih prebivalci so že leta 1994 v večini glasovali za samostojno občino, kot sta na primer Rakitna in Podnanos, a so jih v zadnjem valu ustanavljanja novih občin tudi obšli, čeprav bi jih po mnenju združenja morali avtomatsko potrditi.

Združenje zelo zameri predsedniku državnega zbora, da ni hotel sprejeti predstavnikov združenja na pogovor o teh vprašanjih; konec koncev so ti ljudje zastopali interese kakega pol milijona lju-

di. "Če bi do pogovora prišlo in če bi veljalo, da je edini zakon volja ljudi, nam danes ne bi bilo treba tukaj sedeti," je prepričan Štefan Prša iz Velike Polane, dejavni član odbora. Čeprav je na zadnjem referendumu precej članic združenja izglasovalo svoje občine, ki jih je državni zbor tudi potrdil, bodo ostale v združenju; prvi zaradi podpore drugim, ki jim to še ni uspelo, pogovarjajo pa se tudi o tem, da bi to združenje preraslo v združenje manjših občin, saj bodo te po njihovem prepričanju morale v odnosu do države nastopati skupaj in enotno, če bodo hotele uresničevati svoje interese.

Na sestanku so se dogovorili, da bodo ponovno zahtevali pogovor

• KS Šmarjeta se je že pritožila na ustavno sodišče. To je pred časom, ko je ugodilo njeni pritožbi, določilo kot referendumsko območje samo KS Šmarjeta, državni zbor pa je določil, da se o novi občini odločajo volilci v KS Šmarjeta in sosednji KS Bela Cerkev. Do občine pa Šmarječani niso prišli prav zato, ker so bili v Beli Cerkev proti, zato sedaj zahtevajo, da se referendum opravi samo v KS Šmarjeta.

s predsednikom državnega zbora, in to do 25. avgusta; 13 KS, ki niso še dobile odgovora, se bodo ponovno pritožile na ustavno sodišče; tista referendumsko območja, ki so leta 1994 izglasovala svoje občine, naj se potrdijo. Če zahteve združenja ne bodo upoštevane, se bodo pritožili na evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourg.

A. B.

A. B.

Krka razdelila lanski dobiček

Lani 5,175 milijarde tolarjev dobička - Za dividende del dobička iz preteklih let - 337,5 tolarjev neto na delnico - Še dobrih 68.000 delničarjev

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo je bila v Šport hotelu na Otočcu 3. skupščina Krke, vodilnega slovenskega farmacevtskega podjetja, na kateri so delničarji sprejeli poročilo za lansko leto, imenovali revizorja za letošnje poslovno leto in del dobička iz preteklih let namenili za dividende, ki znašajo 450 tolarjev bruto na delnico.

V lanskem letu je Krka, ki jo poleg matičnega podjetja sestavljajo še družba Krka Zdravilišča in Krkina podjetja v tujini, s prodajo izdelkov in storitev ustvarila 53,8 milijarde tolarjev, od tega 48,4 milijarde tolarjev matično podjetje.

Delničarji so sprejeli tudi sklep o delitvi lanskega dobička, ki je znašal 5,175 milijarde tolarjev, kar je dve tretjini več kot leta 1996. 1,725 milijarde tolarjev dobička so razporedili v proste rezerve, 3,450 milijarde tolarjev pa pustili nerazporejenih.

Skupščina je za udeležbo na dobičku razporedila del dobička iz preteklih let. Nagrada za upravo znaša 76,7 milijona tolarjev bruto oz. 26,7 milijona neto, nagrada za nadzorni svet 8 milijonov tolarjev bruto oz. 4,9 milijona tolarjev neto, dividenda pa znaša 450 tolarjev na delnico bruto oz. 337,50 tolarjev neto. Dividende bodo delničarjem začeli

izplačevati postopno od 28. avgusta naprej in bodo nakazane vsem, ki so bili na dan 31. julija 1998 vpisani v delniški knjigi kot lastniki Krkinih delnic.

S Krkinimi delnicami je bil v lanskem letu na Ljubljanski borzi ustvarjen največji promet, saj je bilo z njimi sklenjenih za 17,6 milijarde tolarjev poslov oz. 16,2 odst. vseh poslov s kratkoročnimi in dolgoročnimi vrednostnimi papirji. Enotni tečaj Krkine delnice je konec lanskega leta znašal 21.941 tolarjev in je bil za 64 odst. višji od knjigovodske vrednosti delnice. Tečaj se je letos v februarju in marcu precej zvišal in je znašal skoraj 40 odst. več kot konec preteklega leta. V letošnjem juliju se je rast tečaja nadaljevala in konec meseca je bil enotni tečaj 34.174 tolarjev.

Število Krkinih delničarjev se je v letu in pol zmanjšalo za približno 24.000; konec julija jih je bilo

PRIZNANJE NAJSTAREJŠI - Na jubilejnih 10. igrah pod dedovo lipo, ki jih prireja Turistično društvo Šmarješke Toplice, so prejšnjo soboto najzaslužnejšim članom podelili priznanja. Dobila ga je tudi Lojzka Illovar (levo), najstarejša in zelo prizadevna članica društva, ki je doslej sodelovala prav na vseh desetih igrah. Priznanje ji je izročil predsednik društva Sandi Durič. (Foto: A. B.)

KOLIKO BO VSEH OBČIN? - Odbor združenja krajevnih skupnosti za ustanovitev občin opozarja na številne nedoslednosti in nepravilnosti pri dosedanjem ustanavljanju novih občin in grozi, da se bodo v skrajnem primeru pritožili na evropsko sodišče v Strasbourg. (Foto: A. B.)

PRETEPAL HČER

BUČKA - V četrtek, 30. julija, so bili sevniki policisti obveščeni, da 37-letni Ž. F. z Bučke ponovno pretepa svojo 15-letno hčer. Policisti so ugotovili, da je bil kršitelj močno opit, nad hčerko pa se je tudi verbalno izživljal. To ni bilo prvič, s takšnim obnašanjem pa je skušal nadaljevati tudi v prihodnosti. Ti so se morali kar precej potruditi, da so ga obvladali.

ZA POČITNICE DENAR ZASLUŽIJO SAMI

NOVO MESTO - Večina dijakov in študentov si delo za poletni čas išče že pred pravim dopustom, nekateri pa si ga začno iskati šele v juliju. Na novomeških študentskih servisih v poletnem počitniškem času ponujajo predvsem kratkotrajna dela, ki vključujejo programerstvo, tehnično risanje, številna pomožna dela itd. Kljub velikemu povpraševanju po delu pa ostaja vedno nezasedeno akviziterstvo. Manj zanimivo je tudi gostinstvo, čeprav ostaja v poletnem času manj del iz strežbe kot običajno. Pomembno za vse, ki delajo prek študentskega servisa, pa je, da napotnice dvignejo, preden začnejo z delom.

PREDSTAVITEV KASETE V GRADU

ŽUŽEMBERK - V gradu Žužemberk se v poletnih mesecih dogaja marsikaj zanimivega. Pred kratkim je v gradu gostovalo Pavlihovo gledališče iz Ljubljane z lutkovno igrico za otroke. Predstava je bila zelo lepo obiskana. Na zanimiv način so predstavili člani narodnozabavnega ansambla Poljub novo kaseto "Le Krka ve". Predstavitve je bila v petek, 31. julija, zvečer v prelepem ambientu žužemberškega gradu, povezoval jo je Lojze Bojanc, kot gosti pa so nastopili tudi Mladi Dolenjci. Ansambel Poljub je predstavil tudi nove pesmi in viže, ki jih člani ansambla pripravljajo za naslednji glasbeni projekt, zahvalili pa so se tudi vsem pokroviteljem, ki so podprli izdajo njihove prve kasete.

VLAMLJAL V AVTOMOBILE

NOVO MESTO - V noči na 1. avgust je nekdo v skupnih garažah na Seidlovi ulici v Novem mestu vlomil v 4 osebne avtomobile. Iz treh je ukradel gorivo, enega pa je poškodoval. Škode je za 40 tisočakov.

LASTNIK NA VESELICI, MOPED PA...

DVOR - V noči na 2. avgust je nekdo na Dvoru ukradel kolo z motorjem, ki ga je lastnik J. O. iz Sadijce vasi pustil odklenjenega na dvorišču stanovanjske hiše, sam pa je odšel na veselico. Neznavec je lastnika oškodoval za 128 tisočakov.

Ena gospa je rekla, da je novomeška Visoka šola za upravljanje in poslovanje že na začetku dobila toliko polen pod noge, da bi prvo zimo lahko prebili samo s to kurjavo.

KONČNO ASFALT

SOTESKA - Soteška gora ali Hruševje, kakor se je nekoč imenoval zaselek, je končno dobila sodobno asfaltirano vaško cesto. Ta je velikega pomena, saj je bil prehod tod skozi ob deževju skoraj nemogoč. Gradbeni odbor se je s tem ukvarjal skoraj dve leti, pa tudi lastniki parcel so morali precej globoko poseči v žep. Veliko je prizadevnih ljudi, ki so se na vse načine trudili, da je vinska gorica dobila lepo cesto, rezultat pa kažejo, da njihov trud ni bil zaman.

T. VIRANT

Suhokranjski drobiž

LE KRKA VE - Na predstavitvi nove kasete v Žužemberku je sodeloval in zapel kot gost Dušan Sadar, nekdanji ustanovni član skupine Poljub. Dušan, ki je trenutno še vojak slovenske vojske, je pred odhodom iz skupine igral bas kitaro in pel, med drugim tudi popularno pesem Le Krka ve. Tudi zato je bila ta pesem prisrčno in toplo sprejeta, ko je zapel Dušan. Mogoče pa "le Krka ve", zakaj so se razšle njegove poti?

ŠE OGENJ POVRHU - Dvorski gasilci s tira ne spravi nobene večje zadrega, pa tudi požar ne. Malo je bilo sicer problemov, ko je na Dvoru nastopil Alfi Nipič in je zaradi številne glasbene in svetlobne, scenske opreme za nekaj deset minut "vrglo" varovanje v električni omari. Za dobljeno paniko pa je poskrbel spet Alfi, ko se je na odru pojavil dim. Zal gasilski aparati hitrih gasilcev niso bili potrebni, ker je bil bel dim le dodatek njegovi predstavi.

OZNAKE - KO ZB ŽUŽEMBERK - In TD Suha krajina sta se pred kratkim na skupnem sestanku s predsednikom Turistične zveze v novo mesto Alojzom Serinijem pogovorila za postavitev table pri pomenu na Cviblju.

V kmetijstvu nikoli dovolj idej

Jože Jakofčič s Krasinca je prepričan, da kmetije premalo izkoriščajo belokranjske naravne danosti, seveda pa bi morali vedeti, komu bodo lahko prodali pridelke

KRASINEC - Jože Jakofčič je s 34 leti najmlajši na Krasincu, ki se je odločil za kmetovanje. Od okrog desetih kmetov v vasi so samo trije čisti. Tudi pri Jakofčičevih so bili čisti kmetje, dokler se ni Jože poročil. Spominja se, da so ga v osnovni šoli prepričevali, naj se raje odloči za katero drugo šolo, ne za kmetijsko. Zagotovo bi ga celo pregovorili, če ne bi bili na Krasincu tako dobri pogoji za kmetovanje, zlasti pa ravne in komasirane njive v bližini doma.

Jože pove, da je kmetija sicer še vedno napisana na očeta, a mu je že pred 14 leti dal proste roke in prepustil vse odločitve pri gospodarstvu. "Takrat so bili veliki boljši pogoji za kmetovanje pa tudi za gradnjo gospodarskih poslopij in prodajo pridelkov. Precej kupcev smo imeli na Hrvaškem, a smo jih leta 1991 čez noč izgubili. To nas je prisililo v iskanje tako novih trgov kot možnosti v kmetijski proizvodnji," razpravlja Jakofčič. Njihova kmetija je danes živinorejsko-poljedelska. Medtem ko zadnja leta pitajo govedo - v hlevu je sedaj 40 pitancev - pa so nekdanj na leto prodali po 25 tisoč litrov mleka. Na 15 hektarih polj, od tega imajo 7 hektarov v najemu, pa zasadijo največ krompirja. Koruzo in ječmen imajo za živino, pšenico pa sejejo zaradi kolobarjenja.

"Tuhtali smo, kako bi lahko čim več iztržili in pred štirimi leti smo se odločili, da bomo zgodnji krompir prekrivali s pajčevinasto folijo," pravi Jože. Jakofčičevi so se pač odločili za sajenje zgodnjega krompirja, drugi za zelenjavo, a po Jožetovem prepričanju je to še vedno premalo. Toda ljudje se po njegovem bojujejo narediti korak naprej, ker kupci niso vedno zagotovljeni. Tudi pri Jakofčičevih tako ostajajo v glavnem pri krompirju: zgodnjega pridelajo 10 do 15 ton, jesenskega pa okrog 50 ton. A če bodo kdaj prišli na vrsto za namakanje tudi njihove njive, bodo gotovo začeli razmišljati še o drugih kulturah.

Jože Jakofčič

Jože. Ta zamisel se nam dobro obetuje, saj smo na primer letos krompir, posajen v začetku mar-

ca, prodajali že okrog 25. maja. Cena zgodnjega krompirja je znatno višja od jesenskega, seveda pa si moramo vedno vnaprej zagotoviti kupce. Bela krajina je slovenska Kalifornija in prav bi bilo, da bi kmetije to bolje izkoristili," pravi Jože. Jakofčičevi so se pač odločili za sajenje zgodnjega krompirja, drugi za zelenjavo, a po Jožetovem prepričanju je to še vedno premalo. Toda ljudje se po njegovem bojujejo narediti korak naprej, ker kupci niso vedno zagotovljeni. Tudi pri Jakofčičevih tako ostajajo v glavnem pri krompirju: zgodnjega pridelajo 10 do 15 ton, jesenskega pa okrog 50 ton. A če bodo kdaj prišli na vrsto za namakanje tudi njihove njive, bodo gotovo začeli razmišljati še o drugih kulturah.

Jože je glavna delovna sila na kmetiji, pomagajo pa mu še žena Mojca in starši, medtem ko so trije sinovi še premajhni za večja dela. Tako sedem družinskih članov v treh generacijah živi le od kmetije in Mojčine plače, saj sta pokojnini Jožetovih staršev zgolj simbolični. "Za zdaj se še da preživeti, a je vsako leto težje. Zato neprestano razmišljamo, kaj bi še zasadi, da bi bilo kmetovanje čim bolj ekonomično," pravi Jakofčič.

M. BEZEK-JAKŠE

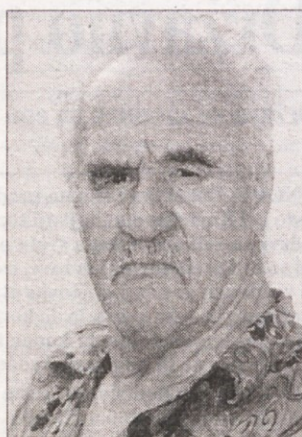
Tudi lovci bežijo

Francu Švajgerju ostal najbolj v spominu beg pred medvedi

ČRNOMELJ - Franca Švajgerja iz Črnomlja dobro poznajo ne le črnomaljski, tudi ampak številni belokranjski lovci. Kako tudi ne, saj hkrati z 71. rojstnim dnem, ki ga bo praznoval prihodnji teden, praznuje tudi 46 let sodelovanja v črnomaljski lovski družini Loka.

Spominja se, da je bil oče sicer lovec, vendar pa je njega za lovstvo navdušil črnomaljski urar Vinco Fabjan. A bolj kot zaradi love se je pridružil zeleni bratovščini iz ljubezni do narave in predvsem živali. To ljubezen je znal na prijeten način vcepiti mladim. Ne čudi torej, da je bil dolga leta tudi gospodar ali pomočnik gospodarja lovske družine Loka. Koliko brezplačnih delovnih ur je opravil, ko je skrbel za urejenost in vzdrževanje lovskega objekta, krmnih njiv, lovskega steza, kaluži in solnic, ni štel nikoli. Zagotovo pa jih je bilo zelo veliko. Velikokrat pa je potem, ko je pripravil mrhovice, celo noč opazoval živali. Njegovi lovski tovariši ne bodo pozabili tudi njegovih zaslug pri gradnji prvega lovskega doma LD Loka na Toplem vrhu, ki so ga pozneje prodali, ter drugega na Bistrici. Pri tem so mu še kako prav prišle poklicne izkušnje, saj je izkušen slikopleskar.

A Švajger med lovci ni cenjen in priljubljen zgolj zaradi nesebičnega dela, ljubezni do neo-

Franc Švajger-Paci

krnjene narave in divjadi, temveč tudi zaradi vedrine, šegavosti. Nič kolikokrat je spravljal v dobro voljo lovske družine, čeprav prizna, da mu vedno le ni bilo do smeha. Zlasti takrat ne, ko je v Miklarjih bežal pred medvedi. In to se mu ni zgodilo samo enkrat. Danes mu bolna noga ne dovoljuje več, da bi tek. Celo hodi težko, zato se že nekaj časa ni podal na lov, kar pa ne pomeni, da ne zaide rad v lovske družine. Ne nazadnje je še vedno tudi praporščak LD Loka. "Po operaciji, ki me čaka v Valdobri, pa bom šel znova na lov," pravi Paci, kot ga s šegavim imenom kličejo lovci ter se - kot da bi za trenutek preletel skoraj pol stoletja svojega lovstva - ozre na priznanja, ki visijo na steni. Dobil je namreč znak za lovske zasluge ter red za zasluge 3. in 2. stopnje.

M. B.-J.

Hišni številki na črnih gradnjah

Na črnomaljski občinski upravi se že več let trudijo, da bi uredili romski naselji Lokve in Kanižarica - Ogorčeni, ker je Upravna enota dodelila hišni številki za nelegalni gradnji

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini so štiri romska naselja: Lokve, Kanižarica, Drenovec in Čudno selo. S slednjima nimajo težav, v Lokvah in Kanižarici pa pripravljajo parcele, ki jih bodo prodali Romom. Občina je namreč po zakonu dolžna zagotoviti Romom najnujnejše življenjske pogoje, kot je urejanje komunalne infrastrukture in zagotavljanje zadostnega števila zgradljivih parcel.

Ko bodo uredili parcele v prej omenjenih naseljih, bo občina skupaj s Centrom za socialno delo lahko zagotovila Romom najnujnejše življenjske pogoje na vnaprej določenih lokacijah in pod nadzorom. A ko so v Črnomlju že videli konec težav pri urejanju romskih naselij, so ugotovili, da sta se v njihovi občini prijavili dve romski družini, ki sta prišli iz semiške občine.

Na naslov Mihelja vas 30 se je prijavila tričlanska družina Cvetke Hodorovca. Najprej si je na svoji zemlji postavila leseno barako, pozneje pa zidano hišo. Na naslovu Ručetna vas 86 pa je prijavljena 15-članska družina Matije Hodorovca. Tudi oni so najprej živeli v leseni baraki, pozneje pa so si sezidali hišo. Vendar zemlja, na kateri živijo, ni njihova last. Obe hiši sta postavljeni na črno, sta brez vode, elektrike in sanitarij. Za prijavo stalnega bivališča sta po zakonu potrebna hišna številka in dokaz o lastništvu oz. izjava lastnika, da se lahko prijavi na navedeno hišno številko. Vendar primerih se je zgodilo prav to. Na črnomaljski Upravni enoti so namreč obema hišama dodelili

hišni številki. S tem so družinskim članom Cvetke in Matije Hodorovca omogočili, da legalno prijavijo stalno bivališče. Prav tako imata Cvetka in Matija z določitvijo hišnih številk možnost izdati neomejeno število dovoljenj za prijavo stalnega bivališča.

Na občinski upravi pravijo, da se zaradi večletnih prizadevanj, da uredijo parcele za Rome, pod nobenim pogojem ne morejo strinjati z nenadzorovanim naseljevanjem Romov v njihovo občino. Še manj pa z nelegalnimi grad-

njami, poskusom postavljanja novih romskih naselij ter s tem z odpiranjem novih problematičnih žarišč. Zato so na Območno geodetsko upravo Novo mesto poslali zahtevo za izrek ničnosti sklepa o dodelitvi hišnih številk v Mihelji vasi 30 in Ručetni vasi 86. Sklep o ničnosti prej omenjenega sklepa še ni prispel na občinsko upravo. Ko pa bo, bo sledil preklek stalnega bivališča Romom v Ručetni in Mihelji vasi, prijava stalnega bivališča v naseljih, kjer so bivali prej, nadaljevanje uradnega postopka za odstranitev na črno postavljenih hiš, s katerim je novomeška enota Inšpektorata za okolje in prostor RS pred časom že pričela, ter vzpostavitev parcel v prvotno stanje.

M. B.-J.

ČRNOMALJSKI MATURANTI NAD DRŽAVNIM POVPREČJEM

ČRNOMELJ - Na tukajšnji gimnaziji je v spomladanskem roku opravljalo maturo 48 kandidatov, uspešnih pa jih je bilo 45 ali 93,8 odst. Vendar pa je bilo nekaj maturantov iz prejšnjih generacij ali z drugih šol, tako da je bilo iz letošnje generacije na maturi 41 dijakov črnomaljske gimnazije. A je bil le eden neuspešen, tako da je bil uspeh letošnje generacije črnomaljskih maturantov 97,6 odst., kar je kar 11 odst. nad državnim povprečjem. Najuspešnejša je bila Jana Trgovčič, ki si je z 32 točkami prislužila maturitetno spričevalo s pohvalo, ki ga bo prejela na slavnostni podelitvi v Ljubljani. Po zagotovilih ravnatelja Stanislava Vrščaja so z uspehom na letošnji maturi zelo zadovoljni, saj so maturanti v povprečju dosegli 19 točk. Najboljša povprečna ocena pri obveznih maturitetnih predmetih je bila pri angleškem jeziku in sicer 3,9, povprečno število točk pa je bilo pri angleščini 4,5. Na gimnaziji so veseli, da se vse več dijakov odloča za maturo na višjem nivoju.

V pričakovanju zdrave pitne vode

V semiški občini v dobrih treh letih napeljali vodovod v dvanajst vasi - Vodovod Črešnjevec-Krvavci Vrh največja letošnja občinska naložba - Brez vode še dobra desetina občanov

ČREŠNJEVEC - Potem ko so pred dvema letoma v semiški občini dokončali prvi del črešnjevskega vodovoda od Krpu do Črešnjevca, ki je meril tri kilometre, so se pretekli mesec lotili še drugega dela. Tokrat polagajo cevi od Črešnjevca proti Cerovcu, Hribu in Krvavčemu Vrh.

Poleg 4,5 kilometra vodovoda bodo na Hribu na 280 metrih nadmorske višine zgradili rezervoar, v katerega bodo s pomočjo črpalke speljali vodo s Črešnjevca. Voda bo šla potem s pomočjo

prostega pada v štiri vasi, iz vodohrama pa bo moč v prihodnje napeljati vodovod tudi na Omoto. Načrtujejo, da bodo cevi zopane ta mesec, rezervoar in črpalnice pa bodo zgradili avgusta ali septembra. Semiški župan Janko Bukovec je obljubil, da bo za občinski praznik v oktobru pitna voda pritekla v okrog sto gospodinjstev.

Po razpisu sta bila za gradnjo izbrana Komunala Črnomelj in Begrad, gre pa za največjo letošnja naložbo v semiški občini. Vredna je 56 milijonov tolarjev, več kot polovico denarja pa bodo prispevala ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, za okolje in prostor ter za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Vendar iz semiškega proračuna letos ne bodo mogli zagotoviti celotnega svojega deleža, zato bodo morali naložbo odplačevati še v prihodnjem letu. "Vodovod Krupa-Črešnjevec-Hrib je sicer v projektu regionalnega vodovoda, a država za regionalni vodovod še ne daje denarja. Mi pa ga kljub temu gradimo, ker delamo po svojih dolgoročnih načrtih," je pojasnil Bukovec.

V semiški občini se pri gradnji vodovoda držijo pravila, da ga najprej napeljejo v večje, potem pa še v manjše vasi. Ko bodo štiri prej omenjene vasi v občini dobile vodovod, bo brez njega še 12 do 15 odst. prebivalcev, pretežno v rožnodolskem in gradniškem koncu. Sicer pa so v dobrih treh letih, odkar so Semičani zopet dobili občino, napeljali vodovod v 12 vasi, kar je več, kot sta naredili večji črnomaljska in metliška občina skupaj.

M. BEZEK-JAKŠE

TABOR MLADINSKEGA PROSTOVOLJNEGA DELA

SINJI VRH - V začetku tega tedna se je na belokranjskem Sinjem Vrh prišel Tabor mladinskega prostovoljnega dela, ki ga že tretje leto pripravlja Mladi forum ZLSD. Udeležuje se ga 30 mladih iz vse Slovenije, ki želijo pomagati ljudem na manj razvitih območjih. Tako bodo na Sinjem Vrh obnovljali ceste in vodovod, čistili grmovje ter urejali obrežje Kolpe. Udeleženci kot tudi prebivalci bodo sodelovali v likovni delavnici, raziskovali kraške jame ter pripravili literarni večer ob 120. obletnici rojstva Otona Zupaniča. 23. avgusta bo ob zaključku tabora Sinji Vrh obiskal predsednik ZLSD Borut Pahor.

REJCEM KOBIL!

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj obvešča rejce kobil, da bo sprejem kobil v A in B rodovnik v četrtek, 13. avgusta, ob 15. uri v Črnomlju pri reju Francu Pezdircu, Na bregu 34.

KMEČKI PRAZNIK

METLIKA - Društvo podeželske mladine Metlika in Kmetijska svetovalna služba Metlika vabita na tretji tradicionalni kmečki praznik. V soboto, 8. avgusta, bo v tukajšnji Vinski kleti predavanje dr. Julija Nemaniča o kulturi pitja z degustacijo. V nedeljo, 9. avgusta, pa se bodo ob 14.30 pričele kmečke igre. Organizatorji so pripravili bogat program, saj bosta na ogled razstava konj in domače obrti, predstavitev strojnega krožka, Kmetijske zadruge Metlika, turizma na vasi v občini, kmetov, Društva podeželske mladine, Kmetijske svetovalne službe, Društva kmečkih žena ter kasete Velikega in malega barona. Obiskovalci se bodo lahko popeljali tudi s konjsko vprego. Ob 17. uri bo tekmovalanje v striženju ovc, tekmovalci pa se lahko prijavijo na Kmetijski svetovalni službi ali uro pred začetkom striženja v Mestnem logu. Prireditelji obljublajo tudi bogat srečelov.

"IZDAJALEC GASILCEV"

VINICA - Ko se je začela nedavna slovesnost ob stoletnici viniškega gasilskega društva, ki se je udeležil celo minister za obrambo Alojz Krapež, so nekateri nekoliko nestrpno pogledovali naokrog, saj so opazili, da tako rekoč ni predstavnikov medijev. Celo nikogar z Dolenjskega lista in Vašega kanala, ki sta nepogrešljiva pri veliko manjših "procesijah", ni bilo zraven. Viničani so kmalu ugotovili, da je zatajilo obveščanje medijev, ki ga je obljubil sam predsednik krajevne skupnosti Jože Stegne. A ga gasilci zaradi te njegove napake še za ušesa niso mogli potegniti, ker ga ni bilo na proslavi. Stegne je imel preveč dela z odstranjevanjem graffiti. Nekdo je namreč v zavetju noči na spomenik na osrednjem viniškem trgu napisal "Stegne, izdajalec gasilcev".

JAZZ VEČER

METLIKA - V okviru mednarodnih poletnih prireditev bo v soboto, 8. avgusta, ob 21. uri na dvorišču metliškega gradu koncert kvinteta Ljubljana Jazz Selection. V sredo, 12. avgusta, pa bo ob 10. uri v kulturnem domu brezplačni ogled angleško-ameriške komedije Mr. Bean.

VODA PRIHAJA - V semiški občini se lahko pohvalijo, da so v zadnjih treh letih napeljali vodovod v več vasi kot v metliški in črnomaljski občini skupaj. Kljub temu ljudje, ki še uporabljajo kapnico, težko čakajo na vodo iz vodovoda. Zato sedaj hitijo s kopanjem jarkov in polaganjem cevi v vasi od Črešnjevca do Krvavčega Vraha (na fotografiji). S stroji delajo cele dneve. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

POKROVITELJI MEDNARODNIH POLETNIH kulturnih prireditev Pridi zvečer na grad so prejeli stalne brezplačne vstopnice za ogled vseh predstavnar grajskem dvorišču. Ugodnosti pri plačevanju vstopnice imajo tudi študentje ter upokojeanci. Najdejo se tudi takšni, ki ne pridejo na prireditev samo zato, ker na grajskem dvorišču ni lož iz katerih bi, ločeni od raje, spremljali dogajanje, nekaj posameznikov pa moti celo to, da je treba na morebitno biološko potrebo mimo odras. Za razrešitev slednjega bo sklical prireditveni odbor jeseni simpozij slovenskih arhitektov, najboljša rešitev pa bo prejela priznanje Zlata kahlica.

TISTI, KI RADI DOBRO MALICAJO, na vsa usta hvaleži Rudija Hrstarja, ki ima v najemu upokojski dom blizu metliške železniške postaje. Prostori so lepo urejeni, čisti, porcije obilne in kar tudi ni nepomembno; cene malice je za vsak, še tako plitev žep. Hrstar poskrbi tudi za dostavo malice na dom. Menda hodi k njemu jest celo konkurenca, pa bi bilo zato zaželeno, da bi ga pričeli posnemati.

POPELJITE SE KDAJ v poletnih nočnih urah po metliških ulicah in ulicah. Presenečeni boste, koliko mladih ljudi je tam. Ko se odrasli odpravljajo spat ali pa se trdno drnjo, je mularija na pohodu v nočne lokale, iz katerih se vrača, ko pojejo petelini. Mladež se zbudi šele ponoči, ker ve, da ima noč svojo moč.

Črnomaljski drobir

SREČNEŽI - Metliški folkloristi so se, kot že nekajkrat doslej, minuli teden peljali na gostovanje k pobratimom v italijanski Ronke za avtobusom črnomaljskega Integrala, ki ga je vozil Alojz Matkovič. Seveda ob koncu vožnje ni manjkalo pohval na njegovo račun. Eden od folkloristov pa je bolj zase zamrmral: "Srečni črnomaljski!" Seveda je imel v mislih soferja z jeklenimi živci.

PREUREDITEV - Ob pohvalah "svoje" voznika folkloristi niso pozabili na nekoliko preveč toplo vožnjo proti Italiji, ko kmetijska naprava v avtobusu ni hotela hladiti tako, kot so si prepoznali Metličani želeli. Zato so se odločili za dobrodelno potezo. Honorar, ki si ga bodo prislužili na nastopu ob 20. obletnici metliške Kolpe, so obljubili Integralu, ki ni bil v avtobusu, s katerim običajno potujejo folkloristi, namesto zadnjih sedežev postavil savno in turško kopel. V avtobusu najturbila še kad z masazo, za katero folkloristi najbrž upajo, da jo bodo v Kolpi primaknili k honorarju.

SEMAFOR - V Črnomlju je precej časa slišati uradne informacije, kako naj bi vsak trenutno začeli z obnovo Kolodvorske ceste. Župan Fabjan je celo najavil, da bodo v eno od križišč med popravilom namestili semafor. Sedaj Črnomaljski ugaugajali morda v mestu zavlačujočepopravilom ceste, ker se odgovorni bojijo, kakšno zmešnjavbo povzročil edini semafor v Črnomlju. Vendar je slišati, da Metličani radodarno ponudijo pomoč sosedom, ki se lahko pridejo podučiti o prižigajočih ugašajočih se lukah na edini semafor v Beli krajini, ki na jazu Črnomaljskega stoji v Metliki.

Semiške tropine

TABLE - Čeprav je semiška občina najmlajša v Beli krajini, so Semičani prvi domislili postaviti table z napisom "Pozdravljeni v občini Semič". Z njimi nazarjajokdaj popotnik prestopi občinsko mejo, Semičani pa pristavljajo, da hočejo s tem predvsem ostalim vasi občanom, ki jih obkrožajo, dokazati, da so se živi. A so imeli s postavitvijo table ob cesti med Metliko in Krvavčim Vrhom precejšnjo smolo, saj jo je tisti, ki jo je postavljalmenda nevedoč - započel precej metliško občino. Metliški župan Matkovič je nemudoma pismenosporočil na semiško občinsko upravo, "da to smatrajo za krnitev integritete metliške občine". Tako Semičani s postavitvijo tabel niso dokazali le, da so se živi, ampak so prebudili celo Metličane.

RAZSTAVA - Semiški vinogradniki še ob 20. obletnici ustanovitve Društva vinogradnikov Bele krajine niso mogli pogoltniti žganca, ki jim ga pred leti skuhal Metličani. Zato so se odločili, da bodo na razstavi vin vsako leto seliti iz ene podružnice v drugo. A so se Metličani šele sedmo leto odločili, da pravijo prireditve, imenovano Vinška vigred. Ker je dobro uspela, niso več hoteli izpustiti iz rok. Semičani pravijo, da pri njih zaradi tega ni več hude krvi, ostal pa jim grenak priokus. In to kljub temu, da je Vinska vigred postala ena največjih tovrstnih prireditev v Sloveniji. Ali pa prav zato.

KATASTROFA PRED KATASTROFO - Če za hudo ekološko katastrofo v zgornji Mežiški dolini, ko je v četrtek pri pretakanju dobrih 13 ton žveplene kisline iz avtomobila cisterne, last Cinkarne Celje, v rezervuarje Toyarne akumulatorskih baterij v Jerjavu zaradi počene pretočne cevi v Mežo steklo okoli 200 litrov te nevarne snovi, krivice še ni znan, pa so ga v Kočevju prejšnji torek našli skoraj v trenutku, ko se je začel v Rimzo iztekati nevarni lak. Melamin je tudi takoj prevzel odgovornost in ukrepal: dve laborantki sta iz Rimze odvzeli vzorce vode, Melaminova ekipa pa je potem, ko se je lak dvignil na površje, madeže zajemala in jih odstranjevala iz vode. Zaradi hitrega ukrepanja, ki ga je tudi z obvestilom ribičev vzpodbudil neki stanovalc bliznjega bloka, je zaradi nekontroiranega izpusta strupene snovi v Rimzo poginilo le okoli 100 manjših rib. Sreča v nesreči pa je bila, da so bile zapornice zaprte, sicer bi strupeno snov odneslo vse do Bile. Kljub vsem ukrepom bi bila kočevska katastrofa v tem primeru predhodnica mežiške, ki je botrovala poginu 15 tisoč postrvi!

NAVADA - Semaforji v Kočevju za vikend in potem še v začetku tedna ponovno niso delali. Promet je kljub temu potekal tekoče. Navada je pač železna srajca!

Ribniški zobotrebci

SODRAŽICA OBČINA - Ribniški občinski svetniki so kljub začetnemu oklevanju na zadnji predpogodbi seji sveta sprejeli odlok o odcepitvi naselja Male Vinice od naselja Vinice. Pametno pa so se odločili, da bodo z objavo odloka v Uradnem listu počakali, dokler ne bo sprejet zakon o ustanovitvi novih občin in določiti njihovih območij. Tako kot Kostel v kočevski občini je namreč tudi Sodražica v ribniški občini postala samostojna. Zato si bo v bodoče svoje zadeve urejal vsak sam!

DOLGOTRAJNA OBNOVA - Obnova Gorenjske ceste v Ribnici bo dolgotrajna, saj bodo morali obnoviti vodovod, urediti kanalizacijo in javno razsvetlavo ter zgraditi pločnik na obeh straneh ceste. Kljub obsežnim delom pa obnova ne bo. Cesto bodo namreč obnavljali ob tekočem prometu, ki pa bo zato precej oviran. Dela se bodo pričela predvidoma sredi prihodnjega meseca, o roku zaključka del pa zaenkrat še ni možno govoriti. Prvi postopki za pričetek del pa so vendarle že stekli. Stanovalci Gorenjske ceste so v začetku prejšnjega meseca prodajali dele svojih zemljišč, za katere jim bo za rekonstrukcijo vozniške plačala manjše odškodninske zneske država, za gradnjo pločnikov pa občina. Ker je bilo od 42 pogodb, kolikor jih bodo morali skleniti z lastniki, takoj podpisanih 30, računajo, da pri naknadnem podpisovanju pogodb z lastniki, ki živijo drugje, ne bo prišlo do zapletov. Še enega Ziebiča, kjer so zapleti v zvezi z zemljiščem zavlekli začetek, predvsem pa nadaljevanje še vedno nedokončane gradnje ceste za nekaj let, si ribniška občina - pa čeprav tudi v manjšem obsegu - ne more privoščiti!

Osilniški nadev

NAD NORMO - Pred meseci smo poročali, da bo neka kmečka družina na leto zredila in prodala 32 odojkov. Zdaj se župan okoli 32, da so plan že močno presegli, ker je vzrejenih (prodanih?, pojedenih?) že 40 odojkov ali po en na 10 prebivalcev občine.

DVE RIBOGOJNICI, DVOJE MERIL - V Mandlih na hrvaškem bregu Čabranke imajo ribogojnico z zmogljivostjo 30 do 40 ton postrvi na leto, v Ribjeku na slovenski strani Kolpe pa ima Knausova ribogojnica zmogljivost 3 tone postrvi letno ali 10 manj. To pa ni edina razlika. Slovenska ribogojnica mora imeti za obratovanje kup dovoljenj, projektov, usedalnike in ne vem kaj še vse, hrvaška birokracija pa takih zahtev ne postavlja.

MANJ ODPADKOV - V občini Osilnici so v prvi čistilni akciji pred dvema letoma nabrali za eno kamionov odpadkov, letos pa le še za en avto. Tudi v bližnjem Črnem Potoku v občini Loški Potok so organizirali te dni prvo čistilno akcijo, ki so se je udeležili mnogi domačini, naravnost, prostovoljno, naračunovano, ali pa s plačilom. V Hrvaški, od koder je prišel celo čabrski župan Dragutin Vukobratović, nobenega, niti najnižjega nadnika, pa ni bilo iz občine Loškega Potoka. Vasi Črni Potok je pred drugo svetovno vojno še padala pod Čabar in savsko banovino, se pravi pod Hrvaško, in to bo šlo tako naprej, se zgodovina lahko ponovi.

KOSTELSKI SPOMINEK

KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel je povabilo domače izdelovalce spominkov, naj do 3. avgusta pošljejo društvu svoje predloge za kostelske turistične spominke. Tako dobljene spominke bodo javnosti predstavili na razstavi, ki jo bodo odprli 15. avgusta v prostorih kostelske banke in pošte. Najboljši trije spominki bodo zastopali območje TSD Kostel na bližnjem sejmu Gustur v Mariboru. Doslej se je TSD Kostel predstavilo na takih sejmih le s spominki gosta Marjana Leša iz Gerova, zdaj pa se želi s svojimi, kostelskimi. Na uspeh upajo tudi zato, ker prizadevno deluje turistični krožek, ki ga vodi Vitra iz Cerknice.

Za vsak okus

O sladoledu v Kočevju po informacije v Ljubljano!

KOČEVJE - Na Kočevskem se je v zadnjih dveh letih ponudba sladoleda močno povečala. Tudi v oddaljenih krajih skorajda ni več trgovine in ne lokala, kjer ne bi imeli v zamrzovalniku na voljo najmanj nekaj vrst sladoleadov, kornetov ali lučk domačin in tujih proizvajalcev. Še pestrejša je ponudba v trgovinah v mestu, kjer pa ledu med osvežilnim sladlcam dela konkurenco tudi sveže pripravljene sladolede v obeh slaščičarnah. Od kar so lokal v centru mesta in ob Ljubljanski cesti prevzeli novi lastniki, se je namreč tudi v slaščičarnah ponudba sladoleadov popravila. Kornetov z raznobarnimi kroglicami se zato ne veda več le v rokah otrok, ampak si ga vse pogostje privoščijo tudi številni odrasli.

Danes je torej v Kočevju moč dobiti sladolead za vsak okus. Vendar pa ima v primerjavi s preteklimi leti ta ugodnost tudi svoj grenak priokus. Včasih smo namreč lahko dobili v Kočevju podatke o tem, kaj se skriva v na za oko privlačnih in za jezik osvežilnih sladoleadih, danes pa se moramo po podatke o kontroli in kakovosti sladoleadov ter s tem povezanih mikrobioloških in bakterijskih analizah tega občutljivega živila obrniti pisno na glavnega republiškega inšpektorja v Ljubljani. Če bi se kdo s sladoledom zastrupil, bi zato lahko tudi umrl, predno bi po zahtevanem centralističnem sistemu dobil odgovor!

M. LESKOVŠEK-SVETE

GASILSKI SODNIKI

DOBREPOLJE - Gasilska zveza Dobrepolje je pred kratkim dobila osem novih gasilskih sodnikov, katerim so na slovesnosti podelili tudi posebne značke. Na isti svečanosti so 18 gasilcem, ki so že lani dokončali usposabljanje, podelili spominske slike. Podelili so tudi državna odlikovanja za uspešno delo na področju gasilstva. Občinska gasilska zveza je torej premostila začetne težave, nakupila potrebno opremo, obudila tekmovalnost, kakovost dela pa bodo zaradi višje strokovne usposobljenosti še izboljšali. Pridobljeno znanje bodo gasilci prenašali tudi na mlajše.

POLETNO UČENJE ZA BREZPOSELNE

LAZEC - Vitra, center za uravnotežen razvoj, je v občini Loški Potok zelo aktivna. Poleg različnih predavanj, razstav in pravkar zaključenega delovnega tabora v vasi Lazec se je začel v ponedeljek, 27. julija, šestdnevni tabor, ki se ga udeležuje 15 brezposelnih, starih od 15 do 30 let. Namen tabora je naučiti se praktične oblike t.i. selfmanagement, saj je včasih strokovno znanje premalo pri odpiranju vrat ob iskanju zaposlitve in, kot je zapisalo Vitro, rino glasilo, "kaj ti pomaga znanje, če ga ne znaš predstaviti." Menijo, da se bodo udeleženci po šestih dneh teorije zavedli svojih še neodkritih potencialov in ugotovili, katere so njihove možnosti in zmožnosti predvsem na praktičnih primerih retorike in komunikacije. To naj bi postalo odskočna deska za redno, občasno ali honorarno zaposlitev.

Storjen nov korak k oživitvi gradu

V Kostelu očistili grajsko cerkev in njeno okolico - Prispevek Kostelskega društva

KOSTEL - V soboto je za obzidjem kostelskega gradu potekala očiščevalna akcija tamkajšnje cerkvice in njene okolice. Akcijo je organiziralo Kostelsko društvo, poleg članov društva in predstavnikov KS Kostel pa so se udeležili tudi nekateri ljubitelji naravnih in kulturno-zgodovinskih lepot Kostela, ki so v Kostelu trenutno na oddihu.

Med prednostnimi nalogami pred dobrim letom dni ustanovljenega Kostelskega društva je skrb za ohranitev kulturne in naravne dediščine. Grajska cerkva sv. Treh kraljev v Kostelu vseskor sodi med pomembnejše kulturno-zgodovinske znamenitosti v Kostelu. Zgrajena je bila znatraj grajskega obzidja v 16. stoletju v provincialnem gotskem slogu. Njena posebnost je baročni zvonik s tremi ljinami, v katerih sta dva železna in bronast zvon. Glavni oltar s sliko sv. Treh kraljev je delo Aleksandra Grotzla, kadični co v cerkvi pa je Vladimir Steska opisal kot eno najstarejših na Kranjskem. Cerkvica je v letošnjem letu prišla v program obnove ministrstva za kulturo in kočevske

občine in tako kot za obnovo gradu bo tudi ureditev cerkvice že letos na voljo nekaj denarja iz kulturnega tolarja.

Ker želi Kostelsko društvo aktivno sodelovati pri obnovi in oživitvi grajskega kompleksa, ki je še edini srednjeveški grajski kompleks na Slovenskem, za čigar obzidjem še živijo ljudje, so se odločili, da bodo pred pričetki del v notranjosti cerkvice najprej uredili njeno okolico. Zaradi zaraščene cerkvice, ki sta jo že dodobra načeli lesna gniloba in plesen, z bližnje ceste skorajda ni bilo več videti. Zato so porezali poškodovano in odvečno vejave okoliških sadnih dreves, oklestili grmičevje, pokosili travo in drugo visoko samoniklo rastlinje, opleli stopnice, ki vodijo do cerkve in mimo nje naprej na grad ter zasilno popravili tudi poškodovano kamnito škarpo ob cerkvi. V akciji je sodelovalo okoli 20 ljudi, za Kostelsko društvo pa to ni bila, kot je povedala tajnica društva Mojca Skender, ne prva, še manj pa zadnja tovrstna akcija.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Odškodnina za odpadke

Zaprto odlagališče v Stehanu - Zdaj na začasno odlagališče, nato pa v Špajo dolino

DOBREPOLJE - Na zadnji seji občinskega sveta Dobrepolje so med drugim sklepali tudi o odškodnini za odlaganje odpadkov v Špajo dolino, kjer bo začelo odlagališče obratovati v letu dni po zaprtju sedanjega v Stehanu, vmes pa bodo leto dni odlagali odpadke na začasnem odlagališču.

Po veljavnih merilih pripada za odlaganje odpadkov občini Grosuplje (KS Grosuplje in KS Žalca) letna odškodnina v višini skoraj 1,9 milijona tolarjev, občini Ivančna Gorica (KS Višnja Gora) pa preko 2,7 milijona tolarjev. Vse tri občine so ustrezne sklepe že sprejele in vanje zapisale, da bodo sofinancirale tudi stroške odškodnin in morebitne posodobitve ceste R 331 in to v takih deležih: občina Dobrepolje 10, Gro-

suplje 49 in Ivančna Gorica 41 odstotkov.

Že drugič je bila na dnevnem redu seje sveta odprodaja ali zamenjava zemljišča bivše luže Curek na Vidmu. Razprava je bila spet burna. Občinska uprava je namreč na osnovi sklepa prejšnje seje občinskega sveta preverila služnost na omenjeni parceli in ugotovila, da v zemljiški knjigi na to parcelo ni vknjižene nikakršne služnostne pravice in da je parcela last Rimskokatoliškega županištvja Dobrepolje. Razprava je bila zaključena s sklepom, da je do naslednje seje potrebno pridobiti še nekatere podatke o parceli in učinkih morebitne prodaje ali zamenjave itd.

M. STEKLASA

GRMADA JE PRAZNOVALA

ORTNEK - Pri domu Grmada, ki je priljubljena izletniška točka, so se v nedeljo zbrali prijatelji domačega turističnega društva. Počastili so 40-letnico uspešnega dela in odprli del razstave nekdanjega člana in popotnika France Modca. Predsednik društva France Škulj, ki to dolžnost opravlja že 38 let, je povedal, da so zdaj ustvarjeni vsi pogoji za nemoteno delovanje društva. Poleg lepo urejenega doma, ki nudi tudi prenočitev, in nekaj razglednih točk, so pred dvema mesecema odprli tudi asfaltirano cesto Velike Poljane-Vrh. Zdaj pričakujejo, da jim bodo vojska, policija, gasilci, televizija in drugi uporabniki bližnjega stolpa pomagali pri obnovi 800 metrov dolge ceste od Vrha do doma.

ORATORIJ V SODRAŽICI

SODRAŽICA - V okviru mladinskega kluba Kresnička se je v Sodražici pred kratkim končal šestdnevni oratorij za mladostnike, ki se ga je po vodstvom 20 animatorjev in treh vaditeljev udeležilo 80 otrok iz ribniške doline. Za prijetno vzdušje, ki je minilo v sproščenem pogovoru, igri, petju, zabavi in številnih delavnica, so poskrbeli tudi salezijanski sestre Ivanka Berčon z Bleda in Mojca Pipan z Rakovnika pri Ljubljani ter salezijanec Boštjan Jamnik z Rakovnika. Po besedah Ljubice Košir, vodje prvega sodraškega oratorija, po Sloveniji letos poteka 40 oratorijev, v katerih mladi na preživljanje prosti čas. Prihodnje leto ga bodo zopet pripravili v Sodražici.

Lazec je živel s prostovoljci

Deseti mednarodni prostovoljni delovni tabor v Lazcu se je končal - Sledi še Slivnica in zaključek taborov s počastitvijo 5. obletnice Vitre na Trubarjevi domačiji

LAZEC - V teh dneh se je v Lazcu v občini Loški Potok zaključil prvi izmed letošnjih treh dvanajstdnevni mednarodnih prostovoljnih delovnih taborov, ki jih organizira Vitra skupaj z društvom za mednarodno izmenjavo prostovoljcev Most. Tabor je vodila prostovoljka z Bloške planote, udeležilo pa se ga je 13 mladih iz šestih evropskih držav.

Prostovoljci so domačinom pomagali očistiti in obuditi nekdanji vaski vir vode, ki predstavlja zanimiv spomenik kulturne dediščine. Star vaski bajer je bil namreč še v času pred vodovodom v Lazcu edini vir pitne vode in kraj, kjer so gospodinjice na prirocnem kamnu prale perilo. Udeleženci tabora in domačini so z dna bajerja, ki je utrjeno z ilovico in tlakovano s kamni, odstranili blato in druge naplavine, obnovili pa so tudi

kamnito zložbo ob jezercu, ki leži pod vasio na obronku gozda in zaraščajočih travnikov.

Za Vitro so tovrstni delovni tabori, ki so se izkazali kot dobra priložnost za povezavo občanov, obnovo vasi in podeželja, že tradicionalna oblika delovanja. S prvimi so začeli leta 1995, letošnji v Lazcu pa je bil že deseti zapovrstjo. Naslednji se pričinja v teh dneh na Slivnici, kjer bodo na pobudo Turističnega društva Cerk-

DELAVNI TUDI DRUGAČE - Akcije čiščenja grajske cerkve in njene okolice se je udeležilo skoraj celotno vodstvo Kostelskega društva. Znani po prizadevosti v pomoči Kostelcem za ustanovitev svoje občine so v soboto dokazali, da znajo biti delavni tudi drugače. (Foto: M. L.-S.)

Travski turizem se je sesul

Posamezniki, ki želijo kaj premakniti na bolje, kmalu obupajo, ker so ceste predpogoj razvoja in življenja vasi

TRAVA - Takoj po osamosvojitvi je bilo veliko besed namenjenih razvoju obmejnih krajev. Turizem naj bi bil tista možnost, ki bi prispevala k ohranitvi izumirajočih vasi v dolini Čabranke in celotne krajevnne skupnosti Dragga. Trava - nekoč je bila to občina, danes pa ima morda še 30 prebivalcev - naj bi postala center turistične ponudbe. Seveda je bil predpogoj, da se posodobi cesta Trava - mejni prehod Podplanina, od tu pa naj bi speljali cesto preko Črnege Potoka, ki bi odprla turistom pot v porečju Čabranke in Kolpe. Prvi, ki se je odločil za turizem, je bil Anton Potisek, ki je na Travi preuredil staro hišo, kjer naj bi bila trgovina, restavracija in prenočišča. Uspelo mu je urediti le gostišče, ki je prva leta pritegnilo veliko turistov. Žal od ob-

ljubljenih cest ni bilo nič in danes gostišče zaprto sameva.

Idejo o turizmu je hotela nadaljevati tudi nova občina Loški Potok, ki bi ji po skoraj popolnoma propadli industriji še kako prav prišel nov vir preživetja, a vsi načrti, tudi tisti o cestah v teh krajih, so spet ostali le na papirju. Septembra 1995 je bilo v Črnem Potoku srečanje krajanov, ki so prislunili obljubam župana Janeza Novaka o tem, kako bo med Srednjo vasio in Travo zrased hotel visoke kategorije z golf igriščem. S hotelom ni nič, prav tako je na robu preživetja Okornov ranc, gostišče Travljansko pa bo težko še kdaj zaživelo. Ljudje iz teh krajev ne odhajajo več, ampak umirajo. Mladih skoraj ni, ker sploh ni več pogojev za preživetje.

A. KOŠMERL

Pomoč starejšim na domu

Starejši in bolni bi imeli s centrom za pomoč na domu telefonsko zvezo 24 ur na dan - Kako plačati delo centra?

DOBREPOLJE - V Sloveniji sta ustanovljena doslej dva centra za pomoč starejšim, bolnim ter invalidom na domu, in sicer v Ljubljani in Celju. Pred kratkim pa je bila okrogla miza o ustanovitvi takega centra za jugovzhodno ljubljansko regijo, kamor sodijo poleg občine Dobrepolje še občine Osilnica, Ivančna Gorica, Grosuplje, Ribnica, Velike Lašče, Kočevje in Loški Potok.

Gre za boljše pomoč starejšim na domu od sedanje, ki jo nudijo strokovne službe in združuje zdravstveno in socialno dejavnost. Del tega sistema oziroma centra je tudi poseben telefon, s katerim je možno 24 ur na dan poklicati z brezplačnim daljinskim sprožilom pomoč kar iz postelje.

Okrogle mize so se udeležili župani, drugi predstavniki občin in predstavniki ustanov, ki so vključeni v dajanje pomoči na domu. Socialni delavci so poudarili, da jim bo pri njihovem delu dejavnost takega centra v veliko pomoč, menili pa so, da gre za nadstandard, za

katerega bi morala skrbeti država. Pomisleki so bili tudi zaradi predvidenega prispevka porabnikov, saj gre za stare, bolne in invalide, ki že po pravilu nimajo visokih dohodkov. Zaradi financiranja so imeli največ pomislekov prav župani. Po sedanjih merilih bi namreč država pomagala tak center opremiti, njegovo dejavnost pa naj financirajo občine.

M. STEKLASA

Škodo zaradi neurja še ocenjujejo

Najbolj prizadeto električno omrežje

KOČEVJE - Delavci Elektro Ljubljana PE Kočevje so prejšnji teden odpravljali okvare, ki jih je v torko povzročilo neurje na 20-kilovoltnem daljnovodnem omrežju. Najhuje je bil prizadet glavni napajalni vod za Ribnico, kjer je bila zaradi direktnega udara strele uničena izolatorska veriga. Zaradi razlitih izolatorjev in pretrganih tokov vrvi je bil v okvari tudi rezervni vod na tem območju. Podrta smreka je onesposobila daljnovod v Kočevski Reki, podrt hrast pa daljnovod Grosuplje - Dobrepolje. Zaradi okvar je bilo zato v torko brez napetosti 35 odstotkov območja od Grosuplje do Kolpe, ki ga pokriva PE Elektro Kočevje oziroma 200 kilometrov daljnovodnega omrežja. Med 9. in 14. uro je bilo zato za daljši ali krajši čas brez elektrike okoli 8 tisoč odjemalcev. Nastalo škodo še ocenjujejo, bo pa nedvomno največja po katastrofalnem žledu pred dvema letoma.

M. L.-S.

M. L.-S.

Bolje tudi za trebanjske obrtnike

Občinski svet dal načelni pristop k ustanovitvi Garancijskega sklada Dolenjske - Letos milijon tolarjev, naslednja štiri leta po sedem - Pot do ugodnejših finančnih sredstev

TREBNJE - "Zadnji čas je, da na Dolenjskem začnemo misliti na malo gospodarstvo in obrt. Tudi v Trebnjem nismo nobena izjema, zato podpiram pristop naše občine k ustanovitvi Garancijskega sklada Dolenjske," je bil na nedavni seji občinskega sveta odločen trebanjski župan Alojzij Metelko. Kljub nekaterim pomislekom so svetniki podprli to pobudo in se tako pridružili novomeškim, šentjernejškim in škocjanskim, ki so to že storili.

Gre namreč za pobudo o ustanovitvi regionalnega garancijskega sklada Dolenjske in Bele krajine, toda kot je povedal dipl. ing. Andrej Škrinjar s Podjetniškega centra Novo mesto, ki se je lotilo tega projekta, se od povabljenih občin zaenkrat še niso odzvale občine iz Bele krajine, ki bodo verjetno tak sklad ustanovile same. Osnovni namen garancijskega sklada je, da s svojim kapitalom garantira za del dobrih kreditov, običajno petdeset odstotkov, ki so jih podjetniki dobili pri bankah. Sklad posreduje tudi pri zagotavljanju ugodnih kreditnih pogojev, kar predstavlja za današnjega podjetnika eno glavnih preprek, saj banke zahtevajo 2- do 3-kratno zavarovanje v ob-

liki premoženja, kar je sposobno zagotoviti le malo podjetnikov. Z ustanovitvijo garancijskega sklada je možno omogočiti financiranje perspektivnih projektov.

Da se razvije mreža regionalnih garancijskih skladov, je tudi interes države, saj je minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek letos predvidel 500 milijonov tolarjev za ustanovitev še petih regionalnih garancijskih skladov. "Vendar pa bodo sredstva dobile le tiste regije, kjer se bo več občin, ki skupaj predstavljajo dovolj velik prebivalstveni oziroma podjetniško-obrtniški potencial, dogovorilo in zagotovilo tudi dovolj svojih sredstev za ustanovitev tega sklada," je poudaril Škrinjar. Poleg občin so predvide-

ni vlagatelji v sklad tudi vse institucije in podjetja, ki imajo interes pri pospešeni rasti malega gospodarstva, ter sami podjetniki. S tem bi bilo zagotovljeno tudi soodločanje samih podjetnikov - članov sklada o dodeljevanju garancij. Te bodo izdane proporcionalno glede na vložek.

Občina Trebnje je za projekte malega gospodarstva v letošnjem proračunu namenila milijon tolarjev, glede na možnosti v naslednjih letih pa predvidevajo v Garancijski sklad Dolenjske do leta 2002 vsako leto sedem milijonov tolarjev.

L. MURN

NOVI POHVALNI SMEROKAZI - V Ivančni Gorici lahko zasledite kar nekaj novih smerokazov, ki voznike usmerjajo, kje si lahko ogledajo kaj zanimivega. Pohvalno pri tem je, da je občina Ivančna Gorica, ki je to financirala, hotela vzpostaviti red in vse prepogoste neurejene smerokaze postavila na tri pregledne točke, pri tem pa upoštevala tudi varnost. Kot je dejal tajnik občine Ivančna Gorica Vinko Blatnik, pa načrtujejo smerokaze postaviti tudi v drugih urbanih središčih. (Foto: A. Jernejčič)

Z Bučke domov skoraj z buškami

Nasprotniki priključitve Bučke k sevniški občini pritožbo ustavnemu sodišču - Po nedavnem sestanku grožnje predstavniku SLS - R. Žvegljič: "Ali so tako agresivno zbirali podpise?"

SEVNICA - Kakšen bo zaključek vseh dosedanjih dogovorov in pogajanj o tem, ali bo spadala Bučka v sevniško ali škocjansko občino, se še ne ve. Znano pa je, kako se je končal sestanek 30. julija na Bučki, kjer so govorili o prihodnosti Bučke; končal se je z brkami.

Do omenjenega sestanka na Bučki je prišlo potem, ko je državni zbor nedavno izglasoval ponov-

jala domov, sta nama začela groziti neznanca. Kakor hitro se je dalo, sva se brez besed umaknila v avto, ker je bilo več kot očitno, da je vrag vzel šalo in da grožnjam lahko sledi še kaj hujšega.

In res je sledilo hujše. Eden od razgretih neznancev je tolkel po oknih avtomobila, medtem je drugi nekajkrat brnil v blatnik Žvegljevega avtomobila. "Ne gre za šipe in ne za blatnik. Gre za način, ki sta ga uporabila neznanca. Ne vem, komu pripadata neznanca, za kakšen položaj Bučke si prizadevata. Ali nasprotujeta tistim, ki so sklicali sestanek na Bučki v četrtek, 30. julija? Sta za to, da se Bučka ponovno priključi k sevniški občini? Ne vem. Sprašujem pa se, ali so bili tako agresivni, ko so pri domačinih zbirali podpise za vrnitev Bučke k občini Sevnica," pravi Žvegljič, ki je o napadu takoj obvestil policijo.

L. M.

Roman Žvegljič

no priključitev Bučke k Sevnici; o tej odločitvi je poročal tudi Dolenjski list. Na bučenskem sestanku so tisti domačini, ki nasprotujejo ponovni priključitvi Bučke k sevniški občini, menili, da bi morali Bučka in prebivalci sevniške občine imeti možnost odločanja na poizvedovalnem referendumu tudi zdaj, ko je šlo za vprašanje, ali

POSNELI VEČINO KONCERTOV - Z nastopom dunajske skupine "Il diletto moderno" v viteški dvorani Posavskega muzeja se je v soboto iztekel 2. Festival stare glasbe Brežice 98. Izvedbena posadka Televizije Novo mesto (na sliki) je z najetim reportažnim avtomobilom posnela večino koncertov, ki so se letos, razen v brežiškem gradu, odvijali še v dvorišču gradu Mokrice in v samostanski cerkvi v Kostanjevici. Posnetke bo po dogovoru z Združenjem lokalnih televizij Slovenije uporabila v svojem programu tudi Televizija Slovenija, ki je zagotovila tonski del snemanja s posadko Radia Slovenija. (Foto: B. M.)

PADALCI NA LISCI - Srečanje jadranskih padalcev Para-Lisca 98, ki ga je ob koncu tedna pripravilo Društvo za letenje z jadrnimi padali Kondor Radeče, je v lepem vremenu privabilo na goro precej ljudi. Udeležbo je prijavilo 142 padalcev in ob teh še štirje s padali dva. Za letenje v dvojce se je v vseh treh dneh padalskega druženja odločilo kar nekaj ljudi, ki sami sicer ne jadrarajo. Preden so padalci stekli po strmini, so njihove vrvice in zaponke doživele še en temeljit pregled, kot kaže fotografija. (Foto: L. M.)

Zoisovo štipendijo 61 učencem

Skupno 113 predlogov - Pohitite s prijavi za republiške štipendije!

SEVNICA - V teh dneh prejema učenci obvestila o dodelitvi Zoisove štipendije. V občinah Brežice, Krško in Sevnica so osnovne šole predlagale 113 kandidatov za to štipendijo in izmed teh jo je strokovna komisija pri sevniški območni enoti republiškega zavoda za zaposlovanje, upoštevajoč obstoječa merila, odobrila 61 predlaganim. Izbrani se bodo pridružili 326 šolarjem v Posavju, ki že prejema omenjeno štipendijo.

Izmed omenjenih 113 kandidatov so jih predlagali v občini Brežice 32, Krško 48 in Sevnica

33, odobrenih štipendij pa je v brežiški 19, krški 29 in sevniški občini 13.

Po besedah Tonija Korena, direktorja sevniške območne enote, nepodeljena štipendija ne pomeni nesposobnosti učenca, ki ne bo prejel štipendije. Gre pač za to, poudarja direktor, da štipendije prejmejo res najboljši med najbolj nadarjenimi učenci.

Sicer 2.172 dijakov in študentov ali 49 odstotkov šolajoče se mladenjci.

Razpis za dodelitev republiških štipendij je bil objavljen v začetku julija v Delu in Večeru. "Ne čakajte na zadnji dan za oddajo vlog, ki je 5. september za dijake in 30. september za študente," poudarjajo v sevniški območni enoti republiškega zavoda za zaposlovanje.

dine iz Posavja prejema republiško štipendijo. "Žal, kot je bilo povedano že večkrat, kadrovske štipendije odražajo kadrovske potrebe po mladih strokovnjakih in hkrati zagotavljajo možnost zaposlitve. Kadrovske štipendije pa je v Posavju samo 120. Zavod si prizadeva ustaviti negativna gibanja, ki se kažejo v tem, da se manjša število kadrovske štipendije in se povečuje število republiških," pravi direktor Koren.

L. M.

BOGAT PLEN V AVTU

VELIKI GABER - V četrtek, 30. julija, je nekdo na parkirišču v Stranju pri Velikem Gabru iz osebnega avta, ki ga oškodovanec M. K. iz Lukovice ni zaklenil, ukradel usnjeno denarnico, v kateri je imel tolarje in devize v skupni vrednosti 400 tisočakov.

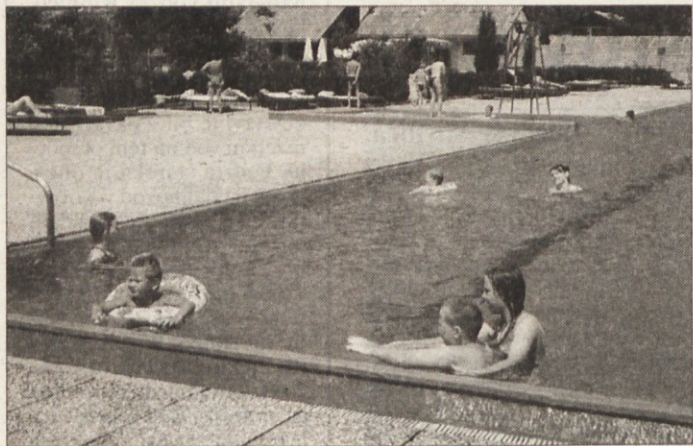
Tudi 90 odstotkov

Škoda po toči

IVANČNA GORICA - Nedavno neurje z močnim deževjem in točo ni prizaneslo niti ivanški občini. Kot je povedala splošna svetovalka s Kmetijske svetovne službe Darja Janežič, si je komisija, v kateri je bil tudi predstavnik občine Vinko Blatnik, ogledala teren in ugotovila, da je škoda velika, v glavnem od 50- do 60-odstotna, ponekod pa tudi do 90-odstotna. Gre predvsem za škodo na poljedelskih pridelkih: koruzi, pesi, lucerni detelji in seveda povrtninah. Vinogradov in intenzivnih sadovnjakov na tem področju ni.

Najhuje so prizadete vasi Sušica pri Muljavi, Trebež, Male in Velike Kompolje, del Muljave, Trnovica, delno Hrastov Dol in Nova vas. Kmetom, ki računajo na kakršnokoli pomoč, so zdaj razdelili obrazce, da bodo skupaj določili individualno škodo. Občinski tajnik Vinko Blatnik je povedal, da bodo nekaj denarja skušali zagotoviti iz rezervnih sredstev (sklicanje korespondenčne seje), računajo pa tudi na državne tolarje. "Kakorkoli že, zavedamo se, da je hitra pomoč največ vredna," je menil.

L. M.

KOPALIŠČE V SEVNICI SI OBETA VEČ KOPALNIH DNI - Pred kratkim so na sevniskem kopališču, kjer so lepo prenovili olimpijski in otroški bazen, zabeležili že 21 kopalnih dni letos. Tajnik Športne zveze Sevnica Borut Bizjak je povedal, da bi bili zelo zadovoljni, če bi jim muhasto vreme omogočilo vsaj 45 kopalnih dni. Nedavno neurje s točo je sicer nekoliko ohladilo vodo, ki se je ogrela že do 29 stopinj Celzija. Toda kopalcev, tudi iz drugih krajev, je bilo letos ob najhujši vročini že okrog 1.000, ker očitno cenijo lepo urejeno kopališče in predvsem čisto vodo. (Foto: L. M.)

Krjavljene iskrice

ZAKAJ NE RAJE SOSEDO VO? - Čeprav za Slovence menda velja, da smo nevoščljivi in privoščljivi, še posebej če gre za soseda, pa v tem primeru ni mogoče reči tako. Ko je pred kratkim strela zadela Plutovo gospodarsko poslopje, v katerem je bila živina, na vrhu pa seno, si je marsikdo mislil: "Pa zakaj se strela ni takole poigrala s sosrednjim gospodarskim poslopjem, ki je na drugi strani ceste?" Nobena škodoželjnost se ne skriva tukaj. Tisto poslopje je namreč že vrsto let zapuščeno, ožgano je menda še iz vojne, samo od sebe se podira in tako bo tudi njegova prihodnost, saj lastnika ni. Pozimi vaščanom celo postaja nevarno, saj deli odpadajo sami od sebe, s preostale strehe se sneg usipa ravno na cesto in nihče ga ne pospravi, kratka nobena škoda ne bi bilo, če bi pogorelo. Toda ne, strela je izbrala Plutovo.

LE NA ENI SEJI - Tisti ivanški svetniki, ki so se veselili, da so se z odstopom Franca Godešiča znebili pikolovskega svetnika, so že na zadnji seji ugotovili, da ga več kot odlično zamenjuje dr. Ana Praznik (LDS). Na svoji prvi seji sveta je resda le poslušala, na naslednji pa je že takoj na začetku povedala, da z vodenjem sej ni zadovoljna, ker se govori preveč vseprek, in zahtevala, da predsednik vodi sejo tako, da bo na koncu vsake točke dnevnega reda jasno, kakšen sklep je bil sprejet. Takšna odločnost je mnoge presenetila, Igor Bončina (SDS) pa se ni strinjal z njenimi pripombami, (ki so verjetno posledice natančnega dela, saj pravijo, da je kot zdravnik zelo "stroga"), in je dejal, da ona pa res ne more kritizirati, ker je bila šele na eni seji sveta. Koliko jih je še do jesenskih volitev?

Trebanjske iveri

ŽUPAN NE MARA KLEPETANJA - Nič novega ne povemo, če rečemo, da je na zasedanju občinskega sveta včasih kot v šoli. Trebanjski župan Alojzij Metelko tako zaseda mesto učitelja in kot vsi pedagogi tudi on miri svoje učence - svetnike in ne prenesa klepetanja. Še posebej seveda, če govori sam. Tudi na zadnji seji ga je to razburilo in svojim občinskim sodelavkam ni nič kaj prijazno dejal: "Nehajte no že klepetati, ker me moti!" Podobne besede je kasneje namenil tudi podžupanju Staričevi. Morda pa so se gospe ob njegovem govoru jenu dolgočasile...

ZAPRTA VRATA - Kaj narediti, da svetniki ob kakšnih vročih razpravah ne bi protestno zapuščali sej? Zelo enostavno. Samo vhodna vrata v občinsko stavbo (in vse ostale vhode) je potrebno zakleniti in ključ spraviti na varno, pa je problem rešen. Vsaj v Trebnjem delajo tako. Če hoče kdo oditi prej, mora najprej ugovoriti, kdo "skriva" ključ in ga prositi, naj mu odklene. Je to stvar na praksa ali le med poletjem, ko zaradi dopustov svetniki manjkajo in skušajo glavni na ta način v sobi obdržati vsaj tiste, ki pridejo?

Sevniški paberki

KDO (NAJ) JO SKUPI - Sevniški grad ima burno zgodovino in ti nemirni grajski časi se nadaljujejo celo v današnje obdobje. Zadnji večji kralj je doživel, ko so pred časom v njem naredili rockovski koncert. Grojski popek Rockerji so žurirali "sto na uro" in ko je že kazalo, da se zloglasni napovedi najbolj obveščeni ne bodo uresničile, so v grad prispeli policisti. V raciji menda niso našli veliko zafiksanih rockerjev in tudi materiala za omamljanje ne pravi veliko. In niti enega veletrgovca z drogo. Ti mafijski šefi že vedo, kako se stvari streže in jo popihajo mimo barikad, nasrka pa kakšen shiran najstnik na kakšnem koncertu.

GNEČA - Kaj gre bolje v prodajo: planinski čevlji ali avtomobilske gume? Če sodimo po razmerah v nedeljo na Lisci, potem se izdelovalcem gorzerjev piše slabo. Na gori so skoraj vse mobilne koticke zasedli parkirani avtomobili. In to tik pod vrhom, odkoder se da do planinske kočice priti celo v damskih "špičkah".

RAZLOG - Sevnščani, ki si niso privoščljivo ljudstvo, na njih pravijo, da vedo, zakaj njihov župan Jože Peterkel kot tekočem traku doživlja prometne nesreče. Zato, ker je na županski stol sedel kot neodvisni in zgolj kot simpatizer krščanskih demokratov. Če bi bil predan, bi bil nad njim menda več božje luči.

Poletna noč in potem še marsikaj

V starem Krškem avgusta zabavnoglasbena prireditev - Tudi izbor posavske lepote - Dušan Vodlan: "Domačini pogrešajo v Krškem sprostitev in zabavo" - Staro mestno jedro vabljuje

KRŠKO - V Krškem v starem mestnem jedru bo 21. avgusta, če bo slabo vreme pa 23. avgusta, ob 20. uri zabavnoglasbena prireditev Poletna noč in potem še marsikaj, ki jo pripravlja Agencija Lukec Krško. "To je prva tovrstna prireditev v Krškem. Postala naj bi tradicionalna in naj bi po moji zamisli prerasla v splet poletnih prireditev v Krškem," napoveduje Dušan Vodlan, direktor Agencije Lukec.

Na prireditvi, ki jo bodo soorganizirali z gostinsko ponudbo picerija Račko, picerija Fontana in pivnica Kos, bodo nastopili Agropopovci in domači izvajalci. Za ta večer pripravljajo tudi izbor lepote Posavja v izvedbi estradnega kluba Adria Celje. Med prireditvijo bodo imeli tudi srečelov in na ulici v starem Krškem po pričakovanjih organizatorjev tudi stojnice z različnim blagom.

Agencija Lukec pripravlja omejeno prireditev kot uvod v dogodke, ki se bodo zvrstili letos in še bolj v prihodnje. "Agencija, ki obstaja od leta 1990, ima med svojimi dejavnostmi plesno šolo, posredovanje izvajalcev in storitev na glasbenem področju in organiziranje kulturnih prireditev. V prihodnje se bomo bolj ukvarjali tudi s turizmom. Najbolj pa se bomo posvetili dejavnostim za prosti čas za mladino, otroke in

odrasle. Za letos načrtujemo prvo silvestrovanje na prostem v Krškem. Ko se pogovarjam z ljudmi, imam vtis, da pogrešajo v Krškem sprostitev in zabavo," pravi Vodlan.

Za Poletno noč je obljubila pokroviteljstvo občina Krško, na

Dušan Vodlan

Vsestranski iskalec iz Krške vasi

Konrad Ajster, izumitelj

KRŠKA VAS - V poletni vročini se še izumljati ne da. Konrad Ajster, izumitelj iz Krške vasi, bi temu verjetno ugovarjal, najbrž pa bi tudi bo tej priložnosti rekel, da se niti v avgustu niti v ostalih enajstih mesecih leta ne izplača izumljati.

In vendar je spisek Ajstrovih tehničnih izboljšav in izumov še kako obsežen; 11 izumov ima patentiranih. Med registriranimi izumi, za katere so bile v večini podeljene patentne listine ali pa odločbe ali sklepi za izdajo patentne listine, so hidravlični avtomatski menjalniki, rotacijski motor na tekoča goriva, žični nosilnonapenjalni elementi za vinogradništvo, radiatorski enocestni napajalniki, dvokolo s fluidnim hidravličnim prenosom moči. Tako zdaj kot v preteklosti in niti v domovini niti v tujini se ni oglasil proizvajalec, ki bi začel delati naprave iz Ajstrovih izumov. "Izumiteljstvo," pravi nemirni iskalec iz Krške vasi, "res ne prinese denarja, ampak da kvečjemu zadovoljstvo, da si naredil nekaj novega."

Ajster se je sprva šolal za puškarija in pozneje pridobil še kakih 6 poklicev ali spretnosti. Tako usposobljen je vedno stremel k poenostavitvam dela in nemalokrat je pri tem na začetku vseh uspeh z res eno-

Konrad Ajster

stavnimi pripomočki in prijemi popraviti ali predelati napravo.

V Ajstrov dobro opremljeni domači delavnici, kjer je izumitelj naredil po lastni zamisli prenekatere prototipi, zadnja leta ni za take objekte značilnega vrvenja. Zato pa se Ajster s temeljitostjo in natančnostjo tehnika posveča matematični bioenergiji. "V tehniki sem doma, vendar sem se moral lotiti nečesa novega in to je bila bioenergija. Sam in brez tehničnih sredstev sem že odkril nekatere zakonitosti tega področja," pojasnjuje svoje najnovejše navdušenje Ajster.

Ajstrova mapa z zapiski, s tehničnimi risbami in z marsičem drugim o vplivih sevanja je vse zajetnejša. Njen avtor je še ne misli zapreti in postaviti na polico. Nasprotno, ves čas jo dopolnjuje s svojimi novimi spoznanji. Se po doli tehničnih izumov obetajo Ajstru prav tako dobra leta novih dognanj v bioenergiji? Velja počakati, ob Ajstrov temeljitosti še zlasti.

M. LUZAR

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur. Marta Jelačin

Povrnitev negotne škode

V sodnih sporih zaradi uveljavitve plačila odškodnin iz naslova zmanjšanja življenjskih aktivnosti (negotna škoda), ki zelo pogosto izvirajo iz prometnih nesreč, se pojavlja vprašanje kriterijev za ugotavljanje te oblike škode. Predvsem se ta vrsta škode ne more utemeljevati kar z določenim odstotkom izgube življenjskih aktivnosti odškodovanca, brez konkretizacije vseh tistih dejstev, ki so pomembna za te vrste škode. Za prestop in za bodočo škodo se odškodnina zaradi izgube

življenjskih aktivnosti ugotavlja na podlagi ugotovitve individualne prizadetosti odškodovanca. Ta je odvisna od vrste okoliščin, med katerimi so pomembne predvsem: poklic, način in pogoji življenja ter dela izven poklica, na kar vpliva tudi spol odškodovanca; dejavnosti, ki jih je odškodovanec opravljal pred poškodbo, katerih zaradi njenih trajnih posledic ne more več opravljati, ali pa vsaj ne brez povečanih naporov; in starost odškodovanca ob poškodbi, ki je pomembna zlasti glede presoje bodoče škode. Vse to so pomembna dejstva, ki jih v sporu ugotavlja sodišče običajno ob sodelovanju izvedenca. Pri svoji oceni višine odškodnine zaradi izgube življenjskih aktivnosti se sodišče opira tudi na v sodni praksi že izoblikovana in uveljavljena merila za odmero tovrstnih odškodnin, v razponih od najblajše stopnje do velikih škod.

Edino čarovnica v nizkem letu

Kdo bo popravil pot za pešce?

KRŠKO - Dokler v Krškem pred prehodom za pešce nad železniško progo pri tovarni ICEC niso dali postaviti table z opozorilom "Prehod na lastno odgovornost", mimoidoči niso mislili, da je omenjena nadzemna pot za ljudi nevarna. Zdaj, ko je tabla, so obveščeni in zato vedo: deske na mostu za pešce so zvite, mogoče že po malem trhle, čeprav hrast zdrži celo dobo in še kaj zraven. V železnih nosilcih so luknje, kot npr. od črvov v zgodnjem jabolku. Zaščitna železna ograja je nekje ukrivljena, kakor bi se na njej izživila oseba biko kove moči in prav take pameti, kar sicer sodi v drug zapis. Nadzemni prehod za pešce, tak kot je, deluje precej razdražljivo, že kar moreče. Ko pa človek prebere še tablico z napisom: Pozor! Visoka napetost - smrtno nevarno, se seveda lahko počuti tesnobno in bedno, kot so se verjetno počutile osebe, ki so jih v ne tako davni

preteklosti v Krškem gnali pooblašeni sedet na zatožno klop na protičarovniško sodišče.

Da ne bo nepotrebnega vznemirjenja: ne iščemo zveze med čarovništvom in omenjenim prehodom za pešce. Toda vse bolj kaže, da edino magija lahko še reši krški prehod za pešce, ki se razteza za čarovničin nizki let visoko nad krško zemljo.

Potem ko se niso pojavili češki kapitalisti v navezi s slovenskimi podjetniškimi rokohitci, lokalna oblast, svetniki ali svetniki, ki bi rekli: "Obnovili bomo tisti nesrečni most za pešce!" in ga tudi v resnici obnovili, in potem ko niti nedavno človekoljubno opozorilo novinarke v Dolenjskem listu ni premaknilo stvari z mrtve točke, meščani nestrpno čakajo na morebiten nov dogodek: na nizki let čarovnice, ki bi bila pripravljena rešiti obravnavano nesrečno zračno pešpot.

L. M.

Telovadnica po dvajsetih letih

V petek podpisali pogodbo za gradnjo telovadnice pri OŠ Artiče - Tudi manjša obnova šole - Vrednost pogodbenih del 100 milijonov tolarjev - M. Haler: "Zadeva napreduje"

ARTIČE - Letos bodo zabeležili nov pomemben dosežek v razvoju osnovne šole Artiče, saj bo odprla vrata nova telovadnica. Prejšnji petek so v artiški šoli podpisali pogodbo za gradnjo tega objekta.

Kot je ob podpisu povedal Miha Haler, ravnatelj artiške osnovne šole, obsega gradbena površina nove telovadnice 821 kvadratnih metrov, s čimer je objekt nekoliko večji od običajne telovadnice. V novi stavbi bo našla prostor tudi zobna ambulanta, kar je po Halerjevih besedah zelo pomembno za otroke iz artiškega šolskega okoliša. Ob gradnji, ki se začneja v teh dneh, bodo nekoliko obnovili tudi šolo; tako bodo uredili prezračevalne naprave in zamenjali nekaj oken v novem delu šolske zgradbe.

Jože Avšič, župan brežiške občine, je povedal ob podpisu pogodbe, da je ta vredna 100 milijonov tolarjev. Država bo dala polovico tega denarja, preostalo bo zagotovila občina, pri čemer bodo 15 odstotkov občinskega deleža prispevale krajevne skupnosti šolskega okoliša. Telovadnico bodo že uporabljali in bo imela uporabno dovoljenje, ko jo bodo še plačevali, je povedal župan, kar pomeni, da se pri zidavi telovadnice niso mogli ogniti posojilu.

ŽAREK MODROSTI

BREŽICE - V nekdanjem domu JLA v Brežicah bodo tudi v prihodnjih mesecih pripravili vrsto kulturnih dogodkov pod skupnim naslovom Žarek modrosti. Omenjena srečanja bodo na sporedu do konca leta. Predavanja bodo na sporedu vsak zadnji petek v mesecu ob 18. uri; eno izmed njih bo tako na sporedu jutri. Vsakič bodo pripravili krajše predavanje z diskusijo, ki ga bodo popestrili z glasbenim uvodom, diaprozitiv, zakusko in še s čim.

PREVEČ ALKOHOLA

BREŽICE - V petek, 31. julija, nekaj minut pred polnočjo sta se 27-letni S. F. in 21-letni M. U. odpravila do gostilne, kjer sta se nesramno vedla do natakarike in po gostilni razbijala. Nato se je S. F. pred gostilno stekel z R. J., ki je zatem stekel do svoje hiše. S. F. in M. M. sta stekla za njim in razbila steklo na vhodnih vratih. R. J. je poklical na pomoč policiste, ki so prišli na kraj in ob njihovem prihodu se je S. F. vedel nesramno in žaljivo do policistov. Ni jim hotel pokazati dokumentov in ker je kazal očitne znake alkoholiziranosti in ker ni upošteval zakonitih ukazov policije, so ga policisti odpeljali s seboj, tako da je ostanek noči prebil v prostoru za pridržanje na brežiški policiji.

1200 ZATAJENIH NABOJEV

OBREŽJE - Prejšnji teden je na Obrežju hotelo mejo prestopiti pet Italijanov. Mejnim organom so sicer prijavili 6 lovskih pušk in 1000 nabojev, policist pa je med kontrolo pri njih našel še 1223 lovskih nabojev.

TELOVADNICA V ARTIČAH BO - Po petkovem podpisu pogodbe za gradnjo telovadnice pri OŠ Artiče verjamejo, da bo objekt odprl vrata že ob koncu letošnjega oktobra. Dokument sta v Artičah podpisala brežiški župan Jože Avšič (na fotografiji levo) in Karel Makari, direktor SGP Posavje Sevnica. (Foto: L. M.)

KRIŽIŠČE IN MOST - Gradbena dela na mostu čez Savo v Krškem in bližnjem krožnem križišču so v polnem teku. Obnova mostu in novogradnja križišča sta kljub poletnim dopustom vnesla kar nekaj zmede v promet - ureditev na levi strani Save, vendar je bil zanj zadnji čas. Pa ne le zato, ker so ju napovedovale kot svoj veliki uspeh že prejšnje občinske garniture, ampak predvsem zato, ker vse številnejši avtomobili niso mogli več varno in brez zastojev čez Savo in v zelene smeri. Kdo bo v preklenski pripeki prej opravil svoje delo, ali graditelji križišča (na fotografiji levo) ali obnovitelji mostu (desno), se ne ve, znane pa so napovedi, naj bi po obeh cestnih objektih stekel promet še pred običajno jesensko gnečo. (Foto: L. M.)

VALVASOR - Če bo šlo organizatorjem vse po sreči, bodo v prihodnje, najbrž že drugo leto, priklicali v Krško Janeza Vajkarda Valvasorja. Krčani seveda ne bodo videli Valvasorja osebno, ampak le nekoga od someščanov, ki si bo za obisk nadel nošo iz časov učenega barona in bo govoril v starodavnem jeziku. Če obisk Valvasorjevega "dvojnika" ne bo dosegel drugega, bo mogoče zdeli nekateri ljudi v Krškem in okolici, ki so pred leti mislili obnoviti Valvasorjevo hišo v Krškem. Do danes hiše niso obnovili in so s tem za nedoločeno časovno obdobje podaljšali stanovanjsko pravico podganam, ki domujejo v hiši slavnega učenjaka.

CISTO - Krčani bodo verjeli, da češko podjetje ICEC misli resno z varovanjem okolja, šele takrat, ko bo ta firma naredila v Krškem pivovarno po zgledu slavnih čeških pivovarn. Ta krška pivovarna bi morala, če hoče biti ICEC prepričljiv za ekološko, delati pivo z vodo, ki jo bodo nastregli pri odtočni cevi tovarniške čistilne naprave. In še to: prvi vrček takega piva bi moral spiti direktor Dostál osebno.

NESKLEPCNOST - Krški občinski svet je bil na zadnji seji nesklepčen. To je za mnoge volivce pravo presenečenje, in to dvojno. Prvič zato, ker je bilo svetnikov premalo, kar se menda še ni primerilo. Drugič so prijetno presenečeni zato, ker je občinski svet običajno sklepčen, skupščina pred njim v prejšnjih časih pa je bila kronično nesklepčna. Kakor koli, zadnjič je bil en svetnik premalo, da bi občinski parlament lahko zasedal. Razloga za neudeležbo sta lahko dva: poletna vročina ali pa dnevni red, s katerim so predvideli tudi branje nekakega neprijetnega poročila občinskega nadzornega odbora. V strankarskih kuhinjah mogoče vedo, kateri razlog je pravi.

Novo v Brežicah

NAJLEPŠE JE DOMA - Letošnjo vodilno parolo slovenskega turizma "Dobrodošli doma" si mnogi ljudje razlagajo čisto po svoje. Tako jih je veliko kljub zares vročim julskim dnevom ostalo doma, nekateri so kdaj pa kdaj skočili k sosedom. Tisti, ki so vendarle šli malo dlje od doma, pa so se kaj kmalu vrnili domov in se tako rešili preteče nevarnosti, ki je slogan slovenske turistične zveze sicer ne omenja, a obstaja in ji pravimo bankrot. Tako se je oni dan iz bele Ljubljane vrnil tudi priljubljeni turistični cestni vlakec "Čatež Ekspres", katerega lastnika sta po menadri vrnitvi soglasno potrdila že dolgo znano dejstvo, da je naše glavno mesto poleti povsem mrtvo. Hkrati sta priznala, da je največ življenja vendarle v njuni domači vasi. Torej dobrodošel doma na Čatežu, Čatež Ekspres.

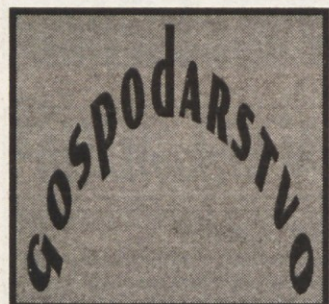
PETSTRAN(KAR)SKA RESNICA - Nekaj občinskih svetnikov se je zadnjič močno razburilo zaradi poročanja brežiškega radia, ker si je njegov novinar drznil objaviti imena tistih svetnikov, ki pri glasovanju niso hoteli podpreti z zelenim kartončkom, tj. glasom za, neke zadeve. Toda njihovo nezadovoljstvo nad najbolj poslušanim občinskim lokalnim madijem ima že kar stare korenine. Predvsem opoziciji je šla dolgo močno v nos ponedeljkova radijska "županova ura", ki naj bi poleg tega, da je predstavljala za občino prevelik strošek, poslušalce informirala preveč enostransko. Če bo v prihodnje sprejet njihov predlog in se bo "županova ura" preimenovala v "uro političnih strank", bodo poslušalci informirani petstransko - toli strank za zdaj namreč sedi v občinskem parlamentu. Povsem eni in povsem enostransko pa se bodo morali poslušalci odločiti, komu naj verjamejo. Previdnost nekakor tudi v tem primeru ne odveč.

V času od 18. do 30. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Korpar z Zdol - Aleša, Marija Hriberšek s Senovega - Tadeja, Marija Pucelj iz Velikih Polanc - Eriko, Janja Šibila iz Brežic - Kajo, Vesna Kunej s Kršenbrega - Simona, Marija Holman iz Sevnice - Tjaša, Meli Cerjak iz Bukoška - Jurija, Ingrid Heraković iz Mihalovca - Eno, Hajrija Bekrić iz Brestanice - Aldina, Emi Prelesnik iz Dol. Leskoveca - Karin, Urška Dornik - Danica - Žana, Helena Cimbrek iz Gor. Brezovega - Amalija - Ivo, Darja Kranjčič iz Stare Cerkve - Mariso, Suzana Mihorić iz Podnjah Dol - Lucijo - Anjo.

Čestitamo!

Kmalu novi tovorni vagoni

Izdelali jih bodo večinoma v Sloveniji

LJUBLJANA - Prejšnji teden so predstavniki Slovenskih železnic in podjetja Siemens AG Avstrija podpisali pogodbo o nakupu 50 dvoosnih zaprtih velikoprostorninskih tovornih vagonov s pomičnimi stranicami. Celotna pogodbeni cena je 538 milijonov tolarjev, za nakup pa bodo železnice najele tudi kredit. Prvi vagoni bodo prišli v Slovenijo 10 mesecev po veljavnosti pogodbe, zadnji pa po enem letu.

Delež domače industrije bo 70 odstotkov. Proizvodnja vagonov bo praktično v celoti potekala v Sloveniji: v tovarni TVT Tirna vozila Maribor in v centralnih delavnicah Slovenskih železnic v Ljubljani. Novi vagoni so namenjeni domačemu in mednarodnemu prometu in omogočajo transport paletiziranih tovarov. Nakladanje je mogoče z viličarji tudi brez nakladalnih klančin, saj se vagoni odpirajo do polovice dolžne stranice z obeh strani. Omogočajo hitrost do 120 kilometrov na uro, nanje je možno naložiti 24,7 tone tovara, prostornina pa je 107 kubičnih metrov.

Slovenske železnice že 9 let niso kupovale novih tovornih vagonov, z nabavo 50 novih pa začenejo nadomeščati pomanjkanje tržno zanimivih vagonov.

T. G.

POPRAVEK

NOVO MESTO - V 29. številki Dolenjskega lista smo poročali o možnosti uvedbe mestnega prometa in podelitvi koncesije v občini Novo mesto. V prispevku z naslovom Bo Novo mesto za mestni promet? je pisalo, da "je družba I&I te dni novomeški občini že predložila pobudo o uvedbi mestnega prometa". Vendar dogovori družbe I&I iz Kopra še potekajo, tako da bo družba Mestni občini Novo mesto ponudbo poslala v kratkem.

BORZNI KOMENTAR

Na borzo po zaslužek

Že drugo leto beležimo v juliju najvišje nivoje cen delnic, saj se je indeks povzpela na preko 1900 točk. Zelo spodbudni so bili tudi dnevni promet, ki so se gibali nad 500 milijonov tolarjev.

V kolikor ste med imetniki delnic Petrola, Leka, Krke, Radenske, Luke Koper, Gorenja, Aerodroma ter Moravskih toplic, so vaše delnice zabeležile najvišje tečaje. Tako ste za delnice Petrola iztržili preko 26.700 SIT, Leka 54.800, Krke 35.000, Radenske 2.800, Moravskih toplic 1.504, Aerodroma 2.370, Gorenja 1.900 in Luke Koper 2.779 SIT. Ni kaj, zavidljivo visoki tečaji, ki prinašajo že kar solidne donose.

Znatno višji dnevni promet govorijo v prid višjim prilivom kapitala na borzni trg. To niso prilivi tujecev. Poleg priliva Telekomovih delnic se na borzni trg vključujejo novi investitorji, ki selijo svoje prihranke na kapital-ski trg, ker želijo realizirati višje donose. Izjemno spodbudni poslovni rezultati omenjenih družb obetajo tudi v prihodnje zanimive donose. Izjema je le Petrolova družba, katere vodstvo je na skupščini v preteklem tednu napovedalo slabše poslovne rezultate kot v lanskem letu, vendar so izjemno smeje poslovne odlo-

Tujci plačujejo, Slovenci pa ne

Na metliški občinski upravi upajo, da bodo obmejne občine našle z vlado primerno rešitev glede plačevanja pristojbin domačih avtoprevoznikov na mednarodnih mejnih prehodih

METLIKA - Tukajšnji svetniki so v začetku letošnjega aprila, potem ko je bilo izrečenih tudi nekaj pomislekov, sprejeli odlok o obveznem plačilu komunalnih pristojbin na mejnih prehodih v občini. V resnici gre le za mejni prehod v Metliki, saj drugih - vsaj za sedaj - v občini ni. Svetniki so takrat tudi zvedeli, da je metliški prehod še edini v Sloveniji, kjer takšnih pristojbin ne pobirajo.

Tako je letošnjega 1. maja tudi v Metliki začelo veljati, da so morali tisoč tolarjev pristojbine odšteti vsi, ki so plačevali carinske obveznosti pri opravljanju izvoznouvoznih poslov v okviru registrirane dejavnosti, ki poteka preko mejnega prehoda. Pristojbino sta začeli pobirati špedicijski podjetji Intereuropa in Vektor, denar, zbran na ta način, pa je prihodek metliškega proračuna. Vendar ga smejo v občini uporabiti le za urejanje in vzdrževanje komunalnih objektov in infrastrukture in to predvsem na mednarodnem mejnem prehodu.

Toda na metliškem prehodu so pristojbine od vseh, ki so vstopili v državo ali iz nje izstopili in imeli pri tem izvozno-uvozne oprav-

ke, pobirali le dva meseca. Kajti potem, ko so slovenski avtoprevozniki zagrozili z vsesplošno zaporo slovenskih cest, jih je vlada nekako odvezala plačila omenjene pristojbine. Čeprav je bilo doslej v Metliki od tistih, ki so plačevali pristojbino, kar 90 odst. tujcev in se zato od pristojbin ne nateče bistveno manj denarja, pa se jim v metliški občini ne zdi prav, da tujci plačujejo, domačini pa ne, čeprav imajo oboji enake možnosti uporabljati komunalne objekte in naprave na mejnem prehodu.

Po prepričanju Nikole Ladike, svetovaleca metliškega župana Branka Matkoviča, se je vlada prenašla pri obljubi avtoprevoznikom. "Pogajalec je avtopre-

voznikom obljubil nekaj, za kar ni imel pooblastila. Zlasti pa ni osnove, da bi metliški odlok razglasili za nezakonit, medtem ko ga lahko razveljavi le tisti, ki ga je sprejel, torej občinski svet. Predstavniki obmejnih občin so se že sestali in se dogovorili, da z vlado najdejo dogovor. Nihče ne namerava problema zaostrovati, vsi pa se zavedajo, da ga bo potrebno rešiti," je dejal Ladika.

Seveda je v metliškem odloku tudi člen, ki govori o višini kazni za tiste, ki bodisi pristojbine ne bi plačali ali pobrali. Kazen je vse prej kot majhna: kar 400 tisoč tolarjev. A na metliškem mejnem prehodu doslej niso kaznovali še nikogar. Tudi zato ne, ker želijo zaplet rešiti z vlado na miren način. In ko ga bodo že reševali, Ladika zatrjuje, da bodo pristavili lonček tudi glede mejnega prehoda v Metliki, ki je še vedno črna gradnja.

M. BEZEK-JAKŠE

Večji pomen malega gospodarstva

Razmere v črnomaljskem gospodarstvu se izboljšujejo - Število brezposelnih se zmanjšuje, a predvsem po zaslugi Danfossa - Največ zaposlenih v predelovalnih dejavnostih

ČRNOMELJ - Tukajšnji svetniki so šele nedavno obravnavali informacijo o razmerah v črnomaljskem gospodarstvu v preteklem letu. Ob tem so primerjali tudi gospodarjenje leto poprej. Razveseljuje je predvsem, da so razmere v gospodarstvu vse boljše, vse bolj pa se povečuje tudi pomen malega gospodarstva.

Lani je bilo v 192 majhnih, eni srednje veliki ter štirih velikih družbah zaposlenih 1.834 ljudi, kar je za 21 odst. več kot leto prej. Ustvarili so za skoraj 23 milijard tolarjev prihodkov, od tega 45 odst. na tujih trgih. Predvsem se je povečal prihodek velikih družb in sicer po zaslugi Danfossa in Bagra. Družbe so ustvarile 618 milijonov tolarjev čistega dobička, a tudi skoraj 154 milijonov izgube. Sicer pa je največ zaposlenih, ki ustvarjajo tudi največji dohodek, v predelovalnih dejavnostih, po prihodkih pa sledita trgovina in gradbeništvo.

Lani je bilo pri obrtnikih zaposlenih 383 ljudi, iz dejavnosti je bilo zavarovanih 371 ljudi, medtem ko je bilo 136 zavezancev, ki so bili zavarovani tudi na drugi način, v dejavnosti štela med dopolnilne. Prihodek samostojnih podjetnikov je bil lani za 36 odst. večji kot leto prej, dobiček je bil večji za 32 odst., izguba pa za 53 odst. Iz podatkov, ki so bili na voljo občinski upravi, so prišli do zaključka, da pomen malega gospodarstva v občini

narašča, bodisi glede na število majhnih družb, samostojnih podjetnikov ali na ustvarjeni dohodek. Vendar se je v malem gospodarstvu znižalo število zaposlenih, predvsem zaradi prevelikih obremenitev. Zaslugi za porast zaposlovanja gre predvsem Danfossu. Medtem ko je bilo decembra 1986 na območju Upravne enote Črnomelj, torej v črnomaljski in semiški

občini, 1.531 brezposelnih, jih je bilo leto pozneje kar 417 manj.

Število brezposelnih se tudi letos zmanjšuje. Letošnjega maja je bilo na območju UE Črnomelj 927 brezposelnih, od tega 44 odst. žensk. Zaskrbljujoče je predvsem, da jih je več kot polovica brez strokovne izobrazbe. Sicer pa je bilo med brezposelnimi 167 invalidov. 10 jih je bilo vključenih v usposabljanje, 8 pa se jih je zaposlilo. Poleg tega je bilo tudi 18 samozaposlitev, medtem ko je bilo v programe usposabljanja vključenih 48 brezposelnih. M. B.-J.

Z novo hladilnico sadje vse leto

V Evrosadu, ki ima 275 hektarjev sadovnjakov, dela v polnem zamahu - Težave z delovno silo - Kmalu nova največja sodobna hladilnica v Sloveniji

KRŠKO - Ker je vreme, predvsem iz izkušenj zadnjega meseca, zelo nepredvidljivo, je sicer še težko ocenjevati letošnjo letino sadja, a v Evrosadu v Krškem, ki ima 275 hektarjev nasadov, zaenkrat pravijo, da je kar dobra, posebno še, če se spomnimo lanskega pridelka, ki je bil zaradi vremenskih neviščnosti izredno slab.

Poleg kakovosti sadja se morajo v Evrosadu ukvarjati še z delovno silo. Lastnih 80 delavcev namreč še zdaleč ne zadostuje za obiranje, zato bodo letos potrebovali kar 300 sezoncev. Podjetje je letos z ministrstvom za kmetijstvo in za delo podpisalo pogodbo o javnih delih, a slovenskih delavcev kljub temu ne bo dovolj. Tako bo približno dve tretjini obiračev iz sosednje Hrvaške, ki so že vajeni tega dela, poleg tega pa so pripravljene delati tudi po 12 ur dnevno, prav tako ob vikendih.

Tako se obiranje breskev končuje, sadeže pa sta razredčila spomladanska pozeba in toča. Vreme je vplivalo tudi na letino hrušk in jabolk, a kot ocenjuje direktor Evrosada Ivan Kozole, naj bi letos s hruškami in jabolkami napolnili okoli 500 vagonov.

Sicer pa so se v Evrosadu odločili še za en korak. Staro hladilnico so posodobili, zraven pa nast-

ja tudi nova, tako da bo možno v obe shraniti dobro tretjino več sadja kot prej, torej 4.100 do 4.400 ton sadja. V kratkem bodo nabavili tudi nov sortirni stroj, ki sadje ne bo razvrščal le po velikosti, pač pa tudi po petih barvnih odtenkih. V posodobitev jih je prisililo tržišče, ki zahteva oskrbo s sadjem skozi vse leto, s tem pa uvajajo ULO sistem. V zrakotes-

INŠPEKCIJE

Delijo se jim lekcije, da delajo inšpekcije med grešniki selekcije, morda celo protekcije.

Ne iščite perfekcije! Izdelajte projekcije in plačajte inšpekcije za delovne erekcije.

JANEZ JEŠTOVSKI

RAZSTAVA KMEČKIH STROJEV - V Dobropolju je pritegnila ne le člane strojnega krožka in kmete, ampak tudi druge prebivalce občine. (Foto: M. Steklara)

LASTNINJENJE ČRNOMALJSKEGA FRIZERSTVA

ČRNOMELJ - Proces lastnin-skega preoblikovanja slovenskih podjetij v družbeni lasti, začel pred 5 leti, se končuje. Zakon o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe je stopil v veljavo maja letos in določa, da bodo podjetja, ki niso pridobila prvega soglasja Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo (Agencija) prenesena v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe. Tako je sedaj Agencija prenesla v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe 21 podjetij, med drugim tudi Frizersko podjetje Črnomelj, in sicer zaradi neresenih denacionalizacijskih postopkov.

MINI-STRI

Moji ministri-sami magistri, njihovo delo-prazni magistri!
JANEZ JEŠTOVSKI

Boljša ponudba

Več gostov, boljša postrežba

KOSTEL - "Turistična ponudba na Kostelskem je letos ne le dobra, ampak tudi boljša, kot je bila prejšnja leta," pravi predsednik Turistično športnega društva Kostel Stanko Nikolič. "Se posebej je čutili izboljšanje kakovosti in strokovnosti v 'Grajem hramu' pod gradom Kostel, kjer letos prvič delata Olga Mohorič, ki gostom tudi streže, in kuharica Zdenka Štimec."

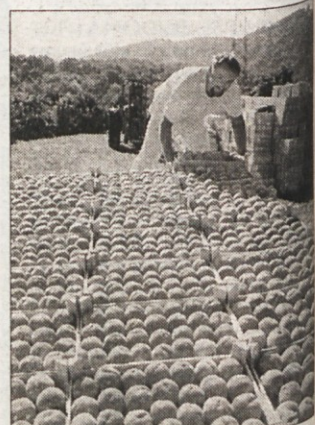
Tudi v kampu in bifeju Samsa na Žagi so gostje zelo zadovoljni. To gotovo velja tudi za bistro Sor in kmetijo Zdravčev v Brniku, ki sta začela s polno paro obratovati šele letos. K Zdravčevim se pripeljeta na teden na enodnevni izlet po eden do dva avtobusa turistov iz Kvarnerja in Istre. Do Fare pripelje izletnike avtobus, naprej pa se do Brnika spustijo s čolni. Že mesec dni je v Brniku vsako soboto ples, zato prihaja sem tudi precej mladine od vsepovsod, saj je to edini redni ples na tem območju. J.PRIMC

Čakajoč na službo do dodatne izobrazbe

Vrsta ugodnosti

Brezposelni brez poklica, ne glede na starost, imajo možnost, da se vključijo v katerega od izobraževalnih programov, tako da si pridobijo bodisi osnovno ali strokovno izobrazbo in si s tem povečajo svoje zaposlitvene možnosti. Tisti, ki nimajo končane osnovne šole, se lahko vključijo v program osnovne šole za odrasle ter v programe poklicnega usposabljanja na 1. in 2. stopnji zah-tevnosti. Brezposelni, ki so že bili vključeni v srednje poklicno strokovno izobraževanje, in ga niso uspeli dokončati, imajo možnost to izobraževanje dokončati na isti smeri ali na drugi smeri. V tem trenutku je priložnost tudi za tiste brezposelne, ki bi se želeli prekvalificirati.

Mladi do 19. leta se lahko vključijo v redne programe za mladino (s tem lahko kandidirajo tudi za štipendijo) ali pa kot ostali v programe izobraževanja za odrasle. Vse, ki jih bo v programe izobraževanja za odrasle napotil zavod, bo ta kril šolnino (v višini 6 zajamčenih plač za eno šolsko leto), stroške javnega prevoza, zdravniškega pregleda, dodatek za bivanje v primeru šolanja v drugem kraju v višini 60 odstotkov zajamčene plače mesečno, finančno pomoč v ravno takšni višini v primeru, da se program izvaja najmanj 4 dni v tednu (razen za brezposlene osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo, pomoč ali nadomestilo za čas čakanja na delo), ter nabavo učnih pripomočkov v vrednosti do ene zajamčene plače. Vse, ki bi želeli kaj več izvedeti o možnostih izobraževanja, se lahko zgledajo na uradih za delo pri svojem svetovalcu zaposlitve. T. G.

ZAENKRAT BOLJŠA LETINA KOT LANI - V Evrosadu v Krškem se je obiralna sezona začela. Zaenkrat so tako s kakovostjo kot s količinami nabranega sadja kar zadovoljni. Nasade sta namreč precej prizadela spomladanska pozeba in toča. (Foto: T. G.)

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 8. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostrežba Šmihel

od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos

od 7. do 20. ure: trgovina Darja, Ljubljanska

od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma

od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica

od 7. do 19.30: mlečni diskont Vito, Šmihel

od 8. do 19. ure: trgovina Žepke, Ragovska

od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas

od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas

od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos

od 7. do 13. ure: Vito, trgovina Darja, Ljubljanska

od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku

od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma

od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica

od 7. do 19.30: mlečni diskont Vito, Šmihel

od 8. do 19. ure: trgovina Žepke, Ragovska

od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas

od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas

od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah

od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter

od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas

od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive

od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Uršna sela: od 8. do 12. ure: Urška

• Straža: od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostrežba

• Šentjerneje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Šentjerneje

od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju

• Žužemberk: od 8. ure do 11.30: Market

• Skočjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu

• Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica

• Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič

• Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba

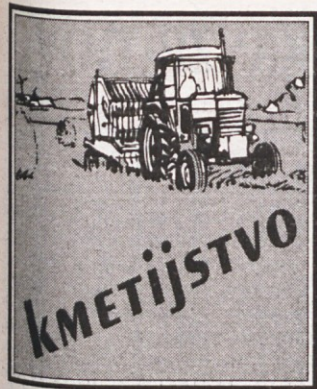
• Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market

• Čardak

• Semič: od 7.30 do 10. ure: Market

• Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

Neobdelovanje se lahko tudi kaznuje!

Za obvarovanje lastnikov zemljišč pred kaznimi in ponovno oživitv Dolenjskega polja je občina pripravljena izdelati projekt ureditve zemljišč - Vprašalnik za lastnike

RIBNICA - V ribniški občini so se že pred dvema letoma odločili, da bodo kmetom pomagali izboljšati pogoje za gospodarjenje tudi tako, da jim bodo brezplačno opravili vse potrebno v zvezi z zamenjavami parcel. Dosedaj so se te ugodnosti poslužili lastniki razdrobljenih kmetijskih zemljišč širom ribniške občine, razen v območja Dolenje vasi, kjer neobdelani pasovi zemljišč ob regionalni cesti Ljubljana-Kočevje vedno bolj prehajajo v strnjene površine, pokošena zemljišča pa postajajo le pasovi.

Glavni razlog za neobdelanost je, poleg nezainteresiranosti za kmetovanje predvsem preveliko število premajhnih parcel. Samo na približno 40 hektarjev obsežnem predelu od odcepa za Grčarice do Jasnice na levi strani regionalne ceste na Dolenjskem polju je tako kar 359 parcel, ki so v lasti 219 lastnikov oziroma s lastnikov. Posamezne parcele v povprečju merijo le 11 arov, kar pa je bistveno premalo za kakršno koli strojno obdelavo. Ker so kmetje z ostalih območij zainteresirani za obdelavo, vendar le na parcelah ki so večje od pol hektarja, so v ribniški občini prepričani, da je za doseganje boljše obdelanosti nujno potrebno povečati obdelovalne komplekse.

Pred dvema letoma sprejet novi zakon o kmetijskih zemljiščih za neobdelovanje določa v skrajnem primeru celo denarno kazen. Da se država ne bi poslužila te zadnje metode za preprečitev neobdelanosti na Dolenjskem polju, so v občini pripravili izdelati projekt ureditve zemljišč. To je namreč tudi v skladu z novim zakonom, ki določa, naj pristojne službe pred izrekom denarne kazni za neobdelovanje skušajo z lastniki najti ustrezno rešitev. Zato je kmetijska svetovalna služba iz Ribnice v sodelovanju z občino pripravila vprašalnik, s katerim bi radi ugotovili, kdo so lastniki površin, ali še kmetujejo, kakšna je površina, velikost in število parcel in kaj so lastniki pripravljani

storiti, da bi preprečili nadaljnje zaraščanje Dolenjskega polja. Odgovore, na podlagi katerih se bodo odločili o nadaljnjem ukrepanju, pričakujejo do konca tega meseca. Zaraščanje Dolenjskega polja poleg gospodarske škode kazi tudi videz krajine, ki tako ne prispeva k turističnim prizadevanjem ribniške občine, moti pa tudi same domačine. KS Dolenja vas je tako že lani dala pobudo za ukrepanje. Na njeni podlagi je tedaj kmetijska inšpekcija ugotovila, da 25 lastnikov ni obdelalo kar okoli 70 hektarjev kmetijskih zemljišč.

M. LESKOVŠEK-SVETE

O odkupnih cenah še preuranjeno

Cene grozdja bo upravni odbor metliške KZ določil pred trgatvijo

METLIKA, SEMIČ - Na slovesnosti ob 20. obletnici ustanovitve Društva vinogradnikov Bele krajine, ki je bila v nedeljo v Semiču, so vinogradniki želeli slišati tudi informacijo o letošnjem odkupu grozdja v Vinski kleti metliške Kmetijske zadruge. Kot je že pred tem povedal vodja Vinske kleti Tone Pezdirc, je natančnejše napotke o odkupu v začetku avgusta še težko dati.

Pogodbe za odkup grozdja od vinogradnikov so v metliški zadrugi sprejemali do konca junija. Vendar je Pezdirc dejal, da bodo najbrž odkupili grozdje tudi od tistih, ki niso podpisali pogodb, skoraj zagotovo pa bodo slednjim slabše plačali grozdje. "Ljudje se morajo namreč zavedati, da nismo vinogradniška socialna ustanova," je pripomnil. Pezdirc ve, da bi ljudje najraje slišali novico o višini odkupnih cen, o čemer pa bi bilo sedaj še preuranjeno govoriti. "Cene bo določil upravni odbor zadruge pred trgatvijo. Zagotovo bodo vezane na cene vina, ki pa padajo in bojimo se, da se bo drsenje cen navzdol še nadaljevalo. Predvsem bela vina se ne prodajajo dobro, verjetno pa bo jeseni velika prav ponudba belih sort grozdja. Sicer pa zakon pravi, da mora imeti grozdje najmanj 64 Oe stopinj sladkorja in le izjemoma, ob izredno slabih letini, najmanj 52 Oe stopinj, o čemer pa odloča minister. Zato se bodo morali vinogradniki navaditi, da bodo kakšen grozd tudi zavrgli," je povedal Pezdirc ter pripomnil, da tudi rokov za obkup grozdja sedaj še ni moč določiti, bodo pa vinogradniki zanje zvedeli pravočasno.

M. B.-J

Ureja: dr. Julij Nemanic

Pripravljajmo se na trgatve

Vinogradniki so že dobili na razne načine informacijo o zahtevah novega zakona o vinu, toda ob obilici dela bodo mnogi na to pozabili. Tokrat gre res zares! Doslej ni nihče s strani države nikoli prepeševal pridelavo grozdja v vino, če le to ni doseglo potrebne zrelosti. Sedaj smo bolj pod mednarodnim očesom, če želimo v Evropo, zato se bo potrebno navaditi na razne kontrole pri pridelavi grozdja in vina, ki jih doslej nismo poznali.

V 2. členu zakona je postavljena zahteva, da mora grozdje ob trgatvi vsebovati najmanj 64 stopinj oechsleja sladkorja. Ta pogoj je težko izpolniti pri sortah, ki so zelo rodne, npr. žametovka, kraljevina, rumeni plavec. Po podatkih iz prejšnjih letnikov so tudi sorte, ki jih nisem tu našel, ob trgatvi kazale nižjo zrelost, manj sladkorja. Ne smemo pričakovati, da se bo možno za kakšno stopinjo pogovoriti z inšpektorji. Oni namreč teh pristojnosti ne bodo imeli, bodo pa na terenu in bodo spremljali trgatve.

Sedaj je grozdje že tako lepo, rdeče sorte se že barvajo, da je kar težko svetovati redčenje grozdja. Toda boljše je zgubiti nekaj grozdja, kot se v jeseni soočiti z dejstvom, da grozdja ne bo hotel nihče odkupiti. V jeseni se bo lahko slabše zrelo grozdje puščalo na trti z upanjem, da bo nabralo še nekaj sladkosti in bo tako primerno za pridelavo v lažje vino. Dovoljenje za sladkanje bo veljalo samo za grozdje, ki bo doseglo predpisano zrelost.

Strožji red, ki se uvaja v vinogradništvo in vinarstvo, a

so ga že poznali naši dedje v malo drugačni obliki, sedaj aktivna generacija, pa ga še ni občutila na "svoji koži", bo vzpodbudil vinogradnike, da bodo razmišljali tudi o tipih vin, ki jih sedaj pridelujejo. Morda je novi zakon o prometnih predpisih omogočil lažjim vinom boljšo prodajo. Cviček, ki ni mogel z nizko vsebnostjo alkohola zadovoljiti nekaterih pivcev, postaja prav zato spet bolj zanimiv. V Sloveniji je zelo težko dobiti lažje belo vino v steklenici. Majhna kontrola s strani države je omogočila, da so se mošči dosladkali do stopnje, ki je dajala vina z vsaj 10,5 vol % alkohola, večina vin ima pa čez 11 % alkohola. Menim, da bi lažje, sveže vino bilo dobra tržna poteza. Takšno vino seveda ne bi smelo biti drago, saj je tudi njegova pridelava cenejša. V vinogradih, ki so na legah, kjer se ne more pridelati visoka kakovost, se pa lahko pridelala količina, se bi našla taka "računica". Takšno vino ne bi dobilo ocene za kakovostno vino in četudi bi jo dobilo, svetujem, da se označi z "deželnim vinom". Na tak način bi se prodal lep del tovrstnega slovenskega pridelka. Vztrajanje pri kakovostnem vinskem razredu za vsako ceno je pri mnogih vinih nespametno.

V 12. členu zakona je omejeno, da ministrstvo za kmetijstvo v izredno neugodnih letih za dozorevanje grozdja po predhodnem mnenju pooblaščenice organizacije dovoli pridelavo vina iz grozdja, ki vsebuje ob trgatvi najmanj 52 stopinj oechsleja sladkorja. A letos se na to izjemo ne smemo zanašati, ker so vremenske razmere normalne.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIČ

Z NOVOMESKE TRZNICE

NOVO MESTO - Kljub pone-deljkovi vročini je bila tržnica dobro založena. Bréskeve so bile od 150 do 180 tolarjev kilogram, jabolka od 90 do 150, nektarine 300, hruške od 150 do 300, za merico borovnic ste morali odšteti 500 do 600 tolarjev, merica malin pa je bila 200 tolarjev. Paradižnik so branjevke prodajale po 150 do 200 tolarjev kilogram, krompir po 80, korenje, rdečo peso, čebulo in radič po 200, kolerabo in bučke po 100, stročji fižol je bil od 200 do 300 tolarjev, svež in suh fižol v zrnju sta bila 500 tolarjev, velik šopek petršilja 100, česen od 400 do 500, kilogram špinaca pa je stal 500 tolarjev. Cena kumaric za vlaganje se je gibala od 100 do 300 tolarjev kilogram, paprika pa od 100 do 140 tolarjev kilogram. Zeljne glave so bile 100 tolarjev kilogram, grah pa je bil po 400 tolarjev. Jurčkov v ponedeljek na tržnici ni bilo, so pa branjevke ponujale lišičke po 800 tolarjev kilogram.

kmetijski nasveti

Klop preži na pašno žival

Strah pred klopi, ki prenašajo nevarno bolezen lymsko boreliozo, je zadnja leta močno zmanjšal invazijo na gozdove. Razredčil je vrste gobarjev in drugih nabiralcev gozdnih sadežev, pa tudi sprehajalcev in tekačev rekreativcev, kar je velika škoda za narodovo zdravje. Poročajo, da je v skandinavskih deželah klop poslalšal dosedanja zdrav način življenja, ki je predvsem v poletnih mesecih tesno povezan z naravo.

Toliko o vplivu tega krvosesnega zajedalca na ljudi, manj pa je znano, da so klopi velika nadloga tudi za pašno živalino in to predvsem na slabo oskrbovanih, zanemarjenih pašnikih, kjer najdemo dovolj skritih in nedotakanih koticov za svoje razmnoževanje. Samica, ki je do desetkrat večja od samca, pod listje, v razpoke dreves ali kar v zemljo odloži do 18.000 rjavih, svetilkajočih se jajčec, iz katerih se izležejo ličinke, ki čakajo na gostitelja. To je običajno pašna žival, najpogostejše kar njen gobec, na katerega se prisesejo in začnejo piti kri. Ličinke so podobne odraslim klopom, le da imajo samo po tri pare okončin. Po levitvi si poiščejo druge gostitelje, predvsem ptice in gladalce, šele potem se prelevijo v odrasle samce ali samice. Zanimivo je, da so pri čakanju na novega gostitelja lahko do skrajnosti potrpežljive, saj zdržijo brez hrane ličinke do 19 mesecev, nimfe pa celo dve leti. Izjemno odpornost klopov in njihova prilagodljivost na dneve ali mesece brez hrane, to je kri, seveda zelo oteži nujno zatiranje, ki je še bolj kot izčrpanost pitja krvi potrebno zavoljo možnosti za prenos kužnih in zajedalskih bolezni. Tako prenašajo klopi babeziozo, to je bolezen, pri kateri se zajedalec loti rdečih krvničk, izzove krvomočnost ali zlatenico ter celo pogin. Znano je tudi, da klopi prenašajo virusne bolezni, ki povzročajo vnetje možganov ali možganskih ovojnic.

Klope je težko zatirati, posebno če imajo več vmesnih gostiteljev. Obnese se zapraševanje z akaricidi, to je strupi, ki uničujejo prišče. Če gre za manjše število živali, je uspešno tudi kopanje in ročno obiranje klopov, ki se najraje zadržujejo na glavi, vratu ali trebuhu in kjer dosežejo kar neverjetno velikost, če jih pri sesanju krvi ničesar ne zmoti.

Inž. M. L.

Po blagoslovitvi strojev je bil prikaz uporabe nekaterih strojev. Posebno pozornost so pritegnile najnovejše traktorske nakladalke in prikaz obrezovanja parkljev pri govedu. Za boljše počutje sta poskrbela tudi Godba Dobrepolje z glasbo in Aktiv kmečkih žena s postrežbo domačih dobrot.

Predsednik krožka Janez Grum je ocenil, da je delo krožka pomembno ne le zaradi druženja, ampak tudi zaradi sodelovanja in izmenjave izkušenj kmetovalcev vseh treh občin.

M. STEKLASA

PRIJAVITE ŠKODO ZARADI TOČE!

NOVO MESTO - Zaradi nedavnega neurja s točo sekretariat za kmetijstvo in turizem novomeske občine obvešča, da lahko kmetje prijavijo škodo, ki je nastala na koprzi, žitu, vinski trti, zelenjavi in v intenzivnih sadovnjakih. Vloga mora vsebovati parcelno številko, katastrsko občino, velikost parcele, kulturo in odstotek nastale škode. Vlogo morate oddati do 14. avgusta na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za kmetijstvo in turizem, Novi trg 6, 8000 Novo mesto.

KO ŠE GOSPODARIJO DEDKI

Neurejeno lastništvo

Črnomaljske potencialne perspektive mlade kmetije bi lahko dobile denarno pomoč, a so še vedno v rokah starejših

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini ne vedo natančno, kako bi prišli do popolne evidence kmetij. Do nje se je toliko težje dokopati zato, ker se socioekonomska struktura kmetij iz leta v leto spreminja. Imajo sicer podatke, da je v občini 1.766 kmetij, od tega 114 čistih, 1.023 mešanih, 445 dopolnilnih, 124 ostarelih in 60 neaktivnih kmetij. Čeprav se dobro zavedajo, da so ti podatki le približni, pa so po drugi strani dovolj zgovoren pokazatelj tega, kam vodijo razmere v kmetijstvu.

Slika o bedi v kmetijstvu pa je moč dopolniti z ugotovitvami, da ima povprečna kmetija dobra dva hektara obdelovalne zemlje, zaradi česar so dohodki majhni, zato tudi ne morejo investirati v nadaljnji razvoj. Mladi se torej raje zaposlujejo v drugih panogah, kjer vidijo večjo socialno varnost. Vse to pa ima za posledico, da je čistih kmetij zelo malo: v črnomaljski občini jih je le okrog 6 odst.

Na črnomaljski občinski upravi se dobro zavedajo, da morajo ustvarjati takšne pogoje, da bodo mladi z veseljem ostajali na kmetijah.

Tako so v začetku letošnjega leta iz občinskega proračuna nekaterim kmetijam izplačali denarne podpore. Seveda se zavedajo, da bi morala biti urejena tudi cenovna politika. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je letos s pomočjo črnomaljske Kmetijske svetovalne službe zbiral tudi podatke o potencialnih perspektivah mladih kmetijah, ki naj bi jim dodelili dodatno denarno pomoč. Osnova za ocenjevanje je bila velikost kmetij, urejenost lastništva, starost lastnikov kmetij. A na Kmetijski svetovalni službi so, ko so zbrali podatke, lahko z grozo ugotovili le, da - razen redkih izjem - v črnomaljski občini ni kmetij, ki bi bile lahko deležne usmerjene dodatne finančne pomoči. A ne zato, ker bi morebiti imele vsega v izbilih! Pokazalo se je, da je največ težav z lastništvom. V večini primerov so namreč na potencialnih mladih kmetijah po stari belokranjski navadi še vedno lastniki domačij predstavniki starejše generacije. Večinoma so to očete, v nekaterih primerih pa celo še dedki.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Zdravje v žitnem zrnju

Redno uživanje polnovrednih žit pripomore k zmanjševanju telesne teže in izboljšanju prebave, zmanjšanju pojavnosti hemoroidov, zmanjšanju tveganja za nastanek raka na debelem črevesu, uravnavanju krvnega sladkorja in zniževanju holesterola. Že grški zdravniki so s pšenično kašo zdravili bolezni prebavil. Cela zrna, v katerih je veliko vlaknin, še posebno pa otrobi, veljajo za najboljše zdravilo proti zaprtju. Otrobi preprečujejo nastajanje polipov, iz katerih se lahko razvijejo rakaste tvorbe na debelem črevesu. Pšenično imenujemo tudi kraljica žit. Uvrščamo jo med prava krušna žita in je najpomembnejša poljščina. Od rudnin vsebuje večjo količino kalija, fosforja in magnezija; od vitaminov pa B₁, E in niacin. Vse te sestavine so le v enem zrnju. Poleg pšenice je pravo krušno žito tudi riž in se po hranilni vrednosti malo razlikuje od pšenice. Polnozrnati rženi kosmiči zaradi vlaknin, ki jih vsebujejo, ugodno vplivajo na prebavila in preprečujejo obolenja. Rženo zrnje vsebuje večjo količino kalija, fosforja in železa ter vitamin B₁ in niacin. Pšenična in ržena moka sta mlevska izdelka in osnovni surovini za peko kruha, peciva in drugih mlevskih izdelkov. Po mletju očiščenih in posušenih žitnih zrn se s sejanjem meljak loči od drugih sestavin. Poleg meljaka so pomembni otrobi zaradi vlaknin, rudnin, snovi in vitaminov, v kalčku pa so, encimi vitamini in olje. Če žitnemu zrnju ne odstranimo semenske kožice in kalčka, temveč zmeljemo celo zrnje, dobimo polnovredno moko, t.j. integralno ali graham moko, ki vsebuje vitamine iz B skupine, vitamine E, K in A ter pomembne mikro elemente, encime, hormone snovi ter maščobe iz kalčka, zaradi katere postane moka v neugodnih razmerah (vlaga, toplota, svetloba) žarka. Sestavine za pripravo zdravega POLNOZRNATEGA KRUHA so: 1 kg polnozrnate pšenične moke, 10 žlic pšeničnih zrn, 4 dag svežega kvasa, 1,5 dag soli, 4 žlice medu in 1 žlica olja. ZA KRUH IZ OTROBOV potrebujemo testo iz polnozrnate moke, ki mu dodamo 20 dag namočenih otrobov. Pri pripravi RŽENEGA KRUHA potrebujemo 500 g ržene moke, 1 kg pšenične moke T 850, 1 dag svežega kvasa, pol litra vode, 1 žličko sladkorja, 1,5 dag soli in 8 dag kislega testa. Kruhu popestrimo okus z dodatkom 1 žličke sesekanih kuminovih zrn.

100-LETNICA SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA MUZEJA

LJUBLJANA - Slovenski šolski muzej v Ljubljani je eden najstarejših muzejev na Slovenskem in 2. avgusta praznuje svoj 100. rojstni dan. Osrednji del praznovanja bo od 12. do 16. oktobra, ko pripravljajo vrsto prireditev: okrogle mize in pogovore, slavnostno akademijo, novo številko muzejske glasila itd.

NOV "EMZIN"

LJUBLJANA - Emzin, zavod za kreativno produkcijo, je izdal letošnjo prvo dvojno številko, posvečeno trivialni umetnosti, šundni in kiču. Tudi tokrat razpisujejo stalni Penkalo Dragstor natečaj za kratko zgodbo ter stalni foto natečaj Foto Dragstor. Tema je poljubna. Oba natečaja sta redna in anonimna, nagrajena dela pa so objavljena v Portfoliu revije. Prispevke je treba najkasneje do 30. septembra poslati na naslov: Revija Emzin, Metelkova 6/2, Ljubljana.

KRŠKO IN NJEGOVE ZNAMENITOSTI

KRŠKO - V Galeriji Krško bo še do 28. avgusta na ogled razstava likovnih del, nastalih letoš maja na slikarskem ektemporu, ki sta ga pripravila Društvo likovnikov Krško Oko in tamkajšnja ZKD. 26 slikarjev iz okolice in od drugod je ustvarjalo na temo Krško in njegove znamenitosti.

NOV CELOVEČERNI FILM MOKUŠ

LJUBLJANA - Slovenski filmski režiser in scenarist Andrej Mlakar je ta teden pričel snemati nov celovečerni film Mokuš, ki nastaja po literarni predlogi Ferija Lainščka z naslovom Ki jo je megla prinesla. To sodelovanje poteka že drugič, saj je leta 1995 omenjeni režiser posnel film Halgato po Lainščkovem romanu Namesto koga roža cveti. Film Mokuš, ki bo posnet do konca novembra, premiera pa bo predvidoma prihodnje leto, se loteva zanimive vsebine - razklanosti posameznika med dvomom o Bogu in samem sebi ter iskanja novega notranjega ravnotežja in vere. Projekt nastaja v koprodukciji Pegaz filma in TV Slovenije, finančno pa je začetek projekta omogočil Filmski sklad RS.

TRUBARJEVA DOMAČIJA POTREBNA OBNOVE - Zaradi dotrajanoosti so že skoraj popolnoma razpadla mlinska kolesa mlina na Trubarjevi domačiji. Andrej Perhaj, vodil po Trubarjevi domačiji in direktor Puštaba, ki ima v najemu spomeniški del Trubarjeve domačije, pravi, da bodo v kratkem obnovili mlin, da se bodo mlinska kolesa spet vrtela. Trubarjevo domačijo obišče na leto do 20.000 izletnikov, predvsem šolarjev, zato je glavna sezona na Trubarjevini med šolskim letom. (Foto: J. Primc)

Zimsko sonce in sence

Dolenjska založba izdala knjigo Mire Ružić Zimsko sonce in sence - Knjiga o starostnikih, ki vabi k razmišljanju

NOVO MESTO - Ne samo mladost, tudi starost je lahko lepa, prijetna, ustvarjalna, predvsem z optimistično duhovno življenjsko naravnostjo. Tako je mogoče označiti osnovno sporočilo nove, pete knjige Mire Ružić z naslovom Zimsko sonce in sence, ki jo je pred kratkim izdala Dolenjska založba.

Pisateljica pravi, da ne glede na njeno starost v tej knjigi ni mogoče najti veliko njenih izkušenj in nasvetov, pač pa je to nalogo zaupala svojim vrstnikom. Nekatere znane Slovence in svoje znanke v tretjem življenjskem obdobju je poprosila, da ji odgovorijo na vprašalnik o svojem odnosu do življenja, tudi v visoki starosti. Tako je v knjigi, za katero Ružičeva pravi, da ni avtorsko delo, mogoče bolj spoznati Dragota Ulago, Olgo in Janeza Vipotnika, Vekoslava Grmiča, Alenka Gerlovič, Cirila Novinca in Nado Kraigher. Pisateljica je nekaj napisala tudi o Leonu Štuklju, zanimivi so njeni spomini nekaterih drugih na Jožeta Plečnika, v prvi del knjige pa spada še pripoved

Marije Kessler. V drugem delu omenja knjigi Hadrijanovi memoari in Tretje oko, v katerih je navzoča modroslovna in religijska snov o starosti, življenju in smrti, v tretjem delu pa navaja poglede nekaterih slovenskih zdravnikov in psihologov na življenje oziroma staranje.

Ob branju knjige Zimsko sonce in sence, ki še zdaleč ne bi smela biti zanimiva le za starejše ljudi, je pomembno spoznanje, da so problemi starih ljudi s pogumom, optimizmom in delavnostjo rešljivi. Vsi Ružičevi sobesedniki namreč izražajo neverjetno voljo do življenja, ki ga tudi visoko cenijo, zato ga nikoli niso zapravljali in tudi v poznih letih ne živijo kar tjavdan. Kot je v spremni besedi zapisal Franci Šali, pa jim je pri tem v veliko oporo osebni vrednostni sistem, ki je zelo bogat, razumevajoč in tolerant, vendar načelen in neodločen, ko gre za etične razsežnosti, pošteno socialno življenje, skromnost, delavnost, sočutnost, solidarnost, ljubezen do sočloveka, domovine, njene zemlje in kulture. L. M.

Letošnji simpozij izhodišče za nove

31. julija se je v Kostanjevici zaključila 17. Forma Viva - Po desetih letih - Trije udeleženci prispevali šest novih del - Spremembe - Jeseni katalog - Kako naprej?

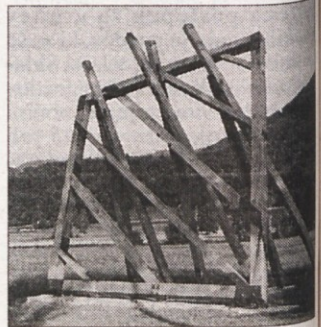
KOSTANJEVICA - Po desetletnem premoru je znova oživel delovišče Galerije Božidarja Jakca, kjer so od 1. do 31. julija na 17. mednarodnem kiparskem simpoziju, imenovanem Forma Viva, ustvarjali trije povabljeni umetniki: Petar Barišič iz Hrvaške, Alfonso Berridij iz Španije in Roman Makše iz Slovenije. Tako je Galerija bogatejša za šest novih del. Prav gotovo pa je letošnja Forma Viva nekaj posebnega predvsem zato, ker bo predstavljala izhodišča za razmišljanja o vsebinski in organizacijski prenovi tega mednarodnega projekta, katerega ideja, ki so jo leta 1961 zasnovali Lado Smrekar, Janez Lenassi, Vilma Pirkovič in drugi, nedvomno ostaja živa.

Direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič je pojasnil, da so priprave in prizadevanja za ponovno vzpostavitev zveze med delovišči (še na Ravnah na Koroškem, v Portorožu in Mariboru) in sploh za oživitve Forma Vive potekale že nekaj časa. "Vendar pa kljub naporom v letošnjem letu - okrogla miza in razstava na Ravnah, izvedba simpozija v Kostanjevici in priprava v Portorožu za leto 1999 ter mnogi razgovori - to še ni dovolj, da bi nekdanji mogočen projekt popeljali v novo tisočletje." Po mnenju ekspertne skupine ministrstva za kulturo je Forma Viva potrebna tako vsebinske kot organizacijske prenove, k njej pa bodo nedvomno pripomogle tudi izkušnje nedavnega simpozija v Kostanjevici, ki je stal okrog 4,5 milijone tolarjev. Jeseni bodo pripravili analizo srečanja, izšel pa bo tudi katalog.

Letošnji pristop je prinesel novosti. Mesec dni so sodelovali le trije kiparji, ki so jih izbrali s pomočjo dveh umetnikov: Vladimira Malekoviča in Matjaža Počivalška in ne več preko razpisa. Ustvarjanje je bilo zelo svobodno, toda vendarle ob upoštevanju možnosti materiala kot tudi tradicije. Kiparji so obdelovali les in tudi ostale materiale, kot so železo, aluminij, baker, steklo, guma. Tako je nastala monumentalna skulptura Petra Barišiča, interier Romana Makšeta - obe stvaritvi sta nameščeni v neposredni bližini galerije - ter metafora šotora Alfonsa Berridija, za katero je prostor po temeljitem premisleku izbral v gozdčku za kostanjevsko osnovno šolo. Španski kipar je iz ostankov lesa izdelal še tri skulpture - reliefe z motivi pticnic, ki so umeščene v sam objekt galerije.

"Značilnost letošnje Forma Vive je tudi v tem, da se je z njo začel proces ponovnega vrednotenja dosedanjega dela. Lani smo začeli s temeljito strokovno zaščito vseh del. Naša želja je, da se tradicija simpozija nadaljuje in da je še naprej eden razpoznavnih znakov Kostanjevice," želi Božič, podobnega mnenja pa je tudi predsednik Odbora za družbene dejavnosti na Občini Krško Silvo

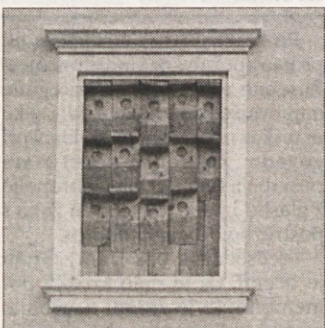
Gorenc, ki je poudaril, da ne gre pozabiti na odgovornost države. Spremembe letošnje Forma Vive, predvsem postopno zmanjšanje števila udeležencev in povečanje pozornosti na kvaliteto izbora ter organizaciji simpozija, je kot dobre označil tudi direktor Obalnih galerij iz Pirana Tom Biloslav, ki je dejal, da bodo prihodnje leto v Portorožu verjetno šli po isti poti, le morda s kakšnim

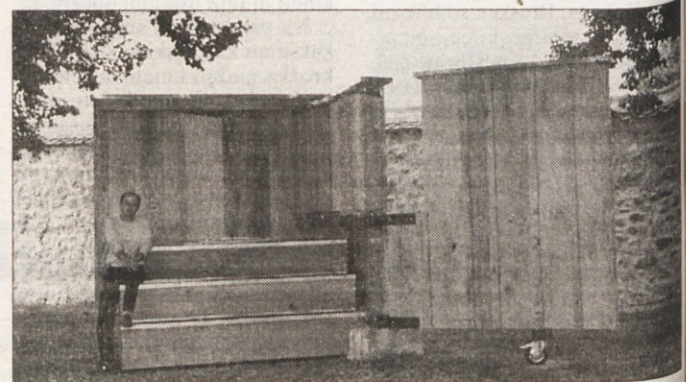
BARIŠIČEVA SKULPTURA - Petar Barišič zaradi bolezni svoje skulpture še ni čisto dokončal, bo pa to storil čimprej. Umetnina je že nameščena v neposredni bližini galerije.

kiparjem več. Predvsem Roman Makše pa je izpostavil problem postavitve skulptur, saj se jih je dolgoletno produkcijo nabralo že veliko in bi glede tega morale biti v prihodnosti možnosti čimbolj odprte. Enotno mnenje vseh pa je bilo, da množica skulptur ne sme postavljati pod vprašaj prihodnost Forma Vive. Torej nasvidenje do leta 2000!

L. MURN

BERRIDIJEV MOTIV PTIČNIC - Alfonso Berridij je ustvaril štiri dela. Tri predstavljajo reliefe z motivi pticnic (na sliki zgoraj), s katerimi je na domiselni način posegel v samostansko arhitekturo.

MAKŠE V NJEGOV INTERIER - Roman Makše je že ustvarjal na podobnih kiparskih simpozij, kljub temu pa mu je kostanjevška Forma Viva pomenila svojevrsten izziv. S pogoji dela je bil izredno zadovoljen. Na sliki s svojo skulpturo, imenovano Interier.

Ko zaigrajo mladi evropski godalci

48 mladih glasbenikov iz 11 evropskih držav na 14. mednarodnem poletnem taboru GMS v Dolenjskih Toplicah - Bogat program: štiri glasbene delavnice, predavanja, koncerti

DOLENJSKE TOPLICE - Zadnja dva tedna je bilo v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah še bolj veselo kot sicer, saj je bilo od vsehposod mogoče slišati glasbo. Zasluga gre Glasbeni mladini Slovenije (GMS), ki je tu že tretjič zapored pripravila, tokrat 14., mednarodni tabor GMS. 48 mladih glasbenikov iz enajstih evropskih držav - Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Irske, Jugoslavije, Luksemburga, Madžarske, Makedonije, Nemčije, Švice in Slovenije - se je od 24. julija do 6. avgusta glasbeno izobraževalo na malce drugačen način in bili so navdušeni.

Organizatorji, ki so tabor pripravili tudi s pomočjo državnega denarja, so se letos še posebej potrudili, saj je bil program zelo pester. Delovale so kar štiri glasbene delavnice. 36 mladih je sestavljalo Mednarodni mladinski godalni orkester, ki je pod vodstvom priznanega angleško - slo-

venskega dirigenta Simona Robinsona, ki ga je pred kratkim angleška kraljica Elizabeta odlikovala s posebnim priznanjem za oblikovanje dobrih meddržavnih odnosov, naštudiral zahteven celovečerni koncertni spored. Ansambel je zadnjih pet večerov nastopil v Rogaški Slatini, Metli-

ki, Ljubljani, Celju in v Dolenjskih Toplicah. Uroš Rojko in Fabio Nieder sta vodila skladateljsko delavnico (trije udeleženci), namenjeno predvsem mladim skladateljem, muzikologom in pedagogom, ki jih zanimata glasbena ustvarjalnost in sploh glasba današnjega časa.

Trije mladi glasbeniki so se odločili za delavnico organizacije in promocije, ki sta nujni pri pripravljanju umetniških projektov. Učili so se kar na primeru svojega tabora. Letošnja novost je delavnica slovenske ljudske glasbe, ki je bila v taboru krajši čas, namenjena pa je bila vsem, ki se že ukvarjajo z igranjem ljudske glasbe ali pa bi se tega radi priučili. Vodili so jo trije priznani slovenski glasbeniki: Marino Kranjac, Drago Kunej in Roman Ravnič. V času tabora so mladi lahko prisluhnili predavanju o slovenski instrumentalni ljudski glasbi mag. muzikologije Igorja Cvetka, razveselili pa so se tudi koncerta dua New Strings.

"Program je resnično zelo natripan, vendar kvaliteten. Da dobro delamo, pa dokazujejo mladi, ki se tudi po večkrat odzovejo na naše povabilo. Nekateri so tu celo tretjič," je bila zadovoljna vodja strokovne službe GMS Kaja Šivic, ki ni mogla prehladiti prijetnega okolja Tabora mladih v Dolenjskih Toplicah, kjer so si datum za prihodnji mednarodni poletni tabor rezervirali že zdaj. L. MURN

NAVDUŠENI GLASBENIKI - Med njimi so bili tudi mladi v delavnici slovenske ljudske glasbe, ki je bila letošnja novost. Vodili so jo Marino Kranjac, Drago Kunej in Roman Ravnič. (Foto: L.M.)

Radi bi svojo galerijo

Zagnano KD likovnikov Ferda Vesela - Število članov, predvsem mladih, se povečuje - Letos uspel ektempore

ŠENTVID PRI STIČNI - ZKD Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica je od lani bogatejša za novo samostojno kulturno društvo, imenovano po slovenskem likovniku Ferdu Veselu. Glede na svojo mladost so člani pokazali že veliko zagnanosti in se vsaj v letošnjem letu lahko pohvalijo z nekaj uspešnimi projekti.

Ob prazniku žena, mater in deklet so marca v šentviškem kulturnem domu pripravili razstavo likovnic društva, na kateri so posebej predstavili tudi pesnico Angelco Vođen. Aprila jim je v sodelovanju s ki-

parso galerijo Latobia iz Ljubljane uspelo organizirati razstavo razpel. Sodelovali so priznani kiparji iz vse Slovenije, domači likovniki pa so se predstavili z razstavo risb na isto temo. Utečeno je sodelovanje s šentviškim planinskim društvom, kar dokazuje prvi uspešni ektempore na Gradišču pri Lavričevi koči. Glede na dober odziv želijo, da postane tradicionalen. V kulturnem tednu ob Taboru slovenskih pevskih zborov so prispevali program pregledno razstavo. "Najpomembnejši točki našega letnega programa pa sta izdelava kipa "družina" na Gradišču in preureditev kletnih prostorov kulturnega doma v galerijo, kar upamo, da nam bo uspelo do leta 2001, ko bo minilo 140 let od rojstva našega likovnega umetnika Ferda Vesela," je o načrtih razmišljala predsednica društva Antonija Novak.

Seveda ne pozabljajo na izpopolnjevanje in izobraževanje članov društva, povezovanje z nastajajočo Zvezo likovnih samorastnikov Slovenije, z šentviško osnovno šolo, pevskim društvom, Glasbeno šolo Ivančna Gorica in drugimi. Kot je povedala predsednica, pa je najbolj razveseljivo, da se jim pridružujejo mladi, ki povečujejo in popestrujejo aktivnosti, s tem pa seveda tudi potrebo po sredstvih. L. M.

Antonija Novak, predsednica KD likovnikov Ferda Vesela

POTA IN STRAN POTAS

dežurni poročajo

UKRADEL JAGENJČKA IN OVCO - V noči na 30. julij je v Vavpči vasi nekdo iz gospodarstvenikov ukradel jagenjčka in ovco. Lastnika je oškodoval za okoli 35 tisočakov.

DENARNICA IZGINILA Z MIZE - V sredo dopoldne je bil V. K. iz Stične v naselju Potok na terasi gostilne Pod smrekco. Ko je odšel na stranišče, je na mizi pustil denarnico, ko pa se je vrnil, je opazil, da mu jo je nekdo ukradel, čeprav takrat na terasi ni bilo nikogar. V denarnici je imel denar in dokumente.

NEZAKONITO LOVIL - Črnomaljski policisti so podali kazensko ovadbo zoper 51-letnega L. M. iz okolice Novega mesta, ki je osumljen nezakonitega lova. Konec maja je namreč v kraju Stale v Kočevskem Rogu z lovsko puško ustrelil mladega jelena in to v varstvenem času. Š tem je oškodoval Zavod za gozdove Slovenije, gojitveno lovišče Medved Kočevje za 150 tisoč tolarjev.

OB SAMOKRES - Iz stanovanjske hiše na Koštialovi ulici v Novem mestu je nekdo iz nočne omarice ukradel samokres Walter. S tem je lastnik J. S. oškodoval za okoli 80 tisočakov.

MED TENISOM OB TORBICO - Prejšnji teden se je L. R. iz Češke udeležil teniškega turnirja na Otočcu. V garderobi teniškega centra je pustil športno torbo in manjšo torbico, nato pa odšel na stranišče. Ko se je vrnil, je opazil, da mu je nekdo ukradel torbico, v kateri je imel mobilni telefon, devize in tolarje, tako da je s tatvino oškodoval za okoli 300 tisoč tolarjev.

po dolenjski deželi

• Zadnji julijski četrtek popoldne je 50-letni R. K. iz okolice Brestanice, ki je sicer že stari znanec policije, pod močnim vplivom alkoholnih hlapov kršil javni red in mir. Brez vzroka je prišel do hiše K. F. v Brestanici in se najprej spril nad T. K. ter ga ozmerjal, nato pa nekajkrat udaril lastnika hiše. Ko so prišli policisti, je hotel možak svojo jezo srestati tudi nadnje, vendar so ga močje v modrem obvladali in ga na krški policijski postaji dali na hladno. Alkotest je pokazal, kje tiči eden od vzrokov razburjenja: kršitelj je namreč napihal kar 2,88 promila alkohola. Čaka ga tudi srečanje s sodnikom za prekrške.

• Istega dne so policisti ukrepali tudi v Selih pri Dobovi, kjer se je nad ženo in hčerko znašel 59-letni V. F. Ta je bil pred tem na veselici, kjer se ga je precej nalezelo. Ko se je pripeljal domov, je spoznal, da so garažna vrata naenkrat postala preozka, saj avto ni in ni hotel iti v garažo. Pomoč žene in hčerke je odklonil, potem pa ju je pretepel in ju lovil po dvorišču. Ženski nista imeli druge rešitve, kot da sta se pred razjarjenim možakom skrili v bližnji koruzi. Možu niti to ni bilo dovolj in je še naprej robantil po dvorišču. Tudi prihod policistov ga ni pomiril. Ker se je hotel policijskom upirati, so ga ti obvladali s strokovnim prijemom. Kmalu zatem je o svojem ravnanju razmišljal v prostoru za treznjenje, kaj je ugotovil, pa bo moral pojasniti tudi sodniku za prekrške.

Živina ostala, poslopje pogorelo

Pri Plutovih je strela v nedavnem neurju zadela gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal - Rešili le živino - V štirih dneh s pomočjo dobrih ljudi naredili nov hlev

VALIČNA VAS - V soboto, 22. julija, okrog polnoči, je skorajda po vsej državi divjala huda nevihta. Bliskalo se je z vseh strani, neurje je podiralo drevesa, toča je uničevala poljske pridelke in vinsko trto, pri Plutovih, ki so se že zdavnaj spravili k počitku, pa je strela udarila v gospodarsko poslopje. "Sploh ni močno počilo, tako da nismo vedeli, da se kaj dogaja, dokler ni prišla sosedja in zavpila, da naš hlev gori," se je nesrečnega dogodka spominjal gospodar Ciril Plut.

Takoj so se zbrali vaščani, napejljali cevi, da bi se čimprej lotili reševanja 19 let starega hleva, ki ga je požaril ogenj, toda strela je poškodovala hidrant in voda ni pritekla. Z vedri pa v takem primeru ni pomoči. Z veliko muko jim je

NOVO POSLOPJE - Na mestu, kjer je stalo staro gospodarsko poslopje, je v štirih dneh nastalo novo (na sliki), seveda s pomočjo mnogih ljudi. Dela je še veliko, toda živino, ki je začasno v sosedovem hlevu, bodo kmalu lahko preselili pod svojo streho. (Foto: L. M.)

iz hleva uspelo rešiti vseh pet glav živine, ki je začasno v sosedovem hlevu. Kakor hitro so mogli, so prihiteli bližnji gasilci iz Žagradca, Šmihela, Krke, Ambrusa in Zgoranjih Križ, toda vse je že bilo v ognju in ni se dalo storiti veliko. Poslopje je pogorelo do tal, z njim pa tudi sušilna naprava za seno, ki je za kmetijo s približno osem hektarov zemlje pred dvema letoma pomeni-

ZAKONCA PLUT - Sedaj, ko je novo gospodarsko poslopje pod streho, sta si po skoraj tednu utrujajočih dni in neprespanih noči vsaj malce oddahnila zakonca Plut. Gospodar Ciril kmetuje doma, žena pa hodi v službo. (Foto: L. M.)

la veliko pridobitev, ter tudi vse letošnje seno. "Dobro, da še nisem šel kosit otave, da je vsaj ta ostala. Sicer pa če bo premalo krme, mi je že nekaj ljudi obljubilo, da bodo pripeljali svojo," je povedal Plut, ki se skupaj z ženo zahvaljuje vsem, ki so jim v teh dneh tako nesebično pomagali.

Videli so, da je edina rešitev gradnja novega poslopja. V nedeljo so hitro porušili in pospravili, kar je še ostalo od starega, v štirih dneh, od

• Posledice požara si je prišla ogledat tudi Kmetijska svetovalna služba iz Ivančne Gorice, ki bo skušala pomagati po svojih močeh. Podporo pa obljublja tudi s strani ivanške občine.

ponedeljka do četrтка, pa jim je že uspelo sezidati in pokriti nov hlev z garažo. Seveda to ne bi bilo mogoče brez pomoči dobrih ljudi iz različnih okoliških vasi. "Vsak dan je brez prošnje prišlo pomagat okrog trideset ljudi, ko smo pokrivali streho, pa je bil odziv največji. Našteli smo jih 42. Nekateri so v službi celo vzeli dopust, da so lahko prišli. Iz srca se jim zahvaljujemo za tako podporo," sta ne glede na vse zdaj zadovoljna Plutova. Očitno je vsaj na podeželju še živa solidarnost, kar je v tako hudih primerih, kot je požar, ki ga zaneti strela, lahko v veliko podporo in pomoč.

L. MURN

Prisilno ustavljanje po novem

S "stingerjem" vas lahko policisti ustavijo tudi, če so vas pred tem poskušali že zaman dvakrat ustaviti

NOVO MESTO - Tudi novomeški policisti - prometniki so pred kratkim dobili novo napravo za prisilno ustavljanje vozil imenovano "stinger". Tako lahko policisti posebno v škarje zloženo verigo, na kateri so bodice, vržejo pred vozilo, ki ga želijo ustaviti. Bodice predrejo gume, prazne pnevmatike zaradi predrtja pa ni nenadno (traja 20 sekund), tako da je omogočeno varno ustavljanje. Seveda boste stroške predrtih pnevmatik krili sami, če je bil stinger uporabljen zakonito.

Kdaj lahko policisti uporabijo stinger, opredeljuje pred nekaj meseci dopolnjeno navodilo o uporabi prislinskih sredstev, v praksi pa o tem odločajo vodja izmene

OKC UNZ ter osebe, ki jih pooblasti minister. Stinger bodo policisti lahko uporabili: za preprečitev bega osebi, zaloteni pri kaznivem dejanju, ki se preganja po uradni dolžnosti, proti osebi, ki ji je bila odvzeta prostost in za preprečitev nezakonitega prehoda čez državno mejo. Navodilo pa po novem omogoča uporabo tega sredstva tudi za ustavljanje tistih voznikov, ki so bili pred tem najmanj dvakrat ustavljeni, a niso upoštevali zakonitega ukaza pooblaščenih uradnih oseb, in za preprečitev dostopa z motornim vozilom do objekta ali območja, kjer se zadržuje ali biva uradna oseba.

T. G.

PREIZKUS - Napravo za prisilno ustavljanje so policisti Postaje prometne policije iz Novega mesta prejšnji teden preizkusili na letalski progi v Prečni. (Foto: T. Gazvoda)

Država pravi: "Sejte," potem pa sama žanje

Pridelovalci žrtve nesoglasij med ministrstvom za kmetijstvo in za notranje zadeve - Kriminalisti trdijo, da nasadi navadne konoplje niso ustrezno varovani, na ministrstvu za kmetijstvo pa pravijo drugače - Anton Gazvoda: "Slovenija je policijska država!"

RATEŽ PRI NOVM MESTU, ŠENTJANŽ - Konoplja je spet na udaru. Pa ne tista, ki bi si jo opoja željni posejali na kakšnem skritem kotičku, pač pa tista, ki so jo nekateri Slovenci povsem legalno posejali v industrijske namene. In v vsej zadevi je naša oblast podobna dvoglavemu zmaju, pri katerem vsaka glava razmišlja in tolmači po svoje, žrtvena jagnja pa so tisti posamezniki, ki so sledili uredbi vlade. In zna se zgoditi, da bomo stroške nesoglasij med ministrstvom in neusklajene zakonodaje verjetno spet nosili davkoplačevalci.

Pred nekaj meseci je začela veljati uredba o gojenju navadne konoplje (to je podpisal podpredsednik vlade RS Marjan Podobnik), ki določa, da je pri nas "dovoljeno gojiti navadno konopljo (*Cannabis sativa* L.) za pridelavo semen za nadaljnje razmnoževanje, za stiskanje olja, za pridobivanje substanc za kozmetične namene, za hrano živali ali za pridelavo vlaken". Pri nas je po uredbi torej dovoljeno gojiti 4 vrste navadne konoplje, med drugim tudi novosadsko konopljo, ki jo gojijo slovenski pridelovalci in to kljub temu, da v Sloveniji še vedno velja zakon o proizvodnji in prometu mamil iz Jugoslavije, ki vse vrste kanabisa uvršča med mamila. Ta zakon ne loči med posameznimi vrstami konoplje, niti ne pozna nikakršnega gojenja za industrijske namene, za pridelovalce pa predvideva visoke kazni. Tako je tudi za naše ministrstvo za notranje zadeve konoplja mamilo. Sicer pa niti med strokovnjaki še vedno ni soglasja, ali obstaja le ena vrsta konoplje ali jih je več, ki bi se torej že v osnovi razlikovale po vsebnosti THC, ki sproža omamne učinke.

Nova uredba, ki velja nekaj mesecev, je pravno sicer uredila pogoje za gojenje "navadne" konoplje (mimogrede: v Sloveniji porabimo letno okoli 30 ton semen kot hrano za ptice in okoli 10 ton surove konoplje oziroma konopljinega prediva, vse

to pa v celoti uvažamo). Pridelovalci konoplje so si morali v skladu z uredbo urediti vse papirje za gojenje, kar pomeni, da so morali nasade prijaviti tudi ministrstvu za kmetijstvo. Prav to ministrstvo oziroma kmetijski in fitosanitarni inšpektorji so zadolženi za nadzor nad izvajanjem uredbe.

Nezadostno varovanje

Gojitelji konoplje so morali zaradi preprečevanja morebitnih zlorab poskrbeti tudi za varovanje posevka. Odgovora, kakšno mora biti to varovanje, gojitelji pri ministrstvu za kmetijstvo niso dobili, saj je uredba nenatančna: govori namreč le o potrebnem varovanju. In prav varovanje je bilo razlog, da je vmes priskočilo ministrstvo za notranje zadeve. Kriminalistična služba je namreč ugotovila, da nasadi, ki se gojijo na podlagi uredbe o gojenju navadne konoplje, niso ustrezno varovani, nekatere rastline pa so bile vršičkane.

"Glede na to, da se konoplja oziroma kanabis nahaja na odločbi o seznamu mamil pod zaporedno številko 109 in da so nasadi nezavarovani, kar dopušča možnost zlorabe prepovedane droge, smo se odločili, da zoper kršitelje podamo predlog za uvedbo postopka o prekršku," so na UNZ Novo mesto zapisali v izjavo za javnost in dodali, da bodo do pravnomočnosti odločbe sodnika za prekrške nasade začasno zasegli. Tako so prejšnjo sredo novomeški policisti nasade konoplje na Ratežu in v Hrušici, katerih lastnik je Anton Gazvoda, obdali s trakovi "Stop policija", policisti oziroma varnostniki G7 pa tam dežurajo 24 ur na dan. Krški policisti pa so isto naredili z nasadom v Šentjanžu pri Sevnici, kjer sta konopljo posejala Marjana in Marjan Rudar.

"Ko smo na ministrstvu za kmetijstvo spraševali, kako naj izgleda varovanje, so nam povedali, da zadostuje fizičen nadzor nasada. To je dvakrat preverila tudi kmetijska inšpektorica, ki je bila s takšnim načinom varovanja zadovoljna. Pridelovalci smo morali torej z obhodi spremljati, ali kdo hodi okoli nasadov, pregledovati smo morali tudi vršičke. Res da jih je nekaj manjkalo, a po vzorce konoplje so nekajkrat prišli prav policisti, ki so mi povrh vsega v nasad poslali celo svojega ovaduha, zaradi česar ga bom tožil, saj mi je kradel," pripoveduje Gazvoda, ki bi rad iz konoplje,

s katero ima zasajenih 12,5 arov zemlje na Ratežu in v Hrušici, pridelal predvsem eterična olja in druge parfumerijske izdelke.

Ograje, psi...

Uredba nikjer ne zahteva fizičnih ograj oziroma varnostne službe, kar bi lahko za zadostno smatrali glede na sedanje stanje, ki vlada okoli 9 nasadov konoplje v Sloveniji. "Ko smo na ministrstvu za kmetijstvo spraševali, ali naj nasade ograjamo z ograjo, so nam to celo odsvetovali, saj bi s tem še bolj pritegnili pozornost radovednežev," je še isti dan, ko je morala v Ljubljano k sodniku za prekrške, pripovedovala Marjana Rudar iz Šentjanža, ki je letos celo registrirala podjetje za pridelavo industrijskih rastlin (v odločbi o registraciji podjetja je omenjena prav konoplja), saj je hotela iz konoplje pridelovati hladno stiskano jedilno olje, del njene konoplje pa bi šel za proizvodnjo piva in pira.

Marjana ne more skriti ogorčenja nad ravnanjem državnih organov. Po njo so v sredo prišli policisti že ob pol šestih zjutraj, jo odpeljali na policijo ter jo seznanili, da imajo tudi odločbo o odvzemu prostosti. K sodniku za prekrške je morala tako kot Gazvoda z Rateža v Ljubljano. Sodnik, ki je bil, kot pravi, že vnaprej odločen o izrečni sodbi, ji niti ni omogočil, da bi povedala svoje. Ko je hotela kaj povedati, ji je zagrozil z 2,5 milijona tolarjev kazni, če le še enkrat odpre usta, dodal pa je tudi, da je vsaka pritožba nesmiselna in pomeni le metanje denarja stran. Odločba je izdana, določa pa ji tako kot Gazvodi 150 tisočakov kazni in posek nasada. Rok za pritožbo je 8 dni, tako da naj bi bila jutri odločba pravnomočna.

Na preganjanje pridelovalcev konoplje so se z ostro protestno izjavo za javnost oglasili tudi člani Interesnega združenja za vodilne inudstrijske rastline Izvir (postopek registracije še poteka). "Minister Mirko Bandelj sicer navaja zahtevo policije po 3 metre visoki ograji in psu čuvaju, ki pa nima podlage v

• V strokovnih krogih še vedno ni razčiščena dilema, ali obstaja več ali le ena vrsta konoplje. Medtem ko nasprotniki konoplje zagovarjajo stališče, da je konoplja le ena, da pa je vsebnost THC, torej snovi, ki omogočajo opojnost, odvisna od pogojev rasti, pa zagovorniki gojenja pravijo drugače. Anton Gazvoda pravi: "V navadni konoplji je 100-krat manj THC kot v indijski. Če je torej joint iz indijske konoplje dolg 10 centimetrov, bi moral biti iz navadne dolg kar 10 metrov, da bi bil učinek isti."

ANTON GAZVODA - Spet oblečen v "mamilo". Bosta njegova nasada na Ratežu in v Hrušici jutri ali kak dan kasneje spet padla pod rezilom organov pregona? Sicer pa lanska žetev Srednje kmetijske šole na njegovi njivi (po naročilu UNZ Novo mesto) in druge neviščnosti, ki so spremljale poseg, še niso pozabljene. Zadeva namreč še ni prišla na sodišče. Kdo mu bo povrnil škodo, če se slučajno izkaže, da je imel prav?

letos, torej še ni veljala lani, ko je gojil "sporno" konopljo, staval pa bo tudi zaradi neusklajene slovenske zakonodaje, ki omenja konopljo. Sicer pa se je že odločil, da bo vrnil obrt in bo šel v Švico. "V Sloveniji je namreč kršen 2. člen ustave, ki govori, da je Slovenija pravna in socialna država. Slovenija ni pravna država, pač pa je policijska!" pravi Gazvoda.

Ne glede na ogorčene izjave prizadetih pridelovalcev konoplje je eno jasno: Slovenija bo morala končno že uskladiti zakonodajo, saj je naši državi vse prej kot v ponos dejstvo, da se državljani znajde v pravno nerazumljivem in nelogičnem položaju samo zato, ker eno ministrstvo govori tako, drugo pa povsem drugače.

TANJA GAZVODA

24-URNO VAROVANJE KONOPLJINIŠ ŠTRCLJEV - 12 arov s konopljo zasajeno njivo na Ratežu ni prizadela le nedavna toča, ki je popolnoma uničila vse rastline. Sedaj oklestene štrclje na Ratežu in bujne rastline v Hrušici 24 ur na dan varujejo policisti oziroma po naročilu ministrstva za notranje zadeve skupaj trije varnostniki podjetja za varovanje G7. Očitno je največji možni sovražnik lastnik nasada sam. Bomo tudi to početje države, do katerega je očitno prišlo zaradi nesoglasij dveh ministrstev, plačevali davkoplačevalci?

Velika predstava velikega Danca

Najboljši speedwayist vseh časov je dobil Veliko nagrado AMD Krško in Pokal zavarovalnice Triglav - Od naših najbolje Izak Šantej - Nesreča Kreša Omerzela

KRŠKO - Sobotna nočna speedwayska tekma za Veliko nagrado AMD Krško in Pokal Zavarovalnice Triglav je bila največja prireditev v zgodovini tega športa v Sloveniji. Med 17 nastopajočimi iz 11 držav jih sedem nastopa na dirkah za grand prix, prvi imeni prireditve pa sta bila najboljši speedwayist vseh časov Danec Hans Nielsen in sedanji svetovni prvak Američan Greg Hancock. Žal je od domačih tekmovalcev manjkal najboljši slovenski dirkač Lavričan Matej Ferjan, nastopil pa so trije Krčani Gerhard Lekše, Izak Šantej in Krešo Omerzel, po padcu in poškodbi slednjega pa še ljubljčan Tomaž Šuštaršič. Hans Nielsen je bil ta večer nepremagljiv in je dobil oba pokala.

Na tribuni in na nasipu okoli stadiona se je v soboto zvečer zbralo po oceni organizatorja okoli 7.000 gledalcev, že sama otvoritvena slovesnost pa se je začela z zamudo, saj je imel najboljši speedwayist vseh časov Danec Hans Nielsen težave pri prevozu motorja in opreme, tako da je na predstavitvi namesto v tekmovalnem kombinzonu stal kar v majici in kratkih hlačah. Motor in opremo je dobil tik pred začetkom svojega prvega nastopa, kar pa ga ni motilo, da ne bi z lah-

koto premagal Čeha Kasperja, našega Šanteja in odličnega Madžara Šandorja Tihanyja. Tako kot je začel, je Nielsen tudi nadaljeval in ostal po petih vožnjah dirke za Veliko nagrado AMD Krško neporažen.

Za razliko od Nielsna je nekoliko razočaral svetovni prvak Američan Greg Hancock, ki je kot za stav izgubljal dirke in se kot sedmi komaj uvrstil na dirko za Pokal zavarovalnice Triglav. Popravni izpit je opravil v polfinalnem nastopu

pokala zavarovalnice Triglav, ko je edini ta večer ugnal Nielsna. V finalu, v katerem se je v šestih krogih pomerilo kar šest tekmovalcev, je bil Nielsen spet nepremagljiv, Hancock pa se je z drugim mestom krški publiki le oddolžil za slabše nastope na Veliki nagradi AMD Krško.

Med našimi je najbolje nastopil Izak Šantej, ki je kar petkrat osvojil tretje mesto in s petimi točkami osvojil 12. mesto, s čimer mu je le za las ušla uvrstitev na Pokal zavarovalnice, kjer je nastopilo 10 najboljših iz dirke za Veliko nagrado AMD Krško. Gerhard Lekše je edino točko osvojil v svojem tretjem nastopu na račun padca Kreša Omerzela. Slednji je dirko dobro začel in v svojem prvem nastopu premagal Danca Andersena, v drugem nastopu je ostal brez točke, v tretjem pa je kmalu po startu zapel v Britanca Simona Wiga in ko je popustil plin, ga je začelo zanašati, tako da je izgubil oblast nad motorjem in z vso hitrostjo udaril v zaščitno ograjo ter obležal nezvesten. S hudimi poškodbami glave, hrbtenice ter reber in pljuč so ga odpeljali v brežiško bolnišnico, v nedeljo pa v ljubljanski klinični center, kjer dobro okrevaja. Zaradi njegove nesreče je bila dirka prekinjena za skoraj eno uro, tako da se je prireditev s proglasitvijo zmagovalcev in ognjemtom končala šele ob enih zjutraj.

VELIČASTNA PRIREDITEV - Največji svetovni mojstri speedwaya so v soboto zvečer v Krškem pokazali vse, kar znajo. Kakšne zvezde so nastopile v Krškem, pove že dejstvo, da so nastopajoči v svojih dosedanjih karierah v različnih kategorijah osvojili skupno kar 37 naslovov svetovnih prvakov. Takole je kasnejši zmagovalc obeh dirk Danec Hans Nielsen (v sredini) v svojem prvem nastopu po nekoliko slabšem startu kasneje prehitel vse nasprotnike. (Foto: I. V.)

P. KOZMOS IN K. KRALJ NA SVETOVNEM PRVENSTVU

BREŽICE - Mladi brežiški atlet Primož Kozmos, ki je pred kratkim postavil nov državni mladinski rekord v metu kladiva, je odpotoval v Francijo (Annecy), kjer bo na 7. mladinskem svetovnem prvenstvu v atletiki zastopal Slovenijo. V našem zastopstvu je tudi šentjernejan Kristjan Kralj, ki bo tekel 100 in 200 m. Našima atletoma želimo čim boljši nastop.

NAJVEČ DOSEGEL ROK KERIN

MARIBOR - Na mladinskem in kadetskem državnem prvenstvu so nastopili tudi plavalci krškega Celulozarja. Največ je dosegel Rok Kerin (15 let), ki je bil srebrni v bronast. Rezultati krških plavalcev: Kerin 2. mesto: 400 m mešano (5:09,18), 3. mesto: 200 m mešano (2:25,61), T. Jevnik 4. mesto: 200 m prosto (2:10,72) in 400 m prosto (4:33,93), 5. mesto: 100 m prosto (58:78), Pavlič 5. mesto: 400 m prosto (4:36,25), Marušič 6. mesto: 100 m prsno (1:15,49), Vegelj 7. mesto: 1.500 m prosto (19:12,35), Kristina Klemenčič 8. mesto: 100 m delfin (1:18,26), štafeta 4 x 200 m (Jevnik, Kerin, Vegelj, Pavlič) 4. mesto (8:56,10).

S. P.

Štangelj odlično pred Portugalsko

S 6. mestom na veliki nagradi Abruzzo osvojil 21 točk lestvice UCI in zagotovil nastop na svetovnem prvenstvu - Dirka Po Portugalski največja dirka za slovensko moštvo

NOVO MESTO - Potem ko so novomeški poklicni kolesarji po državnem prvenstvu v Gabrju pred mesecem dni dobili dva tedna prosto, se te dni že s polno paro pripravljajo na drugi del letošnje sezone. Že 10. avgusta jih čaka največja in najtežja dirka, na kateri je v zgodovini kolesarstva nastopilo katero izmed slovenskih moštev, 60. dirka Po Portugalski. Glede na uspešen nastop prvega moža novomeškega moštva Gorazda Štanglja na Veliki nagradi Abruzzo v Italiji lahko od Novomeščanov tudi na Portugalskem pričakujemo dobre uvrstitve.

Dirka Po Portugalski je za tremi največjimi etapnimi dirkami, italijanskim Giro, francoskim Tourrom in špansko Vuelto, četrta najdaljša etapna preizkušnja na svetu in ima

tudi že dolgo tradicijo, saj bodo to dirko letos pripravili že šestdesetič. Dirka sodi v tretjo kategorijo dirk mednarodne kolesarske zveze, na njej pa bo nastopila večina najbolj-

ših poklicnih moštev s Pantanijem Mercatonom Uno pa Mapeijem, Saecom in Cantino Tollo na čelu. Novomeščani so si nastop na dirki prislužili z uspešnimi nastopi v prvem delu letošnje sezone, v kateri so trenutno po številu zmag, ki v kolesarstvu še vedno štejejo več kot točke svetovne računalniške lestvice, med poklicnimi moštvi sedmi na svetu.

• Na dirki za Veliko nagrado Abruzzo, ki je štela za 3. kategorijo UCI, je minuli konec tedna Gorazd Štangelj s šestim mestom osvojil novih 21 točk za svetovno lestvico in si s tem že zagotovil nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu. Na dirki, na kateri so nastopila vsa italijanska poklicna moštva, nizozemski Tvm in švicarski Post, je zmagal Italijan Francesco Casagrande.

Na Portugalskem bo nastopilo osem kolesarjev Krke Telekom; Gorazd Štangelj, Boštjan Mervar, Branko Filip, Uroš Murn, Robert Pintarič, Sašo Sviben, Pavel Šumanov in Vladimir Miholjevič. Od Novomeščanov bo manjkal le Milan Eržen, ki je ta čas preslabo pripravljen za tako težko preizkušnjo. Novomeške kolesarje, ki bodo na Portugalsko skupaj z vsemi italijanskimi moštvi poleteli s posebnim letalom iz Milana, bodo na dirki spremljali dva trenerja, dva maserja, dva mehanika, zdravnik in novinar Dela Miha Hočevar. Samo pot bo klub stala 50 tisoč nemških mark. Dirka Po Portugalski bo trajala od 10. do 23. avgusta, kolesarji pa bodo v 14 etapah prevozili skupno 2170 km, premagati pa bodo morali kar tri gorske prelaze, višje od 2000 m.

I. V.

PLAVALCI NA KOČEVSKEM JEZERU

KOČEVJE - Športna zveza, Potapljaško društvo Ponirek in Atletski klub Kočevje pripravljajo v soboto ob 11. uri na rudniškem jezeru Brazde vzdržljivosti, tradicionalno plavalno srečanje. Tekmovalci bodo za lovoriko kaveljcev in korenin plavalci na 2000 metrov v največ 70 minutah, drugi udeleženci pa se bodo pomerili na 1000-metrski progi na odprtem prvenstvu kočevske občine. Poleg tega pa bodo lahko vsi udeleženci preizkusili moči v lokostrelstvu, vožnji s kajaki in kanuji, metanju trojk, streljanju na gol in vlečenju vrvi. (M. G.)

Simon Tomec

Tomec zablestel v Češči vasi

Na prvem tekmovanju za slovenski pokal na velodromu presenetil Črnomalčan Simon Tomec - Odkrit velik talent?

NOVO MESTO - V sredo, 29. julija, so člani kolesarskega kluba Krka Telekom v Češči vasi že pripravili prvo letošnje tekmovanje na velodromu, na katerem so nastopili mladinci s Ptuj, iz Kranja, Novega mesta in Črnomlja. Že prvi preizkus je prinesel prijetno presenečenje. Najuspešnejši udeleženec tekmovanja, ki je štel za slovenski pokal na velodromu, je bil Črnomalčan Simon Tomec, ki so mu dirkalno kolo sestavili neposredno pred začetkom tekmovanja in je nanj sedel tako rekoč neogret, a kljub temu že v prvi disciplini, sprintu na 200 m med mlajšimi mladinci zmagal, uspeh pa je ponovil tudi na 500 m. Po besedah zdravnika poklicnega moštva Krke Telekoma, ki je Tomec letos že stestiral, njegovi rezultati niso presenečenje, saj so že testi pokazali, da je fant velik talent za hitre kolesarske discipline.

Medtem ko so imeli največ uspeha na tekmovanju mladi kolesarji Perutnine Ptuj in kranjske Save, so se od tekmovalcev Krke Telekoma najboljše odrezali Andrej Prevejšek s tretjim mestom med mlajšimi mladinci na 500 m in v vožnji na točko, Davor Logar s tretjim mestom na 1000 m med starejšimi mladinci, Gregor Zagorc z drugim mestom v zasledovalni vožnji na 3000 m ter Gregor Švajger z drugim mestom v vožnji na točko med mlajšimi mladinci. Med posameznimi disciplinami uradnega dela tekmovanja sta v ekshibicijskih nastopih svoje znanje pokazala specialisti za dirkališčno kolesarstvo Leskovar in Galamič.

Zanimivo je, da so Novomeščani, ki imajo kolesarsko dirkališče doma, tako rekoč pred nosom, nastopili slabše od gostov s Ptuj in iz Kranja. To gre pripisati predvsem dejstvu, da so kolesarji Krke Telekoma zaradi neso-glasja s prejšnjim vodstvom Cyclotoura najmanj ali pa sploh nih vadili na velodromu in so nekateri na dirkališču vozili celo prvič, poleg tega pa je skoraj celotno moštvo mlajših mladincev, varovancev trenerja Sandija Papeža, po uspešnem nastopu na evropskem pokalu v Avstriji odšlo s starši na zaslužene počitnice. Organizatorje tekem na velodromu čakajo letos še dve tekmi za slovenski pokal in državno prvenstvo, na katerem pa bodo nastopili tudi člani, ki pri nas razen treh specialistov ne kažejo zanimanja za dirkališčno tekmovanje. Naslednja tekma za slovenski pokal bo 14. avgusta ob 16. uri. I. V.

Največ medalj za Brežičane

Brežiški Fit je na atletskem prvenstvu osvojil pet medalj - Zlato za Kozmusovo, Rovana in Primca

Od atletov z našega konca sta na posamičnem državnem prvenstvu v atletiki v Mariboru po pričakovanju naslov državnega prvaka zlahka osvojila le rekorderja Igor Primc z zanj skromnimi 59,32 m v metu diska in Jure Rovana s 535 cm v skoku ob palici, ki sta si že pred tem zagotovila udeležbo na bližnjem evropskem prvenstvu v Budimpešti in si z izidi na državnem prvenstvu nista belila glave, sta na sredi zaključnih priprav na zanju letos največje tekmovanje. Med dekletimi sta Brežičanki Simona Kozmus (50,10) m in Lidija Novak (43,80) dosegli dvojno zmago v metu kladiva.

Najbolj tragična osebnost tokratnega prvenstva je bil sprinter novomeške Krke Tomaž Božič, ki se je moral z izidom 10,63 zadovoljiti s šele šestim mestom na 100 m. Zanj precej bolj boleče kot slaba uvrstitev pa je, da je izgubil oba državna rekorda, na 100 in na 200 m.

Medalji za Krko sta poleg Primca osvojila še Katka Jankovič in Gregor Rus. Katka v boju s tokrat letos daleč najhitrejšo Brigito Bukovec ni imela možnosti za zmago, bila pa je kar nekoliko nejevoljna, saj je upala, da najboljša slovenska športnica

tokrat ne bo nastopila na prvenstvu. Kljub temu se je Katka izkazala, saj je osvojila srebro na 100 m z ovirami in s 13,78 dosegla enega svojih najboljših izidov in še enkrat dokazala, da je letos izjemno napredovala. V teku na 100 m je z 12,18 zasedla šesto mesto. Gregor Rus se je s 47,69 m in bronom v metu kladiva uspešno vrnil na atletske steze, čeprav mu je šla na roke tudi odsotnost najboljšega slovenskega metalca kladiva Brežičana Primoža Kozmusa, ki je ta čas nastopal na mladinskem svetovnem prvenstvu. Medalji za Brežičane sta poleg omenjenih dosegla še Kosova in Čurčič, ki sta bila oba tretja v skoku ob palici.

Na svoj račun je prišel tudi član novomeškega Portovalda Aleš Tomič, ki je z zelo poprečnim izidom 3:57,72 v taktičnem teku osvojil srebro na 1500 m in z 1:52,98 bron na 800 m. Uspešno je bilo tudi zastopstvo iz Dolenjskih Toplic, ki se je iz Maribora vrnilo s srebrnima medaljama v troskoku, Boštjan Šimunič z izidom 15,60 m, Gordana Djurič pa s svojim novim osebnim rekordom 12,95 m. Boštjan je sicer naskakoval normo za nastop na evropskem prvenstvu (16,50 m), a je trikrat prestopil.

Dobovčani brez večjih sprememb

Rokometaši AFP Dobove na priprave na Lisco - Moštvo med drugimi zapustil tudi vratar Denič - Okrepitve prihajajo iz Zagreba in Krškega - Spet za sredino lestvice

DOBOVA - Rokometaši dobovskega AFP-ja so se v ponedeljek, 3. avgusta, začeli pripravljati na novo sezono, v kateri bodo nastopili z nekoliko spremenjenim moštvom. Dobovo so zapustili vratar Boris Denič in igralca Bojan Levac in Nikola Sladič, Dobovčanom pa so se pridružili dosedanja tretji vratar zagrebškega Badla Matija Bulušić, krožni napadalec zagrebškega Medveščaka Dean Vučić ter iz Krškega srednji zunanji igralec Alen Kukavica in desno krilo Dušan Urbanč. Moštvo bo še naprej vodil Josip Šojat, njegov pomočnik bo Miran Verstovšek, tehnični vodja bo Boris Sajko, maser pa Nasif Khalid.

Dobovčani bodo prvi teden priprav vadili v domači dvorani, drugi teden pa bodo nabirali kondicijo na Lisci. V nadaljevanju priprav nameravajo odigrati več prijateljskih pripravilnih tekem s sosednjimi slovenskimi in hrvaškimi prvoligaši. Zadnja in obenem najresnejša preizkušnja pripravljenosti Dobovčanov bo že tradicionalni turnir, na katerem bodo 5. in 6. septembra

poleg domačinov nastopili še zagrebški kluba Badel 1862 in Medveščak ter slovenski državni prvak Pivovarna Laško. Dan pred tem bodo Dobovčani pripravili še veteranski turnir, na katerem se bodo domači veterani pomerili z vrstniki

iz Brezic, Cerkelj in Artič. Novo prvoligaško sezono bo moštvo AFP Dobova začelo v soboto, 12. septembra, ko se bo v domači dvorani pomerilo z Izolo. Tudi tokrat v Dobovi lahko realno upajo na uvrstitev na sredino lestvice, saj imajo za boja za vrh preskromno moštvo, ki pa je dovolj močno, da se jim za obstanek tudi tokrat ne bo treba bati. Najboljsem primeru bi se Dobovčani prihodnjo pomlad lahko pogovarjali za mesto med najboljšimi štirimi v državi, s čimer bi si prislužili nastop v enem izmed evropskih rokometnih pokalov. I. V.

ROVAN ZMAGAL V TRSTU

BREŽICE - Član brežiškega Fita državni rekord v skoku ob palici Jure Rovana je na mednarodnem atletskem mitingu v Trstu v težavnih tekmovalnih pogojih zmagal s preskočenimi 525 cm. Nastop v Trstu je Juretu služil kot dobra preizkušnja pred evropskim prvenstvom v Budimpešti, kjer bo nastopil 18. avgusta.

NIK USPEŠEN NA TUJEM

KRŠKO - Potem ko je 9-letni motokrosist krškega Fun športa Nik Rovana prejšnji teden na dirki pokala McDonalds v Abteiu v Avstriji s spektakularnim skokom v cilj za dolžino kolesa prehitel domačega tekmovalca in osvojil četrto mesto, je ta teden v avstrijskem Oberhofu med 21 mladimi motokrosisti v razredu do 60 cm posegel še višje in z drugim mestom dosegel svoj največji uspeh.

NOGOMETAŠICE SE RESNO PRIPRAVLJAJO

NOVO MESTO - Več kot 20 nogometašic novomeškega ženskega nogometnega kluba Radio Krka se pod budnim očesom trenerja Franca Zadravca že od sredine junija zavzeto pripravljajo na prvo tekmovalno sezono. Dekleta se bodo domačim gledalcem po tridnevni pripravi v Podzemlju ob Kolpi prvič predstavila v nedeljo, 23. avgusta, na prijateljski tekmi z mladinsko žensko reprezentanco, prvo prvoligaško tekmo pa bodo odigrala teden dni kasneje v gosteh s pokalnimi zmagovalkami, nogometašicami ljubljanskih Jarš. Kljub temu, da je začetek sezone tik pred vrati, v klub še vedno vabijo dekleta, ki jih nogomet privlači, a do sedaj se niso zbrala dovolj poguma, da bi se nogometašicam pridružila na treningu.

Konje je treba imeti rad

Simon Bele je lani s konjem Peryjem Lobellom dosegel sedem zmag - Ustavila ju je poškodba konja

NOVO MESTO - Simona Beleta, dijaka novomeške gimnazije, je za konje navdušil njegov ded Jože Darovec iz Straže. Kot maleda fantiča je ded s seboj vodil na kasaške dirke in Simon je postal ljubitelj konj. Zdaj je na najboljši poti, da nadaljuje konjeniško tradicijo Darovčevih.

Osemnajstletnega Simona smo poiskali na domu njegovega deda v Straži, kjer je bil ravno pri svojih treh varovancih, ki so vsi iz istega gnezda.

• *Simon, od kod takšna ljubezen do konj?*
"Mislim, da je podedovana. Saj poznate ljudski pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Ded mi je vcepil ljubezen do konj, ki me ne bo nikoli minila."

• *Kako to, da ste se navdušili za kasaški šport?*
"Ded je bil dolga leta in je še vedno tekmovalc na kasaških tekmah. Poskusil sem tudi jaz, pa sem videl, da kar gre."

• *Lani ste bili "hit" kasaške sezone, ali je to kaj spremenilo tok vašega življenja?*

"Brez večjih težav sem naredil maturo na novomeški gimnaziji, čeprav sem veliko tekmoval. Uspehi mi niso stopili v glavo, sem še vedno na tleh. Vem, da bom živel od poklica, ne pa od športa, ki mi je samo prijetna zabava. Hkrati me bogati, saj vidim, da je možno dobro sožitje med človekom in živaljo."

• *Kam po maturi?*
"Zelo rad bi šel na medicino, vendar bo težko, zato se bom verjetno odločil za pravo, čeprav moje srce igra za medicino."
• *Pery Lobell je bil letos poškodovan, zato vas tudi na tekmah ni bilo. Kako je zdaj?*
"Mislim, da je poškodba sanirana, kar se je pokazalo na šentjernejski konjeniški prireditvi, kjer je Pery Lobell zmogel vse napore. Mislim, da bo vse dobro, kar me zelo veseli, ker na njega še računamo, čeprav se bo kmalu pojavil tudi njegov brat Princ Lobell."

SLAVKO DOKL

Simon Bele s konjem Peryjem Lobellom, ki mu je lani prinesel sedem zmag. (Foto: S. D.)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Božič v hudi vročini na Otočcu

Teniški klub Krka je na Otočcu pripravil moški turnir ITF z udeleženci iz 17 držav - V igri parov in med posamezniki slovenska zmaga - 1930 dolarjev za dvojnega zmagovalca

OTOČEC - Mednarodni teniški turnir v otoškem teniškem centru s tujim imenom Men's Future Krka Open 1998 je minil v znaku 23-letnega Jake Božiča iz Lucije, igralca, ki med 92 udeleženci iz 17 držav z vsega sveta ni veljal za favorita, saj je bil eden redkih nastopajočih, ki ni bil uvrščen na svetovni računalniški lestvici.

Po lanskem ženskem challenger turnirju z nagradnim skladom 25.000 dolarjev je teniški klub Krka tokrat dobil v roke moški ITF turnir z nagradnim skladom 10 tisoč dolarjev. Otoški turnir spada v serijo štirih slovenskih future turnirjev, na katerih zbirajo prve ATP točke. Pred Otočcem so se tenisači pomerili že v Kranju in Portorožu, ta čas pa že nastopajo na mastersu v Mariboru. Za razliko od prvih dveh turnirjev, na katerih so imeli glavno besedo tujci, so bili slovenski igralci na Otočcu zelo uspešni. Med 32 udeleženci glavnega turnirja je bilo namreč kar 14 Slovencev, do četrtfinala pa so se prebili štirje. Daleč največ uspeha je imel 23-letni Lucijčan Jaka Božič, ki se je na glavni turnir prebil iz kvalifikacij. Bil je enostavno nepremagljiv.

V soboto sta v paru s Blažem Trupcem v finalu igre dvojic s 6:2 in 6:1 premagala Čeha Radovana Chrza in Jana Hernycha, v nedeljo pa se je v velikem finalu za zmagovalni pokal in nagrado v višini 1300 ameriških dolarjev pomeril s 13. nosilcem turnirja Slovakom Ladislavom Svarcem, 688. na svetovni jakostni lestvici. Po izenačenem prvem nizu, ki ga je Jaka dobil v podaljšanji igri s 7:6 (7:4), je bil Lucijčan v drugem nizu še bolj zanesljiv in je Slovaka ugnal s 6:4. Z Otočca je odšel

bogatejši za 1930 dolarjev in z novimi 12 točkami za ATP lestvico. V enem tednu je igral 8 posamičnih dvbojev in 4 tekme dvojic.

PRIHODNJE LETO DRAŽJI TURNIR - Velike zasluge za uspešno izpeljan otoški mednarodni teniški turnir ima tudi predsednik organizacijskega odbora Martin Bajuk, sicer direktor obrtne zadrage Hrast, ki je na koncu takole čestital najuspešnejšemu udeležencu Jaki Božiču. Čestitkam se je pridružil direktor turnirja Slobodan Novaković (v sredini), nad uvrstitvijo v finale pa ni bil razočaran niti Slovak Ladislav Svarc (v ozadju). Ob koncu turnirja so organizatorji obljubili, da se bodo naslednje leto tenisači iz vsega sveta zbrali na turnirju z večjim nagradnim skladom. (Foto: I. V.)

BREZ TOČK DO ZMAGE - Zmagovalec teniškega ITF turnirja na Otočcu Man's Future Krka Open, 23-letni Jaka Božič iz Lucije, je na turnirju odigral največ tekem med vsemi udeleženci, saj je moral na igrišče kar dvanaajstkrat. Pred turnirjem sploh ni bil uvrščen na svetovni jakostni lestvici, saj lani ni nastopal na turnirjih, ker je moral končati srednjo šolo, ki jo je pred tem zanemaril prav zaradi tenisa. Zanimivo je, da Jaka vadi in tekmuje brez trenerja. (Foto: I. V.)

Bo novomeški velodrom le oživel?

Novomeško kolesarsko dirkališče v Češči vasi je vzel v najem kolesarski klub Krka Telekom - Postopoma obuditi zanimanje za dirkališčno kolesarstvo pri domačih klubih

NOVO MESTO - Novomeško kolesarsko dirkališče, ki so ga zgradili pred dvema letoma, ko je bilo v Novem mestu mladinsko svetovno prvenstvo v kolesarjenju, že ves čas buri duhove. Po največji športni prireditvi na Dolenjskem vseh časov so društvu Cyclotour, ki je v imenu slovenske kolesarske zveze pripravilo prvenstvo in zgradilo velodrom, ostali le veliki dolгови, dirkališče pa je bolj ali manj samevalo. Vse kaže, da bo sedaj počasi le zaživel.

Od 1. junija dalje je namreč novomeški velodrom v Češči vasi vzel v najem kolesarski klub Krka Telekom, čeprav lastništvo objekta

še ni urejeno in ne kaže, da se bo to kmalu tudi zgodilo, kljub temu da je novomeška občina, ki edina lahko reši nastali problem, pripravljena

ZANIMIVO ZA GLEDALCE - Čeprav so tekme kolesarjev na velodromu za gledalce zanimivejše od cestnih dirk, kjer lahko kolesarje vidijo le za trenutek, se tekme na dirkališču pri nas po mladinskih svetovnih prvenstvih pred dvema letoma niso prijele, kot so nekateri napovedovali. Zagovorniki dirkališčnih disciplin menijo, da lahko Slovenci v tej veji kolesarskega športa na največjih svetovnih tekmovanjih dosežemo bistveno več kot v cestnem kolesarstvu, omenjajo pa celo olimpijske medalje. (Foto: I. V.)

Prvo večje presenečenje se je zgodilo že v prvem kolu glavnega turnirja, ko je izpadel prvi nosilec Slovak Boris Borgula, sicer 356. na svetovni jakostni lestvici, v drugem kolu pa je bil izločen tudi na isti lestvici najbolje uvrščen slovenski igralec Marko Tkalec (474. mesto).

I. V.

Andrej Markovič

4

Nekoč bo Bela gora tudi moja

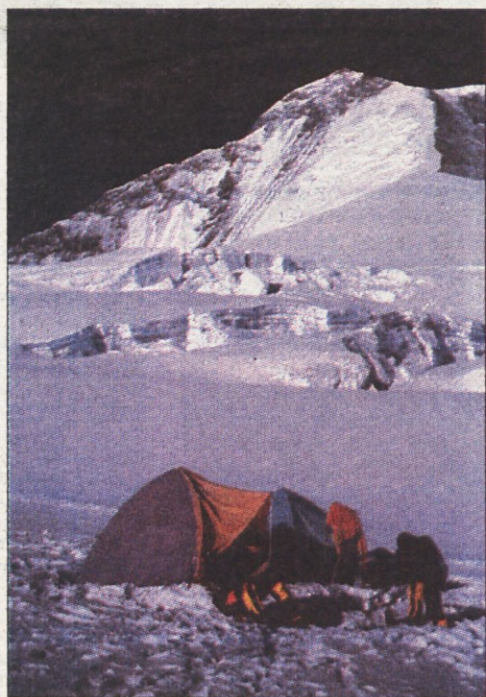
Vedel sem, da ne smem niti trenutek več oklevati. Edina rešitev je bila čimprej oditi v dolino. Le tako izginijo možganski edem, najhujša oblika višinske bolezni. Na čevlje sem si začel natikati dereze, kar bi sicer storil v minuti ali dveh, tako pa je trajalo vsaj pol ure, tako počasen in neodločen sem bil. Vstal sem, si oprtal nahrbtnik in počasi krenil v dolino.

V vsej zmedenosti mi je po glavi rojila ena sama misel, a ta je bila prava: "Andrej, pazi, da se ne spotakneš in ne zdrsneš!" V dolino mi je šlo težje kot dan poprej navkreber. V brezvetrju se je ozračje hitro segrelo. Čeprav je termometer na moji posebni uri kazal le 10 stopinj C, je bilo zadušljivo vroče. Jedel sem sneg, da bi ublažil grozno žejo, a zaradi izsušenega in razbolelega grla je bilo še slabše.

Po petih urah tavanja sem se pretolkel 700 m nižje do tabora I, kjer sem se na smrt utrujen zvalil v šotor in zaspal. A ni bilo to sproščujoče in pomirjujoče spanje. Tlačila me je mora: ker se nisem javil po UKV postaji, sta dva alpinista omahnila v prepad in jaz sem bil kriv za njuno smrt. Tudi ko sem se prebudil, sem še naprej haluciniral. Meja med sanjami in resničnostjo se mi je zabrisala. Stalno sem si očitil, kaj sem naredil, da sem ubil dva človeka. Da bi se povsem prebudil, sem si skuhal dva litra čaja in počasi pil. Bilo je malo bolje.

Ko je v tabor I prišel zdravnik, mi je dal diamaks tablete, ki te poženejo na vodo, kar ublaži edem, ki je posledica nabiranja vode v možganih. Ko sva z zdravnikom zvečer prišla v bazni tabor, sem bil popolnoma zdrav, kot da se ni nič zgodilo. Halucinacije so izginile. Tisoč metrov nižje je bil zrak bolj gost, kisika je bilo dovolj. Bil sem rešen. Nastopilo je obdobje slabega vremena, kot nalašč, da sem si v šotoru ob počitku, obilnim obrokom hrane in ob knjigi povsem opomogel. Šele tako vidiš, kako ti višina izčrpa zaloge energije.

Drugače pa se je ta dan končal za grškega alpinista. V času, ko sem se v taboru II prepričeval, da moram nazaj v dolino, so Grki iz tabora II prodirali proti vrhu. Nesrečni član njihove odprave je naredil drobno napako in omahnil v prepad. Rimski pregovor "Motiti se je človeško" velja v dolini, v Himalaji pa se človek ne sme motiti. V dolini napako ponavadi lahko popraviš, osem tisoč metrov visoko pa popravni izpiti ni. Vsa napaka se stopnjuje v še večjo, ki se konča s koncem. Imel sem čas za razmišljanje. To, kar sem tokrat doživel na gori, mi je dalo misliti.

Tabor I z Dhaulagirijem v ozadju.

Alpinizem je hoja po robu med življenjem in smrtjo in zahteva resne in zrele ljudi. Kolikokrat do tedaj sem v mladostni vihravosti izzival usodo. Imel sem srečo, Dhaulagiri mi je dal izkušnje. Ljudje, ki celo življenje prežijo v dolini ob nesrečah alpinistov, radi modrujejo, češ, kaj pa rinejo tako visoko, sami so si krivi. Kdor je enkrat začutil klic narave in se povzpел na goro, alpiniste razume drugače. Gora privlači tako močno, da se ji ne moreš upreti. Življenje je resda nevarnejše, a tudi bogatejše in polnejše.

Grki so žalostni odšli domov. Himalajski bogovi so njihovega tovariša vzeli k sebi. Domačini pravijo, da bogovi vžamejo k sebi tistega, ki ga ljubijo. Kajslaba tolažba je to za njegove domače; za njegovo mater, za ženo, ki je ostala brez moža in za otroke, ki so ostali brez očeta.

Po treh dneh počitka se je izboljšalo tudi vreme, tako da smo se Tomaž, Pero in jaz ponovno spravili na goro. Pregazili smo pot do tabora I. Popoldne se je spet razbesnel vihar. Kuhal sem čaj, ko so v šotor povsem zaledeneli vdrla Duš, Tedi in Blaž. Vihar jih je ujel na poti od tabora II. Razdelili smo si čaj. Blaž in Duš sta se spustila naprej v dolino, Tedi pa je prespal v mojem šotoru, ker je bil preutrujen, da bi nadaljeval s tovarišema do baznega tabora, ki je v Himalaji pravi pojem udobja in za alpiniste po garanju na gori kraj za pravi dopust.

Mercator

v akciji

od 30.7. do 13.8.'98

SUPER UGODNO

Šamponi Recept

4 vrste
200 ml
Ilirija

stara cena 433,70

309,00

in še 27 posebej označenih izdelkov!

<http://www.mercator.si>

Ponudba velja do prodaje zalog!

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovorov in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list 29, 23. julija

Naročenih imamo osem časopisov in revij, kar potrjuje, da rad berem. Tako sem v Dolenjskem listu pod rubriko "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" opazil članek gospe Ide K. iz okolice Dolenjskih Toplic, s katero sva sokrajana. V tej rubriki spet napada gospoda Janšo.

Gospa Ida K., ker sva domačina, moram reči, da vas dokaj dobro poznam, še posebno pa po vašem neprikritem sovraštvu do drugače mislečih. Te vaše boljševisične ideje in poveljevanje gospoda Kučana znate zelo dobro uveljavljati tudi na raznih srečanjih upokojencev itd., zato v vašo družbo ne zahajam, ker ne želim, da mi spet nekdo vsiljuje enoumje v glavo. Ne vem, ali ste zaslepljeni ali ste tako dobro stimulirani za svoje udejstvovanje?

Kot sokrajan bi vam svetoval, da preberete knjigo "Kučanov klan". Če je v tej knjigi le pol resnice, smatram pa, da jo je več, potem se lahko resno zamislite. Takšni ljudje, kot ste vi, vnašajo razdor in sovraštvo med Slovence. Že tako smo razklani na dvoje. Vi pa še prilivate olje na ogenj, ampak s takimi dejanji ne bomo dosegli sprave. Taka propaganda je delovala tudi med drugo svetovno vojno in končno pripeljala do medsebojnih zločinov in pobojev v korist nekih ideologij, ki pa so danes že izvidenele in tega se bo prej ali slej treba zavedati.

Nobena skrivnost ni, da si vi in vaši somišljeniki še vedno želite nazaj v Beograd. Ker ste toliko proti, zakaj konkretno ne napišete, kaj je slabega naredil Janša za Slovenijo? Kar ozrite se na jug, kaj so in kaj še delajo vaši boljševisični vzorniki.

Ta zla dela in nasilje na žalost ne počno ne fašisti in ne nacisti, ampak komunisti.

Veste, gospa Ida K., treba se bo malo zamisliti nad seboj in delati v korist Slovenstva. Zavedati se morate, da obstajajo še druge moralne in duhovne vrednote, za katerimi stoji precej več Slovencev, kot si vi zamisljate.

Moj podpis je popoln, vi pa ste navedli samo inicialke.

TONE ŠKUFGA

Obrh 17, Dolenjske Toplice

Kje ste, demokrati in rodoljubi?!

Dol. list, 29, 23. julija

Gospod I. A. Stanič, če nekdo nekeje 14 dni protestno stoji, to še ni dokaz, da je v hiši generalštaba vse več težav. Je pa nekaj narobe (in imate prav), ker ta primer meče zelo slabo luč na slovensko vladno in na vse, ki ste jih našli.

Narobe je, da major Ladislav Troha še nikomur ni povedal (ali pa?), kaj se mu je krivičnega dogodilo, ali je v disciplinskem postopku oz. do kod je prišel (so prišli) pri razrešitvi problema oz. problemov.

A vprašam vas, kolikšen pa je (v odstotkih) demokratični del slovenskih državljanzov, kateri so bolj demokratični: oni v SKD ali oni v SDS ali tretji v LDS, pa še imamo kakšne demokrate, in koliko je med njimi strahopetcev?

Moram to napisati, ker predobro poznam premnoge, vem, kje se gibljejo, kdaj, kako in s kom. Tudi vem(o), zakaj.

V sindikatu sem delal zelo dolgo, štiri leta javno, glasno in v prvih vr-

stah kot predsednik sindikata v Rudniku Senovo. Mnogokrat so me delavci trepljali po ramenih, glasno podpora sem dobival v gostilnah, na cesti. Njim sem se tudi javno, na zboru, oktobra 1996 zahvalil. A na zborih je bil velikokrat mrk, nisem dobil podpore v tolikšni meri, da bi vsem znane probleme uspešno rešili.

Ne zamerim jim in tudi takrat jim nisem. Vsi, ki so mi dajali podporo, so doživljali šikaniranja, dobivali slabša dela, doletelo jih je čakanje itd. Koliko zaupanja v sindikat in pravno državo so delavci izgubili zaradi sodnih mlinov (ki nemo stojijo, enako tudi sodniki in odvetniki)? Koliko je v mojem mandatu ostalo nerešenih pritožb in zakaj se niso rešile? Primeri: Rafko Hlastan, bolan in odsoten z dela več kot 15 mesecev. Ni dobil solidarnostne pomoči, ki mu pripada po kolektivni pogodbi; Milan Kadivnik, pet mesecev brez plače, a ga delodajalec ni poslal čez prag, leta 1992 nismo bili kolektivno zavarovani, čeprav so nam denar mesečno odtegovali v ta namen, a Zavarovalnica Triglav ga uprava RRPS v Trbovljah ni nakazala, tiho so bili pa tudi vodilni na Senovem. V vseh primerih sem odprl mnogo vrat, se pogovarjal z vsemi, ki poklicno delujejo v Sindikatu, oni pa nič.

In še sto primerov lahko naštejemo, ko sem doživljal nemoč zaradi nepripravljenosti odgovornih v sindikatih, ki niso hoteli pokazati niti prsta proti vladnim predstavnikom, vodilnim v občinah ali delodajalcem.

Nikoli tudi nismo dobili pisne razlage, zakaj se problemi ne morejo rešiti, pa naj sem pisal Marjanu Urbanču, Jožetu Črnoši, Iztku Cilenšku, Ivo Migliču, Dušanu Semuliču ali...

In da do sedaj nihče ni dal podpore majorju, je kriva tudi koalicija, ki pa ni samo na vrhu, ampak sega do najnižjega člana sindikata. Ta in ti velikokrat nekaj vedo, pa so tiho zato, ker se bojijo "sankcij", včasih pa premalo vedo in so spet tiho. In množice ljudi so kot različne skupine sindikatov, kjer se problem pri vseh opazi drugače.

Mi nismo Poljska in nimamo Lecha Valense in sindikat Solidarnost. Režim, ki nam vlada, je premočan in na "položajih" so karieri in njihovi komolci so močni, težki in udarci zahrbtni.

Adi Smolar ne bo opogumil ali vsaj prebudil ne starih ne mladih, da bi šli pred parlament. Bil sem velikokrat tam in prej so nam povedali, kako se moramo obnašati, kje hoditi, do kod... Adi Smolar tudi nikoli ni občutil problemov delavcev Rudnika Senovo, Kovinarske, Vidma, Laboda, SOP-a, Imperiala, Lisce. A si predstavljate kompozicije vlaka, ki bi peljal na protestni shod v Ljubljano delavce, zaposlene v omenjenih podjetjih in uslužbenecih vseh bank, Zavarovalnice, Občinske uprave, zdravstvene delavce itd? Nikoli ne bomo tega doživeli, zato bo tudi še naprej major Ladislav Troha na svoj način reševal problem mnogih.

ALOJZ ŠRIBAR
Kobilce 3/a
Leskovec

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

Po vsebini prispevka g. Poznič iz Novega mesta sodim, da je res zelo mlad. Verjetno njegovo gledanje na preteklost izvira iz poslušanja v domačem krogu ali stranki, kjer je "Continuazione fascista" (to ni obnova fašizma - ampak organiziranje nadaljevanje fašizma) in se temu ne čudim.

Ateriasclerosis je zelo težka bolezen in se ne ponavlja samo pri starejših ljudeh, ker bi sicer pisali tudi in predvsem o žrtvah fašizma, nacizma in žrtvah domačih izdajalcev.

Totalitarno državo pripravlja vođača peščica iz pomladnih strank, saj se poslužujejo najogabnejših metod. Komunizem je samo pretveza in pesek v oči delu naroda. Ti ljudje krvavo sodelovanje s fašisti in nacisti prikrivajo in izločajo in nazadnje ostanejo samo partizani, ki so se borili, ampak proti komu in zakaj, če nam je bilo lepo? Pozabili so vam povedati, kdo je osvobodil našo zemljo in kolikšne so bile žrtve za to svobodo.

Če boste svoje gledanje prenašali na svoje okolje, družino, otroke, bodo naslednje generacije enake in med Slovenci res ne bo nikoli sprave in ne sožitja.

SONJA FRANČIČ-DE ROSA
Portorož

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

G. Poznič v svojem prispevku napada organizacijo ZB in DeSUS, ki da poučujeta vesoljno Dolenjsko o dogajanju v 50. letih. Je morda pričakoval, da bodo borci sklonjenih glav prenašali žalitve in diskvalifikacije tožilca Drobniča, bivšega domobranca? Ali pa naj bi celo čakali, da bi jih ta, še pred razrešitvijo postrojil pred svojo posebno tožilsko skupino, ki bi sodila njim - "kriminalcem in tatovom", kot jih je javno okarakteriziral.

V svojem prispevku Poznič naklada o hudičevih zaveznikih predsednika britanske vlade g. Churchila proti Hitlerju, kar naj bi bili slovenski partizani; nič pa ne pove o slovenskih kolaboracionistih, ki so se povezali s hudičem vseh hudičev Hitlerjem proti vsemu svobodnemu svetu, ki si ga je, poleg male Slovenije, hotel podrediti. Nič ne pove o njihovi prisegi temu Hitlerju, ki jo je blagoslovil slovenski škof in mu tako položil pred noge svojo vdanost in svojo domovino Slovenijo.

Tradicijam NOB so se Poznič in njemu podobni odrekli s streljanjem na JLA. Tako je prvič nekdo priznal, da je pri tem streljanju (za nekatere) šlo v glavnem za izbrisanje pridobitve NOB in za prevzem oblasti, ki bi spremenila zgodovino in opravičila kolaboracijo z okupatorjem. Samostojna država je bila v drugem

planu. To se kaže tudi v vseh sedmih letih samostojnosti. Kje in kdaj je g. Poznič doživljal zločinski sistem, ki naj bi "narod za pol stoletja oropal svobode", ne vem. Če pa bo hotel dokazati, da je to bilo v Sloveniji, bo moral, v kolikor mu bo to dopuščala njegova krščanska morala, predhodno prevrednotiti v zločinskost in neligitimnost osnovne človeške dobrine, ki jih je narodu ustvaril njegov "zločinski sistem", kot npr. splošno volilno pravico, polno zaposlitev, odpravo revščine, sodobno zdravstveno službo, dostopno vsem slojem prebivalstva, socialno varstveno zaščito, brezplačno šolanje za vse ter splošen gospodarski razvoj, sklenitev meddržavnih pogodb za zaščito meja in manjšin. Kaj od tega imamo danes, se ve: bogataše in reveže, posebej zaščitene cerkve in župnišča v A kategoriji. Kako si Poznič razlaga, da je ta "zločinski sistem" priznaval vesoljni demokratični svet, kar se je pokazalo ob smrti predsednika države (takrat še skupne), kjer se je, menda prvič v zgodovini, zbrala vsa svetovna elita najvišjih predstavnikov oblasti?

Tudi DeSUS se upravičeno oglašajo, saj zastopa generacije, ki so z velikim odrekamjem ustvarile ogromno družbeno premoženje, misleč, da delajo za prihodnost. Sedaj pa je vse to razprodano, pokradeno ali podarjeno tujcem, več kot stotni delavcev pa na cesti. G. Poznič veselo čaka, da bo Morana pospravila

borce NOB in upa, da bo nato nastopil njegov in njegovih istomišljenikov čas, ki bo postavil "pravo zgodovinsko zaporedje", v katerem za tradicije NOB ne bo prostora, saj so te že razstrelili z napadom na JLA. Potem bomo na novo pisali zgodovino po direktivah tistih iz tujine, ki nosijo največjo krivdo za kalvarijo domobrancev, katere so zavedli in prepustili usodi, sami pa pravočasno odnesli pete na varno, sedaj pa zopet delajo zdrake v "Dolini Sेंटflorjanski".

Vendar pa pri tem pozablja, da je večina Slovencev ponosna na svoj narodnoosvobodilni boj; da imajo tudi borci NOB svoje naslednike, ki so soustvarjali vse, kar se je v 50 letih izgradilo, skupaj z nasledniki domobrancev, ki niso bili zastrupljeni z revanšistično propagando iz Argentine. Oboji so živeli in ustvarjali v velikem medsebojnem sožitju, ki ga sedaj rušijo razni sejalci nestrpnosti Pozničevega kova in s tem hromijo razvoj lastne države, ki stopica na mestu, kar vodi v brezizhodnost za mlade rodove, kriminal in mamila.

In ti potomci partizanov in vsi svobodoljubni Slovenci ne bodo dopustili, da bi kdo po direktivah od zunaj in cerkve, ki bi rada oprala svojo čast, izbrisal najsvetlejšo epopejo njihovih prednikov, ki so se tako rekoč goloroki uprli okupatorju domovine in v tem neenakopravnem boju vztrajali 4 leta, zmagali ter želi priznanje vsega svobodoljubnega sveta.

V imenu skupine borcev NOB
JANKO MAVER
Novo mesto

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

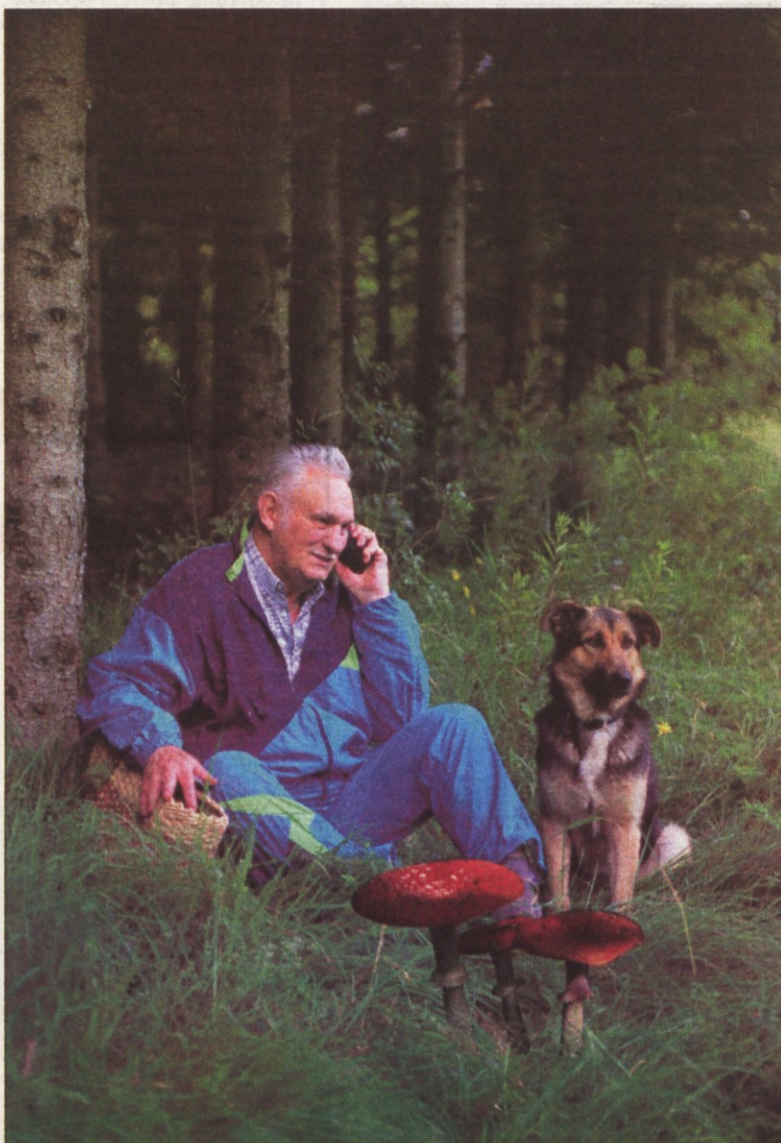
Imamo pripombo na članek, ki ga je napisal g. Poznič, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 16. julija. Ne strinjam se, da ima DESUS sklerotične glave, jaz bi trdil ravno nasprotno. Glede na to, da gospod tako dobro pozna preteklo zgodovino, zakaj ni nič napisal o narodnih izdajalcih in zločincih, ki so prestopili prostovoljno k fašizmu in nacizmu in kaj so delali pri sv. Urhu Gramozni jami in v Šenpetrski kasarni? Vsi ti rodoljubi so bili prijeti neoboroženi, mučeni in pobiti brez sodbe. Kdo je organiziral Črno roko?

Vprašal bi gospoda Pozniča, kaj bi bilo, če bi zmagali fašisti, nacisti in njihovi pomagači bela garda in izdajalci lastnega naroda? Ni resnično, da mi borci nismo za spravo, mi smo za resnično spravo; to je, da nacizmu in kaj so delali pri sv. Urhu Gramozni jami in v Šenpetrski kasarni? Vsi ti rodoljubi so bili prijeti neoboroženi, mučeni in pobiti brez sodbe. Kdo je organiziral Črno roko?

Prepričan sem tudi, da gospod Poznič danes ne bi živel v svobodni in samostojni Sloveniji, če ne bi bilo partizanov.

Pa še to: v socializmu je bila večja socialna varnost za delavnega človeka kot pa danes in verjetno ste tudi vi to koristili.

JOŽE REGINA
Semič

0609 MOBILTEL NMT

DA NI STRUPENA, PRAVIŠ?...

Nimate možnosti pridobitve fiksnega telefonskega priključka? Analogni mobilni telefon boste lahko začeli uporabljati že nekaj ur po sklenitvi naročniškega razmerja, vaši mesečni stroški pa ob izbiri pravega izmed treh naročniških paketov ne bodo bistveno višji, kot bi jih imeli ob uporabi stacionarnega telefona.

Signal analognega sistema mobilne telefonije Mobitel NMT pokriva 95 odstotkov prebivalstva in ozemlja Slovenije.

Z analognim mobilnim telefonom torej lahko pokličete tudi iz najbolj oddaljenih kotičkov države. Ga uporabljate na Hrvaškem. Ste dosegljivi kadarkoli in kjerkoli. Z nizkimi stroški.

Telefon že od 10.900 sit (brez p.d.). Mesečna naročnina že od 920 sit (brez p.d.). Minuta pogovora že od 12 sit.

Oglasite se v katerem izmed **Mobitelovih centrov** ali **pri naših pooblaščenih posrednikih** po vsej Sloveniji! Za dodatne informacije in pojasnila pokličite **Mobitelov Center za pomoč naročnikom 24 ur na dan** na številke 061 17 22 255, 041 700 700 in 0609 777 (zadnji dve sta za klice iz slovenskih mobilnih omrežij brezplačni) ali obiščite našo predstavitevno stran na internetu (<http://www.mobitel.si>).

mobitel

SLOVENSKI OPERATER NMT & GSM

www.mobitel.si

Ljudstvo se je spravilo že pred leti
Dol. list št. 28, 16. julija

Po daljšem času se je v Dolenjskem listu spet oglašil vikar A. Poznič, ki zlasti ni mogel odpustiti avtorju članka z naslovom Partizani niso ovce, ki bi čakale na klavčev nož. Tudi sedanje vikarjevo pisanje potrjuje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštvu do NOB. O tem, kako in koliko odmerja A. Poznič Zvezi borcev "vlogo izključnega moralnega sodnika v zadevah revolucije in zgodovine in ki zavrača vsako spravo, ki bi temeljila na resnici", z vikarjem Pozničem ne kaže razpravljati.

Ko zavračamo njegova podtikanja in ponovne žalite, bi rad opozoril še na dve stvari:
- V svojem prispevku v DL je A. Poznič 16. julija žalil tudi upokojene, ko pravi: "... To bi si DeSUS že lahko priklical v svoje sklerotične glave..." Skleroza je bolezenski pojav (otrdelost tkiva ali organov), ki ga je treba zdraviti. Pogost je pri starejših ljudeh, zelo hudo pa je, ko napade tudi mlajše ljudi. Glede slednjega bi se A. Poznič moral posvetovati z zdravniki, saj ne ve oz. noče vedeti, da je sramotenje NOB danes zločinska norost. Gospod vikar tudi noče vedeti, da je bila zmaga zavezniških sil, v katerih smo bili sestavni in ugledni člen, leta 1945 dogodek svetovnega pomena. Zmaga antifašizma je pomenila in je še vedno preokretnica in nekaj novega v zgodovini človeštva zadnjih tisočletij.

- Vikarju Poznič pa se je zapisalo v zadnjem odstavku tudi tole: "Partizani so svoje nasprotnike neoborožene in brez sodb že 'pospravili'. Mlajši bomo počakali, da bo smrt pospravila še nje..." Prav ste prebrali: katoliški duhovnik, ki so ga učili dobrote in usmiljenja po znanem verskem reku: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, čaka, da "nas bo pospravilo". Kje je (tudi njegovo) tolikokrat poudarjeno krščansko odpuščanje? Kakšno moralo oznanja ta maziljeni človek? O spravi, kjer ne gre za nikakršno pobotanje med nekdanjimi partizani in domobranci, noče vedeti, da gre za spravo enih in drugih z zgodovino, ki se je že zgodila. Spravimo se lahko samo notraje, duhovno. To pa mora dozoreti v nas samih, v človeku.

Za normalno sobivanje še živčih pripadnikov medvojnega generacije nasprotnih taborov je potrebno poštenje obojih. Brez politične modrosti in moralne volje ne bomo presegli preteklosti, ki se je že zgodila in je ni več mogoče spreminjati. Lahko pa jo presežemo, kot jo je že preseglo življenje samo. Le tako bomo novim rodovom prihranili obremenitve, ki jih rojevajo posledice preteklosti.

Za taka dejanja pa je potrebno veliko več od "naukov" in od "moralne", ki jo zdaj opisuje in ponuja vikar Andrej Poznič.

Območni odbor Združenja borcev in udeležencev NOB
Novo mesto

priložnostih pa se je v Dolenjskem listu večkrat oglašil vikar A. Poznič, ki zlasti ni mogel odpustiti avtorju članka z naslovom Partizani niso ovce, ki bi čakale na klavčev nož. Tudi sedanje vikarjevo pisanje potrjuje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštvu do NOB. O tem, kako in koliko odmerja A. Poznič Zvezi borcev "vlogo izključnega moralnega sodnika v zadevah revolucije in zgodovine in ki zavrača vsako spravo, ki bi temeljila na resnici", z vikarjem Pozničem ne kaže razpravljati.

Ko zavračamo njegova podtikanja in ponovne žalite, bi rad opozoril še na dve stvari:
- V svojem prispevku v DL je A. Poznič 16. julija žalil tudi upokojene, ko pravi: "... To bi si DeSUS že lahko priklical v svoje sklerotične glave..." Skleroza je bolezenski pojav (otrdelost tkiva ali organov), ki ga je treba zdraviti. Pogost je pri starejših ljudeh, zelo hudo pa je, ko napade tudi mlajše ljudi. Glede slednjega bi se A. Poznič moral posvetovati z zdravniki, saj ne ve oz. noče vedeti, da je sramotenje NOB danes zločinska norost. Gospod vikar tudi noče vedeti, da je bila zmaga zavezniških sil, v katerih smo bili sestavni in ugledni člen, leta 1945 dogodek svetovnega pomena. Zmaga antifašizma je pomenila in je še vedno preokretnica in nekaj novega v zgodovini človeštva zadnjih tisočletij.

- Vikarju Poznič pa se je zapisalo v zadnjem odstavku tudi tole: "Partizani so svoje nasprotnike neoborožene in brez sodb že 'pospravili'. Mlajši bomo počakali, da bo smrt pospravila še nje..." Prav ste prebrali: katoliški duhovnik, ki so ga učili dobrote in usmiljenja po znanem verskem reku: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, čaka, da "nas bo pospravilo". Kje je (tudi njegovo) tolikokrat poudarjeno krščansko odpuščanje? Kakšno moralo oznanja ta maziljeni človek? O spravi, kjer ne gre za nikakršno pobotanje med nekdanjimi partizani in domobranci, noče vedeti, da gre za spravo enih in drugih z zgodovino, ki se je že zgodila. Spravimo se lahko samo notraje, duhovno. To pa mora dozoreti v nas samih, v človeku.

Za normalno sobivanje še živčih pripadnikov medvojnega generacije nasprotnih taborov je potrebno poštenje obojih. Brez politične modrosti in moralne volje ne bomo presegli preteklosti, ki se je že zgodila in je ni več mogoče spreminjati. Lahko pa jo presežemo, kot jo je že preseglo življenje samo. Le tako bomo novim rodovom prihranili obremenitve, ki jih rojevajo posledice preteklosti.

Za taka dejanja pa je potrebno veliko več od "naukov" in od "moralne", ki jo zdaj opisuje in ponuja vikar Andrej Poznič.

Območni odbor Združenja borcev in udeležencev NOB
Novo mesto

Diši po predvolilnem golažu
Dol. list št. 29., 23. julija

Vlada je po triletnem izbiranju končno imenovala koncesionarja za gospodarsko izkoriščanje spodnjega toka reke Save z namenom proizvodnje električne energije. Vlada je izbrala podjetje Sava, d.o.o., s sedežem v Ljubljani na Hajdrihovi 2. Sedež tega podjetja je v prostorih Javnega podjetja Savske elektrarne, ki prav tako kandidira na javnem razpisu za pridobitev koncesije.

Iz zbranih dokumentov o imenovanju koncesionarja je nedvoumno

razvidno, da je bila za izbor koncesionarja izvedena kravja kupčija. V ta namen zahtevamo od odgovornih pri opravljanju izbora odgovore na naša vprašanja.

1. Iz zapisnika sodnega registra je razvidno, da novi koncesionar razpola s kapitalom, ki je manjši od dveh ministrovih bruto osebnih dohodkov (1.500.000,00 sit), ta kapitala zasnova ne more biti element zaupanja v tako velik investicijski projekt.

2. Novo komponirano podjetje Sava, d.o.o., nima nobenega redno zaposlenega, dela direktorja opravlja pogodbeno g. Jure Brguljan, direktor Savskih elektrarn do odhoda v upokojevit. Izbrani koncesionar nima zaposlenih strokovnjakov, ki bi pri izboru lahko utemeljevali svojo strokovnostjo in izkušnjami na tem področju izbor koncesionarja. To pa v nadaljevanju pomeni, da je vlada podelila koncesijo podjetju, ki nima nobenih referenc in izkušenj na tem področju v nasprotju z drugim kandidatom, ki je v zadnjih 15 letih izgradil HE Mavčiče in HE Vrhuvo. Želimo vedeti, s kakšnimi priporočili je vlada utemeljila svoj izbor.

3. Po Zakonu o gospodarskih družbah (Ur. l. RS št. 30/93, 29/94, 82/94) gospodarska družba ne sme pričeti opravljati svoje dejavnosti, preden ne izpolni z zakonom določenih pogojev za opravljanje dejavnosti ter tega ne ugotovi pristojni organ. Iz dopisa Uprave enote Ljubljana Izpostava Vič-Rudnik z dne 8.5.1997 pa nedvoumno izhaja, da družba Sava, d.o.o., tudi zaprosila ni za izdajo odločbe o izpolnjevanju zakonskih pogojev. Iz tega nesporno sledi, da bi to dejstvo morala že ugotoviti razpisna komisija, ki je pripravljala predlog izbora in prijave družbe Sava, d.o.o., sploh ne bi smela obravnavati. Tudi izdelava ponudbe - prijave dokumentacije se šteje za opravljanje dejavnosti. Izbrani koncesionarja, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje svoje registrirane dejavnosti, je proti načelom, ki izhajajo iz drugega člena naša Ustave, ki določa, da je Republika Slovenija pravna država.

4. Znano nam je, da sta ponudbi Savskih Elektrarn in Save, d.o.o., izdelani enako, saj jih je izdelovala ista skupina strokovnjakov. Še bolj natančno povedano, ko je bila izdelana ponudbena dokumentacija v taktirni Savi, d.o.o., jo je direktor te firme g. Borut Miklavčič prinesel v Savske elektrarne in naprosil g. Brguljana, naj še ta firma pripravi dokumentacijo za prijavo na javni razpis z razlogom, da bo izbrala podjetje, ki je "čistejša in lažja". Minister Metod Droganja je v Odmevih navedel kot razlog triletnega izbiranja veliko dela pri evalvaciji obeh ponudb, ki sta prišli v ožji izbor. Razumemo, da je pri dveh tehnično oz. tehnološko enakih ponudbah težko izbrati najboljšega, zaradi česar je bilo po našem mnenju treba opraviti kravjo kupčijo.

5. Iz dokumentov, ki so na razpolago, je razvidno, da je g. Borut Miklavčič direktor dveh podjetij. Je direktor Javnega podjetja SEL in direktor zasebnega podjetja Sava, d.o.o. Ob tem prosimo za pojasnilo vlado, kako je upoštevala konkurenčno klavzulo pri imenovanju g. Miklavčiča za direktorja javnega podjetja, saj je bila seznanjena z njegovo funkcijo v zasebnem podjetju. Gov kadrovanju vlade je seveda tudi odprto vprašanje, zakaj je bil izbran g. Miklavčič za direktorja javnega podjetja, saj je znano, da je udeležen v sodnih postopkih, vezanih na nezakonito lastninjenje Smelta iz Ljubljane.

6. V pogodbi s katero so Savske elektrarne odkupile Smeltov delež pri Savi, d.o.o., je določilo o soodločanju med partnerji ne glede na velikost deleža. SLS je zahtevala povečanje domačega (SEL-ovega) deleža. Zanima nas, kako bi morebitno povečanje vplivalo na navedeno določilo?

7. Naše zadnje vprašanje je namenjeno vladi, ki naj pojasni, v čem je izbrani koncesionar boljši pri izpolnjevanju razpisnih pogojev kot SEL?

Ker želimo živeti v pravni državi, pričakujemo tudi od vlade, da bo spoštovala pravne norme.

BORIS HRIBERNIK
Zeleni Slovenije
Občinski odbor Novo mesto

Bolj zapleteno, kot je kazalo
Dol. list št. 29, 23. julija

Pred nedavnim sklicana tiskovna konferenca, na kateri naj bi stavkajoči delavci slišali od pristojnih

kakšno rešitev, je bila brezuspešna. 23. julija so zaposleni posamično prejeli pisma od najemnika Dar-ka Ukmarja z naslovom Udeležba v nezakoniti stavki, ki se v nekoliko skrajšani obliki glasi takole.

"V izogib še večjim škodnim posledicam, kot so že nastale, vas želimo posebej opozoriti na nekatera dejstva, ki vam morda še niso poznana. Stavka se lahko organizira tako, da sklep o začetku stavke v delovni organizaciji sprejme organ sindikata te organizacije ali pa večina delavcev in predlog pošlje upravi podjetja. V stavki LIP Jelka, d.o.o., pa je sklep o stavki sprejel izvršni odbor sindikata podjetja LK s štampiljko LK holding, d.o.o., Kočevje. V podjetju LIP pa sindikat ni organiziran.

V evidenčni listi (knjigi) pristojnega upravnega organa ni vpisane sindikata LIP Jelka, d.o.o., Podpreska 9, in torej ta sindikat ne obstaja in se tako tudi njegov izvršni odbor ni mogel preimenoovati v stavkovni odbor in ni mogel napovedati stavke, v kateri že od 6. aprila dalje sodelujete tudi vi.

Ta dejstva lahko preverite na upravnih enoti v Kočevju, zato je stavka, v kateri sodelujete vi, nezakonita in vam zakon o stavki ne nudi zaščite, saj niste poslali upravi podjetja podpisane napovedi stavke. Udeležba v nezakoniti stavki pa po eni strani pomeni disciplinsko odgovornost, po drugi strani pa odgovornost za škodo, povzročeno z izpadom proizvodnje. Izpad proizvodnje pa v tem primeru pomeni izpad dohodka mesečno 19 milijonov, torej za štiri mesece kar nekaj več kot 78 milijonov tolarjev, za katere pa skupaj z drugimi udeleženci odgovarjate tudi vi.

Kdor se ne bo po sedmih dneh po prejemu pisma odločil začeti z delom, bo sledil suspenz, disciplinski in odškodninski zahtevek. Če pa mi boste pisno sporočili, da ste pripravljeni začeti z delom, bomo v doglednem času organizirali zagon in s tem bo omogočeno tudi izplačilo plač."

Tako Ukmar, in čeprav vladja stečajna meni, da je dopis brezpredmeten, je med stavkajočce vnesel ponovni nemir in nova sumničnjava do vseh tistih, za katere so menili, da jih bodo rešili. Niti v državo več ne zaupajo in tu resnično ne gre več samo za stavko. To je podaljševanje agonije in borba brezpravnih za golo preživetje, ki bi bolj kaže na popoln propad prizadetih, medtem ko jim tisti, ki so jih v tako stanje pahnil, grozijo.

A. KOŠMERL
Loški Potok

"Halo, tukaj je bralec Dolenjca!"
Dol. list št. 28, 16. junija

Upokojenemu rudarju iz Kanižarice oz. njene bližine, ki je sicer upokojenec drugega podjetja in kritizira, da imajo hrvaški rudniki upokojenci višje pokojnine, odgovorjam, da nekateri mogoče res.

Ko so takšni kritizerji organizirali štrajke na rudniku ter hoteli tako na silo napredovati pa so namesto tega prišli celo v zapor, nekateri pa smo se izobraževali in napredovali. Tako imamo kar primerne pokojnine. Sedaj pa ti isti kritizerji zahtevajo enake pokojnine, kar pa nikakor ne bi bilo pošteno.

Če bi te bilo kaj v hlačah, bi se pod svojo kritiko tudi podpisal.

Na morebitne polemike ne name-ravam odgovarjati.

JANKO ŠKARJAK
Kanižarica

DOLENJSKI LIST
vaš četrtikov prijatelj

"VELIKA GALA PREDSTAVA" - Sam sebe razglasa za največji italijanski cirkus - in kot takšen je Moira Orfei pred kratkim že drugi v zadnjih dveh letih gostoval v dolenjski prestolnici, kar verjetno potrjuje misel, da je med reveži najlažje najti občudovalce arivist in komedijantov. Kruha in iger pač! Cirkus, ki je bil tokrat revnejši za predstavo na trapezu, je Dolenjec navdušil z bogato menažerijo, iz katere izhaja tudi slonji družinski poglavar, ki je med neko popoldansko predstavo takole opravil eno od "božanskih" zapovedi po H. de Balzacu, ki velevala "mekho se otrebiti" in s tem nazorno pokazal svoj odnos do navdušenih "Podgurev". Pet afriških zeber pa je v vročemu poletju primernem razpoloženju poziralo v slogu reklame: "Vsaka ima svoj faktor..." (Tekst in foto: Marko Kline)

Petelinjada
Dol. list št. 30, 30. julija

Mar še žive ljudje, ki se vesele gledati mučenje živali? Izteka se drugo tisočletje in glej, kaj se je spomnilo nekaj mož. Ob mučenju živali se želijo zabavati in to na najlepši praznik fare šentjernejske, saj to je šentjernejsko žeganje.

Kaj ni dovolj gorja po svetu - pri naših sosedih še divja vojna, umirajo nedolžni ljudje, koliko nesreč je vsak dan na cestah, koliko težkih trenutkov doživi človek, ko sedaj ob toči nima pridelka?! Veseli se je, da si bo s pridnim delom pridelal hrano zase in za svoje prijatelje živali. Samo malo in vse se spremeni in človekov trud je zaman.

Mediji brez etike za živali?

Podpiram stališče spoštovane g. Mete Povž (biologinje), ki v Delu 22. julija upravičeno kritizira ekološki tabor v Pomurju, ko so mrcvarili nič krive drobne živali, ki so se rezanju na živo celo izmikale... Avtorica članka sicer obsoja tudi TVS, ki je ekološki tabor prikazovala in tako gledalcem razkrila, kaj vse počnejo z živalmi ekologi. Menim, da je velika krivda na strani TVS tudi v tem, da ni ob podobnih pretiranih javnosti takoj razložila, da žival prav tako občuti bolečino, strah itd., kot bi jo občutil človek na njenem mestu. Mučenje živali je nedopustno oz. neetično. A sem zelo v dvomih glede tega, saj ne vidim možnosti, da bi se odnos Slovencev do živali kaj kmalu izboljšal, saj niti elektronski niti tiskani mediji v svojih uredniških nimajo etično ozaveščenega človeka, ki bi ob prikazovanju trpinčenja živali takoj dodal poduk o lepem odnosu do živali. Tako pa bralci, gledalci in poslušalci medijev vse prikazano vzamejo za normalno oz. pravilno.

Kot primer naj navedem pretirano hvalo o cirkusu Moire Orfei, ki jo je objavila julijska številka revije za družinsko vzgojo "Otrok in družina". Revija, ki se razglasa za vzgojno, bi morala odsvetovati ogled tega televizijskega srednjeveškega osladnega spektakla, vendar tega noče storiti. Ravno nasprotno: priporoča ogled in celo navaja razpored gostovanj po Sloveniji. Še bolj neprijetna je izjava novinarka A. G. o tem cirkusu: s kakšnim veseljem (morda celo navdušenjem!) si je ogledala cirkuške slone, ka-

mele, zebre, antilope, nosoroga, kenguruja, nilskega konja... torej vse tiste eksotične živali, ki so bile na mučen način izrgane iz svojega naravnega okolja. Temu je sledil prevoz, dresiranje, ujetništvo v kletkah in nato večerni (ustrahovalni) nastopi! In lastnica cirkusa si upa celo izjaviti, kako rada ima živali.

Na ta dejstva avtorica članka o cirkusu, ki ga je objavila neka slovenska revija, ki piše o živalih, ni pomislila. Hvala za tako revijo, ki tako vzgaja, potem pa se čudimo, ko iz otrok zrastejo ljudje, ki trpinčijo živali. Namesto revija bi morala poudariti, da so cirkusi z živalmi preživeti in jih je treba bojkotirati.

Indija je že zdavnaj prepovedala nastopanje živali v cirkusih. Cirkuški delavci grobo ravnaajo s sloni, panterji, levi, tigri, opicami, medvedmi... "Če bi videli okrutne treninge in ustrahovanje cirkuških živali, ne bi nikoli šli v cirkus", je izjavila indijska ministrica za okolje Maneka Ghandi. Dresure so okrutne. Pretepanje, električni in stradanje so glavne metode krotitve živali. Medvedje morajo hoditi po vročih pločevinastih ploščah, da se naučijo stati na zadnjih dveh nogah. Leopardi z verigami priklenejo na stole in jih zbadajo z jeklenimi vilami, da se naučijo stegovati svoje tace v pozdrav.

Zato bi tudi slovenske občine morale odklanjati gostovanje cirkusov z živalmi. Prepoved nastopanja živali v cirkusu bo morda res prikrajšala otroke za njihovo zabavo, toda - ali se je vredno zabavati za ceno trpljenja ali celo smrti živali? Smo rekli, da se vzgoja začne pri otroku...

LEA EVA MÜLLER
svetovna direktorica
v Svetovni zvezi
za varstvo živali iz Londona

Zakaj moramo plačati reklamo za trgovino?

Če prideš po nakupih v trgovino Mercator in nimaš s seboj embalaže, ti ponudijo polivinilna vrečka, potiskano s svojo reklamo, zanj pa moraš odšteti 20 tolarjev. Plačaš torej vrečko in na svoj račun delaš reklamo za najboljšega sosedo - za Mercator.

Kot potrošnik menim, da trgovine, ki zaračunavajo s svojimi reklamnimi napisi potiskane vrečke stranki ob nakupu, potrošnike izkoriščajo in to počne tudi Mercator. Takšne vrečke bi morale biti brezplačne. Mercator bi bil

Pa pride od neke nekdo in se bahavo spomni spremeniti ta prelepi praznik in dan mučenja živali. Kje imajo ti ljudje srce, kdo je pokrovitelj tega? Kje je društvo proti mučenju živali?

V zadnjem "Šentjernejskem glasilu" sem na zadnji prebrala tale stavek: "Ta tekma bo začetek razvoja programa, ki se bo vsako leto dopolnjeval z našimi idejami." Ob tem pa je človeka strah, da ne bi iz "Petelinjade" prišlo do mučenja še koga drugega, ne samo živali.

Vsakemu gospodarju je v ponos imeti na svojem dvorišču lepega petelina, ki tako skrbno varuje svojo kokošnjo družino in mu to ne bi bilo primerno plačilo v zahvalo.

E. LAUŠEVIČ
Šentjernej

Sava je še vedno onesnažena

Okoljski vidik izgradnje verige hidroelektrarn na Savi - Kdo je odgovoren?

Vlada RS je pred kratkim sprejela odločbo, s katero je izbrala koncesionarja za gradnjo petih hidroelektrarn na spodnji Savi. V Slovenskem ekološkem gibanju, nevladni okoljski organizaciji, načelno podpiramo izgradnjo verige HE, ki bo energetskega verjetno zapolnila predčasno zaprtje ekonomsko potratne in tehnološko zastarele JE Krško.

Te dni se v javnosti pojavljajo neresnične izjave funkcionarjev in predstavnikov oblasti, da je reka Sava že v prvem kakovostnem razredu in da je v zadnjih letih, predvsem na račun propada umazane industrije, zato Sava že postala čistejša ter da ni nobenih okoljskih ovir pri izgradnji verige HE.

Izrazujoč zadovoljstvo, da se prizadevanja pri gradnji verige HE na spodnji Savi nadaljujejo, opozarjamo na nerešen problem. Sava je še vedno onesnažena čez mero in je v tretjem kakovostnem razredu.

SEG je že jeseni leta 1992 na protestnem shodu s krajani Radeč in Laškega opozoril, da HE Vrhcovo ne more dobiti uporabnega

dovoljenja, dokler Sava ne bo primerno očiščena v skladu s postavljenimi pogoji pred gradnjo. Številna zagotovila in obljube z najvišjih instanc, da bo ob izgradnji HE Vrhcovo poskrbljeno za izboljšanje čistosti Save za en kakovostni razred ob vseh glavnih pritokih s strani znanih onesnaževalcev, so se le delno uresničile. V akumulacijskem jezeru v Radečah se nabirajo odpadki iz polovice Slovenije. Vrhcovo postaja slovenska greznica. V akumulacijsko jezero se letno steka okoli milijon kubičnih metrov različnih naplavin in odpadkov, dobra polovica v jezeru tudi ostane in se nabira na dnu (tudi težke kovine) ter smrdi. Smrad komunalnih odpadkov iz Save in Savinje se širi po Radečah.

SEG kot največja nevladna okoljevarstvena organizacija pogojuje nadaljnjo izgradnjo verige petih HE pri naslednjih obvezah države in koncesionarjev:

- reka Sava mora do leta 2004 preiti v II. kakovostni razred;
- načrtovanje in izgradnja kanalizacijskega sistema, komunalnih in industrijskih čistilnih naprav na reki Savi (npr. Ljubljanska CCN)

in Savinji (celjska) ter na drugih mestih;

- okoljska (hidrometeorološka) presoja bodoče mikro- in makroklimne krajev in mest ob reki Savi;
- vpliv verige HE na višino podtalnice, favno in floro ob reki in varnost JEK.

Pričakujemo, da bo tokratno ukrepanje primerno pravni državi in ne bo na občinski oz. na republiški ravni izdano uporabno dovoljenje, če Sava s pritoki ne bo poprej ustrezno očiščena. Vse preveč je namreč primerov, ko smo nekaj izgradili, pri tem pa grozno zanemarili okolje (npr. JEK Krško, zgrajena brez trajnostnega skladišča za NSRAO).

V primeru, da bo slovenska javnost postavljena pred dejstvo, da bo veriga HE zgrajena, Sava pa premalo očiščena, zahtevamo ugotavljanje odgovornosti za neopravljeno delo. V vsakem primeru pa bomo kot zainteresirana stranka po zakoniti poti zahtevali razveljavitev morebiti izdanega uporabnega dovoljenja.

V pričakovanju, da v današnji Sloveniji delo po starem ni več mogoče, pričakujemo ustrezno zakonsko ukrepanje.

Za izvršilni odbor Slovenskega ekološkega gibanja
KAREL LIPIC
glavni tajnik

MODNI KOTIČEK

Poletne smernice

Sredi poletja si najpogosteje želimo osvežiti svoj videz. Izmisle si kaj novega. Morda vam bodo naslednje smernice pomagale pri odločitvi.

Najbolj uveljavljen videz letošnjih modnih priček je: ravno in lesketajoče. Svojo pričesko oblikujte s sušenjem z veliko okroglo krtačo. Lesk dosežete tako, da pred prenehanjem s sušenjem ohladite zrak, s katerim sušite. Te pričeske so nostalgичne vrtnice v 80. leta zdravniških las, toda v 90. po načinu valovanja. Lasje delujejo zapeljivo.

Sicer pa lahko svojo pričesko oblikujete tudi tako, da sprednji del las nad čelom dvignete in počesete nazaj. To lahko naredite tako kratkokot dolgolase. Videz je izdelan in tudi nosljiv. Na sprednje lase nanesite sredstvo za povečanje volumna oz. utrjevalec, nato jih navijte na figaro ali velike navijalke. Na koncu jih z glavnikom natupirajte in s krtačo počesite nazaj.

Za ženske elegantnejšega videza in stila so modni frizerji naredili pričeske z modnim glamuroznim valovanjem. Lasje so od korenin do sredine ravni, nato pa jih navijete na večje navijalke. Največkrat so počesani nazaj z obraza.

Najbolj enostavna in tudi ženstvena pričeska so speti lasje na zadnjem delu glave v šinjlon, sofisticiran rep ali figo. Pomembno je, da so strogo počesani in utrjeni tik ob glavi. Takšne pričeske lahko zaključite z leskom in izgledale bodo še bolj prefinjeno.

JERCA LEGAN

Naše ceste

Simbolno bi opisal naše ceste, da gole so in boste, kot neveste na prvo poporčno noč, spoznane, da pravzaprav so davno že skurbane. Za ceste znan je vzrok za tako stanje: politika je pač skrbela zanje!

JANEZ JEŠTOVSKI

Urbanistom

Med planerji, urbanisti in reklamnimi statisti ni razlike prav velike: vse imamo - za reklamo. V simpatični obliki reklamiran proizvod dá statistu do veljave. S simptomatičnimi vzkliki so pospremljene povsod urbanistove razprave. Vse bolj črne so poljane divje urbanistike, urbanizem vse bolj - znane vaje iz statistike.

JANEZ JEŠTOVSKI

KDO SE BOJI MAJORJA?

Major Ladislav Troha še vedno vztraja pri svojih zahtevah. S svojo neopredeljenostjo in neodzivnostjo vztraja tudi naša oblast in glavnina državljanov Slovenije. Zagotovo pa bi bilo manj nejasnosti, bojznosti in zadreg, če bi npr. TV hiše organizirale nekaj kontaktnih oddaj, na katerih bi gledalci lahko postavljali majorju Trohi vprašanja. Zakaj ni bilo doslej še nobene TV konference ali podobnega odprtega pogovora z majorjem? Se naše televizijske hiše bojijo resnice? Bi majorjeva pojasnila znala škodovati tej naši oblastni garnituri? Ne zdi se mi primerno, da bi majorjevo zgodbo posnele in predvajale tuje televizijske hiše. Ali pa se motim in bi bilo prav, da nekdo drug iz tujine - skupaj z našim majorjem - razkrije pravi obraz naše vodilne politične strukture.

IVE A. STANIČ
Kočevska Reka

OSEM LET BREZ ZDRAVIL

Moje težave so se začele pred 13 leti in so se do leta 1990 samo stopnjevale. Zaradi neznosnih bolečin sem se poslužila vseh vrst zdravljenja, zdravnik pa je ugotovil, da imam osteoporozo. Pred 8 leti sem se s kupom težav oglasila pri bioenergetiku Ivanu Pircu iz Hrastnika. Težave so izginjale ena za drugo. Tako sedaj že osem let ne jemljam več nobenih tablet proti bolečinam, kadar pa se pojavijo, obiščem g. Pirca. Kljub starosti, stara sem namreč 65 let, se zopet dobro počutim in vse postorim sama.

ROZALIJA LUNEŽNIK
Sele pri Pragerskem

Slabi obeti za Dolenjske Toplice

Nepravilnosti iz preteklosti se vlečejo tudi v sedanost, nadzor pa očitno ni možen, zato tudi svetnik odstopa

Ko sem bil leta 1996 izvoljen za svetnika v krajevni skupnosti Dolenjske Toplice, sem imel pred sabo vizijo razvoja, ki bi pomenila blagostanje in razvoj za cel topliški okoliš. Zavedal sem se, da bo treba reševati številne naloge, da se izkopljejo iz težav, v katere smo zabredli s pomočjo prejšnjih garnitur krajevnih skupnosti. A sem kmalu videl, da ni tako.

Ker je bilo finančno stanje "nečisto", kar se vleče še v sedanost, sem zahteval, da se krivice vsaj moralno razgali, saj organi pregona tako niso bili uspešni. A vse skupaj je dajalo videz, kot da nekemu to celo prija. Večina svetnikov je bila mnenja, da je treba preteklost pozabiti in gledati le naprej. Vendar se moramo zavedati, da sedanost temelji na preteklosti. Sicer bi tudi sam pristal na to, da se pozabi, če ne bi šlo za dolgove v denarju, kateri se bodo morali poravnati.

Vesel sem bil, ko smo imenovali nadzorni svet, ki bi deloval v skladu s statutom, opozarjati pa bi moral na nepravilnosti v krajevni skupnosti, ki so ponavadi del delovanja. Ko je nadzorni odbor opozoril na nekaj nepravilnosti, so svetniki to vzeli kot nekaj škodljivega. Škoda pa je v resnici nastala drugje.

Ko je bilo potrebno plačati stare račune, je bil žiro račun takoj blokiran, kar pa je povsem zave-

zalo roke krajevni skupnosti. Še sreča, da imamo v Dolenjskih Toplicah župnišče, ki nudi prostor krajevni skupnosti, zdravstvenemu domu in še nekaterim institucijam. Žalostno pa je, da si v 50. letih nismo bili sposobni ustanoviti ene upravne stavbe, ki jo ta krajevna skupnost še kako potrebuje. Največja ironija pa je, da so nam zaradi neplačevanja odklopili telefon in elektriko.

Rad sem objektivni in pošten, zato moram kljub vsemu priznati, da so se nekatere stvari kljub težki situaciji le premaknile na bolje. Med ostalimi ima veliko zaslug za to tudi predsednik krajevnih skupnosti, čeprav sem imel včasih občutek, da prikriva nekatere nepravilnosti, kar je krajevni skupnosti škodovalo. Ni pa mi jasno, zakaj je kot predsednik odstopil, saj je imel razen dveh večinskih podpor. Sprašujem se, kje so njegova volja, pogum in zagnanost, ki jih je pokazal ob nastopu svojega mandata?!

Iz navedenih dejstev odstopam tudi sam, ker ne želim biti le številk v glasovalnem stroju. V situaciji, kakršna je, ne vidim nikakršnih razvojnih možnosti, zato se v tej sestavi počutim nepotrebnega. Glede na to, da je že sedaj vse tako klavarno, pa ne pričakujem niti uspešnosti bodoče občine.

TONI ŠKUFCA
Dolenjske Toplice

ŽE DESETO LETO OB KRKI - Rod severnih kurirjev iz Slovenj Gradca že deseto leto tabori ob reki Krki pod vasjo Podgozd. Letos imajo skupni tabor s taborniki iz Mislinje, tako da jih je bilo v soboto, 24. julija, z obiskovalci vred okoli osemdeset. Prijetnih deset dni so taborniki preživeli ob raznih taborniških veščinah, preizkusili so se tudi v streljanju z lokom. Po besedah g. Vodovnika zelo radi prihajajo v ta konec Dolenjske, saj uživajo ob čisti reki in se lepo razumejo s tukajšnjimi prebivalci. (Foto: S. Mirič)

VESELE POČITNICE - Te poletne dni ni živahno le ob Kolpi in v njeni okolici, ampak tudi po okoliških vaseh, kamor so k starim staršem prišli na obisk vnuki iz Kočevja, Ljubljane in od drugod. Tako je tudi v Podgori, ki stoji na levi ob reki Črnomelj, do katere pa je možno priti le po cesti iz kočevskega občine. Na fotografiji: med priljubljenimi igrami mladih počitnikarjev v Podgori je tudi merjenje moči, kdo bo sotekmovalcu položil roko na mizo. (Foto: J. Primc)

APLAVZ NI OBVEZEN

Ne morejo ali nočejo?

Štajerc, ki je želel loviti ribe v ribniku v Prilozju, je bil presenečen, ko mu je domačin povedal, da bo moral za to odšteti nekaj dolarjev. "Bom šel pa namakati trnek v Kolpo," je našel nado mestno rešitev. "Tudi prav," mu je odvrnil domačin, "toda za ribarjenje v Kolpi potrebujete dovolilnico." Povedal mu je, kje jo lahko kupi, toda namesto zahvale je slišal kup pripomb na belokranjsko negostoljubnost in na to, da nas bo tržno gospodarstvo popolnoma razčlovečilo. "K vragu, pa takšna dežela zlatih src!" je še zamahnil Štajerc ter odbrzel.

Skupina Krščanov, ki se je utaborila na travniku ob Kolpi, je onemela, ko so se sredi noči pred njimi pojavili trije policisti z baterijami. Najprej so morali pokazati osebne izkaznice, nato pa so izvedeli, da bodo morali pobrati šila in kopita ter se preseliti v bližnji kamp. "To je nepopolna nesramnost," so skušali ugovarjati, toda črke črnomalj-

skega Odloka so bile močnejše: obiskovalci in obiskovalca iz Krškega so morali pospraviti svoje stvari, vžgati avto in odpliniti.

Neveščnosti s prenočevanjem na za to neurejenih površinah so imeli letos tudi metliški fantje, ki so že dvajsetič zapored čolnarili iz Osilnice do Metlike. Nočne patrolje so jih resda le opozorile, da njihovo početje ni dovoljeno, povedale so pa jim tudi, da bo naslednjič sledila denarna kazen.

Končno so Belokranjci spoznali, da je treba Kolpo pripeljati v civilizacijo, da je treba končati z barbarstvom in z navadami, značilnimi za pračloveka. Žal so do tega spoznanja prišli šele v črnomaljski občini, že na Krasincu, ki sodi pod grb metliške občine, pa lahko turisti še naprej postavljajo svoje šotore, kjer se jim zljubi, še naprej lahko kurijo ogenj kjer koli in kadar koli, in kar je morda najmikavnejše: lahko kažejo osle vsakomur, ki bi jim hotel to preprečiti. Metličani namreč ne morejo (ali nočejo) spraviti vkup odloka, podobnega črnomaljskemu. Odgovornim za to bi bilo treba pošteno sprati hlače.

TONI GAŠPERIČ

Križ čez automobile

Ena glavnih in najpomembnejših nalog mestnih uprav po svetu je reševanje urbanistične problematike, znotraj tega pa predvsem problemov prometa (avtomobilskega prometa), ki "bogato" onesnažuje okolje z ogljikovim dioksidom, dušikovimi oksidi, svincem, povzroča hrup, je velik porabnik energije, uprave pa se z njim spopadajo tudi zaradi poseganja v prostor ob gradnji prometnic. Pa še bi lahko naštevali probleme, ki jih povzročajo avtomobili in kličejo po rešitvah... Tudi pri nas ni dosti drugače, le da se zdi, da je pristop naše mestne uprave povsem zgrešen.

Boj z avtomobili v mestih je neizbežen in nujen. Glavna sredstva v boju proti cestam, polnim avtomobilov, in njihovim negativnim vplivom so predvsem pametno urbanistično načrtovanje, javni promet, kolesa in selektivna tarifna politika v zvezi s prometom. Slednja instrumenta sta najcenejša, najlažje uresničljiva in imata najhitrejši učinek.

Kolesarjenje je seveda najcenejša, najprimernejša, predvsem pa najbolj zaželena oblika prometa v mestih, četudi mi pogosto ni jasno, kdo si v resnici tega želi, ker je tako malo kolesarjev. V Novem mestu se ljudje vse letne čase v glavnem vozijo z avtomobili, kolesarjev, ki kolesarijo redno, je le peščica, še manj pa takšnih, ki gredo s kolesom na delo ali po nakupih ter ostalih kratkih opravkih. Zanimivo je, da je med tistimi, ki avtomobila ne uporabljajo, daleč največ otrok in starejših ljudi, kar je zanimivo predvsem s tega stališča, da sta to starostni skupini, ki veljata za fizično manj močni in bi bilo torej bolj logično, da bi ravno oni uporabljali motorna prevozna sredstva.

Zakaj ljudje tako malo kolesarijo? Nekaterim se zdi, da je oblikovanost terena prezahtevna, kar seveda sploh ni res. Pomajnikanje kolesarskih stez v mestu sicer je problem, vendar to prav tako ni nujen pogoj za uporabo kolesa. Razdalje med posameznimi potencialno ciljnim točkami v mestu so zelo primerne za uporabo kolesa, sploh pa ne za uporabo avtomobila v smislu skrbi za okolje, kajti avto je najbolj nevaren okolju prav na kratkih relacijah, ko je motor še neogret in zato izdaja več strupenih snovi. Tudi z glavnimi zdravstvenimi tegobami današnjega časa, namreč sladkorno boleznijo, debelostjo, boleznimi srca in ožilja, mišičnimi obolenji... se človek na kolesu odlično kosa in jih premaguje. Pa naj še kdo trdi, da je na vrednostni lestvici Slovencev zdravje najvišje uvrščeno. Kakorkoli, tudi kočarice za na kolo v katere lahko spravite nakupljeno blago v trgovini, je moč dobiti za majhen denar (cca 3.000 SIT), približno toliko stane tudi pelerina, ki jo kolesar uporabi v pri-

meru padavin, moč je dobiti tudi sedež za otroke in vrsto ostalih bolj ali manj potrebnih dodatkov kolesu. Resda vse novomeške trgovine s kolesi vsega tega nimajo, toda pri najboljših boste to dobili. Res pa tudi v najbolj založeni trgovini s kolesi ne boste dobili tovrstnega kolesa ali prikolice za kolo, ki jih v tujini, predvsem na severu Evrope, lahko pogosto vidite. Na njih je moč domov pripeljati tudi pralni stroj, če je treba. Pomankljivost naše okolja je tudi dejstvo, da koles ni moč zavarovati pri zavarovalnici. Povsem nejasno je tudi, zakaj novomeška občina ne pri-skrbi privezov ali stojal za kolesa vsaj ob javnih zgradbah ali pa to od podjetij in institucij vsaj z občinskimi odloki ne zahteva. Še manj je jasno zakaj med 500 urejenimi parkirnimi mesti v središču mesta ni niti enega za kolo.

To seveda govori o zapostavljanju kolesarjev s strani mestne uprave, pa četudi toliko govori-čijo o prometnih problemih v mestu in skrbi za dobro počutje meščanov. Ljubljanska županja Vika Potočnik, ki je v Ljubljani za začetek kupila 6 koles za policiste, pa žal niti v tem ni zgled novomeškemu županu Konciliji. Bo že bolje.

S tarifno politiko lahko mesta prav tako urejajo oz. selekcioni-rajajo promet v mestu. Predvsem imajo možnost delno zmanjšati avtomobilski promet v središču mesta z zvišanjem cene parkiranja, kar lahko mnoge voznike odvrne od poti v mestno središče z avtomobilom. Danes stanje parkiranja na Glavnem in Novem trgu avtomobilista prvo uro borih 150 SIT, vsaka nadaljnja ura pa stane še dodatnih 200 SIT, daljše parkiranje v parkirni hiši je nekaj cenejše, kar je povsem pravilno. Toda že pri tej absolutno preskromni ceni parkiranja v mestu in če si privoščite le kratko parkiranje, lahko ugotovite, da bi si po kakšnih 150 parkiranjih (22.500 SIT), kar se hitro nabere, lahko že kupili povsem zgledno kolo za takšne obiske v mestu. Tudi za zmanjšanje parkirnih površin ob tovarnah bi moralo mesto sprejeti ustrezne ukrepe v zvezi s pri-spevnimi stopnjami, tovarne same pa s finančnimi spodbudami zaposlene odvracati od prihajanja na delo z avtom, kot to počno v mnogih razvitih deželah.

Gotovo so mnoge investicije v prometno omrežje Novega mesta upravičene in dobrodošle, prav tako pa je gotovo tudi to, da je povsem neupravičen odnos novomeške uprave do kolesarjenja v mestu in do podobnih finančno nezahtevnih ukrepov za izboljšanje prometne podobnosti mesta. Na tak način bi bili prav gotovo ljudje bolj zadovoljni s svojim bivalnim okoljem, pa tudi za zdravje bi bilo kolesarjenje dobrodošlo.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

30 LET LOVSKE DRUŽINE BUČKA - V soboto, 18. julija, so lovci lovske družine Bučka praznovali 30-letnico delovanja. V upravljanju imajo 1.880 hektarjev lovišč in kljub številnim težavam - kot so melioracije, gradnja cest in drugi posegi v naravo - jim je z vztrajnostjo in trdim delom uspelo ohraniti vso avtohtono divjad. V lovišču imajo veliko lovskih naprav, upravičeno pa so ponosni tudi na svoj nedavno dokončani lovski dom s streliščem. Ob jubileju so lovci pripravili pester kulturni program, v katerem so sodelovali rogisti Zveze lovskih družin Novo mesto (na sliki), pevski zbor Fantje z vasi in učenci OŠ Bučka, medse pa so povabili tudi predsednika Lovske zveze Posavja Antona Podgorška in škocjanskega župana Janeza Povšiča. (Foto: Gregor Kaplan)

Devetdesetletnica, ki vozi avto

"Ker rada delam, mi v življenju ni nikoli dolgčas," pravi Rozalija Valas, ki bo v soboto praznovala 90 let - Do lani obdelovala vinograd - Še vedno kaj sešije

KAMNJE PRI ŠENTRUPER-
TU - Gospo pri devetdesetih letih
si ponavadi predstavljamo bolj
bolešno, v postelji ob skodelicah
čaja, ali pa vsaj dolgočasno
sedečo na klopi pred hišo, čaka-
joč, da jo bo Bog poklical k sebi.
Rozalija Valas iz Šentruperta, ki
bo to soboto v krogu svojih praz-
novala 90. rojstni dan, močno
odstopa od teh predstav.

"Veste kaj, da me ne boste pre-
več iskali, ker stanujem v Kamnju,
nekaj kilometrov iz kraja, se bova
dobili kar v Šentrupertu," je ži-
vahno dejala po telefonu in se na
najin "zmenek" pripeljala s peti-
co. Zagledala sem lepo urejeno
žensko, postavno, okusno obleče-
no, skratka gospo, ki bi ji priso-
dila šestdeset, nikakor pa ne devet-
deset let. "Lahko vam pokažem
osebno izkaznico," se je nasmeja-
la, pa sem ji raje kar verjela. Njen
dom v Kamnju, kamor sva se od-
pravili, je pravi raj za dušo. Hišica
na hribčku med vinogradi, svež
zrak, prijazni ljudje... "Ja, tu sem
najraje. Čeprav sem živela v Ljub-
ljani, smo vseskozi z družino pri-
hajali v moj rojstni kraj, zdaj pa
sem večino časa tukaj," je pove-
dala Rozalija. Rada poseda na
klopi pri hišici, opazuje naravo in
se spominja svojih otroških let.

Doma je bila z velike kmetije,
kar 38 hektarov je imela v enem
kosu, niso pa imeli le veliko zem-
lje, pač pa tudi otrok. Od desetih
je Rozalija prišla na svet deveta,
zdaj je še edina živa, čeprav pravi,
da je bila vedno nekaj bolehnega.
"Živeli smo v taki skromnosti in
trdo delali, da se ne da povedati.
Preden sem zjutraj odšla v šolo, je
bilo treba delati na njivi ali pasti
krave," ni more pozabiti težkega
otročstva. Zdjaj je kmetija močno
razdrobljena, kar jo na svoj način
boli, toda tako pač pride v življe-
nju. Zanimivo pa je, da Rozalija

pravi, da če bi se še enkrat odlo-
čila o poklicu, bi bila rada kmeti-
ca. Od doma je odšla zelo mlada,
s sabo je vzela le par cunj. V Ljub-
ljani je potem spoznala svojega
moža, si ustvarila družino - ima
hčerko in sina - naredila nekaj
šole in tečajev ter doma odprla
šiviljsko obrt. Rada je šivala in še
sedaj kaj malega naredi. 17 let je
že vdova in pogreša svojega moža.
"Izredno lepo sva se razumela,"
pripricano pove Rozalija.

Vseskozi je rada prihajala v
šentrupersko dolino in presrečna
je bila, ko je leta 1939 od doma
dobila nekaj vinograda. "Strašno
veliko mi pomeni Šentrupert. Ve-
seli me, da je kraj napredoval in
sploh sem zadovoljna, če so ljud-
je uspešni," pove Rozalija. Je ver-
jetno ena redkih devetdesetletnic,
ki ne samo da vozi avto, na kar je
strašno ponosna, saj je tako neod-
visna od drugih, pač pa tudi ena

ROZALIJA MED ROŽICAMI - V
veliko veselje ji je vrt z rožami, za
katerega pridno skrbi. Sicer pa - se
vam zdi, da bo Rozalija v soboto
praznovala 90. rojstni dan? (Foto:
L. M.)

Svetovni prvak iz Predgrada

Buldog potrebuje človeka skoraj kot hrano

PREDGRAD - Pred kratkim
se je v Helsinkih na Finskem
končalo svetovno prvenstvo an-
gleških buldogov. Na njem je v
konkurenci 70 psov iz vsega sveta
v mladinski konkurenci psička
Afna, last Toneta in Marije Kova-
čič iz Podgrada, osvojila naslov
svetovne prvakinje. Kovačičeva
sta bila zelo presenečena nad tem
laskavim priznanjem, saj sta pri-
čakovala uvrstitev okrog četrtega
mesta.

"Ko je sodnik z roko pokazal
proti meni, naj stopim na najvišjo
stopničko, sem se počutil, kot da
vzletam. Seveda je bila Afna res
boljša, tako da nam zmaga ni bila
podarjena," je zadovoljno pove-
dal Tone Kovačič. Čeprav so do-
ma imeli vedno pse, tudi nekaj
legal nemških ovčarjev, je že dolgo
Tone želel imeti angleškega
buldoga. Pet let je zbiral denar za
prvega samca, s katerim je nasto-
pal na mnogih razstavah po Evro-
pi, kjer je vedno segal po visokih
uvrstitvah, doma pa redno zma-
goval. Več let je iskal psičko, saj
ni hotel, da bi bila v sorodu s sam-
cem, ki ga imajo.

"Potrpljenje se nam je izpla-
čalo, saj smo jo našli na Nizozem-
skem, pri znanem vrhunskem re-
jcu. Ko je bila stara dve leti, je
imela prvo leglo. Zdjaj smo svetov-
ni prvaki," razlaga Tone. Kova-
čičeva imata buldolge zelo rada.
Pred tremi leti sta se iz Kočevja
preselila na "podeželje", v Pred-

gradu sta kupila staro hišo in se
začela poklicno ukvarjati z vzrejo
psov. Buldog je pes, ki venomer
potrebuje stik s človekom; skoraj
bolj ga potrebuje kot hrano. Udej-
stvanje na razstavah in tekmo-
vanjih veliko stane, in to pokriva-
jo s prodajo mladih buldogov.

M. GLAVONJIČ

Gre po očetovih stopinjah

Čebelarstvo kot konjiček -Številna priznanja za med

Na Slovenskem ima čebelarst-
vo bogato tradicijo, ki se že stolet-
ja prenaša iz roda v rod. Svojega
očeta posnema tudi Franc Kapš iz
Rumanje vasi, sin znanega čebe-
larja Rudolfa Kapša iz Občice.

Franc je očetu pomagal čebela-
riti že v otroštvu in imel tudi svoj
kranjč. Pred 12 leti si je blizu hiše
postavil čebelnjak s 24 panji "de-
setsatarji", danes pa jih ima 60.
Skrbi za svoje panje ter še za
očetove in osem šolskih. Letos
upa, da bo natočil 1400 kilogra-
mov medu, največ hojevega. "Za-
dnje desetletje je za naše čebe-
larstvo zaradi bolezni težko ob-
dobje, zato je pomembno zdrav-
ljenje čebel," je dejal F. Kapš, ki
je pred našim obiskom točil med,
in dodal, da zdravstveno varstvo
čebel vse bolj ogrožajo tudi škro-
piva in onesnaženo okolje.

Zaveda se, da je čebelji panj kot
lekarna, v kateri nam narava nudi
zdravje in moč, zato skrbi za čim
bolj kakovosten med, za katerega
je prejel že številna priznanja.
Ponosno je pokazal dve zlati pri-
znanji za gozdni in hojcev med, ki
mu ju je minuli mesec podelilo
čebelarstvo društvo Semič.

Letos načrtuje še s tremi čebe-
larji iz starih delov sestaviti voz,
kakršnega so nekoč uporabljali za
prevoz čebel. V starih časih so
namreč po odtočitvi medu panje
naložili na voz in jih odpeljali na
ajdova polja. Danes so ta polja
redka, tako da čebele nahanjajo
s sladkorjem, potrebna pa so tudi
zdravila, brez katerih čebele ne bi
preživele.

tistih, ki je do lani še sama obde-
lovala svoj vinograd s 1300 trtami.
25 let je članica Društva vinograd-
nikov Šentrupert in za letošnji ju-
bilej so ji dali delati steklenice z
napisom: Slavnostna polnitev za
mojih 90 let, Rozalija Valas: "Po-
nosna sem, da sem Dolenjka, s
cvičkom srečna sem mladenka."
Gre za lastno pridelavo in polni-
tev. Letos je vinograd dala prvič
v najem, saj je delo v njem zanj
vendarle pretežko, še vedno pa
obdeluje vrh, kjer pridelava vse za
svoje potrebe. V posebno veselje
so ji rože, ki jih ima vseh vrst.

"Vse življenje sem morala zelo
trdo delati, ampak sem rada, in to
cenim tudi pri drugih. Zato mi v
življenju ni nikoli dolgčas," pove
svoje življenjsko vodilo in odkri-
to nadaljuje, da ne ve, kako bi se
morala počutiti kot devetdesetlet-
nica. "Nekaj starostnih težav sicer
imam, ampak notranje sem pa
zdrava," se nasmeje, kar ji ni težko
verjeti. Rozalija je dolgoletna
naročnica Dolenjskega lista, ki ji
je pravi četrtkov prijatelj. Nasploh
veliko prebira razne revije ter
časopise in pravi, da se ne more
odreči Naši ženi, Zdravju in Vzaj-
jemnosti. Tudi sicer zdravju po-
sveča veliko pozornosti: nabira
zelišča po Ašičevih knjigah, na
primer rman, regrat, koprive,
trpotec, si kuha čaje, ki jih ima ve-
liko raje kot kakršnekoli sokove,
vsako jutro telovadi, pazi na pre-
hrano. "Rada živim, še posebej
ker sem še vedno samostojna in
neodvisna od pomoči drugih. To
je veliko vredno," je prepričana
devetdesetletnica, ki je preživela
tri vojne. Sicer pa meni, da bi
morala naša država več narediti za
dobrobit ljudi, brez prekanja in
nagajanja, kar je žal vse prepo-
gosta praksa.

L. MURN

Franc Kapš pred svojim čebelnja-
kom. (Foto: A. J.)

KRAVI, KI STA POVZROČILI SPOR - Na fotografiji sta Amalija Klepec
in njen sin Stane Klepec ob obeh kravah, katerih iztrebki so "smrdeli" do
same občinske oblasti. (Foto: J. Primc)

Prsti so mladi in živahni

Na harmoniko igra že 55 let

ČRNO MELJ - Stari godci in
njihove viže še živijo. Med potu-
jočimi godci je že več kot 55 let
sedaj 62-letni Marjan Koplan iz
Črnomlja, sicer upokojeni avto-
mehanič. Marjan igra na diato-
nično harmoniko že od ranih
otroških let. Prvo harmoniko mu
je kupila zdaj že pokojna mama,
potem pa jih je kar nekaj zamen-
jal. Sedaj ima skoraj novo diato-
nično harmoniko.

Marjan je samouk, vse skladbe,
ki jih igra, se je naučil po poslu-
hu. Poznajo ga po vsej Beli kraj-
ni, saj je igral na raznih priredit-
vah, srečanjih, izletih, gostilnah in
ohceti. Rad se spominja, kako so
ohceti izgledale nekoč. Bilo je
bolj živahno, svatba pa se je obi-
čajno začela v ponedeljek in je
trajala dva ali tri dni.

"Godci smo vedno prvi vstaja-
li, budili svate in ohceti se je nado-
ljevala. Včasih je bil za ohcet
dovolj že harmonikar, če pa sta

Marjan Koplan

bila zraven še klarinetist in basist,
je bilo še bolj veselo. Danes me še
povabijo na kakšno ohcet, sicer pa
je harmonika moj osebni spreml-
jevalec," pripoveduje Marjan, ki
ga ni težko pripraviti do tega, da
si harmoniko položi nežno kot
ljubico v svoje naročje, malce
pripre veke in že sta na perutih
užitka - Marjan in njegova har-
monika.

Kljub letom so njegovi prsti
mladi in živahni, iz priljubljenega
instrumenta pa izvabljajo zvoke,
ki osvajajo srce. Marjanu želimo
še veliko zdravja ter zadovoljstva
ob igranju diatonične harmonike!

JOŽE NOVAK

TABORNIKI OB DENAR

DOLENJA VAS - Taborniško
društvo Rod sivih jelš je zadnji
juljski dan taborilo blizu tu-
ristične kmetije v Dolenji vasi.
Neznani nepridiprav je prišel v
šotor blagajnika in iz nahrbtnika
vzel 270 tisoč tolarjev.

Dve resnici in ena pravica

V Ribjeku huda kri zaradi
kravjekov na cesti

OSILNICA, RIBJEK - "Klep-
čevi napajajo krave v Ribškem
potoku. Temu ne nasprotujemo, ni
pa prav, da ne počistijo z asfalta
kravjih iztrebkov in jih morava
midva," sta povedala Marjanka in
Željko Knavs iz Ribjeka, ki ima-
ta ob tej asfaltni cesti ribogojnico,
h kateri prihajajo z vozili ali peš,
na ogled pa celo ministri.

Stane, Amalija in Peter Klepec
pa so osvetlili sporno zadevo s
svoje plati: "Po tej cesti, ki je bila
od nekdaj krajva pot, smo vodili
krave napajat, odkar pomnimo.
Takrat je bilo v Ribjeku več krav,
kot jih je danes v vsej osilniški
občini, ki šteje le 42 glav govedi.
V Ribjeku je samo še šest krav, od
tega sta dve naši. Ostali napajajo
krave doma, mi pa jih vodimo
napajat na potok, saj živini kori-
sti, da se malo sprehodi. Nimamo
nič proti občinskemu odloku, ven-
dar naj bi veljal za vse enako, tudi
za župana in svetnike, saj župa-
novi turisti ogledujejo in kupuje-
jo svetnikove, Knavsove, ribe in
vemo čigave konje jahajo turisti in
policiisti tod okoli pa se zaradi nji-
hovih iztrebkov ni še nihče prito-
ževal. Turisti, predvsem otroci, so
še veseli, da vidijo v naravi kravo."

Amalija Klepec je k temu doda-
la, da ima 74 let in ne bo hodila
čistit ceste za kravami. Sin Stane
pa je predlagal, naj bi s ceste či-
stili krajveke tisti, ki so zaposleni
na občinskih javnih delih in či-
stijo grobove, spomenike, zalivajo
rože, urejajo otoček v Bosiljivi
Loki itd.

Klepčevi so pokazali še občin-
ski dopis, ki nosi datum 20. julij in
v katerem piše, da občinski odlok
o javnem redu in miru v osmi toč-
ki 11. člena prepoveduje prehod
javnih površin živini brez nadzo-
ra lastnika in določa tudi čiščenje
iztrebkov, ki ga živina povzroči.
Za tak prekršek je zagrožena de-
narna kazen 10.000 do 20.000 to-
larjev in plačilo stroškov postop-
ka pri sodniku za prekrške. Klep-
čevi so dejali, da bodo odlok
spoštovali, čeprav menijo, da ni
najboljši. Ne bodo redili več krav
in tako bodo v Ribjeku le še štiri
krave. Zavedajo se, da je treba
predpise spoštovati. Sicer pa tudi
nekdanja kravja ulica ni več tisto,
kar je nekdaj bila, se pravi blatna
pot, ampak je že asfaltirana cesta.

J. PRIMC

Otroci in prosti čas

Prosti čas pripada vsem lju-
dem, ne glede na starost. A tokrat
je razmišljanje namenjeno le
prostemu času, ki zadeva počitni-
karje, saj imajo v poletnih dneh
prostega časa na pretek. Veselje
oz. razočaranje ob zaključku šol-
skega leta je že za njimi, priprave
na novo pa so še predaleč. V tem
času so otroci pogosto prepuščeni
sami sebi in svoji domišljiji.
Starši sicer poskrbijo za to, da
niso med njihovo (ponavadi
službeno) odsotnostjo otroci
lačni in žejni. Kaj pa načrtovanje
porabe prostega časa? To pa je,
žal, bolj redko. Tako so otroci ob-
likovalci lastnega prostega časa,
kar je včasih lahko sila zanimi-
vo in ustvarjalno, včasih pa
popolna polomija.

Prosti čas naj bi človeka spro-
ščal, saj je to čas zabave, počitka
in razvedrila. Pomembna sta sa-
moodločanje in interes. A je vse-
eno dobro, da se prosti čas postavi
vsaj v ohlapni okvir. To je še pose-
bno priporočljivo, kadar so otroci
sami doma in v njihov prosti čas
popolnoma nenadzorovan.

Prosti čas ni le poležavanje,
poseadanje in brezdelje. Ima
namreč mnogo globljih pomen in
vrednost, saj so ga že Grki poj-
movali kot ukvarjanje s športom,
pisanjem, z znanostjo, govorni-
štvom, muziciranjem in seveda
tudi igranjem. Prepričani so bili,
da vse te dejavnosti razvijajo
človekov duh in vrline.

Ob besedni zvezi prosti čas brž
pomislimo na igro. Veliko psiho-
loških teorij razmišlja o tem, zakaj
se otrok igra in kakšen pomen ima
zanj. Vsekakor je igra pomembna
za vsakega otroka, saj prek nje
zadovoljuje celo vrsto socialnih
potreb. Če namreč otroku onemo-
gočimo igro, ga prikrajšamo pri
uresničevanju duševnih in ust-
varjalnih zmognosti.

Zato si starši vzemite vsak dan
nekaj minut za načrtovanje otro-
kovega prostega časa za nasled-
nji dan, ko bo sam doma. Seve-
da naj pri tem sodeluje in izrazi
svoje želje. Gre gre le za to, da
otroku nakažete smernice, on pa
bo zapolnil svoj prosti čas glede
na trenutne želje in potrebe.
Otrokov prosti čas ni odvisen le
od materialnih možnosti družine,
ampak tudi od domišljije in
zavzetosti otrok in staršev. Če
bodo v pravem razmerju prosti
čas zapolnjevale dejavnosti, doje-
malne, domišljijske in ustvarjal-
ne igre, bo le-ta dobro oblikovan.

Tako naj se torej otroci uk-
varjajo s športom, igranje različne
vloge, poslušajo pravljice, glasbo,
berejo, pišejo, rišejo, gradijo iz
kock, ustvarjajo slike iz delov, ob-
delujejo plastelin ali kak drug
material... Televizija in računal-
nik sta tudi lahko del prostega
časa, a naj ne postaneta celo-
dnevno mašilo. Pri gledanju tele-
vizije lahko otroku pomagata
tako, da pregledate TV program
in otroku svetujete, kaj bi bilo
zanj zanimivo, koristno in tudi
zabavno.

Vigri otrok razvija svoja čust-
va in jih sprošča, zato ima tudi
terapevtski pomen. Različne
družbene oz. življenjske okoli-
ščine pa so vzrok za različne igre:
prijetne, ustvarjalne, nasilne... Te
se razlikujejo po vsebini in odras-
li lahko uspešno in pozitivno (z
zgledi, pogovori) vplivamo na
otroke.

Počitnice so prekratke (in
prosti čas tudi), da bi minile kar
tako. Poskrbimo, da bodo otro-
kove male sive celice delale tudi
v prostem času, čeprav neprisi-
ljeno in ravno zato morda toliko
bolj uspešno.

I. POTOČAR PAPEŽ

AFNA - Marija Kovačič: "Afna se
res vede kot svetovna prvakinja."
(Foto: M. G.)

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha 41

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 6. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
PACKAČOV PISANI SVET
9.40 MLADA EVROPA POJE
9.50 DENVER, ris. naniz.
10.15 AFRIŠKE KORENINE, angl. serija, 5/7
11.10 V HRIBIH SE DELA DAN
11.40 HOMO TURISTICUS
12.05 J.A.G., amer. naniz., 12/22
13.00 POROČILA
13.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
14.20 RESNA GLASBA
15.10 TEDENSKI IZBOR
PO DOLGEM IN PO ČEZ
15.35 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 3/24
16.00 ZGODBE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 12/14

16.50 OBVESTILA
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 TEDI
18.20 PARADA PLESA
18.35 IZZIVI PRIHODNOSTI, amer. dok. serija, 6/22
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 EMILY Z MESEČEVE DOMAČIJE, kan. naniz., 13/13
21.00 TEDNIK
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 4/24
23.05 ZGODBE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 13/14
23.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na vasi, dan. naniz., 29/44; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 29/130; 10.55 Družinski zdravnik, špan. nadalj., 9/14; 12.10 10000 obratov; 13.00 Naša krajevna skupnost - 13.45 Euronews - 15.30 Svet poroča - 16.30 Topot v noči, amer. film - 18.05 Opremljevalke, amer. naniz., 6/21 - 18.30 Kdo je glavni, amer. naniz., 16/22 - 19.00 Kolo sreče - 19.10 Videoring - 20.00 Tuij gostje v popevki meseca - 20.55 Lepa Sara, portorič. film - 22.45 Ples na cesti, angl. glas.-dok. oddaja

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Odklop, ponov. - 14.00 Drzni in lepi - 14.30 Oprah show, ponov. - 15.30 Sončni zaliv - 16.00 Družinske vezi, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Alf, naniz. - 18.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Korak za korakom, naniz. - 20.00 Mesto zločina, naniz. - 21.00 Prave barve, film - 23.00 Nema priča, naniz. - 0.00 MacGyver, naniz. - 1.00 Nemogoče, naniz. - 2.00 Prvi odklopi

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Čukec in Rozi - 18.00 Iz produkcije združenja LTV - 18.25 Sosedje, 6/130 - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Litjski mozaik

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Simpsons - 10.30 Rdeči palček (serija) - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 New York (serija) - 12.55 Filmi Danielle Steel - 15.00 Program za mlade - 17.05 Hrvaška kulturna dediščina - 17.50 Zlata kletka (serija) - 18.40 Kolo sreče - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Potepam se in snemam (dok. oddaja) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.35 Ljudje smo - 23.20 Poročila - 23.25 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); To je fantastično (hum. serija); Gospod in gospa Bridge (amer. film); Sedmi element; Kavboji (amer. film)

HTV 2

15.15 Tv spored - 15.25 Težka odločitev (amer. film) - 17.00 Frankenbergovi - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Na zdravje (hum. serija) - 19.00 Zagrebška panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon L.A. (serija, 11/44) - 21.05 Poročila - 21.20 Nenadoma Susan (hum. serija) - 21.50 Proti njeni volji (amer. film) - 23.20 Velike skrivnosti 20. stoletja

PETEK, 7. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.00 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
GLEJTE KAKO RASTEJO
9.40 LAHKIH NOG NA OKROG
10.20 PARADA PLESA
10.35 IZZIVI PRIHODNOSTI, amer. dok. serija, 6/22
11.05 4 x 4
11.35 NA VRTU
12.05 EMILY Z MESEČEVE DOMAČIJE, kan. naniz., 13/13
13.00 POROČILA
13.55 RESNA GLASBA
15.05 TEDENSKI IZBOR
VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 4/24
15.30 ZGODBE RUTH RENDELL, nadalj., 13/14
16.20 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 MALA ČAROVNICA, 1. del

17.45 LAŽNIVI KLJUKEC, gled. predstava
17.55 PALČEK DAVID, risana serija, 5/12
18.20 IZGUBLJENE CIVILIZACIJE, amer. serija, 7/10
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.00 ZRCALO TEDNA
20.15 ŠPORTNI KVIZ
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 POLNOČNI KLUB
22.40 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 5/24
0.15 ZGODBE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 14/14

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na vasi, dan. naniz., 30/44; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 30/130; 10.50 Opremljevalke, amer. naniz., 6/21; 11.15 Kdo je glavni, amer. naniz., 16/22; 11.40 Ob reki, amer. film - 13.15 Euronews - 14.50 Lepa Sara, portorič. film - 17.20 Pasje življenje, amer. naniz., 15/22 - 17.45 Čudežni otrok, amer. naniz., 8/22 - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Košarka - 20.15 S festivala na Vurberku - 21.40 Vinska potovanja, serija, 5/13 - 22.05 Raj na vsak način, franc. film - 23.35 Klient, amer. naniz., 5/19

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Drzni in lepi, nadalj. - 14.30 Oprah show, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, nadalj. - 16.00 Družinske vezi, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Alf, naniz. - 18.00 Princ z Bel Aira - 18.20 Bravo, maestro - 18.30 Oprah show - 19.30 Korak za korakom, naniz. - 20.00 Moj film - 23.30 MacGyver, naniz. - 0.30 Nemogoče, naniz. - 1.30 Dannyjeve zvezde, ponov.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 16.45 Najspot - 17.40 Zgodovina avtomobilizma - 18.00 Kmetijski nasveti - 18.25 Sosedje, 7/130 - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Simpsonovi - 10.30 Rdeči palček (humor. serija) - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 New York (serija) - 12.55 Filmi po romanih Danielle Steel - 15.00 Program za mlade - 17.50 Zlata kletka (serija) - 18.40 Kolo sreče - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Potepam se in snemam (dok. oddaja) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.35 Ljudje smo - 23.20 Poročila - 23.25 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); To je fantastično (hum. serija); Gospod in gospa Bridge (amer. film); Sedmi element; Kavboji (amer. film)

HTV 2

15.15 Tv spored - 15.25 Težka odločitev (amer. film) - 17.00 Frankenbergovi - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Na zdravje (hum. serija) - 19.00 Zagrebška panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon L.A. (serija, 11/44) - 21.05 Poročila - 21.20 Nenadoma Susan (hum. serija) - 21.50 Proti njeni volji (amer. film) - 23.20 Velike skrivnosti 20. stoletja

SOBOTA, 8. VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.20 TELETEKST
8.00 ODDAJA ZA OTROKE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
8.30 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, risana naniz.
8.55 ŽIVAHNI SVET IZ ZGODB RICHARDA SCARRYJA, 7/13
9.20 MODRO POLETJE, špan. naniz., 18/37
9.50 DOBRODOŠLI DOMA
9.55 ŠPORTNI KVIZ
11.30 PROMENADNI KONCERT
12.05 TEDNIK
13.00 POROČILA
13.10 TEDENSKI IZBOR
PRISLUHNI MO TIŠINI
13.45 DUHOVNI UTRIP
13.05 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 5/24
14.30 ZGODBE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 14/14
15.25 SUHEC, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.10 AL ANDALUS - FLAMENCO, 2. del
17.50 NA VRTU
18.15 OZARE
18.20 PUSTOLOVŠČINA OKAVANGO, francoska dok. oddaja

19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, ŠPORT
19.55 UTRIP
20.15 DRAGI MODUGNO, glas.-dok. oddaja
21.45 HOMO TURISTICUS
22.05 DRUŽENJE IN PRAZNOVANJE, ameriška dok. oddaja, 1/10
23.00 POROČILA, ŠPORT
23.10 LANSKO POLETJE, amer. film
0.45 IZGUBLJENI ATLANTIDIN ZAKLAD, amer. film

SLOVENIJA 2

9.25 Zlata šestdeseta - 10.35 Jeklene ptice, angl. naniz. - 11.10 S festivala na Vurberku - 12.35 Euronews - 17.10 Teniški magazin - 17.40 Košarka - 19.25 Videoring - 19.55 Košarka - 21.30 Zgrešena ljubezen, nem. film - 23.00 V vrtincu - 23.30 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Divji divji zahod, naniz. - 11.30 Srečni časi, naniz. - 12.00 Kralj

Dežja, film - 14.00 Remington steele, nadalj. - 15.00 Lepotica in zver, naniz. - 16.00 Briljantna 2, film - 18.00 Atlantis - 19.00 Protiduarec, naniz. - 20.00 Kung Fu, naniz. - 21.00 Varuhi časa, naniz. - 22.00 Babilon 5, naniz. - 23.00 Zgodbe iz grobnice, naniz. - 23.30 Petek trinajstega, naniz. - 0.30 Nemogoče, naniz. - 1.30 Atlantis

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 17.50 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.25 Sosedje (serija) - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije združenja LTV - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Videotop

HTV 1

8.15 Tv spored - 8.35 Program za mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Stotine konjenikov (ital. film) - 14.10 Čista resnica - 14.40 Svet hipnoze - 15.05 Fatalne ženske (dok. oddaja) - 15.30 Velike svetovne palače - 16.05 Dr. Quinn - žena vrač (serija) - 17.05 Večer z Muppetki - 17.35 Na krilih cvetnega vetra (serija) - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.25 Defenless (amer. film) - 22.10 Opazovalnica - 22.30 Svet zabave - 23.00 Nočna straža: Veliki pobeg (film); Crosscut (amer. film); Največji uspehi hrvaškega športa

HTV 2

9.55 Oddajnik Belje - 11.05 Tv koledar - 11.15 Zlata kletka (serija) - 15.00 Črno belo v barvi - 18.00 Vse o siru (dok. serija) - 19.00 Conan (ris. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Triler - 21.15 Dok. film - 22.05 Hrvaški umetniški amaterji (dok. serija) - 22.55 Oprah show

NEDELJA, 9. VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.35 TELETEKST
8.00 ŽIV ŽAV
CILKIN KOTIČEK, risanka
8.10 SKRIVNOSTNO ŽIVLJENJE
IGRAČ, lut. naniz.
8.25 ZVEZDICA, lut. naniz.
8.50 TELERIME
8.55 MODRO POLETJE, špan. naniz., 19/37
9.20 PUSTOLOVŠČINE, naniz., 23/24
10.00 OZARE

10.05 VELIKI RUSKI SKLADATELJI
10.30 FOLKLORNI ANSAMBEL
10.55 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. serija, 5/5
11.25 NAŠI MISIONARJI NA SLONOKOŠČENI OBALI, 1. del
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 POMAGAJMO SI
13.00 POROČILA
13.55 DRAGI MODUGNO, glas.-dok. oddaja
14.55 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.20 NESREČA EXXON VALDEZA, amer. film

17.00 OBZORNIK
17.15 ALPE JADRAN
18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Na zdravje (hum. serija) - 19.00 Zagrebška panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon L.A. (serija, 11/44) - 21.05 Poročila - 21.20 Nenadoma Susan (hum. serija) - 21.50 Proti njeni volji (amer. film) - 23.20 Velike skrivnosti 20. stoletja

23.10 UPRAVNICA, angl. nadalj., 2/6

SLOVENIJA 2

9.25 Teater parađižnik - 10.20 V vrtincu - 10.50 Peter in Pompey, avstral. film - 12.25 Pripravljeni, oddaja o slov. vojski - 12.55 Euronews - 14.50 Koncert orkestra slov. policije - 16.40 Poletni pokal v smuč. skokih - 17.25 Atletika - 18.55 Košarka - 20.35 Naša krajevna skupnost - 21.15 Seks, cenzura in film, amer. dok. oddaja - 22.10 Šport v nedeljo - 22.55 Pobegle hčere, amer. film

KANAL A

8.30 Kaličopko - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Jeanny, naniz. - 11.00 Atlantis, ponov. - 12.00 Srečni časi, naniz. - 12.30 Neverjetni doberman, film - 14.00 Drzni in lepi, ponov. - 15.45 Bravo maestro, ponov. - 16.00 Družinske vezi - 16.30 Ponovno skupaj, film - 18.00 Miza za pet, naniz. - 19.00 Duh bojevnika, naniz. - 20.00 Lepotica in Denise, film - 21.30 Odklop - 22.30 Ubita nedolžnost, film - 0.00 Nemogoče, naniz. - 1.00 Cannon, naniz.

NAGRADI V GRADAC IN ČRNOMELJ

Žreb je izmed reševalcev 29. nagradne križanke izbral **Heleno Pavlinič iz Gradaca in Jožefa Kondo iz Črnomelja**. Pavliničevi je pripadla denarna nagrada, Konda pa bo za nagrado prejel knjigo. Nagrajencema čestitamo. Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 17. avgusta na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 31". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 29. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 29. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: **STATURA, ARMENEC, TABLETA, KOPALCI, OVAL, NI, TOKAJ, ASPIK, ETILEN, TOTO, NOKA, EDAM, IČA, IMOVINA, JAROVIT, JAR, ANAFFORA, EOS.**

VAŠ KANAL

13.00 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.25 Sosedje (serija) - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.40 Nas poznate - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 10. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
MALA ČAROVNICA, 1. del oddaja
9.45 LAŽNIVI KLJUKEC, gled. predstava
9.55 PALČEK DAVID
10.15 IZGUBLJENE CIVILIZACIJE, serija, 7/10
11.10 PUSTOLOVŠČINA OKAVANGO, franc. dok. oddaja
12.00 ALPE JADRAN
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA

13.00 POROČILA
13.25 LJUDJE IN ZEMLJA
13.55 INTERVJU
14.50 POLETNI MOST
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 RADOVEDNI TAČEK
17.50 MARKACIJE, oddaja za otroke
18.05 ČASOVNI POPOTNIKI, naniz., 9/13
18.35 OTROCI SVETA
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 31/34
21.00 DOSJE
22.00 ODMEVI, UNIVERZITETNI RAZGLEDI, KULTURA, ŠPORT
22.40 FINA GOSPA, angl. naniz., 11/14
23.10 INŠPEKTOR MORSE, angl. naniz., 1/16

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na vasi, dan. naniz., 31/44; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 31/130 - 10.55 Pasje življenje, naniz., 15/22 - 11.20 Čudežni otrok, amer. naniz., 8/22 - 11.45 Šport - 12.30 Vinska potovanja, dok. serija, 5/13 - 12.50 Suhac, amer. film - 14.20 Euronews - 16.00 Raj na vsak način, franc. film - 17.30 Pripravljeni, oddaja o slov. vojski - 18.05 Ivanhoe, angl. nadalj., 6/6 - 19.00 Lingo - 19.25 Videoring - 20.00 Studio City - 20.55 Cik cak - 21.45 Pomp - 22.45 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Drzni in lepi, naniz. - 14.30 Oprah show - 15.30 Sončni zaliv, nadalj. - 16.00 Družinske vezi, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Alf, naniz. - 18.00 Princ iz Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Korak za korakom, naniz. - 20.00 Simpatije, nadalj. - 21.00 Žar ljubezni, film - 23.00 Lepota telesa - 0.00 Ellen, naniz. - 0.30 Prijatelja v krilu, naniz. - 1.00 Nemogoče, naniz. - 2.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Film - 18.30 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Zgodovina avtomobilizma - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

TOREK, 11. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
RADOVEDNI TAČEK
9.45 MARKACIJE, oddaja za otroke
10.05 ČASOVNI POPOTNIKI, amer. naniz., 9/13
10.40 OTROCI SVETA
11.10 PO DOMAČE
12.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 31/34

13.00 POROČILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
DOSJE
15.00 FINA GOSPA, angl. naniz., 11/14
15.30 INŠPEKTOR MORSE, angl. naniz., 1/16
16.30 PRISLUHNI MO TIŠINI
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 MEJNIKI NARAVOSLOVJA IN TEHNIKE, dok. naniz.

17.45 WAYNOVE DOGODIVŠČINE, avstral. naniz., 12/26
18.20 VELIKE KNJIGE, amer. dok. oddaja, 6/8
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 HROŠČI, angl. naniz., 6/10
21.00 MADE IN SLOVENIA
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 6/24
23.05 INŠPEKTOR MORSE, angl. naniz., 2/16
0.00 STARŠI ZA POLOVIČNI ČAS, franc. drama

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na vasi, dan. naniz., 32/44; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 32/130 - 10.55 Ivanhoe, angl. nadalj., 6/6; 11.45 Studio City - 12.40 Sobotna noč - 14.40 Euronews - 16.30 Kraj zločina, ponem. film - 18.05 Rdeči klic, angl. nadalj., 3/7 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Osamljeni planet - 20.45 Razbijajoče srce, franc. film - 22.20 Svet poroča

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Drzni in lepi, nadalj. - 14.30 Oprah show - 15.30 Sončni zaliv, nadalj. - 16.00 Družinske vezi, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Alf, naniz. - 18.00 Princ iz Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Korak za korakom, naniz. - 20.00 Odklop - 21.00 Enota Delta, film - 23.00 Svilene sence, naniz. - 0.00 MacGyver, naniz. - 1.00 Nemogoče, naniz. - 2.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Čukec in Rozi - 18.00 Šport - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Film - 21.40 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 12. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.15 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
MOJA ENCIKLOPEDIJA
9.40 WAYNOVE DOGODIVŠČINE, avstral. nadalj., 12/26
10.05 MEJNIKI NARAVOSLOVJA IN TEHNIKE, nem. dok. naniz.
10.20 VELIKE KNJIGE, amer. dok. oddaja, 6/8

11.10 MADE IN SLOVENIA
12.05 HROŠČI, angl. naniz., 6/10
13.00 POROČILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
TRETJI KAMEN OD SONCA, amer. naniz., 17/20
13.30 POČASI NAPREJ, amer. film
15.00 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 6/24
15.25 INŠPEKTOR MORSE, angl. naniz., 2/16
16.20 NAŠI MISIONARJI NA SLONOKOŠČENI OBALI, 1. del

17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 MODRO POLETJE, špan. naniz., 20/37
18.00 MLADA EVROPA POJE, 8. oddaja
18.20 AFRIŠKE KORENINE, angl. serija
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 J.A.G., amer. naniz., 13/22
21.05 TO ŽIVLJENJE, angl. nadalj., 7/11
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.45 VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 7/24
23.10 INŠPEKTOR MORSE, angl. naniz., 3/16
0.00 PICASSO IN PLES, angl. ples. oddaja

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na

Dolenjski list v očeh javnosti

Dolenjski list že veliko let sodeluje v Mediani, raziskavi o razširjenosti oz. dosegu slovenskih medijev. Zadnja je pred kratkim pokazala, da Dolenjski list bere 83 od tisoč Slovencev, kar potrjuje napisano pravilo, da je razširjenost časopisa štirikratnik njegove naklade. Iz poletne Mediane razberemo še, da ima Dolenjski list 67 odst. rednih bralcev, pogostih bralcev je 16, bralcev 10 in občasnih bralcev 7 odst. Podatki o spolu in starosti anketiranih bralcev močno nihajo od raziskave do raziskave, tudi številke in odstotki o izobrazbi, kupni moči in sestavi gospodinjstev, v katera priha Dolenjski list, si niso toliko blizu, da bi nanje lahko prisegali, še najmanj pa je v Mediani verjeti podatkom o značajskih posebnostih sodelujočih v anketi, saj vpraševalci zagotovo niso vrhunski psihologi, da bi že na osnovi nekaj vprašanj lahko določili, kdo je družinski, razgledan, dejaven, samosvoji ali pa umirjen tip človeka.

V Mediani, kakor je zastavljena, seveda ni podatkov o vsebini medijev – in ker je že dolgo od tedaj, ko je Dolenjski list sam spraševal svoje bralstvo, kaj meni o časopisu, ki ga jemlje v roke, smo nedavno na mah "ubili dve muhi". Renati Opara, študentki 3. letnika ekonomije, smo omogočili, da je pri Dolenjskem listu opravila obvezno prakso, nalogo pa je imela eno samo, a dokaj obsežno in zahtevno: z anketo je raziskala javno mnenje o Dolenjskem listu nasploh in o njegovih vsebinskih sklopih. Veliko podatkov in ugotovitev nam bo v pomoč, kako naj iz četrta v četrtek za še več bralcev pripravimo še boljši časopis, gospodična Oparova pa je iz svoje naloge povzela naslednje.

Anketa za 161 naročnikov in 94 občasnih bralcev

Anketni list oz. vprašalnik sem sestavila tako, da bi odgovori lahko koristili uredništvu Dolenjskega lista. Pripravila sem dva različna vprašalnika, enega za naročnike, torej redne bralce, drugega pa za občasne bralce, ki Dolenjskega lista ne poznajo dobro.

Med različnimi načini (po telefonu, pošti, prek interneta...) sem se odločila za osebno anketiranje, saj je znano, da ljudje tako najraje privolijo v spraševanje.

V anketi za naročnike je sodelovalo 14 Metličanov, 14 Šentjernejev, 27 Trebanjcev in 106 Novomeščanov, skupaj torej 161 rednih bralcev (60 moških in 101 ženska, beležila sem tudi njihovo starost).

Med nebralci oz. občasnimi bralci sem spraševala 94 naključno izbranih ljudi (10 iz Metlike, 19 iz Šentjerneja, 11 iz Trebnjega in 54 iz Novega mesta; 43 je bilo moških, 51 pa žensk).

Nekaj ljudi je z veseljem in zanimanjem privolilo v sodelovanje, mnogi so bili sprva nezavpljivi; nekateri so me zavrnili, še predno sem uspeła povedati, kaj bi rada, ali pa jim je bilo žal, ker se jim je mudilo v službo, po drugih opravkih...

Najprej sem želela izvedeti, v kakšnem stiku je anketiranec z Dolenjskim listom. Zanimalo me je, ali ima naročenega, ali redno kupuje, bere na delovnem mestu ali pri sosedih, ali ga le redko prelista, morda pa ga še nikoli ni imel v rokah...

Na ta način sem, kot rečeno, za sodelujoče izbrala pravi vprašalnik, s katerim sem nato ugotavljala, kako pogosto anketirani berejo posamezne vsebinske sklope ali določene rubrike Dolenjskega lista. Odgovoriti so morali, ali jih berejo vedno, pogosto, redko, nikoli ali pa jih sploh ne poznajo.

Najbolj brana so Pota in stranpota...

Iz odgovorov sem ugotovila, da je najbolj brana stran Pota in stranpota, saj je kar 83 odst. vprašanih odgovorilo, da jo prebere vedno ali pogosto. Po branosti sledi rubrika Halo, tukaj je bralec Dolenjca!, 75 odst. vprašanih jo prebere vedno ali pogosto, male oglase 74 odst., sledi rubrika Portret tega tedna (65 odst.), strani Iz naših občin pa vedno ali pogosto bere 64 odst. anketiranih.

najmanj Mladi dopisnik

Podatki govorijo, da ima najmanj bralcev t.i. Mladi dopisnik, tega ne prebere ali redko bere 65 odst. vprašanih. Sledi televizijski spored, ka-

terega redko ali nikoli ne uporablja 64 odst. anketiranih. Teh tudi kmetijska stran ne zanima preveč, 60 odst. vprašanih je odgovorilo, da je ne prebere nikoli ali redko, le malo bolje pa se godi križanki, saj jo nikoli ne rešuje ali redko 57 odst. vprašanih.

Ženske so za kulturo, moški pa za šport

Priljubljenost strani oz. rubrik je različna med moškimi in ženskami. 36 odst. predstavnic nežnega spola je izjavilo, da vedno berejo kulturno stran, to pa stori le 12 odst. moških. 72 odst. žensk vedno prebere Pota in stranpota, moških le 53 odst. Med tistimi, ki vedno berejo Mladega dopisnika, je četrtnina bralk, bralcev pa samo 5 odst.

Ženske prednjačijo tudi pri reševanju križanke, vedno jo rešuje 42 odst. anketirank, tega miselnega oreha pa se vedno loti le 26 odst. vprašanih moških. Portret tega tedna vedno prebere polovica vprašanih žensk, moških pa 40 odst. Kaj je bilo rečenega v Halo, tukaj je bralec Dolenjca!, vedno zanima 59 odst. moških, ženske pa še bolj, saj rubriko vedno prebere 68 odst. vprašanih žensk.

Moški bolj pogosto berejo o športu in gospodarstvu. Prvi ima 35 odst. rednih moških bralcev in samo 21 odst. bralk, gospodarstvo pa vedno zanima 39 odst. moških in le 24 odst. žensk. Pri drugih straneh in rubrikah nisem ugotovila bistvenih razlik glede pogostosti branja med moškimi in ženskami.

So še drugi časopisi

Ljudi sem spraševala tudi o drugih časopisih, ki jih poleg Dolenjskega lista še naročajo ali redno kupujejo. 18 odst. vprašanih je povedalo, da imajo naročen ali redno kupujejo samo Dolenjski list. Prav toliko odstotkov anketiranih ima poleg Dolenjskega lista še Delo ali Nedeljski dnevnik. Dolenjski list in Slovenske novice redno bere 17 odst., Dnevnik pa je poleg Dolenjskega lista še pri 7 odst. vprašanih. 6 odst. anketiranih ne zadovolji samo z Dolenjski list, zato imajo v hiši še Družino ali Vzajemnost.

Reklame ne gredo v spomin

Časopisi so polni reklam, zato sem anketirance spraševala, katerih reklamnih oglasov se spomnijo iz zadnjih dveh števil Dolenjskega lista. Predvidevala sem, da se reklame ljudem ne vtisnejo najbolj v spomin – in prav sem imela. Kar 77 odst. vprašanih se ni spomnilo nobenega reklamnega oglasa, preostali pa so navedli skoraj dve tretjini takih reklam, ki niso bile iz zadnjih

dveh števil Dolenjskega lista, ampak so bile objavljene že prej ali pa so se jih v času spraševanja spomnili iz drugih medijev.

Ali ste letos že objavili kakšen mali oglas v kateremkoli mediju? S tem vprašanjem sem hotela izvedeti, ali se naročniki in bralci Dolenjskega lista poslužujejo svojega časopisa, kadar kaj prodajajo, kupujejo itd... Kot rečeno, 74 odst. vprašanih vedno ali pogosto prebira male oglase, objav malega oglasa pa je letos že naročilo 31 odst. anketirancev. Seveda vsi ne samo v Dolenjskem listu, takih je bilo 44 odst.; v Dolenjskem listu in Salamonovem glasniku je že oglaševalo 18 odst. tistih, ki so kaj prodali ali kupili, 6 odst. se jih je poleg Dolenjskega lista poslužilo tudi Studia D, preostali pa so oglaševali samo v drugih medijih.

Pomembna je vsebina

Za konec sem naročnikom navedla tri trditve o Dolenjskem listu, oni pa so mi povedali, kako se strinjajo z njimi.

Prvič: *"Sedaj, ko je Dolenjski list v barvah, je bolj privlačen."* 32 odst. anketiranih se zelo strinja s trditvijo, 52 odst. se s tem strinja, 13 odst. jih je negotovih, 2 odst. vprašanih se ne strinja, 1 odst. pa se s trditvijo sploh ne strinja. Večina tistih, ki se ne strinja, da je Dolenjski list v barvah bolj privlačen, je povedala, da je pomembna vsebina časopisa, pri tej pa barve nimjo velikega pomena.

Drugič: *"Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija."* Nihče se ni zelo strinjal z drugo trditvijo, 9 odst. vprašanih se z njo strinja, 20 odst. pa je negotovih. S trditvijo se ne strinja 64 odst. vprašanih, 7 odst. pa se sploh ne strinja, da Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija.

Tretjič: *"Dolenjski list je zanimiv časopis."* 5 odst. anketiranih se s tem zelo strinja, kar 63 odst. vprašanih pa strinja; negotovih je 17 odst. vprašanih, 4 odst. se ne strinja, 1 odst. anketiranih pa se sploh ne strinja s tem, da je Dolenjski list zanimiv časopis.

Pri sosedu je najbližji kiosk

Kako se ljudje srečujejo z Dolenjskim listom, čeprav ga ne naročajo niti redno ne kupujejo? Izkazalo se je, da kar 51 odst. anketiranih prebere Dolenjski list pri sosedih, sorodnikih ali znancih, veliko si jih s sosedi izmenjuje časopise. 21 odst. vprašanih je odgovorilo, da časopis kupijo samo včasih, ker že imajo druge časopise, predvsem dnevnik, in so nanje navajeni. 21 odst. anketiranih je Dolenjski list že imelo naročen, a so ga odpovedali. (Tako so odgovorile predvsem upokojenke, ki so vdovele in si časopisa z eno pokojnino ne morejo več privoščiti.)

Kakšni so razlogi, da ljudje samo občasno berejo Dolenjski list? "Imam že druge časopise", je bil napogostejši odgovor (21 odst.); "Ni časa" (14 odst.); "V Dolenjskem listu ni nič zanimivega" (13 odst. vprašanih). "Finančne razloge" je omenilo 9 odst. anketiranih, 5 odst. jih ni navedlo nobenega razloga, za 4 odst. vprašanih pa časopis ni za mlade.

Vprašanje o tem, kaj berejo oz. katere časopise imajo naročene, sem zastavila tudi občasnim bralcem Dolenjskega lista, odgovori pa so bili zelo podobni onim za naročnike. Enako velja za vprašanje o malih oglaših, primerjava odgovorov med naročniki in občasnimi bralci pa kaže, da prvi male oglase objavljajo največ v Dolenjskem listu, drugi pa v Salamonovem glasniku.

OSKRBNIK - Oskrbnik hotela za pse Marko Bradač, na sliki skupaj s hčerko, je najraje v družbi svojih psov.

Kam s psi poleti

Hotel za pse je najbolj zaseden čez poletje

LOŠKA VAS PRI DOLENJSKIH TOPLICAH - V času dopustov se veliko ljudi sprašuje, komu naj zaupajo svoje štirinožne prijatelje. Takrat nekateri pomislijo na hotele za pse, a jih je na Dolenjskem zelo malo. Eden redkih je nekaj kilometrov od Dolenjskih Toplic, v Loški vasi.

Brata Marko in Matija Bradač s hotelom za pse marsikateri družini olajšata dopust in praznike. Zaposlena sta v G7, družbi za varovanje - sektor Dolenjska, ki se (med drugim) ukvarjata tudi z varovanjem psov.

Začel je Matija pred petimi leti, ko je bil vodnik službenega psa, nato pa je odprl hotel za pse. Tako imajo pri Bradačevih pod hišo pesjak za 15 psov, zasedenost pa je največja je v poletnem dopustniškem času, pa tudi med zimskimi počitnicami in med prazniki. Pse spustijo trikrat dnevno, čež dan dobijo večkrat svežo vodo, če so dolgodlaki, pa jih po potrebi tudi češejo. Za varstvo in skrb psa je potrebno odšteti od 500 do 1200 tolarjev na dan, odvisno od tega, kolikokrat na dan ga hrani in kakšno dodatno zahtevo lastnikov.

"Vsekakor želimo, da se psom bivanje v našem hotelu za pse ne spremeni veliko, zato se prilagodimo vsakemu posebej. Če je potrebno, ga imamo tudi v stanovanju," je dejal Marko Bradač in dodal, da je potrebno imeti za pse veliko časa, zato mu pri tem pomaga tudi žena.

A. JERNEJČIČ

Kronika PGD Žužemberk

Izšla ob 110-letnici

ŽUŽEMBERK - Ob 110-letnici gasilstva v Žužemberku so gasilci izdali Kroniko prostovoljnega gasilskega društva Žužemberk 1888-1998. V njej je uvodoma orisana zgodovina kraja, nato pa predstavljen razvoj društva.

Prosta požarna bramba Žužemberk je bila ustanovljena leta 1888 zaradi skrbi za premoženje in za varnost pred požari. V začetku svojega delovanja je društvo zgradilo shrambo za gasilsko opremo in orodje.

V letu 1938 so zgradili gasilski dom, ki je danes preurejen v sodobno stavbo za shranjevanje opreme in orodja ter prostor za zbiranje gasilcev. Danes je v Žužemberku sedež gasilskega sektorja Žužemberk, ki povezuje naslednja prostovoljna gasilska društva: Žužemberk, Šmihel, Križi, Reber, Ajdovec, Dvor in Hinje.

V zborniku je opisanih 22 občnih zborov, tekst pa je obogaten s skoraj stotimi fotografijami. V zaključku je naštetih vseh 92 članov PGD Žužemberk.

Kroniko je uredil Vlado Kostevc, pomagal pa si je s knjižico V senci žužemberškega gradu, izdano ob 50-letnici gasilstva v kraju in jo je spisal France Mrvar, največ pa s kroniko, ki je izšla ob 90-letnici GD Žužemberk in sta jo pripravila Janez Gliha in Srečo Kodre. Kroniko so natisnili v 500 izvodih, dobili pa jo bodo gasilci in pokrovitelji.

Po Sloveniji se v teh dneh vrsti kar nekaj obletnic gasilskih društev, a le redki se lahko pohvalijo s pregledno kroniko. Žužemberški gasilci želijo z njo poudariti tudi pomen tovrstnega delovanja.

A. JERNEJČIČ

BRALCEM V RAZMISLEK

Po sledovih nekega zločina

Vsi, ki vozijo pijani, so možni morilci

Od tistega četrta, ko sem v Dolenjskem listu objavil poročilo z gornjim naslovom, da je brezvesten voznik osebnega avtomobila iz novomeške okolice v zgodnjem jesenskem jutru blizu stavbe takratne uprave pokopališč do smrti povozil delavko, mater dveh malih otrok, ki je hotela na delo v bližnjo tovarno, je minilo že več kot 25 let. Nekaj mesecev kasneje je bil voznik zaradi dokazane krivde na okrožnem sodišču obsojen na daljšo zaporno kazen. Na javni razpravi ob izreku sodbe sem bil omenjen in "okregan" tudi jaz kot pisec prvega poročila o tragičnem dogodku. Sodnik je takrat dejal tole:

"Le zakaj morate novinarji pisati take naslove in hoditi kakor Izraelci pred ljudstvom z razvito zastavo?"

Predstavniku sodne oblasti ni bil všeč ostro napisan članek oz. njegov naslov, zaradi česar se je obregnil vame kot novinarja, ki je o zadevi poročal. Vsaj kakih 25-krat sem bil kot dolgoletni odgovorni urednik domačega pokrajinskega časnika obtožen zaradi "žalitev, je-manja časti in dobrega imena pa tudi ugleda" ali raznih drugih neresničnih trditev ter podobnih dejanj, zavoljo česar so posamezniki iskali pred sodiščem zadoščenje. Nikoli nisem bil zavoljo novinarskega dela obsojen.

Dogodka in gornjega naslova sem se te dni spomnil, ko je po mesecu dni veljavnosti novega prometnega zakona že prišlo do nepričakovanih dejanj. Brali smo, da so predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških pripravili Obrtni zbornici Slovenije, Gospodarski zbornici in avtoprevozniki. Kaže, da nekatere resno boljše določbe novega zakona o varnosti cestnega prometa predvsem glede alkohola in kazenskih točk.

Dolgi pet let (!) je trajalo, da so poslanci državnega zbora sprejeli prepotrebni zakon. Koliko življenj, nesrečnih družin in novih invalidov bi bilo

rešenih ali obvarovanih trpljenja in škode, če bi tak zakon država sprejela že pred leti! Po 6 tednih veljavnosti novega zakona je v Sloveniji precej manj smrtnih nesreč in telesnih poškodb. V prvih 2 tednih letošnjega maja so policisti ugotovili nekaj čez 7.300 cestnoprometnih prekrškov, lani v enakem času pa kar 34.290. Vozen v vinjenem stanju, ki povzroča največ nesreč in težkih poškodb, je bilo manj samo v prvih treh tednih, potem pa se je stanje marsikje že začelo vračati v staro prakso.

Ljudje na splošno ugodno ocenjujejo ostreje zahteve novega prometnega zakona. Nekaterim se zdijo ravno prave, prizadejim seveda "močno prestroke". Nekaj pa bo neizpodbitno držalo: nobenega smisla in potrebe ni, da bi še leta in leta samo z besedami vabili in prisilili udeležence v promet, naj vendarle spoštujejo predpise in naj nikar ne vozijo vinjeni.

"Našega človeka udari po denarnici, pa bo hitro razumel in spoštoval novi zakon!" pravi večina državljanov, ki hočejo biti varni na cestah in v prometu.

Dr. Janez Rugelj, eden vodilnih slovenskih psihiatrov na območju alkoholizma, je v Dnevniku 4. junija med drugim izjavil: "Človek, ki je urejen in odgovoren, vozi trezen. Kdor sede za volan vinjen, je neurejen, neodgovoren in je alkoholik ali psihopat... Psihopatom bi morali vzeti vozniško dovoljenje za vedno."

Kljub novemu prometnemu zakonu "alkoholični junaki" spet pogumno lezejo na ceste: vsak dan beremo o zasvojenih, ki vozijo v avtomobilih in na motorjih z 2 do 3,9 promila alkohola v krvi. Alkoholikom, ki niso ozdravljivi, bi država morala prepovedati, da sploh še kdajkoli v življenju sedejo za volan.

Poročila o nesrečah, ki jih zakrivajo vinjeni vozniki, bi zato kazalo tudi zdaj pisati z domnevo oz. trditvijo, da gre za zločin nad sočlovekom.

TONE GOŠNIK

DOLENJSKI LIST

Puščoba fasad na Glavnem trgu

Tam kjer stanujem, je moč spomladati opaziti, da gospe in gospodične presajajo lončnice, jih urejajo in z njimi domišljeno krasijo svoj bivalni prostor. Mnogo od teh cvetlic pa se znajde tudi na okenskih policah hiš, vseh barv so, največ je rdečih, pa tudi rumene, modre, vijolične niso redke na oknih sicer pustih belih pročelij. Neverjetno je, kako izrazito rože poživijo te v glavnem slabotne stavbarske dosežke iz pred nekaj desetletij, iz časa socializma. Rože na oknih so zato korektor, nekakšen kompenzator, so kot make-up na obrazu ženske.

Lepo je to opaziti tudi v teh dneh, ko morda rože najbujnejše cvetijo in jih gospe hitro zalivati. Ko bi le povsod imeli takšne gospe. Na novomeškem Glavnem trgu in v starem mestnem jedru nasploh je takih gospa žal premalo. Če nisem preveč nepozorno opazoval pročelij dvaintridesetih hiš na novomeškem Glavnem trgu, potem so rože dejansko postavljene le na policah treh hiš, od teh hiš je ena Rotovž, za katerega rože na policah gre morda zasluga celo moškemu, namreč gospodu Padevskemu. Pa to niti ni tako pomembno. Pomembnejše je, da je glavni mestni trg zelo puščoben. Rože bi ga gotovo vsaj nekoliko poživile. Novo mesto sicer ni niti tako veliko mesto kot München na Bavarskem, še manj pa tako bogato mesto, toda pri tem razmišljanju mi pride na um prav to mesto. Marijin trg v Münchnu, ki je nekakšen novomeški Glavni trg, je prostor, kjer se lahko vidi koliko lepote ustvarijo rože na okenskih policah hiš in kako te lepote sevajo na prostor trga. Na Marijinem trgu je nemalo rož, na eni polici so bolj bogate in bujne

kot na drugi, zdi se, kot da bi lastniki tekmovali med sabo, kdo zna lepše urediti rože na pročelju. In vsem to dobro uspe.

Kakšnemu arhitekturnemu čistunu bi se morda rože na oknih zdele nepotrebna šara, kar je včasih lahko res, toda to je lahko res le pri največjih arhitekturnih dosežkih, ki bi jim vsak dodatek, četudi dodatek vedno po sebi lepega produkta narave, bolj škodil kot koristil. Stavbe na muenchenskem trgu so lepe, predvsem pa primerno oskrbljene, vzdrževane, in tudi rože njihovi podobi prav nič ne škodijo. Hiše na novomeškem Glavnem trgu sicer niso prav nobeni arhitekturni biseri, pa tudi bore malo skrbi jim je posvečene. So zelo povprečni arhitekturni dosežki preteklosti, seveda pa vredni za naš prostor in za naš sedanji čas kot usedlina preteklosti, kot dediščina naših prednikov. Glavni trg pa je zanimiv, a danes nekoliko puščoben.

Sicer je vprašanje, kdo naj bi poskrbel; lastniki hiš oz. stanovalci le-teh, turistična zveza ali občina. Najlepše bi bilo, če bi bil to interes vseh njih. In če že lastniki stavb na trgu ne morejo kupiti rož, pa naj to zanje stori vsaj občina na pobudo turistične zveze. Tako bo vsak storil nekaj, turistična zveza bo dala pobudo, občina bo rože kupila, stanovalci pa jih bodo postavili na okna in zalivali. To bi bila harmonija.

Rože res niso pretirano draga stvar, še najmanj lončnice, ki ponavadi visijo z okenskih polic, zato lahko upamo, da bomo vsaj drugo leto ugledali prijetnejšo podobo novomeškega trga in starega mestnega jedra.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

NAŠE KORENINE

Od Kapel do Murmansk in Marseilla

Človeško življenje je kot milni mehurček, ki ga s slamicami napihnejo otroška usta, da ga potem veter nosi sem in tja. Tudi slovenski fantje med drugo svetovno vojno so bili taki mehurčki. Ene je Hitlerjev veter zanesel celo tja v Murmansk, da so bili izpostavljeni globokemu mrazu daljnega severa in krogom ruskih ostrostrelcev. Bili so res kot milni mehurčki, kajti ko ga je v tistem mrazu predrila ostrostrelčeva krogla in je iz telesa odtekla toplota, ranjencu ni bilo več pomoči.

Danes ima Murmansk sumljiv sloves. Iz poročil lahko zvemo, da je postal simbol za sovjetski gospodarski in vojaški polom. Kraj, ki izžareva radioaktivno smrt. V njegovo pristanišče so Rusi zvelikli odraščajočo ladje, da so jih pogon in kupi drugih slabo zaščitene jedrske odpadke na obalah Barentsonovega morja. Čas pa je neumljen gospodar in pripravlja sceno za ekološko katastrofo svetovnih razsežnosti. Še predno pa se je ta kraj črno zapisal v zavesti svetovne javnosti, ga je z odporom preklel vsak slovenski fant, ki ga je tja zanesla kruta usoda.

V ta nesluteno samotni in mrzli kraj je Hitler poslal svoj 137. regiment, z njim pa en bataljon slovenskih fantov, ki jih je mobiliziral na Štajerskem in Gorenjskem. Med mobiliziranci je bil tudi Drago Vidmar iz Kapel pri Brezicah. Drago se je rodil kot prvi otrok trgovcu in gostilničarju Karlu Vidmarju in njegovi ženi Jožefi, doma iz Rautnerjeve gostilne na Svetih Gorah nad Bizeljskim. Mladost je preživel doma in kadar je bilo treba, zagotovo pa ob vsakomesečnih semanjih dnevih, ko se je v Kapelah zbral veliko domačinov in tudi okoličanov ter Hrvatov z onkraj Sotle, je pomagal v domači gostilni in trgovini. Njegov oče je bil med prvo vojno avstrijski vojak. Druga je ob večerih pripovedoval o doživetjih na tirolski fronti, o visokih snežnih zametih in o strupenem mrazu, ki je grizel vojake do kosti. Očeta iz svojih kreppljev ni spustil do konca. Prinesel ga je s sabo domov, da se je zvijal v bolečinah, in ko so nekoč postale neznosne, jih je končal z vrvo. Za njim je ostala vdova Jožefa z otrokoma Dragom in Sonjo. Drago je potem odšel za vajenca k trgovcu Petru Setinatu v Sevnico.

Ko je Hitler zbral vojake za fronto, mu je bilo devetnajst let. Vtaknil ga je v uniformo in ga poslal na mrzli sever. Tam je bil mraz še hujši kot tisti, ki je med prvo vojno zvijal očeta. Pa tudi z Rusi ni bilo igrice. Od pozne jeseni leta dvainštrideset do septembra leta štiriinštrideset so branili položaje pred ruskimi naleti. Slovenski fantje so bili dvojni ujetniki: spredaj ruska fronta in ledena smrt, zadaj nemške krogle in ledena smrt. Druge možnosti ni bilo. V tem peklu jih je veliko za vedno ostalo. Potem se je le posvetilo malo upanja. Finska, ki je prej skupaj z Nemci

napadla Sovjetsko zvezo, je spremenila stran in ostanek nemške vojske je pričel dolgotrajni umik preko Norveške in Danske, da bi se v Franciji utrdil na novih položajih proti protirajočim zaveznikom.

V bližini Pariza je januarja petinštridesetega leta Drago s peščico preživelih slovenskih fantov prišel v angleško letališče in vojskovanje je bilo zanj konec. Zavezniki so ujete nemške vojake internirali v bližini Marseilla, jih sortirali po nacionalnosti in jih poleti istega leta razposlali domov. Tako je Drago po treh letih pekla spet ugledal domače Kapelke.

In v Kapelah se vročega julijskega dopoldneva skoraj triinštrideset let pozneje pogovarja o njegovi nepriljubljeni odisejki do obal mrlega Barentsonovega morja pa do toplega Mediterana na jugu Evrope. Tukaj v Kapelah pa je duša svobodna. Res ni več slavnih kapelskih sejmov, ki so krojili vsakdan tisti čas, ko je bil Drago še mlad, a božji hrami, po katerih je kraj dobil ime, še stojijo. Tudi Marijina cerkev zraven starodavne Vidmarjeve gostilne je še tam. Marija na jezeru so jo včasih imenovali, menda zato, ker se je svojčas vse tja do Sotle in čez raztezalo jezero, ki so ga ljudje sčasoma izsušili.

Vidmarjeva rodbina je v te kraje menda prišla neke s Primorske. Ukoreninila se je tukaj in zaživela s krajem, saj je bil tisti, ki je imel gostilno in trgovino, in to še poleg farne cerkve, vedno duša kraja. Obe svetovni vojni sta življenje Vidmarjevih vrgli iz tira. Prva je poglajala Karla na tirolsko fronto in pozneje v smrt, druga njegovega sina Drago daleč v svet. Tudi domačiji ni prizanesla. Takrat so Nemci prebivalce Kapel izganjali in na njihove domove naseljevali Kočevarje. Ko je gospodinja Jožefa zvedela za njihovo namero, se jim je s hčerko Sonjo umaknila v Pišce in tam počakala, da so se razmere uredile. Po vojni je gostilna še delala nekaj časa, potem pa zamrla. Sredi osemdesetih let jo je spet obudila k življenju Marija, Dragova hčerka. Njena Mati Alojzija pripravlja okusen golaž iz jelenov, ki se pasejo v ogradi za hišo. Tako so se okoli Vidmarjeve domačije zopet pričeli zbirati ljudje. Res da jih ni toliko kot včasih na tistih kapelskih sejmih, zato pa prihajajo bolj pogosto.

Kmalu po vojni se je Drago poročil z Alojzijo, ki jo je poznal še iz učnih let v Sevnici, predno ga je Hitler poslal na tisto dolgo in nevarno pot. V zakonu sta se jima rodila sin Drago in hčerka Marija, ki sta jima dala vnučki Karlo in Leo. Zgodba s srečnim koncem, bi človek rekel olajšano, če ne bi vedel, da je še mnogo drugih zgodb z drugačnim koncem, ki pa ne bodo nikoli napisane. Tega se zaveda tudi Drago. "To je kolo sreče, veste!" pravi in s pogledom hvaležno ob jame gostinski lokal z velikim Prešernovim portretom na steni. TONE JAKŠE

ZASEBNO OBRTNIŠTVO

Albinino plemenito srce

Dandanes, ko se vsem tako zelo mudi in ko mnogi hlepijo le po denarju, je pravi balzam za dušo, če človek poseduje v delavnici, v kateri Albina Butala iz Črnomlja izdeluje in popravlja usnjeno galanterijo. Za vsakega si vzame čas, za katerega pravi, da za njo ni izgubljen in ga pozneje nikoli ne pogreša. V zadovoljstvo ji je, da lahko ljudem na kakršen koli način pomaga iz zadrege.

Delavnico, v kateri je očitno, kot pravi Albina v šali, nekakšno pozitivno sevanje, je odprla v domači hiši pred sedmimi leti. Že precej prej pa je, ne da bi imela kakršne koli načrte, dejala sinu: "Veš, v tem prostoru bo nekoč delavnica, pa četudi šivam samo zadrege. Za kruh si bom že zaslužila."

Sin je samo zamahnil z roko, kajti takrat je še delala v čevlarskem podjetju Planina, ki pa mu je šlo bolj slabo. Zato so štiri delavke poslali na delo k Pavlu Mikložiču v Jankoviče pri Adlešičih. In ko nekega dne zaradi visokega snega ni bilo avtobusa in so se peš odpravile na nekaj kilometrsko pot proti Črnomlju, so druge robandile nad svojo usodo. Albina pa je delala načrte. Dala je odpoved v Planini, skoraj hkrati pa sta - ne da bi to vsi skupaj vedeli prej - ostala brez službe v Beltu tudi Albinin mož in sin.

Tako ji pri najboljši volji ni preostalo drugega, kot da uresniči svojo napoved ter v pritličju hiše odpre delavnico. Ker se je izučila za šiviljo, v Planini pa je delala zaščitne čevlje, se je vedno bala, da še nima dovolj izkušenj in da njeni izdelki niso dovolj dobri za stranke. "Ko so začele prihajati prve stranke, sem se jih, povedano po pravici, bala. Strah me je bilo priti v stik z ljudmi, hkrati pa sem bila zelo kritična do svojega dela in neprestano se mi je zdelo, da ni dovolj dobro," se Albina spominja svojih začetkov zasebne obrtnice.

Toda stranke, ki so prihajale k njej vse pogostejše, so potrjevale, da so zadovoljne z njenim delom. Na srečo so ji takrat, kot tudi še danes, stali ob strani tudi mož in oba sinova. Tako se je kot cvet v pomladnem jutru začela odpirati ljudem, s prijazno besedo pa si jih je kmalu veliko pridobila na svojo stran. A Albine niso zgolj be-

se, ampak je znana tudi po delih, ki niso zapisana v njenem obrtnem dovoljenju in ki ji jih tudi sicer ne bi bilo potrebno opravljati. Čeprav je delo eno, srce pa drugo, Albina tega ne more ločevati. Svoje humanitarno delo, ki je pravzaprav njen konjiček, namreč tesno povezuje s poklicem.

Butalatova sicer po naročilu izdeluje usnjene torbice in nahrbtnike, vendar ima velikokrat več opravka s popravili kot s šivanjem novih izdelkov, bodisi da zamenjuje zadrege, podloge na jaknah

koli namreč ne pride praznih rok, a tudi oni se ji oddolžijo. Pri tem ji pomeni največ njihova iskrena otroška hvaležnost. Velikokrat se ji pridejo zaupat otroci. Marsikateriga pot iz šole najprej zanesse v njeno delavnico, da mu zašije šolsko torbico, ki se je strgala v njegovem neenakem boju z vrstniki. Tako skrivnost o neprijetni nezgodi ostane le med njima in nikoli ne pride na ušesa staršem. Velikokrat pa obišče tudi starejše, saj se dobro zaveda, kako so potrebni predvsem tople besede.

Albina Butala pri stroju za šivanje usnja

ali popravlja torbe. Vse bolj spoznava, da je veliko ljudi v denarnih stiskah, zato si ne morejo privoščiti nič novega. Komaj zberejo skupaj drobiž za popravilo, marsikdaj pa tudi tega ni dovolj. Ko je nekoč ena od mam prišla po popravljene šolske torbe, je Albina takoj spoznala, da bo težko plačala, čeprav znesek ni bil velik. Dejala ji je, da bo že poravnala račun, ko bo imela denar, ali pa naj takrat zanj raje kupi otrokom kruh. Mati je odšla z olajšanjem, Albina pa je premišljevala, ali je imela sploh dovolj denarja, da bi lahko nahranila otroška usta. "Preprosto ne morem zaračunati, če vem, da bi morda človeka spravila še v večje težave. Meni pa je bolj kot plačilo v zadoščenje misel, da sem lahko pomagala," pravi Butalatova, ki je še posebej priljubljena pri otrocih.

Redno obiskuje učence črnomaljske osnovne šole s prilagojenim programom, ki jo pričakujejo tako težko kot dedka Mraza. Ni-

METLIČANI V WAGNI - V program pobratenja med občinami Ronki Wagner in Metlika sodi tudi izmenjava otrok med poletnimi počitnicami, ki jih organizira Občinska zveza prijateljev mladine Metlika. Letos je bilo gostiteljica občina Wagner. V sedmih julijskih dneh je poleg italijanskih gostilnic tudi 10 otrok iz metliške občine, spremljala pa jih je Marjetka Šver. Spletle so se nove prijateljske vezi in kar težko je bilo ob slovesu preobčinsko hišo, od koder je tudi naš posnetek. Naslednje leto bo otroci občin Wagner in Ronki gostila občina Metlika. (Foto: Vladka Škof)

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Slovenija uvaja

DDV

DAVEK NA DODANO VREDNOST

DAVČNE STOPNJE

Prednosti ene same davčne stopnje

Četudi prevladuje mnenje, da je sistem davka na dodano vrednost glede na njegove značilnosti, najbolj učinkovit ob enotni in le eni stopnji, države Srednje in Vzhodne Evrope iz političnih razlogov, to težko uveljavijo. Na podlagi teoretičnih izhodišč za DDV je torej najprimernejša uporaba ene same davčne stopnje, saj se z eno samo stopnjo ohranja nevtralnost DDV kot transakcijskega davka, ki zato ne vpliva na odločitve ekonomskih subjektov in na odločitve potrošnikov. Z eno samo davčno stopnjo so tudi stroški pobiranja davka zmanjšujejo, in sicer tako pri nadzornih organih kot tudi pri zavezancih. Večje število davčnih stopenj povečuje tudi možnost davčnega izogibanja in davčnih utaj. Pri uvajanju DDV smo torej priča nestrinjanju med teoretiki davka na dodano vrednost in parlamentarnimi (političnimi) pobudami, ki v večini držav zagovarjajo dve stopnji - višjo in nižjo. Z nižjo stopnjo je ponavadi obdavčeno blago, kot je hrana, zdravila, knjige, časopisi in revije, javni transport itd...

Uporaba nižjih stopenj izhaja iz argumentacije, da se z eno samo stopnjo povečujejo obremenitve prebivalstva v nižjih dohodkovnih razredih. Vendar je potrebno poudariti, da tudi nižja stopnja ne povečuje koristi prebivalstva v nižjih dohodkovnih razredih, saj zaradi večjega povečanja cen pri proizvodih, ki so obdavčeni z višjimi stopnjami, pride do navzkrižnega subvencioniranja porabe

proizvodov, obdavčenih z nižjimi stopnjami. Precejšnjo nevtralizacijo davčnega bremena, ki ga nosijo socialno šibkejši sloji, pa je mogoče doseči z uvedbo trošarin na blago, ki ga sorazmerno več trošijo prebivalci iz višjih dohodkovnih razredov.

Splošna in znižana davčna stopnja

V skladu s smernicami EU se splošna davčna stopnja določi v odstotku od davčne osnove in mora biti enaka za blago in za storitve. Splošna stopnja ne sme biti nižja od 15%. Države članice lahko uveljavijo tudi eno ali največ dve stopnji, ki sta nižji od splošne davčne stopnje. Znižana stopnja ne sme biti manjša od 5% in se lahko nanaša le na kategorije blaga in storitev, ki so določeni v dodatku H k šesti smernici EU. Višina splošne stopnje je po posameznih državah EU različna in se giblje med 15 do 25%, v vzhodnoevropskih državah pa od 18 do 25%.

Predloga zakona predvideva dve davčni stopnji - splošna 19% in znižana 8%

Predlagatelj zakona o DDV je v predlogu predvidel dva davčni stopnji. Splošna stopnja je v višini 19%. Po tej stopnji se DDV obračunava in plačuje od vsakega prometa blaga in storitev in uvoza blaga, razen od prometa blaga in storitev, za katerega je v predlogu zakona določeno, da se ne obračunava in plačuje DDV, ter od prometa blaga, storitev in uvoza blaga, za katerega je predpisana nižja davčna stopnja.

Ob določitvi prometa blaga in storitev, ki so obdavčeni po znižani - 8% davčni stopnji - je predlagatelj zakona izhajal iz dodatka H k šesti smernici EU, ki določa, katero blago oziroma storitev se lahko obdavčuje z znižano davčno stopnjo. Pri tem je bilo osnovno izhodišče, da se z znižano davčno stopnjo obdavčujejo dobave blaga in storitev, ki se v načelu štejejo za življenjske potrebščine v širšem smislu. Predlog zakona tako predvideva znižano stopnjo za hrano, proizvode kmetijstva in ribištva, prehrano za živali, dobavo vode, za zdravila in medicinsko opremo ter tehnične pripomočke, ki so običajno namenjeni za lajšanje in zdravljenje nezmožnosti, za izgradnjo stanovanj, javne prevoze potnikov in blaga, za uporabo športnih objektov, za pogrebne storitve itd... Z vidika ohranjanja nacionalne identitete pa se po znižani stopnji plačuje DDV od knjig, avtorskih pravic in storitev s področja književnosti in umetnosti ter avtorskih pravic s področja znanosti, umetniških predmetov, zbirk in starin, vstopnic za razstave, kinematografske in glasbene prireditve. V skladu s smernico EU mora znižana stopnja še vedno omogočati normalen odbitek vstopnega DDV, kar pomeni, da mora biti predpisana v taki višini, da davčni zavezanci, ki opravljajo promet blaga in storitev po znižani stopnji, običajno ne prejmejo povračila DDV.

V nadaljevanju: Oprostitve od plačila davka na dodano vrednost

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

vas vabi v času od 3. do 14. 8. 1998
na razprodajo zaradi prenove salona,
in sicer med 8. in 19. uro, v soboto pa od 8. do 12. ure.

- Razstavni artikli iz salona
- Izvozni program kopalnih in tuš kadi Kolpa san
- Opuščeni kuhinjski pomivalniki Kolpa ker
- Masažne kabine
- Velik izbor keramičnih ploščic in sanitarne keramike
- Sanitarne armature Armal, Unitas in Crisam kopalniška galanterija in keramika (vse za kopalnico)

Prodajni pogoji:
Popust do 50 odst. za izvozne in opuščene modele ter opuščene barve.
Možnost nakupa na več obrokov brez obresti.

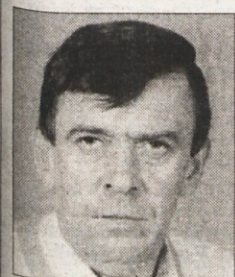
Tel. 068/59-492, 58-273

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila
pogrebnih stroškov, imajo pri celotni
storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in
v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je nenadoma
zapustil naš dragi mož, brat, stric in
boter

**JOŽE
ZUPANČIČ**

iz Birčne vasi 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje,
pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem
številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g.
Mraku za lepe besede ob slovesu ter družinam Čaval in Kočar
za vso pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Srce je tvoje dalo vse kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.
Spomini nate še živijo,
zdaj solze naše tvoj grob rosijo.

Ravno na svoj 52. rojstni dan nas je
zapustila naša draga žena, mama,
stara mama, hči, sestra in teta

**FRANČIŠKA
ZABUKOVEC**

iz Žalovič 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem,
ki so pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala
g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena
hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

**JANEZA
BANOVCA**

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem in sosedom za izraze sožalja, vence, cvetje in
darovane sveče. Hvala tudi Zvezi borcev za poslovljni govor
in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji
poti.

Žalujoči: žena Milka, otroci Milan, Ivan in Darinka z družinami

Minevanje

Preteklost so prehojene doline,
med griči prepoznavna sled iskanja,
v človeško bit zapisana spoznanja,
da vse, kar se zgodi, dokončno mine.
Prihodnost je brezpotje do planine
po slutenih poteh pričakovanja,
je negotov korak premagovanja

neznane, neprehojene strmine.
Sedanjost je zgoščena v ta trenutek,
ki, ko se ga zavem, zdrsi že mimo,
zaznamovan kot dober, slab občutek.
Le hip za tem je to, kar si želimo.
Bo hip, ki bo sledil, še moj trenutek?
V tem negotovem upanju živimo.

JANEZ JEŠTOVSKI

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice,
prababice, tašče, tete in botre

**URŠKE
GORNIK**

iz Grmovelj 23, Škocjan

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in
prijateljem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in za sv.
maše. Hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti.
Posebna hvala g. Zrimu za njegove obiske na domu in lepo
opravljen obred ter Petru Blatniku za organizacijo pogreba.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Mogla umreti ni stara Sibila,
da so prinesli ji z doma prsti,
ena se tebi je želja spolnila,
v zemlji domači da truplo leži.
(F. Prešeren)

V 76. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga žena, sestra in
teta

**MARIJA
KONDA**
roj. Gorenc

Vsem, ki ste pokojnici kakorkoli pomagali pri njeni bolezni,
se iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem, ki ste ji poklonili
cvetje, sveče, darovali za sv. maše in ostalo in jo s
spoštovanjem pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala
gospodu župniku za lepe besede in opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila
draga žena, teta in svakinja

**MARIJA
ZUPANČIČ**
roj. Drenik

s Hmeljiča pri Mirni Peči

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče ter za sv.
maše. Še posebej se zahvaljujemo Internemu oddelku Splošne
bolnišnice Novo mesto, g. župniku za lepo opravljen obred,
pevcem pevskega zbora Šmihel ter Pogrebni službi Oklešen.
Hvala govornikom sosedki Štefki ob slovesu pred domačo hišo
in Staretovi ob odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi,
jo pospremili k večnemu počitku in se je boste kakorkoli
spominjali.

Žalujoči: mož France, družina Kos

ZAHVALA

Srečna naša je bila družina,
ko za nas tako lepo si ti skrbel,
z dobrim srcem, s pridnimi rokami
si dal nam, kar si imel.

Po kratki, a težki bolezni nas je v 67.
letu starosti nenadoma za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, stari ata,
tast in svak

**NIKO
BADOVINAC**
iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in pokojnemu
darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili
na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo sosedom
za pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.
Ljubil si življenje, polje in dom,
vendar brez slovesa
zapustil si svoj dom.

Mnogo prezgodaj in nepričakovano
nas je zapustil naš dragi mož, oče,
stari oče, brat, stric in svak

**ANTON
KRAŠEVEC st.**

borec Gubčeve brigade
Jelše 7, Otočec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za ustne in pisne izraze sožalja,
darovano cvetje, vence in sveče ter spremstvo pokojnega na
zadnji poti. Hvala g. župniku, godbi na pihala, g. Riflju za
poslovilne besede, Tovarni zdravil Krka, Labodu, pevskeemu
zboru Šmihel, nosilcem prapora ter Zvezi borcev.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Slavček med trnje
se je zganil in zapel,
bel cvet divje rože
je zakraval.
(Kosovel)

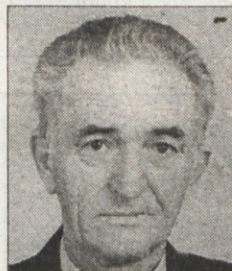
Kruta usoda nam je v 71. letu starosti
iz naše sredine vzela drago ženo,
mamo, staro mamo in prababico

**MARIJO
PRIBANIČ**

roj. Križe
iz Občic 20

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in
znancem, podjetjem GG Podturn, Krki Zdravilišča Dolenjske
Toplice, Televiziji Novo mesto, Protektu, d.o.o., Novo mesto,
TETO Ljubljana, ki so nam v težkih trenutkih pomagali,
izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč.
Zahvala tudi g. Jožetu Muhiču za ganljiv govor, ekipi
reševalne postaje, pevcem, trobentaču, g. kaplanu za molitev,
g. župniku za opravljen obred in Pogrebni službi Oklešen.
Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, dedek,
brat in stric

**VALENTIN
FILIPOVIČ**

iz Meniške vasi 11
pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in
vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za
sv. maše. Hvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred,
pevcem za zapete pesmi ter Pogrebni službi Oklešen. Še
enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je nenadoma
zapustila draga žena, mamica, sestra,
svakinja, teta in snaha

**LJUBICA
ŠPRAJČER**
roj. Barič

iz Črnomlja, Moše Pijade 2

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem
in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam
izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter nam stali
ob strani in pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Še
posebej se zahvaljujemo sodelavkam Beti Črnomelj,
govornikom ge. Sandri Ružič in g. Marjanu Hadjurju, g.
kaplanu za lepo opravljen obred in pevkam iz Doblič za zapete
žalostinke ter za zaigrano Tišino.

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi in jo bomo pogrešali

tedenski koledar

Četrtek, 6. avgusta - **Ljubo**
Petek, 7. avgusta - **Kajetan**
Sobota, 8. avgusta - **Miran**
Nedelja, 9. avgusta - **Janez**
Ponedeljek, 10. avgusta - **Lovrenc**
Torek, 11. avgusta - **Suzana**
Sreda, 12. avgusta - **Klara**
LUNINE MENE
8. avgusta ob 4.10 - ščip

kino

BREŽICE: 6. in 7.8. (ob 19. uri) črna komedija Pasji dnevi.
ČRNOMELJ: 6.8. (ob 10.30) ameriška risanka Anastazija. 7. in 8.8. (ob 21. uri) ameriška kriminalna Divje strasti. 9.8. (ob 21. uri) ameriški film Dobrodošli v Sarajevu.

film

• **DIVJE STRASTI**, erotični triler (Wild Things, 1998, ZDA, 115 minut, režija John McNaughton)
Jep, že uvodna špica, ki razgledniško razkriva dekadentno lepoto močvirja Glensdale na Floridi, kjer mgoli krokodilov, kač, mrčesa, in kjer je komaj dve leti nazaj čofnilo letalo s sto potniki, ki so že dolgo dobro prebavljene člene v verigi tamkajšnje ekosisteme, ja, že čisto prvi kadri so zelo zelo odgovorni. Napovedujejo "mucho" seksi, poten in hoten ter seveda trilerko strahoten film. Divje strasti so odlični predstavnik svojega žanra, ki ga sicer bolje poznamo pod šifro film noir. Definicije slišijo na besede kot so seks, morbidnost, zločin, senzibilno, elegantno in strogo konspirativno. Ja, tu dobite vse tisto, kar vam običajno dozirajo tako zelo naravnost v fris, da teh reči sploh nihče več ne jemlje zares.
V zelo snažnem mestecu na zelo snažni gimnaziji uči snažni lepote in lokalni porivač št. 1 Matt Dillon. Z Dillonom flirta večina dijakin, dve pa sta z njim bolesto zasvojeni. Premožna in zelo zelo seksualista Denise Richards ga obtoži posilstva, kmalu stori enako še zadrogirana sošolka, kakopak je tudi ta na moč fukantna - Neve Campbell, ki se je spomnite kot eno od junakinj

DOBREPOLJE: 9.8. (ob 15. uri in 20.30) ameriška komedija Gospod Magoo.

GROSUPLJE: 7.8. (ob 20. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

KRŠKO: 6.8. (ob 18. uri) in 7.8. (ob 20. uri) komedija Skrivnostno plemo. 8.8. (ob 20. uri) in 9.8. (ob 18. uri) romantična komedija Želim si te.

METLIKA: 7.8. (ob 21. uri) ameriški film Dobrodošli v Sarajevu. 9.8. (ob 21. uri) ameriški erotični film Divje strasti. 12.8. (ob 10. uri) ameriško-angelska komedija Mr. Bean.

NOVO MESTO: Od 6. do 12.8. (ob 19. uri) komedija Škratje. Od 6. do 12.8. (ob 20.30) drama Titanik.

RIBNICA: 8.8. (ob 22. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

VELIKE LAŠČE: 8.8. (ob 20. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

teve Mize za pet in kot zvezdo prvega dela neogrozljive Krik. Premožno mamo Therese Russel obtožba hudo razbesni, saj se je Matt nekoč dajal dol tudi z njo, zato ga toži. Ko že kaže, da bo Matt za vse življenje ob kariero, se Neve zlomi in prizna, da sta blefurali. Vsaka s svojo zamero, prva zato, ker je ni dal dol, druga pa je jezna, ker je ni spravil iz doma za mladoletne prestopnike. Matt toži mamo in "skešira" orto visoko dediščino, ki bi jo mala dobila šele po maminu smrti. Zdaj pa povejte, kam pes taci moli? Vsekakor odgovor tiči obupno daleč od te zgodbe, pravzaprav križari nekje po Karibih, na kodiranem računu pa ima več sedemdesetletnih zelenih cifr.

Divje strasti izjemno umno premetujejo adute, ki jih non stop, celih 115 minut, vlečejo iz rokava, na mizi pa so začuda vedno boljše karte. Res, v zadnji ponudbi slovenskih kinematografov redek pojav. Pravzaprav nas vsakih deset minut tako močno nategnejo, da se človek sploh ne more zbrati, da bi preprečil naslednji nateg. To je pameten film, ki ima toliko twistov, kolikor je poz med seksom Matta in Denise in Neve. Te le zaslužitimo, toda nikoli jih čisto dobro ne vidimo. Dajo nam vedeti samo, da bodo poredni in se bodo imeli hudo fajn. Toda saj veste, dva sta družba, trije pa so že gužva. Priporočamo, da sledite že tolikokrat preverjenemu in vsakič znova zanemarljenemu Hitchcockovemu ključu: storilec je običajno eden, predvsem pa je to oseba, ki bi ji to pripisal zadnje. **TOMAŽ BRATOŽ**

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR Štajer, 18 KM, s kosilnico, ohranjen, prodam. ☎ (061) 372-619. 3022
KABINO ZA traktor Zetor, ovce za nadaljnjo rejo, cirkular za BCS in harmoniko c.f.b in b.es.as, prodam. ☎ (068) 67-003. 3073
IMT-jev trobojni plug, premični, 13 na 14 col, prodam. ☎ (068) 76-294. 3028
NOV TRAKTOR CARARO prodam. ☎ (068) 30-305. 3064

KUPIM

ZAPUŠČENO kmetijo na samem ali parcelo kupim. ☎ (068) 341-162, (041) 693-239.
MANJŠO kmetijo na Dolenjskem ali v Beli krajini kupim. ☎ (068) 324-566. 3036
DELNICE Nacionalne finančne družbe, NFD 1, kupim po ceni 220 SIT/delnica. ☎ (068) 83-442. 3037
HLODOVINO odkupujemo. Plačilo v 15 dneh. MARKT, d.o.o. ☎ (068) 324-244. 3049
DELNICE ugodno odkupim. ☎ (068) 324-297. 3065
STAREJŠI OBJEKT za možnost preureditve v trgovino kupim. Lokacija je zaželjena ob prometni cesti. Ponudbe pošljite na fax (064) 691-610 ali ☎ (064) 691-444. 3068
DELNICE Telekom, Žita, Pivovarne Laško in Pivovarne Union, Arkade in ostale ugodno odkupim. ☎ (041) 669-221. 3091
IZKOPAČ za krompir za traktor Tomo Vinčević 18-22 KS kupim. ☎ (068) 70-207. 3023
BCS 715 za rezervne dele kupim. ☎ (0608) 34-986. 3038

MOTORNIA VOZILA

CLIO, letnik 95, ugodno prodam. ☎ (068) 321-408, po 20. uri. 3020
DAEWOO TICO, letnik 1997, prvi lastnik, prodam za 697.500 SIT. ☎ (068) 24-791. 3044
R4 poceni prodam. ☎ (0608) 70-208. 3051
DAIHATSU APPLAUSE 1.6 LI, letnik 1990, 52.000 km, prvi lastnik, kovinsko sive barve, garažiran, poceni prodam. ☎ (064) 221-624. 3055
YUGO 45, letnik 1986, prodam, reg. do 5/99. ☎ (068) 20-344. 3056
Y-55, letnik 1991, registriran do 7/1999, prodam. ☎ (068) 26-507, (041) 717-165. 3057
ŠKODA FELICIA, letnik 1995, 52.000 km, bele barve, prodam. ☎ (068) 58-476, 58-402. 3058
SAXI 1.1 i, 10/96, 12.000 km, 5 vrat, CZ, kovinska barva, zračna blazina, radio, prodam za 1.200.000 SIT. ☎ (068) 371-740, po 16. uri. 3094
126 P, letnik 1986, registriran do 3/99, vino šmarico in 2 termoakumulacijski peči, prodam. ☎ (068) 65-012. 3078
JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. ☎ (068) 65-476. 3088
TIPO 1.6 SX, letnik 1995, kovinsko moder, 26.000 km, garažiran, registriran do 6/1999, prodam. ☎ (068) 60-440. 3087
126 P, registriran do 5/1999, prodam za 45.000 SIT. ☎ (068) 41-521. 3047
CITROEN AX 1.1 I CABAN, temno moder, letnik 11/1993, 62.000 km, dobro ohranjen, redno vzdrževan, servisna knjižica, radio, prodam, cena po dogovoru. ☎ (068) 323-377. 3058
126 P, letnik 1988, ugodno prodam. Mali Slatnik 1, 8000 Novo mesto. 3082
GOLF 1.4 CL, letnik 1993, prodam. ☎ (068) 44-784. 3074

AKCIJA SUZUKI BRILJANT

SWIFT
že od 1.400.000 tolarjev
BALENO
že od 1.900.000 tolarjev
SAMURAI
že od 2.000.000 tolarjev
VITARA
že od 2.800.000 tolarjev

• **Dragoceno darilo za vso družino + moped Tomos**

- bogata oprema
- 3-letna garancija
- ugoden kredit
- 1 - 5 let TOM + 5,5 %
- ugoden leasing

s preostankom vrednosti

Pooblaščen trgovci in serviser
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

SUZUKI SWIFT 1.3 GL, 5 vrat, rdeč, redno servisiran, letnik 1994, prevoženih 78000 km, dodatno opremljen, kot nov, prvi lastnik, prodam. Jože Plantan, Koroška vas 25/a, ☎ (068) 89-774. 3053

GOLF JXD, letnik 1988, rdeč, registriran do 7/99, prodam. ☎ (068) 42-607. 3043

BMW 316, prvi lastnik, letnik 1992, 86000 km, nikoli karamboliran, prodam. ☎ (068) 326-270. 3063

POSEST

VIKEND, bivalni, opremljen, takoj vseljav, v Straži, prodam. ☎ (041) 625-280, popoldan.

VINOGRAD blizu Novega mesta v Ljubnu pri Uršnih selih, pri Marofu, prodam. Cepljena trta, starosti 12 let, asfalt, elektrika, telefon, možna gradnja. ☎ (061) 662-392.

VEČ ZEMLIŠČ na Planini pri Raki prodam. To so njive, travniki, parcele za vinograde ib postavitev vikendov, vse ob asfaltni cesti. Na parcelah sta elektrika in vodovod. Cena je zelo ugodna. ☎ (068) 42-601. 3066

TRAVNIK, primeren za vikend, nad progo, Rožanc, prodam. Informacije na ☎ (068) 52-542.

V KRMELJU prodam novo hišo, že delno opremljeno, primerno tudi za obrtništvo. ☎ (0608) 84-552. 3026

675 m² zemlje, primerna za postavitev brunarice, prodam. ☎ (068) 65-208. 3042

V OKOLICI Mirne Peči prodam kmetijsko zemljišče v izmeri hektar in pol (15.160 m²). Parcelo sestavljajo travnik, njiva, gozd in vinograd. Informacije na naslovu: Lidija Gašperič, Gor. Podboršt 22, 8216 Mirna Peč.

TREBNJE, 2 km izven, novejša hiša, vsi priključki, velika terasa, urejena okolica, velikosti 7,5 x 11,5, prodam. Cena 20.000.000 SIT. ☎ (068) 44-863. 3021

PRODAM

OPAŽ, smrekov, suh, z dostavo, II. klasa 540 SIT, I. klasa 720 SIT, in talni pod po 1250 SIT prodajamo. ☎ (063) 451-082. 2826

LEPO izdelane gajbe za jabolka, krompir prodam. ☎ (068) 24-761. 3029

PREŠO za grozdje (120 l), unikat, prodam. Cena po ogledu. ☎ (068) 59-034. 3045

KALANA bukova drva prodam. ☎ (068) 25-486. 3054

DOBRO rdeče vino prodam in kupim suho seno. ☎ (0609) 637-277. 3062

KAMEN: Pohorski škrljavec, naraven, različnih barv in debelin. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎, fax (063) 751-003 ali GSM (041) 621-478. 3070

LES: stenski opaž, brune, ostrešja, late, talni pod, rezani les. Nudimo prevoz. ☎, fax (063) 754-003 ali GSM (041) 621-478. 3071

NOVO prešo, leseni mlin za grozdje ter moped, 3 prestave, v voznom stanju, prodam po ugodni ceni. ☎ (068) 323-664. 3034

ZMRZOVALNO OMARO, 210 l, zmrzovalno skrinjo, 210 l, in štedilnik kupberush prodam. ☎ (068) 27-890. 3039

KVALITETNO vino cviček prodam. ☎ (068) 24-456. 3059

CVIČEK in papriko za vlaganje prodam. ☎ (0608) 87-611. 3089

CVIČEK prodam. ☎ (068) 42-768. 3048

VOZ zapravljen v odličnem stanju prodam. ☎ (068) 44-191. 3032

VINO šmarico ugodno prodam. Informacije po 20. uri na telefon ☎ (068) 78-248.

400 l dobrega vina cvička, vinorodni okoliš Vinji Vrh, prodam. ☎ (068) 21-006, po 20. uri. 3041

NOVO HRASTOVO SKRINJO, temne barve, velikosti 113x47x63 cm, rezljana, primerena za poročno darilo, prodam. ☎ (0608) 81-469. 3067

RAZNO

IŠČEMO 20 oseb, ki resnično želijo z zdravo prehrano doseči genialno težo (možnost zaslužka). ☎ (0609) 644-176, (041) 644-176.

PLOŠČE za opažanje (bled plošče), plohe in punte posodim. ☎ (068) 342-506. 3075

Obveščamo cenjene stranke, da bo Gostilna PUGELJ zaradi letnega dopusta zaprta od 5. do 17. avgusta.

PBS.

Poštna banka Slovenije, d.d.
Cigaletova 15, 1000 Ljubljana

Ugodni potrošniški krediti že od
TOM + 4,5 % naprej!

Informacije na tel. št. 062/449 24 70

POSLOVNI prostor, trgovina in cvetličarna, oddam za isto dejavnost ali kaj drugega, lahko pisarne ali biro. Naslov v upravi lista.

SLUŽBO DOBI

4 VARILCE in 1 rezkalca takoj zaposlim. ☎ (068) 322-643. 3025

OKREPČEVALNICA Cukero iz Šentjerneja redno zaposli natarario in išče dekile za pomoč ob vikendih. ☎ (068) 81-358. 3052

NEKAJURNO delo na dan ter dober zaslužek in prijeten kolektiv nudimo. ☎ (068) 324-016. 3061

POHIŠTVENE MIZARJE takoj zaposlimo v Novem mestu, lahko iz BIH. ☎ (041) 746-320. 3072

KV zidarja ali gradbenega delavca takoj zaposlim. ☎ (041) 682-889, (068) 73-424, po 20. uri. 3077

MGM Novo mesto. Nudimo počitniško delo in redno zaposlitev, od 92.000 do 146.000 SIT mesečno. Pogoji: delavnost, odgovornost in komunikativnost. Zaželjena je SSJ. Prijave za osebni razgovor sprejemamo na ☎ (068) 341-153, od 9. do 16. ure. 3093

ARTES, d.o.o.

Stanetova 19, 3000 Celje
Potrebujemo več študentov ali dijakov za raznašanje propagandnega materiala po blokih in hišah na Dolenjskem. Plačilo: 800 SIT/h. Pogoji: poznavanje terena, hitrost in zanesljivost. Pisne ponudbe sprejemamo na naslov: **ARTES, Stanetova 19, 3000 Celje**, do 15.8.1998.

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

STANOVANJA

GARSONJERO, opremljeno, v Novem mestu oddam. ☎ (068) 24-834. 3059

V STRAŽI prodam enosobno stanovanje, 64 m². ☎ (068) 84-205, po 17. uri. 3080

SOBO ali garsonjero v Novem mestu najam prijazna pripravnica. ☎ (0608) 81-957. 3083

V CENTRU Novega mesta oddam v najem trgovino. ☎ (068) 23-982. 3053

ŽIVALI

VALILNICA NA SENOVEM obvešča o njene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608) 71-375. 320

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zuparčič, Otovec, Črnomelj. ☎ (068) 52-806. Gostišče Krulc, Mostec, Dobova. ☎ (0608) 67-587, Anita Janežič, Slepšek 9, Mokronog. ☎ (068) 49-813. 243

KOKOŠI, bele, težke, rjave jarkice, enoletne kokoši nesnice in bele piščance prodajmo vsak dan! Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej. ☎ (068) 42-524. 2910

BELE PIŠČANCE, težke 4 kg, krmiljene domačo krmo dobite na sejmšču v Šentjerneju 6.8.1998. Cena je 1.000 SIT/kg. Naročila sprejemamo na ☎ (067) 88-058 ali (067) 88-114. 3076

TELIČKO, staro štiri tedne, "šarole" in bistov sod za vino 400 litrski, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068) 65-573. 3078

KRAVO frizirko, drugič brejo 7 mesecev, prodam ali menjam za kravo za zakol. ☎ (068) 76-528. 3081

MLADE rjave jarkice, cepljene, ter bele teletke peteline in kokoši lahko naročite po ugodni ceni na ☎ (068) 49-711. 3082

MLADO kravo simentalco in lažji gumi vo prodam. Grlica, Jelše 5, Mirna Peč. 3083

TELICO sivo, brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (068) 78-347. 3084

KRAVO sivo, staro 9 let, brejo 5 mesecev, ugodno prodam. ☎ (068) 89-833. 3085

PUSKE, težke 30-35 kg, prodam. ☎ (068) 73-003. 3086

KRAVO sivo s teletom ali brez prodam. ☎ (068) 30-251. 3087

KRAVO s teletom in bikka, težkega 120 kg prodam. ☎ (068) 44-685. 3088

Salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vičmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.330 tolarjev, za upokojence 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev (v barvi 2.900 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 5.800 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068) 322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

Novi simbol
nove storitve

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska poštna storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:

- izdelavo,
- izpis,
- kuvertiranje,
- dostavo pisem, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

POŠTA SLOVENIJE

http://www.posta.si
e-mail: info@post.si

tradicionalni

48. GORENJSKI SEJEM!

v KRANJU od 14. do 23.8.'98

- največja trgovina na enem mestu
- na večerni zabavni program prost vstop

ŽREBANJE VSTOPNIC – glavna nagrada Renault TWINGO

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT

Akcija: 360.000 SIT

Pooblaščen trgovec in serviser

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791

od 8. do 16. ure

Vi uganete – mi nagradimo!

Odgovor na deseto nagradno vprašanje se je pravilno glasil, da je odgovorni urednik Dolenjskega lista **Marjan Legan**. Srečo pri žrebanju za **darilni bon** je imel **Alojz Dragan** iz Gorenje vasi 9 pri Šmarjeških Toplicah, za knjigo (*J. Dularja Smeh na prepihu*) pa je bil izžreban **Andrej Stopar** iz Pečja 6 pri Sevnici. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (*T. Jakšeta Dolenjske oblike*) prejme **Franc Tiso**vec iz Podturna 20 pri Dolenjskih Toplicah.

Izpolnite pravilno enajsti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v **Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212**, in sicer do torka, 11. avgusta, ko bomo izžrebali dobitnike **treh nagrad**, in sicer **dveh knjig** (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

darilnega bona
Kovinotehne
za **5.000** tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 11

Vprašanje: *S prve strani vas Dolenjski list pozdravlja kot "vaš..."!*

Odgovor:

Moj naslov:

_____

_____

_____

Zamrl je topel nasmeh in utihnili prijazna beseda našega dragega

ZVONETA BABIČA

dr. med.

zdravnika na Internem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto

Ob veliki osebni angažiranosti in prijateljski pozornosti njegovih kolegov na Internem oddelku in skrbni negi medicinskih sester ter ostalega osebja so se njegovi zadnji dnevi iztekli kar najbolj človeško. Zahvaljujemo se dr. Starcu in dr. Steklasovi za tople poslovilne besede ter novomeškemu in metliškemu prostu, gospodoma Lapu in Božnarju in njegovemu sovaščanu g. Jožetu Milčiniču za opravljen cerkveni obred. Iskrena zahvala sosedom in prijateljem ter pevcem cerkvenega zbora iz rodni Drašičev za pokop po starih sosedskih običajih, kakor tudi vsem, ki ste ga v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti v rodno Belo krajino ter nam v teh dneh stali ob strani.

Žalujoči: žena Alenka in otroci Blaž, Miha in Zala, mama Ivanka in ate Miha, sestra Sonja in ostalo sorodstvo

V Novem mestu, 3. avgusta 1998

MIZARSTVO Andrej Bajt, s.p.

V mizarški delavnici takoj
zaposlimo mizarja ali lesnega
tehnika. ☎ 068/22-893

NATAKARICO in **KUHARJA**
zaposlimo v novomeškem
Bistroju A. Ponudbe na mobilni:
0609/628-385.

*Predsedstvu Društva invalidov
Novo mesto se za prirčne
čestitke ob rojstnem dnevu
iskreno zahvaljujem.*

Franc Šašek

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto potekala

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA SPREMENB IN DOPOLNITEV PROSTORSKIH SESTAVIN DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 2000 IN SREDNJEROČNEGA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 1990 ZA OBMOČJE MESTNE OBČINE NOVO MESTO, DOPOLNJENE 1998, **S PROGRAMSKO ZASNOVO ZA UREDITVENI NAČRT OSKRBNEGA CENTRA MERCATOR - KZ KRKA OB ŠENTJERNEJSKI CESTI V NOvem MESTU**

ter

OSNUTKA UREDITVENEGA NAČRTA OSKRBNEGA CENTRA MERCATOR - KZ KRKA OB ŠENTJERNEJSKI CESTI V NOvem MESTU
v času od 7. avgusta do 7. septembra 1998

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III nadstropje
- v prostorih blagovnice Mercator - KZ Krka v Žabji vasi

Pisne pripombe k osnutkom lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve. Javna obravnava osnutkov dokumentov bo v ponedeljek, 7.8.1998, ob 20. uri v prostorih blagovnice Mercator - KZ Krka v Žabji vasi.

Na javni obravnavi bo izdelovalec podrobneje obrazložil osnutka dokumentov in pristojnim dajal pojasnila.

Vijudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje

Novi trg 6

VI NAM – MI VAM

oglas na kratko s pošto

po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA

Muzejska 3

☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!

Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

TERME BANOVC

- ZA UPOKOJENCE

Od 1. septembra 1998 ugodni paketi za upokojene. 5 x polpenzion v Zelenem gaju, samo 25.110 SIT. Če rezervirate do 15. avgusta, vam priznamo 5 % popust. Pridite na oddih, počitnice!

Informacije in rezervacije: Terme Banovci, ☎ 069/13-400, fax: 069/87-703.

ISDN & SiOL

Danes
pametna,
jutri nujna
odločitev!

Zaradi povečane poslovne dejavnosti so Vaše telefonske linije preobremenjene, uspeh Vašega dela pa je v veliki meri odvisen od hitrega komuniciranja prek računalnikov, telefaksov in telefonov. Zato Vašemu podjetju predlagamo sodobno tehnološko rešitev vseh telekomunikacijskih zadreg s kombinirano uporabo **ISDN** in **SiOL** storitev. Povečali boste učinkovitost, prihranili čas in denar. Telekom Slovenije je v Sloveniji edini ponudnik omrežja in storitev **ISDN**, ki omogočajo prenos govora, podatkov, slik in videa. **Telekom Slovenije** je vodilni komercialni ponudnik interneta v Sloveniji z omrežjem **SiOL**, ki ima največjo zmogljivost mednarodnih in domačih povezav. Informacije na brezplačni telefonski številki 080 80 80.

<http://www.telekom.si>

Telekom Slovenije
Nacionalni operater telekomunikacij

MANA
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto

Tel.: 068/321-115, 325-477

Fax: 068/342-136

**POČITNICE
NA MORJU
IN V TUJINI**

Ugodne cene,
plačilo na obroke!

DOLENJSKI LIST

V Novem mestu se vam bo ustavila samo pod enim pogojem:

če se boste tja pripeljali naravnost z obale Atlantika.
Brez postanka ...

Nova MAZDA 626 DITD 16V vas z enega na drugi konec Evrope odpelje z enim samim polnjenjem 64-litrskega rezervoarja. Turbo dizel motor s 16-ventilsko tehniko z direktnim vbrzganjem goriva in z 90 konjskimi močmi potrebuje le 4,5 LITRA GORIVA na 100 kilometrov pri daljših vožnjah, kar pomeni, da lahko z enim samim rezervoarjem prevozite kar 1400 kilometrov dolgo pot. Varčno porabo izredno vzdržljivega in varnega avtomobila dopolnjuje še izredna cena. Prvih sto lastnikov v Sloveniji bo svojo novo Mazdo 626 DITD 16V dobilo za samo dobrih 3,2 MILIJONA TOLARJEV! Bodite med njimi.

PRI VAŠEM POOBlašČENEM TRGOVCU Z VOZILI MAZDA

NOVO MESTO:

MSM, tel. (068) 37 29 60

BREŽICE:

BOGO BAUMKIRHER, tel. (0608) 61 078

ZAGORJE:

AVTOHIŠA KRŽIŠNIK, tel. (0601) 63 399

LJUBLJANA:

GAMA CENTER, tel. (061) 141 43 38,

GRUDA, tel. (061) 26 82 83,

AMBROŽ LVM, tel. (061) 34 22 58

CELJE:

STIGMA 93, tel. (063) 41 12 51

MARIBOR:

ŠERBINEK, tel. (062) 42 45 00 50

RADENCI:

MOHOR MM, tel. (069) 65 830

NOVA GORICA:

AUTORENT, tel. (065) 28 460

mazda
MAZDA NAJ BO

Janko Bukovec

Kako bi si lahko odraščanje Janka Bukovca ob vznožju semiških goric predstavljali drugače kot med vinskimi trtami? Zemlja, ki je na semiškem koncu preveč skopa, da bi muko trpno delo na njej sploh lahko imenovali kmetovanje v pravem pomenu besede, je že davno prisilila ljudi, da so se toliko bolj zažrtli v pobočja okrog Semičane. Boren zaslužek so poskušali najti z vinom, v katerem pa so marsikdaj iskali tudi uteho. In na zemlji z vinsko trto, ki je bila za Semičane malodane sveta, so morali poprijeti prav vsi, od najmlajšega do najstarejšega. Vsak seveda po svojih močeh.

Janko je začel s pobiranjem grozdnih jagod ob trgatvi, odraščanje pa so spremljala vse bolj težakša dela. Spominja se, da je bilo v očetovih vinogradih, ki jih je dobil s tremi domačijami, najbolj nepriljubljeno škropljenje, saj je bil v vinogradu sam, z ročno škroplilnico pa je za eno škropljenje porabil ves teden. Pri kopanju pa je bilo vsaj veliko ljudi in je čas hitro minil. S preveč ene od kmetij je Janko dobil tudi okrog dva hektara vinogradov, v katerih danes raste 6.500 trt. Čeprav je to za slovenske razmere malo, pa velja na semiškem koncu Bukovec za največjega vinogradnika. Dokler ni pred tremi leti in pol postal župan semiške občine, je bil vinograd njegov glavni vir za preživljanje. Ko je začel z županovanjem, je vse ostalo kmetovanje opustil, a vinograd je ostal. In to predvsem iz ljubezni, saj je prepričan, da ga s pomočjo družinskih članov lahko v pobočju

vzdržuje le s pridnostjo in vztrajnostjo. Pa vendar je danes - za razliko od zgodnjih let njegovega vinogradništva - zanj delo v vinogradu sprostitev po napornem delu. Ne nazadnje je precej lažje, saj so Bukovčevi v sedemdesetih letih začeli obnavljati vinograde in jih tudi prvi na semiškem koncu obdelovali strojno.

A obnove se Janko spominja z grenkim priokusom, saj so jim svetovali zgolj sajenje modre frankinje, žametne črnine in kraljevine. "Bolj kvalitetne sorte so bile za nas nedosegljive, češ da niso primerne. Ker je bilo ukoreninjeno pravilo, da smo dobri vinogradniki, a slabi kletarji, je bila direktiva, da moramo grozdje voziti v metliško Vinsko klet. O vinogradništvu smo poslušali celo kakšno predavanje, o kletarjenju pa so nam povedali le, da moramo imeti čiste posode in uporabljati kvasovke in žveplo. In ker so nekateri zlasti na semiškem koncu še zelo zgodaj trgali, je bilo razumljivo, da vino ni moglo biti dobro," se spominja Bukovec. Tako je pred dobrimi dvajsetimi leti spontano vzniknila ideja o društvu vinogradnikov. Pobudnik je bil Jankov bratranec Boris Brunskole. In čeprav je bil po Bukovčevem mnenju glavni "krivec" za ustanovitve društva slabo semiško vino, je poleg kljubovanja Vinski kleti tlela tudi tiha želja, da bi v Semiču nastala kmečka klet.

Kleti Semič sicer ni dobil, zato pa je Društvo vinogradnikov Bele krajine, ki je te dni praznovalo svojo 20-letnico - njegov prvi predsednik skupščine je bil prav Janko Bukovec - vinogradnikom gotovo prineslo več, kot so pričakovali ob ustanovitvi. Doda pa, da združilo Belokranjce, saj je šlo tudi po 1.300 članov, ter med njih vneslo tekmovalni duh. Janka ni sram priznati, da so bila na prvih ocenjevanjih tudi njegova vina izločena, danes pa sodijo v sam belokranjski vrh. A četudi so se vinogradniki tudi po zaslugi društva dobro znašli in podkovali v znanju, je po Bukovčevem mnenju to še vedno presneto potrebno. Ne njegova vloga se bo morala nekoliko spremeniti: sedaj bodo morali v društvu vinogradnike podučiti predvsem, kako dobro vino tudi prodati.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Odkrili cesto izpred leta 1958

Pričakujejo še srednjeveško in rimsko cesto

IVANČNA GORICA - Na odcep s hitre ceste pri bencinski črpalki v Ivančni Gorici je nekoč proti Suhi krajini peljala rimska cesta. Ker naj bi na območju Ivančne Gorice in Mrzlega Polja potekala nova avtocesta Višnja Gora-Bič, so tu potrebne predhodne arheološke raziskave, ki jih izvaja Narodni muzej Slovenije.

Na območju Mrzlega Polja naj bi se predvidoma nahajale do dve železnodobni gomili, rimskodobna nekropola in več cest, od rimskodobne in srednjeveške do sodobne. Kot je dejal vodja arheološkega oddelka iz Narodnega muzeja Slovenije Drago Svoltšak, na območju Mrzlega Polja železnodobnih gomil ni, so pa po vsej verjetnosti blizu rimskodobnemu grobišču, na kar kažejo predmeti

(novci, koščki oljenk, bronasta fibula), ki so jih našli v globini do 70 centimetrov.

"Vprašanje je, ali so predmeti še globlje, ali pa so bili močno uničeni pri predhodni gradnji ceste. Ko so namreč gradili dolejnjsko magistralo leta 1958, so arheologi bili poleg, vendar terena niso pregledali tako natančno, kot ga pregledujejo sedaj. Takrat so lahko velik del stare ceste Stična-železarna Dvor uničili, prekrili ali zorali," je dejal Svoltšak.

V dosedanjih raziskavah so tako odkrili cesto izpred leta 1958, pričakujejo pa še srednjeveško, če ne celo rimsko. Raziskave bodo potekale do konca septembra, v primeru velikih najdb pa se bodo lahko tudi zavlekle. Kot so dejali na Darsu, bodo pripravljala dela za gradnjo avtoceste Višnja Gora-Bič, v dolžini skoraj 12 kilometrov, stekla v drugi polovici avgusta, promet pa bo po njej predvidoma stekel konec prihodnjega leta.

ANDREJA JERNEJČIČ

Ksilen v Rinži

Kriv je "človeški faktor"

KOČEVJE - V kemični tovarni Melamin, d.d., iz Kočevja, v kateri sicer posebno pozornost posvečajo varstvu okolja, je pri prečrpavanju ksilena iz avtocisterne v skladiščno posodo v obratu Smole prišlo do izlitja te tekočine. Prisotni delavci so takoj ukrepali, vendar je kljub temu okrog 50 litrov ksilena (razredčilo za barve in lake) odteklo v meteorno kanalizacijo in naprej v reko Rinžo.

O zadevi so bili takoj obveščeni vsi pristojni organi, z inšpekcijsko službo in gasilci na čelu. Zaradi izlitja ni nastala večja gmotna škoda, razen pogina približno 50 manjših rib.

V podjetju so povedali, da je za izlitje ksilena kriv "človeški faktor", kar lahko pomeni, da so bili pri prečrpavanju kemične snovi delavci manj pozorni. Sicer pa ksilen kupujejo le občasno, surovine, ki sodijo v isti nevarnostni razred kot ksilen, hranijo v posebnih cisternah z lovilnimi bazeni. Rezultati analize o vplivu izlitja ksilena na okolje še niso znani, podjetje Melamin pa zagotovo čaka kazni.

M. G.

UMRL JE KRALJEVI ČISTILEC AVTOMOBILOV

KOČEVJE - V stotem letu, rojen je bil 13. novembra leta 1898, je na domu na Mrtvičah pri Kočevju umrl Jože Košir, najstarejši prebivalec Kočevske. Iz družine s šestimi otroki, brez mame od šestega leta, ob očetu alkoholiku, je šel po končani šoli za hlapca. Po hišah in v gozdu je opravljal težakša dela. Ker v domačem kraju ni bilo služke, je leta 1935 odšel k sestri v Beograd. Tam je na kraljevem dvoru pet let pral automobile. Pred drugo svetovno vojno se je s priznanjem vrnil k družini v Loški Potok. Po vojni pa je opravljal številna dela v gozdu ter se leta 1963 upokojil.

Droge je med mladimi vse več

Lani ena žrtev

KRŠKO - Statistični pregled zaseženih nedovoljenih drog in s tem tudi kaznivih dejanj nas tudi v Sloveniji opozarja na izrazito naraščanje te problematike. S podobnim trendom se srečuje tudi Posavje. Naj spomnimo le na lanski primer, ko je zaradi uživanja drog umrl mladi Brežičan, to pa je uradno tudi prvi smrtni primer zaradi drog. Sicer pa je bilo lani zaradi drog podanih 18 kazenskih ovadb, letos pa 4. V prvem polletju-letošnjega leta so policisti zasegli 180 sadik indijske konoplje, 16 gramov hašiša, gram heroína, nekaj marihuane, nekaj pribora za uživanje in uporabljanih injekcijskih igel.

Nedovoljene droge vplivajo tudi na povečano število drugih kaznivih dejanj. Odvisniki namreč potrebujejo iz dneva v dan več droge, da dosežejo učinek, kakršnega so dosegli ob prejšnjem jemanju, to pa zahteva tudi več denarja. Denar dobijo s tatvinami, vlomi, ropi, prostitucijo... Na UNZ Krško opozarjajo, da imajo pri preprečevanju odvisnosti in njenem zgodnjem odkrivanju veliko vlogo starši, ki lahko opazijo spremembe tako v obnašanju (slaba volja, potrnost, preganjavnice, sovražnost, občutljivost, izguba interesov, laganje), izgledu (rdeče oči, sledi vbodov, zanemarjenost in neurejenost), spremembah v prehranjevanju in spalnih navadah (nespečnost, spanje ob neobičajnih urah, zbučanje telesne teže, nenavadno povečanje ali zmanjšanje teka), novi družbi, ki se od prejšnje razlikuje po obnašanju in videzu, o uživanju drog pa lahko govorijo tudi drugi dokazi, na primer pripomočki za uživanje drog, kot so papirčki za zvijanje cigaret, razne pipe, ožgane žlice, injekcije, citronka, čudni vonji ali vonjave, praškaste snovi... V takšnih primerih moramo otroku poiskati pomoč in mu stati ob strani.

T. G.

PRVA ODKRITJA NA TERASI MRZLO POLJE - V ospredju je odkopani odsek tri metre široke ceste, ki so jo uporabljali do leta 1958 in je naslednica vsaj srednjeveške, če ne celo rimske ceste. (Foto: A. J.)

Don Pierino na obisku na Razborju

Oče zatočišč za narkomane v sevnški občini - Dogovori za ureditev prostorov

RAZBOR - Don Pierino Gelmini, bolj znan kot "oče zatočišč", kjer se narkomani učijo živeti in razumevati življenje kot dragocen dar", je minuli teden med tremi krajji po Sloveniji obiskal tudi vasico Razbor v sevnški občini. Pred petimi ali šestimi leti so poskusili v tej prijazni vasi pod goro Lisco ustanoviti eno od skupnosti Srečanje. Takrat je v tej fari stekla akcija zbiranja podpisov ljudi, ki so bili proti tej pobudi. Ugotovili so, da sami krajanje Razborja ne nasprotujejo zamisli. Tako je Don Pierino med sedanjim obiskom Slovenije prišel tudi na Razbor. Vsi, ki so se z njim srečali, so bili očarani nad njegovo osebnostjo. Ogle-

dali so si prostore nekdanje kaplanije, farovski hlev in nekdanjo podružnično šolo. Krajanje imajo že vrsto let težave z vzdrževanjem teh poslopij.

Don Pierino je tokrat prišel le na informativni ogled. Lokacija mu ustreza, zato morajo steči le še dogovori, tudi z državo, za ureditev prostorov. Razborčani se že veselijo nadaljnjih stikov z Don Pierinom.

Med Slovenci je trenutno 70 oseb, ki bi želele vstopiti v takšno skupnost. Podobna komunala deluje za zdaj v Sloveniji le pri Novi Gorici. Don Pierino je tokrat kar s helikopterjem obiskal še Čadrg pri Tolminu in Vreme blizu Divače.

A. Ž.

TRČILO 5 AVTOV, EDEN ZGOREL

NOVO MESTO - V soboto ob 2. uri jutraj se je na hitri cesti Ljubljana - Obrežje pri Mačkovcu zgodila huda prometna nesreča, v kateri je bilo udeleženih 5 vozil, eno pa je zgorelo. Nesrečo je povzročil Make-donec, ki je hotel prehiteti kolono vozil, ko je nasproti pripeljal Ljubljancan. Na kupu se je znašlo 5 zverženih vozil, avto Ljubljancan pa se je vnelo. Pogasili so ga poklicni gasilci iz Novega mesta. Voznik je bil huje poškodovan, tri osebe pa lažje.

AVTO IZGINIL V NOČ

OSKORŠNICA - V noči na 31. julij je nekdo v Oskoršnici ukradel osebni avto Zastava jug 1,1 GX, registrskih števil NM 78-52E, ki ga je lastnik B. P. parkiral ob gospodarskem poslopiju v bližini hiše. Avta ni zaklenil. UNZ Novo mesto prosi občane, ki bi karkoli vedeli o ukradenem vozilu, naj to sporočijo na številko 113.

MINISTRA S CVIČKOM - Nedavna srečanja članov in simpatizerjev Slovenske ljudske stranke iz novomeške, šentjernejske in škocjanske občine pri Miklavžu na Gorjancih sta se udeležila tudi kmetijski in obrambni minister Ciril Smrkolj (levo) in Alojz Krapež. SLS-ova ministra sta veselo nazdravila s cvičkom, ki ga je zbrani družbi pridno natakala Smrkolj. "Moram skrbeti za porabo vina, kleti so polne!" se je odrezal. (Foto: A. B.)

PODGORJANSKE KMEČKE IGRE - V nedeljo so bile na Gorjancih pri Miklavžu že 5. tradicionalne Podgorjanske kmečke igre, ki jih je organizirala KS Orehovica. Ekipa iz te krajevne skupnosti so se pomerile v smučanju na travi, metanju krompirja v koš, sajenju krompirja, nalivanju vina v steklenice, teku v vrečah in v sestavljanju kmečkega voza. Vzdušje je bilo zelo dobro, za kar je poskrbel tudi povezovalac prireditve, sicer župan občine Šentjernej, Franc Hudoklin. Že tretjič zapored je zmagala ekipa iz Cerovega Loga, ki je zato dobila v trajno last tudi prehodni pokal iger. Druga je bila ekipa s Tolstega Vrha, tretja pa z Gornjega Mokrega Polja. Po zaključenih igrah je bil še nogometni turnir. (Foto: M. Hočevnar)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Telekom preveč zaračunava - Bučka spet v sevnški občini? - Razočarani kmetje zaradi nepravilnega odziva glede škode - Koga moti rampa na Hmeljniku?

Tokrat smo še pred četrtkom, ko eno uro zbiramo klice naših bralcev, prejeli pismo Zdravke Čuk, ki ima pripombo v zvezi z Novo ljubljansko banko. "Pri poslovanju se mi večkrat nabere denar v manjših vrednostih, na primer po deset, dvajset ali petdeset tolarjev, zato ga moram zamenjati, kar pa sploh ni enostavno. V znesku preko 80 tisoč tolarjev, vključno z dvema bankovcema po pet in tisoč tolarjev, vam ga na Novi ljubljanski banki v Novem mestu ne morejo zamenjati, ker šefica tega ne dovoli. Torej vam priporočam Kreskovo banko, kjer to naredijo z lahkoto," je zaupala svojo izkušnjo.

Bralka iz okolice Škocjana ne more razumeti, kako je lahko Državni zbor sprejel, da kraj Bučka v prihodnje spet spada v občino Sevnica in ne v škocjansko občino. "Zakaj enkrat sem, drugič tja? Sploh pa bi o tem morali odločati sami krajanje na referendumu," je menila.

Starejša bralka Dolenjskega lista Marija Makuc iz Radeč je razložila svoj pogled na sajenje konoplje, lanu. Pravi, naj tiste, ki te rastline gojijo v koristne namene, pustijo pri miru, če pa gre za mamila, se jih naj kaznuje. "Doma sem s Potov Vrha in kot mlada sem pomagala pri pridelovanju konoplje. Še danes mi veliko pomeni lanena rjuha, stara 150 let," je povedala Marija.

S. F. iz Prečne ima kritiko na Telekom in sicer glede telefonije za informacije. Trenutno je v bolnišnici in "ko sem poklical informacije na 988, sem videla, da ti takoj ob preklupu vzamejo pet impulzov, potem pa še čakaš na prostega telefonista in poslušas glasbo, tako da gre zelo veliko impulzov, kar se mi zdi oduševsko." Na Telekomu so povedali, da pri informacijah ne gre avtomatsko za pet, ampak za deset impulzov, potem pa lahko klicatelj neomejeno govori. Glasbo pa so ponudili, da z njo klicatelju, medtem ko čaka na prostega operaterja, "skrajšajo" tiste sekunde ali minute. Linija je namreč pogosto prezasedena.

Dva klica sta bila v zvezi s točo, ki je prejšnji teden prizadela Dolenjsko. Marinka Grubar s Polhovice je poklicala v imenu vaščanov, ki so zelo razočarani. "V našo vas ni bilo nikogar, razen šentjernejskega župana, tudi omenjena ni v nobenem mediju, razen v Dnevniku, nobenega novinarja ni bilo k nam na obisk. Pa vendar je pri nas in v Prapročah toliko škode na kmetijskih površinah, razbilo je tudi kmetijske stroje," je povedala Grubarjeva.

Iz istih razlogov je poklical tudi Jaki Alfonz iz Brinje. Imajo veliko kmetijo, škoda pa je ogromna, po njegovi oceni okrog milijon 250 tisoč tolarjev. Prizadeta ga se čuti predvsem zato, ker se mu zdi, da v trebanjski občini premalo gledajo na kmete. "Župana so polna usta,

vendar nima posluha za kmete, ki se jim položaj v naši državi samo slabša," je razočaran šentrupeški kmet. Trebanjski župan Alojzij Metelko je dejal, da so komisije okvirno ocenile škodo naredile, zdaj so razdelili popisne liste in sledila bo individualna ocena škode. "Verjetno skupna škoda ne bo tolikšna, da bi dobili kakšno pomoč s strani države, čeprav se bomo potrudili," je pojasnil trebanjski župan.

Ogorčen je bil klicatelj F. K. z novomeških Mestnih njiv, ki ne razume tistih, ki vztrajno uničujejo rampo na zemljišču pri gradu Hmeljnik. Rampa, ki preprečuje dohod avtomobilov na to zemljišče, je bila že štirikrat polomljena, pa tudi pipa, ki ni zaklenjena in je tako vsakemu obiskovalcu na voljo voda, je bila že nekajkrat izdrta. Včasih vodo pustijo odprto, da teče brez potrebe, ne razume pa tudi, da nepravilni, za katere približno vedo, kdo so, populijo cvetlične grede in uničujejo okolico.

Zalostna je bila ugotovitev S. P. z Mirne, ki je šel te dni pomagat pri kmečkih opravilih svojemu prijatelju v eno od trebanjskih vasi. Tamkaj je zvedel za hlapca, ki ga je pri nekem že pred leti nastanil trebanjski center za socialno delo, in na lastne oči videl, kako ga izkoriščajo. "Imel je mavec, ker si je pred kratkim zlo-mil nog, pa je moral vseno delati v vročini. Sosedje pravijo, da mora delati od 5. ure jutraj do 23. ure zvečer, tudi ob nedeljah, in niti k maši ga ne pustijo. To, kar se tam dogaja, je absurd in sramota za vse, zato naj socialna služba malo bolj nadzira, kaj se kje dogaja," je povedal.

Tinca Kuhelj iz Šentjerneja se iz srca lepo zahvaljuje gospem pri Rdečem križu, ker so takoj ukrepale, ko jih je zaprosila za pomoč ogroženi družini.

L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prišlunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.